

ספר המרים

או

ערוך הקצר

יכיל בקרבנו פתרוני כל המלים הנמצאות במשנה, בש"ס
בבלי, ירושלמי, תרגום אונקלוס, ת"י יונתן בן עוזיאל, ת"י
ירושלמי, ארמית, מדרש רבה, מד' ילמדנו (תנחומא), מד'
שוחר טוב, מד' שמואל, מד' תהלים, ילקום, מכילתא, ספרא,
(תורת כהנים), ספרי, תוספתא, פסיקתא, אבות דרבי נתן, פרקי
דרבי אליעזר, שאלתות חוהר, הכל סתורגם בלשון עברית
ואשכנזית, בתכלית הקצור, להקל על הקורא, בדברים מעטים
וברורים.

ונוספו בו מלים רבות אשר לא הובאו בהקודמים,

קרוב לשמונת אלפים מלים.

ונלוה לזה בסוף הספר תולדות המחבר מאת הרב **אבנ.**

מאת

יצחק דובער האנעם בן ר' גדליהו ז"ל מווילנא

מחבר ספר "עורך המלים והפתרונים"

שנת תרע"ה לפ"ק וזכר וזכר לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ב

שיקאנא

קאפעריטם 1915 בייא יצחק דובער האנעם

בדפוס י. שאפירא, 1127 כלו איילאנד שווענו, שיקאנא, איילא.

**A Concise
Talmudic-Midrashic
Dictionary**

**Containing nearly 8000 New-Hebrew and Chaldaic words,
with references, found in the Mishnah, Babylonian and
Palestinian Talmud, Midrashim, Targumim,
Responsa, Zohar, etc., etc., trans-
lated into Hebrew and Yiddish**

BY

ISAAC BEAR CHONES

AUTHOR OF

The Biblical Word-Book and Concordance

Chicago

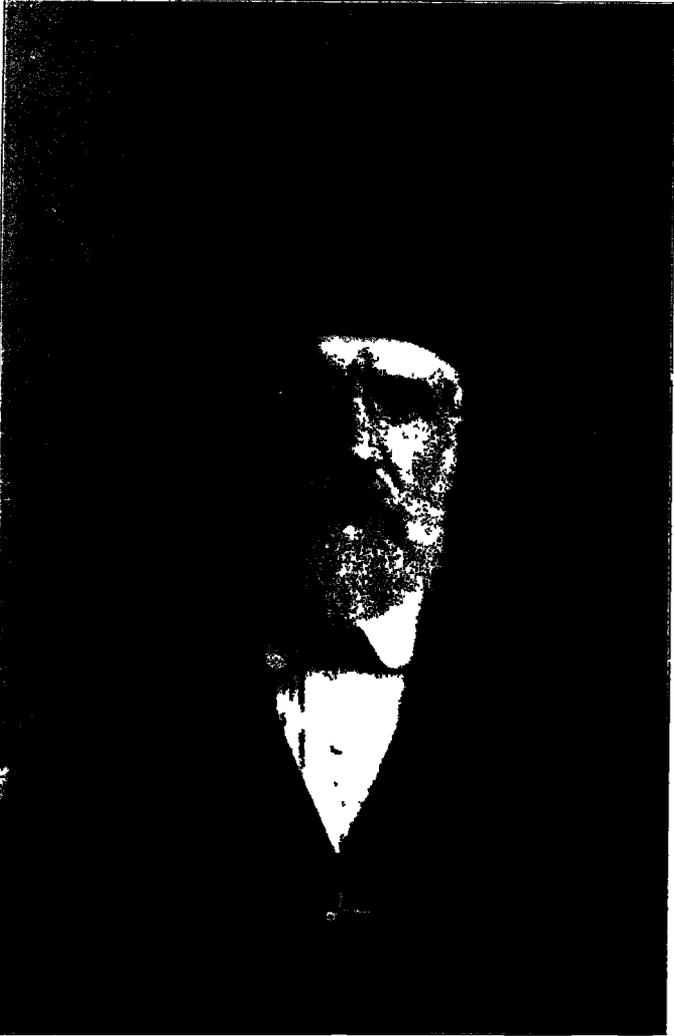
חברת הקונס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"ז חיים תשס"ב

1915

Copyright 1915 by Isaac Bear Chones.

ס לאינטרנט
www.hebre
תשס"ב

ISAAC BEAR CHONES

4

5

6

7

8

9

10

11

הקדמה

אמר המחבר, ראה ראיתי את עני הקורא העמל למצוא פתרון המלה אשר כמשא כבד וכבד ממנו בכל מיני הערוכים הקודמים, יען כי כוונת כל אחד ואחד היתה רק להראות כחו ועוצם בקיאותו בידיעת הלשון, יונית או רומית, כמו המעריך, המוספי, והמשביר, ועוד, כלם קראו מלא אחרי הגאון הקדמון ר' נתן בעל הערוך ז"ל וירו בו חצי השנותיהם, זה (המוספי) בא בחיטו לחכם גירסתו, וזה (המעריך) בא ככעסו על המתנות כהונה וישים לאל מלתו, ואם מצא מלה אשר תשתוה ללשון יונית או רומית, אף כי אולי הצדק אתו, אז לא יבקר בנחת כדברי החכמים רק מתנפל ושוּפך בוז על המ"כ והערוך יחד, וכבודם לעפר ישכן, וכולן הן אימת חלש על גבור, ואימת מ ש ב י ר על ה מ ו ס פ י, בהשנותיהם ותפיסותיהם, לא ראי זה כראי זה, הצד השוה שבהן שדרכתם להשיג, ולא קלעו אל שערת המסדה בתור ע ר ו ך לצאת ידי חובתם ולבאר כל חמירא וזה בא בערוך ארוך הרבה ככדי הארון עד כי בצדק נוכל לכנותו בשם א ר ו ך ב א ל "ף, ואף כי כבודו במקומו מונח, גם ממנו לא ירוה נחת כל קורא, כי איננו מושג כי אם בדמים יקרים לאיש אחד מעיר ושנים ממשפחה, ולכל בהן השמימו הקודמים הרבה מלים, כל אחד תנא ושיר, מי שהביא זו לא הביא זו, ומתוך שהכניסו ראשם ורובם רק בהשנות איש על זולתו, החסירו כמת מלים שרק הן הן העיקר, ותפסו את המפל. ואני בעניי שנמתי את מתני ולקמתי ואספתי באמרים אחרי המקצרים והמחמרים, ומלותי לי חך סלולה וקצרה, לא קצרה וארוכה, אלא קצרה וקצרה, בקצירת האומר. יגעתי ומצאתי זה שנים רבות בעת שכתתי על כסא ה ה ג ה ב ד פ ו ס ר א ם בעיר ו ו י ל נ א שמונת עשרה שנה, ואספתי מלים מה שהשמימו הקודמים

הקודמים, וערכתי במשמר וסדר נכון, הכל בתכלית הקיצור, המלח ומראה מקום ופותרונה, ודי בכדי שיקל על הקורא הפשוטו למצוא פתרון המלה מה שעליו לדעת, כי מה לו אם מקור המלה ל' יונית או ל' רומית? הלא בעיניו הכל אחד הוא, כי הפצו רק להגות בתורה ולדעת הענין. אקוה כי ספר זה מלי ס הקצר הזה יפיק רצון בעיני כל קורא, ויתענג על קיצורו ויהיה יותר מתישב על הלב, ויוחק בזכרונו היטב. ואף כי אחזתי דרך קצרה כמאמר חז"ל, בכל זאת נוספו בערוך הזה מלים לרוב אשר נעלמו מהקודמים, עד אשר יעלה מספרן בסך הכל קרוב לשמונת אלפים מלים, כי כן נדרשתי לאנשים תופשי התורה אשר שאלו ממני, ונמצאתי לאשר בקשוני לסדר ספר זה מלי ס תלמודי בקיצור נמרץ ויותר נקל, עד אשר נעתרתי לחפצם להעמיס העבודה הרוחנית הזאת עלי לשמחת לב לומדי התורה והוגיה. ראוהו חכמים ויהללוהו לאמר כי תועלתו רבה, וקיצורו זהו יתרונו ומעלתו, ולא יחסר כל בו מקלות וחמורות.

אמנם כן להתחקות על שרש המלה מאין מוצאה, אם מלשון יונית או רומית, טוב ויפה, אבל זה ראוי רק לחוקרי הלשון ודורשיה, ולהם לבדם נתנה הידיעה הזאת, אולם הם רק מתי מספר ונער יכתבם, מה שאין כן ללומדי התורה בכלל, אחת היא, ולא העיקר. תדע קורא יקר עד כמה חביבותם ללשונות זרות הוליכתם שולל עד שבשביל איזה השתוות מעט ללשון יונית או רומית, עזבו לגמרי את פירוש בעל הערוך ופירוש רבינו חננאל וביחוד פי' רש"י שהוא מקור מים חיים, לחצוב להם בארות נשברים, ד"מ: דנפצא גברא (יבמות קי"ח), פי' רש"י מנפץ צמר, דקולמא גברא (שם) שמץ פסול משפחה (ל' קלס), והוא הנכון, והמשביר הלך בדרך אחרת והכניס עצמו בדחוקים ללא צורך ותועלת, וכן במקומות רבים, לכן תפסתי את העיקר בסועט מחזיק את המרובה, לזכות את הרבים, להיותו נמצא ביד כל אדם, להגדיל תורה ולהאדירה.

יצחק דובער האנעס

שם עולם

תבענה שפתי תהלה לאל אשר הביאני עד הלום לברך על המוגמר בצאת הספר הזה, הדרוש לכל הוגה בתורת ה', לאור עולם, ועוד הנני מגיש מקירות לבי תודה וברכה לאנשי חסד וגדיבי לב על קחתם חלק בהבאת הספר לבית הדפוס בעצה ובפועל, וכיחוד לידידי המשכיל ונאמן רוח, ורעי כאח, ר' מאיר ישעי' הורוויץ המעייר להוציא לאור, הוא היה ראש וראשון לעזרתי ולכבדני מהונו במעות צור ישועתי, פזר עתו ועמלו לאסוף ולכנס כסף להקל הוצאות הדפוס, ישלם ה' עושר ואושר לו ולכל הלוקחים חלק בתמיכה, ואלה שמותם :

ר' מאיר ישעי' הורוויץ בהרב ישראל הנ"ל	הרב צבי שמעון אלבום
א. מרגלית בר' אשר יהודה	הרב עזריאל עפשטיין
מאקס שולמאן בר' אברהם גרשון	הרב אפרים עפשטיין
בנימין שיה	הרב אברהם בער גאלדענסאן
שמואל פיליפסאן	הרב שאול זילבער
ב. הורוויץ	הרב ניסן זאב בודוינסקי
ר' רפאל גאלדשטיין	הרב חיים צבי הלוי רובינשטיין
ר' רוד קאלב	הרב אברהם יצחק קאדרון
ר' נ. ה. באלאטין	הרב משה יהודה פישער
מ. סאקאלסקי	הרב אלעזר ראובן מוסקין
ר' שלום זאקהיים	הרב יעקב לעווינסאן
ר' יעקב חיים בר' יהודה הכהן	הרב שמואל שאך
א. ס. ראָע	הרב יהושע זעליג גליק
אנוסט טורנער	הרב משה אהרן ליפשיץ
ר' ישראל לאנסקי	הרב צב העריסזאן
ר' משה שמואל בר' יעקב סאלאראוויניץ	הרב יצחק קרעמער
ב. גויינשטיין	הרב יוסף רובער אסטראחאן
בלאנדער בראדערס	ר' גרשון טומסאן
ר' זאב בר' רוד אדעלסאן	ר' בנציון לייזעראוויץ
דד. נח סקולמאן	הש"ץ ר' משה נומאן
דר. מנחם מענדיל בר' שאול אהרן שב"ד	ר' משה פערילשטיין
דר. ליפשאָלץ	דר. יוליוס ראפאפארט
משה זאב בר' שמעון אליעזר סיימאן	דר. א. ב. יודעלסאן
ישראל אריה בר' צבי איילינג	דר. יוסף בן דוד שפאלץ

אא (שבת קג:), המלה הזאת נמצאת
 בקמיעין, והוא נוסריקון "אמן אמן."
אארא (ביצה לו), (ציילע).
אב אבוהון דכולהו, (הויפט). (שבת כב).
אב באביה, (וואורצעל), (חולין סז), האובין
 (פרזקט), (תוספ' מעשרות פ"א). אבו
 של אילן (ב"ק פ"א) (צווייגען).
אב שם חודש, (אוינוסט).
אב מאכבה, (צייטיג), תר' (הושע ט י).
אב אובא, (איין ארט צויבער), (ברכ' נט).
אבא (כתובות עט), (וואלד).
אבבית (ב"ר לד), (פראָסט).
אבוב באבובא, (פפיפע), תר' (ישעי' 5
 כט).
אבוב (מנחות סו:), שם כלי ברזל מלא
 גקבים.
אבוב (שבת קט), שם צמח.
אבנינוס (וי"ר ב), מיוחס, (עדלער).
אבד דאבדין, (פערלאָרען), (סנהד' קיא).
אבדומה (סוכה יח) מין דג.
אבדוקים (ירו' מגילה פ"ג), (גוטעס קינד).
אבה ייבון, (וואָללען), תרגום (יחזקאל נ ז).
אבהונוס (ירו' כלאים פ"ח), ווילדער עזעל.
אבו תר' (ויקרא יא, יט), שם עוף.
אבזקת (פ"מ עה:), (וואורם), תולעת.
אבזרייהו (סנהד' עד:), ענין תכלין, פי' וכל
 השייך להם.
אבחמוס (ירוש' כלאים פ"ח), (ווילדער
 עזעל).
אכמילאות (בכורות נה), כרכים גדולים.
אכמינה (ספרי ראה), מין בגד עליון.
אכמיונים (ירו' שבת ו), פקיד החיל.
אכמוסמוס (מדרש תהלים א), (צופעלליג,
 במסרה.

אכיונות (מעשרות ד), זרע הצלף (סאפד
 פערבערען).
אבל (עירובין ל:), (געוויס).
אבל מאבולא, בית האבל, (כתוב' יז).
אבולי (ב"ב סמג), (ראמהם העררען).
אבולאי (נדה סז:), אבולייכו, אבולי, שערים
 ויתומת העיר.
אבולהא תרגום (ירמי' ג כו), (שאַפד
 שטאַל).
אבלינא (ילמדנו בהעלותך), (אייבען-בויס).
אבלוסמס (זבחים צד), כלים של עור.
אבמוסוס (ירו' מגילה ג), חכם ונבון.
אבן תקומה (שבת סז:), תלוי על צואר
 אשה הרה שלא תפיל פרי בטנה (שמערני
 שום).
אבן שואבת (סנהד' קז:), (מאַננעט
 שטיין).
אבן טועין (ב"מ כח:), שם אבן שהיתה
 בירושלים, שכל מי שאבר אָבדה וכל
 שמצאה פונים לשם.
אבן מסמא (נדה כט:), אבן כבדה, (שווער).
אבן שעות (כלים יב), אבן שעיא, (זאַננענ-
 אוהר).
אבננר (שבת קט:), מין צמח.
אבנגרי (מ"ק יב), (סאַרווערס וואָס בע-
 דינען דעם טיש).
אבניתא מין עוף טמא, ת"י והאנפת.
אובניתא (פערשטאַנד), (מגילת כד).
אובס (שבת קנה:), אובסין, (שטאַפּען).
אובסינא (שבת קנא:), (וועבערבוים).
אובסקמיה ירו' ע"ג א, בלא עין הרע,
 (אונגעניידעט).
אבעד (מדרש שה"ש), (גרינגער).
אבעיות (פאה ד), (זוכען, פאַרשען).
אבצא

אבשונא (פסחים לט:). (געמריקענטע גערשטין קערנער).

אוג (פאה א), מין עץ.

אגב (נעבען, מיט, צוגלייך).

אגנא (מדרש איכה), (וואסער פאס).

איניאה (ב"ד כ), (ציגענפעלל).

אונבין ת"י גביע. (בעכער).

אנד אונדן, (צוזאמענבינדען), אונד—
אנד, (פערבאנד).

אגד ת' בפלך, באנד, באגרא, (שטאק).

אגדה (זאגע, ערצעהלונג).

אגדנא (ע"ג כט), לענה, (ווערמוטה).

אגדו (ירו' מ"ש), (פייכט).

אגמין (סנהד' צא), שטר צוואה, (טעסטא—
מענט).

אגמריא (ירו' מ"ק א), מים נגרים
במורד ממעלה למטה, (יואסערשטורץ).

אוגיא (ברכות ו), (שטראסע, בייט).

אגליים (טראָפּען), (חגיגה יב).

אגמא (פעלד), (ב"ק מא).

אגומין (ב"ד עח), (פאָראַנגעהען).

אגמון (הערדשער), (שבת קמח).

אגמת (טריויער), (מ"ק יד).

אגון (ילמדנו אמור), (וועטקאמפּע—
שפיעל).

אגן אגיגו, (סויד), (ב"ד נ"ו).

אגן באגנא, (בעקסען).

אגנא (מאָגדשייבע), גוף ענולי ושחתי,
תר' שרדף "אגן".

אגן (ב"ב קג), אגני, אגניא, (זומפּף).

אגן (יומא לז:), אגני, אוננים, (גריפּף,
לייסטע, אויער).

אגנינה (ב"ד כ), עור של כבש.

אכצא תר' את הבדיל, (צין).

אובצנא (ב"מ עח), (שווערע ארבייט).

אבק מאבקין, פ'י מכסין השרשים באבק,
(שביעית ב).

אבק אבוקה, (העללעס ליכט, פאקעל),
(ברכות מז).

אביק (מקואות ו), (קאנאל, רעהרע).

אבקתא (גדרים נו:), (פאך, שלייה),
לולאת.

אבר (גליל, שטיק), מאברין, פ'י שכולטין
מן החומה אבר אבר, (עירוב' נג).

אברא אבר, (בלייא), (שבת קד).

אברא (חולין נט), (געווייס).

אברונגי (עירובין סב), שלוחים, (באָטען).

אברורי (שבת יא), (מויערען).

אברורי (ב"ב כד:), (אָהנע געוויכט),
חסרון המשקל.

אברויי (מ"ק ג), (מיסטיגען).

אוברזין תר' ומפן, (ריינעס גאָלד).

אברזין (ב"ק סו:), (פּפּער דעקעטע).

אברוטי (ברכות לט), מין זית. זכירוש'
בכורות פ"א, אווריטי.

אבריתא (ירו' ברכות ו), לאכול סעורת
"הבראה".

אברני (ילקוט אסתר), מין עוף.

אברנים (פסחים מא), (האלב געבראָטען).

אבורנקי (מגלה ה:), אהל מכוסה למחסה
מהשמש.

אברסקין ת"י מכנסים, (ביינקליידער).

אבריקין (איון ארט פלודערהויען), (ירוש'
שבת פ"ו).

אברתא (שבת קט:), מין צמח מר.

אבש (מעשרות פ"א), וואובשים, (ווילדע
טרויבען).

- אונגנסטו (ילקוט תהלים), מיוחס, (עדר-
לער).
- אנס (כלאים א), האנסים, (כירנע).
- אנסמן (סנהר' כו), (אנפיהרער).
- אנוסטולא (כ"ר א), אנוסטום, (קיוזער).
- אנוסטא, (קיוזערוין).
- אנסטרוין (מר' ש"ט פד), (אבשיערס-
רעדע).
- אנף (גדרים נו:), האנף, (טהיר שלום),
מקום סגירת הדלת.
- אנף (חולין טו), האנפיים, (פלענעל).
- באנפיה, זרועות, (ארמע), אנפיה, (אופער).
- אנר אנרא, (לָאָהן, בעל־הגונג).
- אנר (גיטין פח:), אנוריאות, מקום הווער.
אנורי, (פאָלל).
- אנר תר' מונח, אנרא, אנרא, (אלטאר,
שטיין הויפען).
- אנר תר' נג אנרא, אינר, (דאָר).
- אנרא (כ"מ פ"ג), מוט (שטאָננע).
- אנריא תר' שכיר, (לָאָהנאַרכייטער). אניר,
(דינגען).
- אנריאון (כ"ר עז), (וויילד).
- אנרמן (מד' קהלת), (ריינער וויין).
- אנרדמים (כ"ב פט), איש מכין לשער
המדות בצדק וכן מקח של השוק.
- אנריסין תר' מיוזנים, (ווילד).
- אנרומי (כ"ר עה), המון אנשים מקבלים
מס לחיל המלך.
- אנרנימן (ווי"ר א), (מאַרקט־מייסטער).
- אנרמוס, (יר' ע"ז פד), פקיר.
- אנרפוס (יר' ר"ה א), אנריפס, מלך ומשל.
- אנריקום (כ"ר יב), (בויער, לאַנרמאַנז).
- אנרת (חולין יז:), (שפּאַלמע), פגימה של
בקע בסכין, משני צדדים.
- אגשתון (מר' איכה כא), (פרעד זיין),
עזות פנים.
- אד (ביצה לט), דארייה אדויי, (ווארפען,
שליידערן).
- אוד (שטיק ברענענרעם האָלץ).
- איד (ע"ג ב), אידיהן, (פייערטאנע).
- אידא תר' איזה, (וועלכער).
- אידא תר' יד, (האַנר).
- אידי אידי ואידי, פי' זה וזה, (ריזער).
- איךך איין אַנרערער, אַנרערע.
- אדד באורדך, תר' במכתשת, (מערזער).
- אדוותא (סוכה נא:), גלי חים, (אינדען;
פעלדער).
- אודיאי (ב"מ כח:), (איין בייטעל).
- אדיא (יר' מעשרות א), דאריא, אורו,
(ריין).
- אדיבון (מר' שה"ש, הגה מטתו), עיין ערך
אימירון.
- אדין (דארויף, דאַנז).
- אדם (ביצה כד:), דאדימי, (כרוינליך זיין).
- אדמא (תר' דם, בלוט).
- אדמדמני (כ"ר לד), (אונרייפע טרויבען).
- אדמתא (ריא ערדע).
- אודייני (מ"ס כא), (מערזער, שטופע).
- אדני השדה (כלאים ח), מין קוף, (שימ
פאנוע).
- אודנא (אויער).
- אדן (שבת כ:), האידן, שם צמה.
- אדאני (שבת לה:), שם צמה.
- אדנקי (חולין ט), ראשים המטונים עליהם.
- אדק תר' צפר, אדיק, (פעסט האַלטען).
- אדוק, (שטרענג זיין, ערנסט).
- אודיק (חולין צה:), (זעהען).

אווז (גאנו). בר אווזא, (ענמע), (ב"ס נה).
אולא תר' בתחלה, (אנפאנע).

אום (טהרות ח), (מונד, עפנונג).

אוונא (ב"מ עט:), (ציממער). אונין, (ת"י
ישעי' י' ל"ב)—אוונא, (שבת קנו), אמבטי
(וואנע).

אונכרי (סוכה ל), (קויפליימע).

אום (טהרות ט), (מונד, עפנונג).

אוקי (מד' שה"ש), (העללעם ליכט).

אויך (לופט, ווינד, רוים).

אוירא (ביצה לו), (ציילע).

אוף (אויך), (ת"י בראשית יט כא).

אוריא (ב"ב כה), (אָסט זייטע).

אורי (מ"ס כח:), קבר, (גראב).

אורקסין ת"י מכנסיים, (הויזען).

אורשנא (סנהד' קח:), מין עוף.

אוושא (חולין מו:), (שריען, שרייאניג).

אוריא ת"י תנשמת, מין עוף טמא.

ארתיום (גדה יר). (אים אויגענבליק),
אוותיאום.

אוותנמי (ב"ד טז), (העררשאפט).

אזא ת"י עזניה, מין עוף טמא.

אזיא (ביצה כט), שם חלק ידוע מבהמת.

אזי אזא, למזא, (ברענען, הייטצען),
(דניאל).

אזכיון (שבת קט:), או "אזוב יון", מין
צמח בשמי.

אזגא (כתובות עז:), זכוכית, (גלאז).

אזנדא תר' ציר, (באָמע). אזנדין,
שלוחים.

אזנדין (ב"ר ער), (אנהעהען, בערגלאך),
מקומות נבוהים.

אזדא (וועג געהען, געהען), (דניאל).

אזרבויי (יומא עח:), (רינגען).

אדק (עירובין קד), מאדק, מסנת, (איון
זייער).

אדר (ביצה טו:), אדרא, (אייכען בוים).

אדרא תר' גורן, (דרעשמענע).

אדרא (ב"ב עג), (זעגעלסוך).

אודרא (ברכות גו), (פערערן).

אדרא (שבת סז), עצם של דג שישב לאדם
בושט.

אדרא (מד' שה"ש), מושב, (זימץ).

אדרה (ב"ס יא), (פעלל).

אדרי (ע"ג ס:), (שפרינגען).

אדרכה (אים גענענטהייל).

אדריב (ב"מ פ:), שם מרת היבש.

אדרגזריא (אָבער ריכטער), (דניאל).

אדרודא (שנעלל), (עזרא).

אדרונא (חולין נב:), (איון ציממער).

אדרכון שם מטבע, (עזרא).

אדרכתא (ב"ס קיב:), שטר השגה ועבלה,
(ערייכונג).

אדרעא ת"י זרוע, (ארם).

אדרופיקוס (וי"ר טו), מין חלי, (וואססער-
זיכטיג).

אידרוססון (ירו' שביעית ז), (ראָזענ-
וואססער).

אהלא אהל, (שבת צ), מין עשב, (זייפענ-
וואַרצעל).

אהל אהלוי, (גדרים צא:), מוכר בושם
לנשים.

אהיני (ב"מ קיג:), (אונרייפע ראַטמעלן).

אהן (ירו' ב"מ פ"ב), (רוזער, דער, יענער).

אהרי (מ"ס יא), (נעמץ).

אהרירי (מגילה יב:), (שטאלמיסמער).

אונגנסמו (וי"ד ב), אונגיסטמו, מיוחס,

(עדעלער), (מד' שמואל א').

לאחר ירו, בנג ירו. (שפרינגען).
 אחר אחריות, (שולד, פערפפליכטונג),
 אחריו, (בירגע, פערפפליכטעט), (רמאי
 פ"ג).
 אחר (ב"ב צג), האוחר, (שטרייטען, פייר
 סען).
 אחתא (שוועסטער).
 איסא (ב"ר יד), (שארען).
 איסה (ירוי סנה' א), (געוויס).
 אמבא (מנחות לב), עץ סרוס האוחו הרפין
 שלא יתהפך.
 אמבא (סוכה נב:), הוא סדר א"ב: אמ,
 בא, גז, דו, הה, יז, כה, לע, מס, נן.
 אמבעי (שבת צח), כעין סולמות שנותנים
 בצרי העגלה.
 אמדין (שביעית פ"ו), מין פרי.
 אמו (ווייל, פון וועגען), (ביצה כג).
 אמו (איוט דענז? אָב?), (ב"ס מו).
 אמפי (ע"ג לה:), חללים, (גריבכען).
 אמל לאטלא, (פערשטייניגען), ת"י לרגום.
 אמלים או אמלו, (קויפלאדען, יאטקע),
 תנות של בשר, (תמורה כא). אמליסים,
 (ב"ר עט), שוקים.
 אמם אטום בריאה, (חולין מז), מקום סתום
 בריאה שאינו מתנפח כשאר כל הריאה,
 (ניכט האָהל).
 אמם (פרה פ"ג), עמוד מקשיי, (זיילע).
 אממא (ב"מ כג:), אטמהתא, (היפטע, זיי-
 טע), ירך וצר.
 אמימון (ב"ר לה), אינשעמצבאר.
 אמימוסין (בערייט, בעשטימט), תר'
 עתידים.
 אמנין (שטריק), תר' חבלים.
 אימני (סוטה מה:), (סאָרפ).

אזקור (גיטין נז), (שפרינגען).
 אזורה וואַרונג, פערבאָט.
 אוזיזא (ירוי מ"ש רפ"ד), (ברענענדעס).
 אזכרות (גיטין נד), שמות הקדושים.
 אזלי (עירובין ח), אוזלא, אוזלי, רשות,
 (געטצען); אזלווי, עושי המכמורות.
 אוזילתא, (בינדעל), (עירובין כח).
 אוזמאמא דאָרנען, (תוספ' כלאים א).
 אומל (פּעדער מעססער, מעססער), תר'
 תער.
 אוזברדין תר' נופך, מין אבן יקרה.
 אוזנין תר' אשפתו, נרתס החצים, (קעכער).
 אוזינקא (ב"ב ו:), אויסגאַבע.
 אוזפי (בינען), (ת"י ויקרא יא כ).
 אוזקוסות אחרית וסוף, (מד' אסתר).
 אחכוהי (פאטערס ברודער, פעטער), תר'
 דוד אהרן.
 אחד אחידת, (מגילה ו), לכידה וכבישה,
 (בעזויט, אייגענטומס).
 אחדא (רעטהזעל), תר' חידה.
 אחא אברהם שאויה, (ב"ר לט), (פער-
 ברידערן). מתאחין, (מ"ס כו), (צוואַמ-
 מענהעפטען), לאתאה, אחוי.
 אחוא (וויזע, גראָז), תר' אָחו.
 אחוונא (שבת כ'). מין ערבה.
 אחוניות (ירוי ברכות פ"ו), מין ירק.
 אחז ומאחיזין, (אָנצינדען), (שבת יט).
 אחמא (ירוי תענית א), (שטאַממעלנר),
 בכר פה.
 אחילו (ברכות לב), (פיבער), קדחת.
 אחמר מין אבן יקרה, (תר' שה"ש ה' י"ב).
 אחמתא (קאסטען), ארגו, (עזרא).
 אחר אוהרי, אחרין, אחריתא, אחרנייתא,
 (אָנדערער, אָנדערע) אחרניא, (לעצטע).

איילונית (כתובות יא), היא כוזר ולא תלד.

אילן (בוים), תר' עץ.

איילן איילן רבנו, (ירוש' ברכות פ"ב), (וועלכע).

אימא (כלים יא), (שפיננראקען).

איום ומאיימין, (אָבשרעסקען), (סנה' כט).

אויים (יר' חגיגה פ"ב), (היילינקייט).

אין (שבת קיג), (יא, זאָ). איני, (איזט עם זאָ?).

אין ת"י אם, (אָב עם זייא). בירושלמי, אין. (אויב).

אינום (יר' רמאי ז), (שוואַד).

איריא (ווייען, לערנען), (ע"ג לד).

איריא (ירוש' מ"ק פ"א) אמת המים.

אירי (לערנען), (ב"ס טו).

אירינין (מד' אסתר), (ווייסע וואַלל).

אישי (מיון העדר), (יומא יח).

אית איתא (עם איזט פאַראַן), איתמר (עם איזט געזאָגט).

אך (ב"מ נט), אך גדול, (טרויער).

אכאבית ל' כאב, (ב"ר גג).

אכאמים (שמ"ד לח), מין אבן יקרה.

איכרין (וויא זאָ?), תר' ואיך.

אכמא (ע"ג לד), (קרוג).

אוכמו (ב"ר יד), (אכט).

אככא (האָהן), תר' זרויר מתנים.

אכלא (סנהד' קד), כלי של הכובס ובו יכבס.

אכלא (סנהד' כח), (רעקעל).

אכילת הנפן (כלאים פ"ב), (פאססען, פערנעהמען).

אוכלא (ע"ג כח), (קראַנקהייט).

אוכליה (זיון מיסט), תר' פרשו.

אימן (תוספ' כלאים פ"ג), איין ארט ערד שוואַמס.

אמונס (חולין סו), מין דג טהור.

אמנס מין מס, (צינו), (מד' אסתר).

אמפיתא (מד' קהלת), (איין קאָנזול), שר השלוח במקום המלך.

אימקסקיא (פתיחתא איכה), (אָהנע אָרד גונג), בני בלי תרבות.

אמרון (יונגער סאָלאַט), בלתי מלומד מלחמה, תר' ואנמון.

אמרין (יר' חלה פ"א), אמריתא, (מעהל-ברייא), תבשיל של קמח (יר' ביצה א).

אמורנגא (כתובות סא), (קאָד-מייסטער), מכין מאכלים למלך.

אמרוסירן (ירוש' שביעית פ"ז), ראָזענ-וואַסער.

אי ת"י אם, (אָב, זוען).

אי (ניכט), אי אפשר. נמצא מלת הקדיאה, אי שמים! (ר"ה יט).

אידי (ווייל), אידא, (ירושלמי), (וואָ).

איהו (ער), איהו, (זיא).

איזה (אירגענד איינער, מאַנכער; אייניגע, מאַנכע). ויש כותבים לנקבה ולרבים, איזו.

איזי (ב"מ ע), (גוטער פרייגד).

אייר חודש ב' (מייא).

איך איכו, (וויאָ? זאָ וויאָ).

איכא (איזט היער), (אית הכא), יש, איכא דאמרי, יש אמרים.

איכא (וואָ?) תר' איפה.

איל (ע"ג לו), (היישעריק).

אילה (גדרים נ), מנהג הספנים לעשות כעין "איל" של עץ ומסלאין אותו ממון,

(שיפסבאָק).

איכפת (נעטהינען, צווינגען), (ב"מ קה).
 אכר (פֿאַנדמאַן, בויער), אכריתא, (עירובין פב).
 אכרוע (יר' מעשרות א), שדה של כמון (קיממעל).
 אכתי (יעדאָף, נאָך), (מגילה ב).
 אכתר (יר' דמאי ב), (אויסגעטראָקנעמ, מאָגער).
 אלא אלה, תר' בלתי (נור, אבער, זאָנדערן).
 אלא אם כן, (עס זייא דענו).
 אלא מזוזה, (פפאָסטע), תר' איל החצר.
 אלא (דער שליידערער), תר' (משלי ז כג).
 אולבנין (ווייהרויך), תר' כריח "לכנון".
 אליבא (נאָך דער מיינונג).
 אלה (שטרייט קיילע, באַמבע), (שבת סג).
 אלה (שפרייא, מעקענע), (תוס' תרומות ג).
 אלה (שביעית פ"ז), מין אילן.
 אלה (וואַרים), (שבת צ).
 אלו (זיהע דאָ! נו!), כמו הנה, (דניאל).
 אלו (דיוע), כאָלו, (אַלס אָב).
 אלו ואלולי, תר' ואלו, (ווען), אלווא, (ווען ניכט), תר' לולי ה'.
 אלווא (גיטין סט), מין עשב צר.
 אלואין כיון עז יקר, תר' אהלות, (תהלים).
 אלוגלובין (ב"ד כח), (צייגניס, אויפֿ־שריפט).
 אלובין (ש"ד טו), (צייגניס).
 אלווי (אַ! ווען דאָך), ת"י לו מתנו
 אלוזם (ב"ד טו), מין עץ בשמי.
 אלול חודש הששי, (סעפטעמבער) (נחמיה).
 אלון (אייבען בוים), (כלים יז).
 אלון (ב"ד פ"ב), (איין אַנדערער).
 אלוו כרוסין (פ"ד ל"ג), (גאַנץ נאָרדען, געגולט).

אכלין תר' שאנג (שרייען).
 אכלבא (ב"מ סג), בית אוצר של תבואה.
 אוכלסא גרוד ומחנה, (שאַאר, פולק), (פסחים עב).
 אכלסון (ע"ג יד), מין פרי עץ.
 אכלושי (ב"מ עז), נושא משאות, (פֿאַסט טרענער).
 אוכם (שוואַרץ), תר' שחור. אוכמא, אוכמתא.—
 אכמוותא (שבת כ:), ירוקה שעל הספינה, (מאָז).
 אכמר (קרושין פא:), רקס בכוס אנגע-שפוינין).
 אכנגרי (מ"ק יב), ממונה על שולחן המלך.
 אכסא (גיטין סט), מין לחש.
 אכסרון (ברכות לה:), דגים מבושלים בירקות שונים, (זויערע פיש ברייא).
 אכסדרה (פאָרהויז, תאַללע), (פסחים ח).
 אכסיומא (מד' ש"ט ו), (ביסטשריפט).
 אכסיורון (מד' תהלים כז), (שרייבערייא).
 אכסילגס (חגיגה כז), כלים חשובים.
 אכסן אכסנא, (שבת קנא:), (וועבערכוים, אקסע).
 אכסנאי (גאַסט), תר' אורח. אכסניא (גאַסט הויז). מתאכסן, (ער שטייט אין אין גאַסט הויז).
 אכסנאי פרכא (יר' ב"ס פ"ג), (טווארטיר מייסטער), פקיד המחלקת בתי מלון להחיל.
 אכספתיאם (הולין סו:), מין דג טהור.
 אכסרה (דמאי ב), בהפסד, (שאדען). וי"א בערד, (אונגעפעטר).
 אכסרייא (ווי"ד יח), גרוש ממדינה, (אַרויסטרייבען).
 אוכף (זאָסטעל), (שבת נג).
 אכפא (ביצה לג), (איין קרויער שמאָ:).

אולמיא (נארבען), תר' עמרים.
אלמא (פסחים ה.), (דאם זאנטע אונז),
כמו "הא לימא", נשמע מזה.
אולמא (שבת קלד.), (ריקסע געדערים),
המעיים העבים.

אלום (טבול יום א), מין בושם.
אלמוג (קאראללען), (כלים יג).
אלמה (וואָדום?) (ב"מ לד).
אלמלי (ווען יע), (שבת קיח)—(עיין תוס'
מגילה כא).

אלמלא (ווען ניכט), תר' לולי משה.
אלמין (ירו' סוכה פ"ב), (האפען, ברעג).
אלמונים אלונים, מין אילן (ר"ה כג).
אלין (ריוע, יענע), תר' אלה.

אלונסית (עירובין פח.), (האנר סוך).
אלונסית (שבת קמ.), (על-וויין זאלבע,
שמירונג).

אלנסתין (ירו' סוטה פ"ו), (איין גריכישער
יודע).

אלונכי (גיטין ע.) (שפיו).
אלנקי (ביצה כה:), (שמוהל).
אלם (גיטין ע.), (בייסען, סייען).
אלסום (מד' קהלת), (איינגאנג).
אלסים (מד' קהלת), (נאָגעל, פלאַסען).
אולוסריקון (מד' קהלת), (נאָגעדזייד),
סמיפריקון, (האלבזייד).
אלוסתקון (מד' קהלת), (נאָגז געדעקסט).
אולפנא (לעהרע).

אלפא (מנחות פג.), (ריא בעסטע).
אלפא (שיף), תר' אניה.
אלפאביתין (מד' קהלת), פירוש על א"ב.
אלפם (שבת מב.), (פפאנגע).
אולצנא (הונגער), תר' רעבון.
אלצריין (ירו' דמאי פ"ב), מין פרי

אלותא (ביצה לג:), אלותא, (שטעקסען).
אלות (זיילען), תר' אמות הספים.
אלטון (ילמדנו תרומה), מין ארז.
אלימין (ב"ר צ"ז), מין תאנים.
אלימסריא (ב"ר ח), וואַהרהייטסווערטת.
אליאם (ש"ר טו), מושב חכמי העצה,
(סעסייאָן).

אליא (פלאַנע). לאלייה, (צו בעקלאַנען
איהם), (מד' אסתר).

אליה (כתובות ה:), (אַהרלעפּפּכען), תגוך.
איליון (רוימען, נראָסע צעהע), אצבע עבה
של היר והרגל, תר' בהן.

אליוסטון (ב"ב צו:), ענבים שנצטממו
בשמש.

אליופולים (פסיקתא בא), (זאָננע).
אליותרופולים (ב"ר מא) (פרייא שטאָרט).
אוליירין (נדה כ.). (געפאָרבטע קליידער).
אוליירין (ביצה לב.), משרתי המרחץ.

אילך (סנהד' קח:), (ווייטער).
אילך ואילך, (היין אונד הער).
אלך (יענע, ריוע), (דניאל).

אלכסונא (ב"ב קא), (שרעג, שיעף), סו
החותף את המרובע לב' משולשים.
באלכסון, (אין שיעפער דיכטונג).

אלית (כלים טו), (קלענערין).
אלל (חולין קכא.), (בשר מת, איל, רסבון,
(פייִלגנים).

אלל ואיליו, (אויסוועהען), תר' ויתורו.
אללא (ב"מ קה.), (געמריידע; זאָקס).

אלכינה (ירו' מגילה פ"ב), אלכינייה,
(פאַלמזווייגע).

אלימים (ב"ר לד), (פאָרשטאָרט).
אלים (ב"ב לד), (שטארק). אלימא, אולמיה
(זיין טאָכט).

אלקמיות (מעשרות ג), (ואַממעהריוז).
 אליכץ (פסיקתא בא), (אָהנע פּערבייטונג).
 אלעיקי (מד' שה"ש), (אָהנע פּערבייטונג).
 אלקפסא (שבועות ו:), משנה למלך.
 אולר (כלים יב), (פּערעד מעספּער).
 אלריא (גיטין ע.), וי"ג דלריא, (לייב שמערץ).
 אולריא (יר' שבת פ"ו), (שנופּר־טוד).
 אלריא (פסיקתא, שמיני עצרת), פּרעה־ליכסיים.
 אלטן (פסחים נו.), שטאָס.
 אלטר (ר"ה טז:), לאַלטר, (באַלד, אויף דער שטעללע).
 אלתיט (מכשירין פ"ו), מין דג.
 אלתא מין עץ, תר' האַלע.
 אליתא (יומא מה.), (פּייער צינרער), עצים דקים.
 אם אם למקרא, (קדושין יח:), (גרונד).
 עיקר ושורש. אמהות של בצלים, שרשים.
 אם (חולין גה:), געבער־מוטטער.
 אם (שבת קלד.), ערציהערין.
 איממא טאָן, (יר' ברכות פ"ד).
 אימא (כלים פכ"א), (שפּיננראַקען).
 אימא איך וויל זאָנען.
 אמה (ב"ב צט:), קאנאל, וואַססער־לייטונג, וכן נקרא גיד האדם, (גדה יג).
 אומיא פעלקער, (דגיאַל).
 אמתא (ברכות ית:), גרונד פעסט.
 אמה (מנחות יא.), אצבע אמצעי של היד.
 אמפין (ש"ר מז), בוסר, (מאָרגען).
 אמתא (שקלאַפּין, מאַנד), תר' אמה.
 אמאי וואָרום איזט דאָס?
 אמבוהא (יומא פו.), המון אנשים (פעבעל)
 אמבמי (פ"ר י), איין וואַנגע.

אמכמוס (יר' שבת ה), (ווילדער עזעל).
 אמבלי (יר' שבת רפ"ו), (שלענעל אין דער גלאַקסע).
 אמכוניא (וי"ד ה), (אנהעהע), מקום נבות.
 אמברי (גיטין נו.), אוצר של תבואת (מאנאצין)
 אמברי (מ"ס כח:), שאול ואברון.
 אמגוזא (גיטין גט:), נוס.
 אמנושא (ב"ב נח.), מכשף, (צויפּערער).
 אמד (פאה פ"ה), אומדן, מאוסר, אומדנא, (אַבשאַטצען). אמיד, (רייך).
 אמדלא (שבת קנה), סולם, (לייטער).
 אממול אממולתיה, (אום, פיר, וועגען איהם), תר' בעדו.
 אמיתא תר' וערפל, (נעבעל).
 אמיינסון (מד' שה"ש), מין אבן רך שמפרידין אותו לחוטין וממנו נעשה פּנד.
 אמכותי (מד' קהלת), שלאָן, שטאָס.
 אומולוגין (יר' מ"ס פ"ג), שטר הודאה, (צוגעשטענדעניס).
 אמלין תר' בגלומי, (מאַנטעל).
 אמלערא אמלעראות, (מדות ג), קווער באַקען.
 אמום (כלים כג), דמוס, (פאַרם, קאפּול).
 אומן (ברכות טו.), (אַרבייטער). אומנות, (אַרבייט). אומנא, מקיז דם ומחל, (מכות טז).
 אומן (ב"ר א), קינרער ערציהער.
 אומן (פאה ד), שורה, (ציילע).
 אמן (עוקצין פ"ב), שאמנ, שעושה אותם כרצועה ארוכה, (אויפציהען).
 אמניא איך זאנען.
 אמנה (פ"ב מט), אנטרויען, גלויבען.
 אמפליא (ב"ב סא), פּילצ־שעה.

- אמפוליי (שבועות מה:), געלד ביימעל.
אמפומיות (פדר"א מ"ב), פענסמער,
דורכזימינג.
אמפורין (קויפלייטע), תר' לטושים.
אמפרמור (מד' איכה א), עם לעבע דער
קייזער.
אמץ (שבת קנא:), מאמצין, (דיא אויגען
צו שליטען).
אומצא (חולין גט.), (רויע פלייש, הארט),
מבושל מעט.
אמצע (ברכות יג.), מיטטע.
אימיקנטרון (מד' קהלת), אונבעקאנטער
מענש.
אימיקסירום (מד' שה"ש), חציו נגוב
ושרוף, (האלב פערדארט).
אמר שעפס. (ר"ה טז.), אמרנא, (שעפ"ר
סען).
אמר ואימר, (ב"מ עז:), (ענדרען), שנה
רצוננו. (סוטה לה), אמרד דאמריית.
אמרא שפת הבנדר, (זוים). אומריית,
(זוים), (נגעים י"א). אמירא, מין בנדר,
(פסיקתא כז).
אימירון (ב"ר עז), ביתי ולא מדברי,
ומרגל עם אנשים. לאמירה, (ש"ד כט),
הייזליכעם.
אמוראה (שבת טז.), פוי' מדרכי "האמורי".
אמורים חלב בהמה, (דאס פעטט). אמוריו,
(פסחים סד:).
אמוראה (הערדשער), תר' נוגש.
אמוראים אמוראי, שאמרו פירוש דברי
התנאים, (סנהד' יז:). (בירושלמי),
"דמד", כמו "דאמר", מימרא, (רעדע),
באמורי הרגל, מה "שאמור" ברנל, (סוכה
גה).
אמר (סוטה לה:), מאן אמרד דאמריית,
(ערביסטערן).
- אימוריי (מד' איכה), כפי השרים הנתונים
משכון להמלך, (פפאנד).
אמירא (ירו' ע"ג פ"א), יום, (טאג).
אמירא (ב"מ פד:), צארגינג.
אמרכלא (אָבעראַנפיהרער), תר' ונשיא,
ובירו' (שבת פ"י), מרכל.
אמת (שבת יא.), באמת אמרו, בכל זאת,
(דעננאך).
אמיתא (שבת ככה.), מין צמה, (מענטע).
אמתלא (גיטין פח:), אויסרערע.
אמתן (פורכטבאר), אמתני, (שרעק).
אמתנטיין אורעהבער, (ילמדנו בהעלותך).
אן (יבמות ס:), מאונד, (אָהר). אָני,
(אָהרען), אונא, אונות, אינוניתא, (אָהרען).
אן (קרושין ו.), אונו, שטר מכירה, (קויף).
אן וואָ? תר' אית.
אנא איד, (דניאל).
אונן (זבחים ק:), כל זמן שלא נקבר מתו,
(קלאנער). אנינות, (קלאנע).
אינא (דיוזער). אינון, (דיוזע). דנון, כמו
ראינון, (דיוזע), (ירו' בכורים פ"ב).
אנבא (נויר לט.), ביצי כנים, (ניססע אין
האָאר).
אנבה (פרוכט). אנבונין, אשכולות, (במ"ד
ג).
אנבג (ב"ב נח:), שם כלי.
אנבון (ירו' שבת ב.), משי, (זיידע).
אנבטאות (ש"ד יב), חומה וכותל, (טויערן).
אנבקראות (ב"ג קיד:), חבילות, (בינרעל).
אינגד (גיטין גה.), מעט, (וועניג).
אנגלי (ענגעל), מלאכים, תר' ושמים לא
זבו, (אויב טו טו).
אניגרא (ב"מ טו:), דיגר שפסלתו מדינת.
אנגרומינא (ב"ר סד), מין מס.

אנטיקיסר (ב"ר נג), מושל, (אנשטאט דעם קייזער).
 אנטרון (ירו' שבת פ"ז), מערה, (העהלע).
 אוניא (פסיקתא פ' ד), ערלויבינס.
 אונין (נגעים יא), בינדעל, שטעננעל.
 "אניצי" פשתן (סוכה יב), פלאקס אויס-
 געקלאפט דין, צערשטרייעט, און בערייט
 צום שפינען.
 אנך (ע"ג ח:), מין אבן יקרה.
 אנכון (ירו' דמאי א), (ענגסטיגען), עשיית
 צער.
 אנלנין (כלים טז), (לעזע פולט), התיבה
 שקורין עליה.
 אנומלין (שבת קלט:), מין משקה.
 אנמירינגן (מד' שה"ש), מין יין טוב.
 אנונה (ב"ר מז), (שפיזע).
 אננקי צרה, (נאָסח), (ת"י בראשית לח
 כה).
 אונאה (ב"מ נו), (נאָררען), הונאה.
 אנינא (יומא ל), שוואַך.
 אנוניתא (ב"ר כט), הנאה ותועלת ומעשים
 טובים.
 אונום נכבד וחשוב, ת"י כהן מדין.
 אונס באונסין, (צופאלל הינדערנים),
 והלוקת דבר בחזקה נקרא "אנס".
 אנפוהי אנגעזיכט, (דניאל).
 אנפליא (גדרים נה:), (שיך).
 אנפילונגום (מד' קהלת), צווייפעל האַפּט
 ואנפלי (שבושות מה), תיק העשוי למעות.
 אנפלין פאָרציממער, (תר' שה"ש ד יב).
 אנפק (ב"ב נח:), שם מדה, רביעית הלוג,
 אנפקא (מד' אסתר), גיימען.
 אנפקינגן (פסחים מג), שמן זית שלא
 הביא שלישי.
 אנפראות (במ"ד ב), מין מדה.

אנמוריא

אנגריא (סוטה י), מלאכה שעושה הנכנע
 להמושל חנם, (פראָהן דינסט).
 אנגרון (ברכות לה:), מין מרק, (דעליקאטע
 פיש ברייא).
 אנדכתי (גיטין כ), שם תכשיט.
 אנדיסקי (ב"ב גה), מצננים לגבות המס.
 אנדיפא (שבת פ:), מצה, (שמירן).
 אנדיקין (מד' שה"ש), מושלים ושרים,
 (הערון).
 אנדרוגינום (יבמות פג), שיש לו ערות
 זכר ונקבה, (צוויטטער).
 אנדרמא (שבת עב:), צורת אדם, (שט-
 טטוע).
 אנדרלמוסיא (במ"ד יח), מגפה, (פעסט).
 אנדרונא (מנחות לג:), חדר, (ציממער).
 אנדרפתא (חולין מב:), שם עוף טמא.
 אנה איד, (דניאל).
 אנהו (סנהד' ער:), זייא.
 אינגן (דיוע), גם אנין, אינא, (דיוער), כמו
 "זה", (תר' משלי כה יז). דגון מרין,
 כמו דאיען אמרין, (ירו' בכורים פ"ב).
 אנחותא (גדה ז), מין כלי.
 אנמובין (ירו' כלאים א), מין צמח מר.
 אנמוגרפא (ב"ר מז), שריפטליכעאַנט
 וואָרט.
 אנטידיקום ב"ד פב, מתנגד, (געצנער).
 אנטיכי (שבת מא), מין כלי, (סאָמאָואַר).
 אנמילא (וי"ד לד), קרוג, שעפּפער.
 אנמלר (ירו' סנהד' ב), ממלא מקומו,
 (שטעללע פערטרעטער).
 אנמינייא (ירו' מ"ק פ"ג), מטפחות של
 בית המרחץ, (האַנד טיכער).
 אנמום (וי"ד לג), ווירקליך, נוט.
 אנמפתא (ירו' ברכות ב), שר של מדינה.

- אנפורה (ב"מ כא.), כלים חדשים.
 אנפרות (גיטין מד.), אנפריות, מסים, (צינו).
- אנצין צווינגען, (תר' קהלת יב יא).
 אונקא (שבת קמ.), געניס, נאקען.
 אניקא (ב"מ מו.), מטבע שפסלתו מלכות.
 אנקא גמל, (סאמעל), (תר' שני, כשבת המלך).
- אנקמין (שבת סו.), תבנית חמור חתוך מעז.
 אונקיא (ב"ר כט.), איין קליינעס געוויכט.
 אונקיות (כלים יב), וו כפוף, (האקען).
 אונקלא אנקלי, וו כפוף, (האקען), (כלים יב).
- אונקלי (ע"ג כח), מאַנענ-מגנר.
 אונקלי (מגילה כד:), עללענבאָגען.
 אנקלווסים (ירו' ב"מ פ"ח), תביעה, (מאָהנען).
- אנקליסין (ב"ר מט), אפעלאַציאָן, צוריק בערופען.
 אנקלימא (רב"ר זילך), ביטול גזר דין, (ווידער רופען).
- אנקליסון (רב"ר ב), בעשולדיגונג.
 אנקלמוס (ב"ב סח.), שרייבער.
 אונקוס (ילמדנו תרומה), שם מדה, (מאָס).
 אנת דוא, (דניאל).
 אנתא (פרויא), תר' אשה.
 אנתא (מנחות עח.), (מעלטייג), חתיכת עיסה.
- אנתיקי (ב"ב עז:), (לאַדונג איינעם שיפ-פעס), הסחורה שבתוך האניה.
 אנתרופי (ב"ר יח), מאַנן.
 אנתרופיאה (ב"ר יח), פרויא.
 אמי (היילען). אסיא, (ב"ס פה), רופא.
- אמא עץ הדרס, (מירטהע), וגם נקרא ההדרס עצמו, (פסחים נו).
 אמא (גיטין סט.), מין לחש.
 אמבורו (כתובות י), פוי' הכורו (שלאַגען).
 אסובי (שבת קכג), אויסגלייכען דיא גליר דער מיט דיא ביינער.
 אויסגנפרין (ילקוט אסתר), נושאי תותם המלך.
 אסדה (זבים ג), (איין צווייא רעדעריגער וואָגען), או רפסודה, (פליט).
 אסדוהי איסרון, (ברכות נו), קאָפּפּקיססען.
 אסחרותא (שענקהויו), תר' משתה.
 אסימ תר' ווילל, (פרעסער).
 אסטבי (פסחים סה), בגין ממלש ופתוח כלו, (דורכאויס אָפען).
 אסטגיות (כלים ח), דאך, דעקע.
 אסטגנינות (ב"ב מז:), ידיעת הסודות והעתידות ולחזות בכוכבים.
 אסטטיבה (ב"ר י), שטאַנד קווארטיר דער אַרמעע.
 אסטיוז (נדרים מא.), האָט זיך ערשראַ-קען.
 אסטיונו (ב"ר טו), קיום, (פעסטשטעהען)
 אסטכטון (וי"ד ה), שמן שמוציאין מהדס וקמון, (מירטהען עהל).
 אסטכיון (ב"ר יט), מין בגד.
 אסטולי (ילמדנו ואתחנן), מצבת אבן לזכרון, (דענק זיילע).
 אסטמא (ברכות סב:), ברזל עשות, (שטאָהל).
 אסטמא (שבת גז:), איין וואָללענע קאָפּפּ-ביגרע.
 אסטומכא (ע"ג כט.), קיבה, (מאָגען).
 אסטנים (ברכות פ"ב), (שוואַך), חלש וממונע.

- אסכרה (ברכות ח.), מין חולי הסוכר את
הושט והגרון, (דיא בריינע).
- אסלא (מראגהאלץ, שמאנגע), ת"י כמות.
אסל, (אהלות פי"ו).
- אסלא (כלים כב), שטוהל.
- אסלא תר' תועבה, (גרייעל).
- אסלפין (ירו' כרכות פ"ה), (וואלד).
- אסמיטא (ירו' ברכות ג), שביל צר (פוס'
שמעג).
- אסמכתא (ב"ב קסת), ער שטעלט אויף
זיך און האפט דאס ער ווירד עס זיכער
אויספיהרען.
- אסימון (ב"מ מד.), מטבע שאין עליה
צורה, (אָהנע צייכען).
- אסנא (ב"ב כח:), סנה (דאָרן).
- אסינתא (ע"ג ח:), מכתשת, (מערוער,
שטופע).
- אסיסנא (גיטין סט:), מין צמת.
- אסופי (קרושין סט:), נאספ מן השוק ואינו
מכיר לא את אביו ולא את אמו, (פינדעל
קינד).
- אספוגין (איין שיטער קיכעל), תר' רקיקי.
- אספדיכא (גיטין סח:), בלייווייס, קוועק
זילבער.
- אספמי (פסיקתא בשלח), (ברייטער
שווערד, וועבער קאמם). אספתי,
אספתרין, נושאי חרב.
- אספמיה (ב"ד מד), מלון, או משך הזמן,
(דויער).
- אספליות (רב"ד ז), ערקלערונג.
- אספלידא תר' מערה, (העהלע).
- אספלנית (כלים כח), אספלניחא, (קאָמ'
פרעסע, פפלאסטער).
- אספנדמון (ילמדנו תרומה), מין עץ.
- אספנין (שבת קמח:), מין הן.

אסמים (שביעית פ"ז), שם צמת.

אסמים (שמ"ד טו), וואָהנונג.

אסמסית (מכות ה), אסמסיאות, (איין
קריגערקע), בעלת מחלוקת.

אסמפוי ערשטוינונג, פערוואונדערונג,
(מד' רות).

אסמפניני (ירו' דמאי ב), מין לפת,
(פאסמינאק).

אסמרידא (שבת קיא:), זענעל שטאנג.

אסמריא (קרושין עו:), סאָלאַמען דינסט.

אסמרט (געפלאסטערטע וועג), (ת"י דברים
א א).

אסמרינגא אסמרינגוס, אסמרטילוס,
אסמרטיוס, אסמרטילוטוס, אסמרטיליטיה,
שר דחיל זמושל, תר' נציב פלשתים,
והרבה במדרש.

אסמרולוגין (ב"ד פ"ז), שמערן-זעהער.

אסמרונגילון (פסיקתא פ' י'), רונד, קיי-
לעכריג.

אסמרופומא (ב"ד סו), צירי הרלת,
(טהיר אנגעל).

אוסיון (וי"ד כג), פערמענען.

אוסיה (תולין סו:), נחירי הרג, (גאווען
לעכער). זאאוס, (שבת סו), אָהר.

אסכדיא (ירו' ברכות ד), רפסודות, (פלי-
טען).

אסכולי (פסיקתא בא), (שולע גימנאזיום).
אסכוליות, אסכולסטיקא, (לעהרער), (ב"ד
סד).

אסכלא (ב"ב עג), (טרעפפע, לייטער;
בראטראָסט), כלי שצולין עליו, (פסחים
עד).

אסכימא הכנה ותיקון, (בעשטיממונג), תר'
שית זונת.

אסקפמיות (מד' איכה), בעדעקטער וואָנען.
אסקפסת (מד' תהלים קג), בעדעקטער
וואָנען.

אסקופתא (יר' שקלים ד), שם כולל
להראש הרגלים והריאה ובני מעיים של
בהמה.

אסקרה (חולין סח), היישעריק.

אסקרימון קני המנורה, (רעהרען), תר'
צנתרות.

אסקרימן (פסחים לו), מין מאפה מתוק,
או עונה.

אסקריא (כ"ב עג), זענעל שטאַנע.

אסקרמורי (יר' כתובות יב), (געהיים
שרייבער), אסקבמורי.

אסקרנדא (יר' ע"ג א), פקיר העיר, (קאָר
מענדאנט).

אסורייתא (ביצה יב), (כינדעל). אסור,
(געבונדען, אונערלויבט).

איסר (קדושין ב), מין מטבע.

אסרטיא (עירובין יז), אסרטא, (וועג).

אסרמיון צעטטעל, (ב"ד פ"ו).

אסותיה הייל, געזונד, (פ"ק פה). —
אסותא.

אסיתא מכתשת, (מערוער), (מ"ס כב).

אסיתא איין קריגעריקע, (ב"ד יז).

אסתירא זענעלשטאַנע, (שבת קיא:).

אסתבע (מד' אסתר), פי' נתייגע.

אסתהר כוכב, (שטערן), (מגילה יג).

אסתוורא (יבמות קג), אסתורית, (קנע

כעל, שריטט). אסתורא, (מנחות לג),

עץ זקוף וחד כיתר. אסתוריהי, (עקען),
ת"י פעמותיו.

אסתלגינית (ברכות נא), רוח תאנת הזנת.

אסתומכא (חולין נז), (מאַנעך־מנוד), ונם

שם תכשיט, (יר' שבת פ"ו).

אספניקא תר' וחגורה, (גארטעל).

אספוסריאון (וי"ד ה), שילד־טרעגער.

אספסתא (ב"ב כח:), מספוא, (פוטטער,
הייא).

אוספקי (ניטין יד), בעכער.

אמפקלמור (שבת קח), אינשפעקטאָר,
אייפזעהער.

אמפקלריא (שפיגעל־גלאַז), תר' זכוכית.

אמפקיסין (מד' אסתר), נכבד וחשוב.

אספר (סנהד' צו), מחנה חיל, (ראַטטע).

אספר מין אבן יקרה, (תר' שה"ש, ידיו
גלילי).

אספרי (מע"ש פ"ב), שם מטבע.

אספרגוס (נדרים נג:), מין ירק.

אספרגלין (יר' כלאים א), מין פרי עץ.

אספרווה (כתובות ג), (אויפזעהער),
משניה.

אספרימן (וי"ד יז), (שטריק).

אספריכא (ניטין סח:), קוועק־זילכער.

אספרמקי (מנחות מג), (געווירען).

אספרון (ב"ר ז), מין דג טמא.

אספרנא (שנעלל), (עזרא).

אספירם (במ"ד ד), (קונעל, באַלל).

אספריסא (מד' איכה), (שפיו).

אספתי (אהלות יג), שווערד, וועכער קאמם.

אסקומלא (כלים ל), (שיסעל).

אסקומלי (ע"ג כח), (שטאָק).

אסקולוסמיכא (ב"ר סד), מלומד וחכם.

אסקונדרי (קדושין כא:), מין שהק,
(שערבען שפיעל).

אסקופה (שבת ט), (שוועללע).

אסקפא (יר' ב"ב), ספינה קטנה, (באַמט).

אסקפי (מד' תהלים ג), (בעדעקטער וואָר
גען).

אסתומכא (ע"ג כט:), כוּבַר הגְּשִׁימָה,
 (קייכען, הוסטען).
 אסתנא (עירובין סה), אסתן, רוח צפֹנִית.
 אסתנדרא מושל העיר, (קרושין עג).
 אסתנד (ב"ק מ.), (שוואך), וי"ג אסתנר,
 סנר פיו.
 אסתוננסין (יר' מע"ש פ"ה), נבוגי העיר.
 אסתרא (ב"מ קב:), מין מטבע.
 אסתר (מגילה יג), כוכב, (שטערן).
 אסתרֹקנית (ב"ב כ:), מין מלח.
 אע (האָלץ), תר' כלי "עץ".
 אעיתא (פענסטער), תר' אשנב.
 אפא (יומא פד.), מין חיה.
 אף אף על גב, אף על פי (אַבוואָהל). אף
 על פי כן, (דעננאך).
 אפדנא (ברכות נו), פאלאסט.
 אפודרים (נדה כת), שולחן של שיש.
 אפווינא (שבת נז:), תכשיט המצת.
 אפזים (ב"ר סח), שפאססען, לאַכען.
 אפחזייהו (פסחים נ:), מראית העין.
 אפמא (ב"ר יד), זיעבען.
 אפמיא (פסיקתא בחורש השלישי), משך
 תומן, (צייטרֹדער).
 אפמוניות (מד' קהלת), בעל תאווה.
 אפמוניות אוצרות מרבדים רבים, ת"י תבת
 עצי גפר.
 אפטיקון (ש"ד כד), אוצר של תבואה.
 אפטרא (ב"ר סט), אבשיערס־זעען.
 אפוטרכא (ב"ד צד), נשיא, (הערד).
 אפוטרופוס משגיה, (פערֹוואַלטער), ת"י
 זיפקר פקידים.
 אפי (אנגעזיכט), תר' פני.
 אופי (ברכות מד:), אופיי, (שפּאַן, שטיק
 כע־האָלץ), (גיסין סא).

אפי (מאָהל). תמניא אפי, (אַכט מאָהל).
 אופיא שוים, (חולין ק"ה).
 אופיו (פסיקתא שובה), מחשבה ורצון.
 אפייטרֹם (במ"ד ט), רופא הבהמות.
 אפיא (פסיקתא שובה), כחות של כל
 אלהות.
 אפיומות (יר' ניסין ה), נערים, (קנאבען).
 אפיאן (חולין סו), מין רג.
 אפיון (יר' ע"ג פ"ב), מיץ של זרע
 שומשמין, (מאָהנ־זאָפּט, אָפּיום).
 אפכי (ע"ג לא:), (נאכזוכען), אפכו, (צר
 ריקלויפען).
 אופכי (ב"ד יב), אפכיות, שטר פרעון,
 (קוויטונג).
 אפוכי (מד' איכה), צוריקהאַלטען.
 אפלי (תענית ג:), שפע־צייטיג.
 אפילו (יומא סו), (ווען אויך, זאָנאָר).
 אפילו הכי, (דעננאך).
 אפליון (ברכות מז:), פאַרזאַצ.
 אפליות (שבת קכ), בגד עליון.
 אפליון (כלים כט), כובע, (הוט).
 אפליון (ריש ילמרנו), פער־ערבען.
 אפליות (ב"ר צא), שחוס ולעג, (לאַכען).
 אפומא (ב"ב גא.), (פענסטער), פומא,
 (לאָך, עפּנונג, איינגאַנג).
 אפוממא (פסיקתא בשלח), (לאַנטערנע),
 עששית.
 אפוממאמא (שמ"ד כח), (אנדרענקען),
 זכרון.
 אפומיות (ורכוזיכטיג), (פרד"א, לענין דג
 של יונה).
 אפימלייה (יר' נדרים פ"ז), מין צמח.
 אפומנימא (רב"ר ב), גערענק בוך, קראַניק.
 אופן ארט, פאלץ.
 אופנים מלאכים.

אופוסין (וי"ד ו), גזר דין, (אורמהייל).
אפיפורין (פוס באנס, שעממעל), תר' ותחת
רגליו.

אפוצה (אהלות ט), ענין סגירה וסתימת.
אפיץ אפצא, (שבת קד:), אפיצן, תפוחים
קטנים שמשוימין בדיו, והיו מעבדין בו
עורות, (נאל אפפעל), (גימין יא).

אפיצמלין (מד' שה"ש), מין רסיק דס.
אפיקשוזין (שבת קמו), פעולה להוציא יתר
המזון שבבטן, (ברעכמיטטעל).

אפקלסורין (מד' ריש איכה), בונטגעד
וועבט.

אפיקלין (ילמדנו בלס), אגודות שבטים,
(בינדעל).

אפקימא (עירובין נח), חבל הנעשה
מקליפת אילן אגוז.

אפיקומן (פסחים קיט:), ל' אוכלים, או
מיני מנדים ופירות הנאכלים אחר הסעודה
או (נאכעססען), כמו "אפיקו מן", פי'
תנו עוד לאכול.

אפקסיגון (מד' שה"ש), מין שמן.

אפיקורן (חולין קד:), ל' הפקר, (פרייא,
ערלויבט).

אפיקורס (סנהד' צט:), שם פלוסוף יוני
נשחת בדעותיו.

אפקרסותו (מס' ד"א), מין בגד, (אונטער
העמד).

אפקתא (סוכה יג), ראש הדקל.

אפר (ירו' בכורים ב), (איבער), יותר, ביחס
הזמן.

אפר (ביצה מ), אפרא, (זומפא, שילף,
לאַנקע).

אפרניאה (פסיקתא ביום השמיני עצרת),
פערשטערעניס.

אפרד (מנחות מנ), געטרענגט.

אפרודימא (ע"ג מד), איליל האהבת.

אפרהנג

אופלין (תוספ' תרומה א), עפעל.
אופנא (ירו' דמאי ו), גלוי ומוסבר, (זיכט
באר).

אפונדרטו (ברכות נד), בייטעל, גורט.
אפנסור מין אבן יקרה, (תר' שה"ש, ידיו
גלילי).

אפונראות (פסיקתא י"א), מין מדה.
אפסונין (ילמדנו צו), פלייש.

אפסיון (ילמדנו גשא), קונעל, באַלל.
אפונין (טבול יום א), מין קטניות, (באָהד
נען).

אפונס (חולין סו:), מין דג טהור.
אפנקריסין (ירו' שבת ג), מין פרי.

אפנתי (ילמדנו בהעלותך), (ענטגענען).
נאפנתי, (ברכות מנ), צד המנעל אשר
'לקראת" הפנים, (צוגענען).

אפס געדיכט, (ב"ר מ'), (לאס אָב), (שמ"ד
מ"ה). גימטערמער, "ב"ב קי"א).

אפסטולי (ב"ר עד), בריעף.

אפוסטולין (ידו' סוכה פ"א), (באלקען).

אפסטמקין (ירו' מעש' א), מין אגוז.

אפסטיתא (ירו' שבת ז), שם כלי.

אפסניא (סנהד' יח), שכר החיל ומאכלם,
(פראַווייאנט).

אפסנתין (ע"ג 5), ביטטערע וויין.

אפסקימא (עירובין נח), חבל הנעשה
מקליפת אילן אגוז.

אפסר (שבת נא:), מתג, (צוים).

אפסתקיתיה (ב"ר ע), (רייטערפוטעראל),
תיק של רוכבים.

אפיפירות (כלאים ו), הקנים שסומכים
עליהם וזמרות הנפנים.

אפובלסמון (ב"ר כז), שמן אפרסמון,
(באלזאם).

אפפון (מד' תהלים יח), וועבען, שפינגען.

איציצא דוחק ומצוק, (ברכות לג). איציצתא, (שבת קמד).

איציצתא טעם המוצי, (זויער), כתובות ג:). אצא מין עשב, (גיטין סט:).

אצבע צייגע פינגער, (כתובות ה:), האצבע שאצל הגודל.

אצווא מין צמח, (פסחים לט).

אצוותא (טייג), תר' עריסה.

אצטבא (סוכה ד), (זיילענגאנג, זיילע, באַנק).

אצטבלאות שטאללען, (סנהד' כא:), באצטבלותיהם, (עירובין כד), (ריהע פאָן ביימען).

אצטדין (ב"ק לט), איין צירקוס וואָס עס איז דאס וועט לויפען און שטיר געפעכט.

אצמלית (יומא סח:), בגד עליון.

אצטרובל (ב"ר ל), אבן התחתון של הרחיים.

אצטרובל מין אגוז, (ע"צ יג:).

אצטרי אצטרוי, (יבמות יז), אגטרובכט באר, ניכט מעגליך קינדער צו האָבען.

אצטרכיאי (ב"ר ס), בעדירפנים.

אצייתא (ב"ב יז), שורות, (צוילען).

אצפא (גיטין פט), גרעין של תמדה, (דאָט טעל־קערן).

אציצא (טגילה טו), מין כלי.

איקא (שבת קנב), תיש, (באָק).

אקוביטון (ויר"ז), מטה ארוכה (קאנאפע).

אוקטרייא פקידו המלחמה, ת"י ויוגד למלך. אקטורין.

אוקי העללעס ליכט, (מד' שה"ש).

אוקי (מכות ד), כמו "אוקים", פ"י העמד, (שטעלל).

אקי (ילמדנו עקב), (אָבטרעמען, ווייכען), פ"י סורו מזה.

אפרהנג (גיטין מד), פקיד, (בעאמטער). אפרודין שומרים, (נארניואָן), תר' ושום עליה כרים.

אפרתא (ב"ק מז:), מין עשב ארסי.

אפריזא (ב"ב ו), ראָד־געווימס.

אפירטין (ויר' כה), שורדי ים.

אפרטוסות (יר' כתובות פ"ב), כלי מלחמה.

אפירימוס (מד' שמאל ה), גענצליך, פאָלל־קאָממען.

אפרייא (ב"ר עב), פרי עץ.

אפריון (סוטה יב), שטוהל.

אפריון (ב"מ קיט), שלום וברכה.

אפרכיאי (ב"ר לט), (פראָווינג).

אפרכוס (ב"ר ח), מושל ושר.

אפרכס (כלים יד), משפך, (טריכטער, לייקע), אפרכסת.

אפרסמא (תענית מג), באַלזאם.

אפרסקים (כלאים א), מין עץ.

אפרש לעולם, (אָהנע ענדע), תר' הלנצה.

אפשח (קרושין פא), אָבברעכען, שפאל־טען.

אפשי (נזיר כה), רצון, (פערלאַנגען), אי אפשי, אין חפצי.

אפשר תר' היחברך, (עס איזט מעגליך).

אפתא חדר העלית, (ב"ב ס).

אפתום אוצר, (שאטץ), (עורא).

אפותא מצח, (שטירגע), (ע"ג כו).

אופתא בקעת מעץ, (שפאָן), (חולין מז:).

אפתי געגען, (יר' ב"ב ב).

אפתים רעטטונגסלאָז, (מד' שה"ש).

אפותיקי בית האוצר, (מאנאזין), תר' אוצרות ברד.

אפותיקי ערנון, (פפאָנד), גיטין מ:).

ארא (סנהדר' כה.), אטויבען שלאג וואָס איז
געמאכט צו פאנגען פרעמדע טויבען.

אור (ירו' ע"ז פ"ב), שפרייא.

אירא (שבת יא.), (וואָללע).

ארבות (כלים טו), ארבי, מין כלי לישא,
(מולטער), (פסחים ט).

ארבא (ב"ק פה.), אויפלויערער.

ארבונא (פסחים קיא), פינסטערניס.

ארבי (פסחים קיא.), ארבא, (שיפא).

אורבי (שבת נ:), שורות, (ציילען).

ארובה (אהלות ה), פענסטער.

ארבלא (זיעב), תר' כברה.

ארבנא אורבני, (שבת קא.), (ראָרן, ראָר
נען), צמחי עץ דקים.

ארג יפה, (שיין), תר' כל כבורה.

ארגובליא (מויערער), עושי מלאכת הבנין,
תר' גודרים.

ארגסום (ילמדנו קרח), ארבייטער.

ארגליא (וי"ד כג), כלי מלאכה, (ווערק
צייג).

ארגנמין (ב"ד סג), שר של מרחץ.

ארגנמין (ירו' סוף פאה), כסף וכלי כסף.

ארגסום (וי"ד ט), נאָרדזוועסט וויינד.

ארגסטירין (מר' קהלת), מיני מאכל טובים.

ארגירא (ירו' ב"ק ג), ראש ושר לצורפי
כסף וזהב.

אורדך (ריון מערזער, סטופע), תר' במכתש.

ארדי (ע"ג לת.), ארדיליא, (שוואַסטען,
שוועכלאך), (ברכות מז).

ארדי (ע"ג טז:), ארדי, (וויילער עזעל).

ארדב (ב"מ פ:), שם מדת היבש.

ארדבלס (ירו' סוכה ה), אָרגעל.

ארדיכלי (בויאמיסטער, ארכיטעקט), תר'
בוני שלמה.

אקיום (ב"ד מו), שמאָרק.

אוקיינוס ים המקיף את העולם, (ת"י
במברר לר ו).

אקליטא (ילמדנו ואתחננו), אפעלאַציאָן.

אקלע (יומא כ:), איינטרעפען, קומען.

אקלפרין (מר' תהלים מה), שילדטרענער.

אקמי (שארפזינון), (אגרת ברא' ה).

אקמתא מין שרץ, תר' שממית.

אקון (תענית יט), פי' חזרו לירקותן ועלו
בקנה, (ווידער וואַכסען).

אקון (כלים יב), נעמץ צו פאנגען פיש.
האַקען.

איקנמוס (ירו' ב"ב ה), אויפזעהער.

איקונין (ב"ד מ), איקונייא, (געשטאַלט,
שמאַטוע).

אקנוס (חולין סו:), מין רג טהור.

אקנוס (ב"ד מו), אים שמאָרע, שמאָרק.

אקסיגרון (ירו' שביעית ח), וויערע פיש-
ברייא.

אקסילאואין מין עץ יקר, (מייערע
האַלץ), תר' מור 'ואהלות."

אקופי (שבת עה:), צמר נסבך הנראה על
הארג.

אקקיא (גיטין סט:), מיץ פרי, (זאפט).

אקרא (מגילה ו), מכצו, (בורג).

אקרפטא (קדושין ע), ספסל, (קאנאפע).

אקרוקיתא (ב"ב ענ:), מין צפרדע גדול,
(פראַש).

אקושי (חולין קה), האָרט.

אור (פסחים ב), אורתא, עת הערב
שצדיכים אור נר.

אורה (שביעית א), לוקט התאנים.

ארינן (ב"ק ל:), (וויר פראגען). ודקארי
לה, (וואָס ער פרענט).

אוריארין, (טהרות ז), משרתי המרחץ.
 אריך (סוכה מד), כשר הדבר, (פאסטענד).
 אך אריך, (שבת לג:), (היילען). ארוכה,
 (היילונג).

ארוכות (שבת קנא:), נפרים בצד הארוך
 של המטה.

אריך (ווארטען), תר' "וייחל" עוד.

ארכיות ארכי, (מד' רות), העררשאפט.

ארכיאמרום (ש"ר מו), אָבער־אַרצט.

ארכימקמום (ב"ר כד), בויא־מייסטער.

ארכיליסמום (ב"ר עה), ראש השוודים.

ארכיסמרטיוגוס (ב"ר נח), שר החיל.

ארכוכה (כלים יד), ארכובתיה, (קניע,
 געלענק).

ארככתא (ב"מ קג:), (צוים צווישען פעל־

דער), בוכרא וטופתא, "וארככתא", פי

שעשו נדר מטים בגובה אמה, ונקרא

"בוכרא", ל' בכור, (דיא ערשמע),

וכשנתייבש הוסיפו על זה עוד טים בגובה

אמה, ונקרא "טופתא", (דיא מיטעלסטע),

(כמו טפופות), ועל זה הוסיפו אמה שלישית

ונקרא "ארככתא", שרוכב על שניהם.

ארכיים (יר' מגילה א), ארכוון, מסום

שמוגחים כתבי העיר, (ארכיוו). ארכי,

(קדושין ע).

ארכונגוס (יר' יבמות פ"ח), ארכונא,

אָבער־הער.

ארכונגוס (ב"ר ע), אָבער־הער.

ארכיספרים (במ"ד ד), טאנץ־מייסטער.

אורכתא (ב"ר ע), הרשאה, (פאָללמאַכט).

ארלוגין (פסיקתא דהתורש), אוהר, זיינער.

ארם שם אומה ומדינה. ארמית, (ברכות

ח:).

ארמלא (וויטווע), תר' אלמנה. ארמלא,

ארמלו, שנתארמלה, (זיא איזט איין ווייב

ווע געוואָרען).

אורדענא (פראָש, זאבע), (יר' שבת פי"ד).
 ארדפני מין צמה וסם המות, (ת"י שמות
 טו כה).

ארו (זיהע!), כמו הנה (דניאל). ארום,

(דאס, אלס, ווייל, דען), ת"י כי.

ארזי (שבת קנו), מין עץ חזק.

ארוזא רייו, (יר' שבת פ"ג).

ארזובין (האמער), תר' מקבות.

ארזלא (עירובין כה), מין מטה, (הענגד

בעטט).

אורזילא ארוזלא, (ב"ב עג:), מין חיה.

ארזינאי (רייו). ארונייתא, (גיטין ע),

גרעינים של אורז.

אורזיניא (יר' מע"ש ב), ראָזינקעס.

ארזפתא (גיטין נו:), האַטמער.

אריחי (שטאנגען), תר' בדים.

ארחי (כתובות סא), (וואַנדערער, געסטע).

המארה, (כשהערבערנען). מתארה, (בייא

יעמאנד צו גאסטע זיין).

אורח (נדה טו), געוואָנהייט, מאַנאַטליכע

רייניגונג.

אריח (עירובין יג), אריחא, חצי לבינה של

ג' טפחים, (דאָכציגעל).

ארטבון (יומא יא), מניה ומתקן.

ארטסים (ש"ד יג), קשיות לב, (הארטקייט,

ניכט פאָלגען).

ארי (דאס, אלס, דען, ווייל), תר' כי.

אוריא (מ"ט י:), שטאַללען.

אוריא (תנחומא בראשית), (פערמעגען).

אוריון (ב"ר נ), גרענצע.

אורין (שבת לא), תורה. אורייתא, תר'

תורה, (לעהער).

אריוסמו (יר' שביעית ז), מין צמה.

אוריירין (יר' ב"ב ד), אורייר, מסום

שמשחים בשמן הטוב אתר המרחץ.

ארפסינהו (בכורות לו:), הביט עליו, (ריא אוינען ווארפען).

ארק (עירובין סד), מארק, מין כלי.

ארקא (ערדע), (ארר"נ לו).

ארקולין (תר' אסתר, בשבת), ארקליאון, (געטטליכע שטיממע), (מר' שה"ש, ישקני)

ארקפסא (זבחים צו:), משנה למלך.

ארקתא (יבמות קב), שוהבאנר.

ארקתא (שבת קט:), (נעלכזוכט), מין חולי.

ארוקתא (שבת נט:), שוהבאנר, ריהמען.

אררן (סנהד' ל:), כלי עץ עב, (פילע).

ארישן (ב"ב נה:), תביעה, (פארדרענג).

ארישתא (מ"ק כב:), פארדרענג.

אורות מין עשב, (קרייטער), (יומא יח:).

אריתא (ב"ק נ:), גראָבען, קאנאל.

ארתקדימא (ירו' רמאי א), מוכרי תבואה מעט מעט.

ארתוקופיון (מד' שמואל), בראָד־כעסער.

אשבורן אהלות ג), מקום עמוק שמכונסים שם מים, (איין גראָבען).

אשדת (ריא אכסע), היר שאופן העגלה מתגלגל עליו, תר' "ידות" האופנים.

אשויא (כלים כא), כלי טויה, (ראָקען).

אשוחי (שבת קנו:), מין עץ ארו.

אשויא אשוותא, תר' יסודות, דלאושין, (ב"ק ג:), (גרונד פעסטען), יסודות.

אשיות (סנהד' קח:), לאטערע.

אשכיו (בכורות מד:), ביצי הזכר, (זייע האָרען). מאושכן, ביצי אהזכים.

אשכבתא (שבת כג:), מוכר בשר, (פלייד שער).

אושכף (חולין סה), מין חנב.

אושכפא (שוסטער), (שבת סד).

אירימיה ארימון, (וי"ד לה), וויסטע.

ארנא (שבת לב:), קאסטען.

ארונים (ר"ה כג), מין עץ.

ארנמס (מר' איכה), תכשיט, (צירדע).

ארנון (ילמרנו במדבר), מין תכשיט, (גלאָ קאָראַללען).

ארנונא (פסחים ג:), מין מס, (בייא־שטייער).

אורנסי (שבת צא:), קנים ארוכים שכורכים עליהם צמר או פשתן.

ארנקי (ב"מ כז:), (געלד־בייטעל). ארנקא, כים שהמוח מונח בו, (ברכות יט).

ארנקי (חולין ס:), ראשים הממונים עליהם.

ארס ארסא, (גיפט פון איין שלאַנג), תר' "חמת" עכשוב.

ארום (כלים טו), מין תוף, (פויקע).

ארום (כלאים ה), מין צמת.

ארויסים (דב"ד עקב), מין אבן יקרה.

ארס (פערלאָבען), ע' קרושין, ארויסין.

ארס לאריסיה, (ברכות ה:), אריסא, אריס, משניה ושוטר, העובר בשרה חבירו ולוקח בשכרו חלק קצוב מן הפירות, (אויפזעהער).

אריסא, (וי"ד כח), (געסטע). אריסתא, (מ"ק כב), סעודה.

ארוסה (יבמות מו:), שלשלת (קעטמע).

ארסטון (וי"ד יג), (פריהשטיק).

ארסקינון (מר' קהלת), אוהל פתוח ממעל.

ארעא (ערדע), תר' ארץ.

ארעאין (אונטערע) תר' תחתיים. ארעיתא, (כתובות עז:), אונטערסטע.

ארע וארעו, תר' ויפגעו. מאורע, אירע, (טרעפפען, אנטרעפפען).

ארעו (ירו' שבת פ"א), מין שרץ.

ארעיתא מין שרץ, תר' את "הצרת"

ארפכסת (חגיגה נ:), (טריכטער, לייקע).

אשכרין (נעשענקע), (תר' שני, מלכת שבא).

אשכרין (איין מאָרנע פעלד), תר' "צמדי" כרם.

אשכרועין (כוכם בוים), תר' תאשור.

אשלא (שמריק), תר' בחבל, אשלי, (ביצה כוז), איין בוים.

אשלב אשלאג, (נדה סב), מין בורית, (זייפע).

אשימא (סנהד' סנ:), מין ע"ג.

אשמאי (קרושין לב), איש נבזה בלי שם.

אשוני (שבת קנה:), געמראָקענטם.

אישון קביעות הזמן והמקום, (כעשטימ' מונג), ת"י וכמו השחר עלה.

אשונא (כ"ד לג), בית המרחץ.

אשפתות (שביעית ג), מיסט הויפען.

אשפלא (יר' דמאי ב), מיסט קאָרב.

אושפיזא (יומא יב), מלון, (הערבערנע). אושפויכנא, בעל המלון.

אשפורי (ע"נ כ:), גיהוץ, (גלענצען).

אשקומא (ילקוט תהלים תתל"ג), מנן, (שילד).

אשקלתא (ע"ג מח), שמר לקיחה, (קויה).

אשקוקא (נאססען), תר' חוצות.

אשר (כתובות י), מאשרן, אשר, ארתא, (כעפעסטיגען).

אשראי (ב"מ סנ:), אמה, (באָרנען). אשר, (גלויבען), (ניסין ל).

אשור (ניסין לד), (געשווינד, שנעלל).

אשרנא (מויער, פעסטונג), (עזרא).

אשישה (פסחים לו:), אשישא, (וויין גע' פעם, בעכער).

אשישה (פסחים לו:), ככר לחם גדול.

אשישים (גדרים נג:), (לינוענברייא),

עדשים שהוקים.

אשש (ב"ר עח), נתאששו, (כעפעסטיגט געוואָרען).

אשישיין (קוכען), ת"י בצפיהית.

אשת אשותא, תר' תנשמת, אשות, (מ"ס ו:), מין שרץ שאין לו עינים, (מיליאורף).

אשתא (שבת סז), קדחת, (פיבער).

אשיתא (ברכות נו), וואַנד.

אשתדא (יר' מע"ש פ"ד), ריועס יאהר.

אשתקד (יר' מע"ש פ"ד), פאָריגעס יאהר.

אשתדור מרד, (עמפערונג), (עזרא).

אשתימא (ע"ג מא), זיגעל-טרענער.

אשתומא (חולין פד:), דבר פלא.

אשתומס (חולין כ:), פערוואַנדערן זיך.

אתיא צייכען, וואַנדער.

אתי (קאָממען). איתיהו, ואייתי, (כדיינד

גען). תא, (קאָממע). אתא, (איבעראיינד שטיממען).

אותות צייכען, (כלאים ט). אותיות, (בוכד שטאבען).

איתא עם איזט פאָראַן.

אתימרון (מעאטער), בית השחוק, (תר' יחוקאל כז ו).

אתכלא אתכליא, (חולין צב), אשכול, (בינדעל, וויינטרויבען).

אתליסין (ב"ד כב), אנשים מתאבקים להתגבר זה על זה, (וועטקעמפפער).

אתון תנור, (אויווען), (דניאל), אתנא.

אתון (איהר), כמו "אתם".

אתן (נדה מח:), לאיתנו, (געוואָנהייט).

אתנסיא (יר' מגילה פ"ב), (אָדע סאָרט), אין בית.

אותונותיה (יר' סנהד' פ"ב), (פיינע ליינד וואַנד), בגד פשתים יקר.

אתרא תר' מקום, אתר, באתריה, (אָרט).
 אתפח (ברכות מ.), נעזוגד נעוואָרען.
 אתרוג אתרוגין, (פאַראַרזי אָפּפּעל), תר'

ב

באני (ב"מ כב:), באנא, (בעצירק, דאָרף).
 באלא (חולין פ.), וואַלד.
 באלי (נדה יז.), מין תכשים.
 בארג (ע"ג 5.), יין מכושל.
 באישא (שבת 5.), קראַנקער.
 באתר אחרי, (נאָד).
 בבא (נדרים ט:), אכב, (טהיר, טהאָר).
 בכו (פיגערשאַפט), ת"י וישנאו אותו.
 בכואה (נדרים ט:), (שאַטטענבילד).
 בביתא, (אויגאַפּפּעל), (גימין סט).
 ביב (עירובין פח.), (קאנאל), הפירה וחריץ.
 ביבי (מד' איכה), עיין אמפרטור.
 ביברין (שבת קז:), גן החיות.
 ביברי (חולין קכו.), מין חיה (ביבער).
 בוכיתא (חולין פה:), משרת הפשתן
 שבמים, (דיא אויגווייכונג).
 בנין (אום, וועגען), ת"י למען.
 בגרון (וי"ר כח), אויפּוועהער.
 בגרות (קדושין ד.), (מאַננבאַרשאַפט).
 בגרה, (מאַננבאַר ווערין), בוגרת.
 בד הבד, (שביעית ח), הבית אשר יעצרו
 בו הזיתים. בדדין, (עהל פרעססער).
 בדי (ב"מ כד.), שטאַנגען, שנירע.
 בדין (סוכה לג.), צווייגע.
 בודדה (שביעית ח), קליינע עהל פרעססע.
 בדיד (כלים כט), כלי שחופרים בו, (רי'
 דעל). בדדין, (גראַבען).

בד בראי, (ברכות ד.), (לינגער). תתבדה,
 (לינגער ווערין). בדותא, (ליגען).
 בודה (מנחות נב:), הערויסנעהמען.
 בדוכר (ברכות יז.), אחור, (הינמערע).
 בדח (לוסטיג זיין), תר' עלץ. ברחנא, (לוס'
 טיג מאַכער). בדיחותא, (לוסט).
 בודיא (סוכה כ:), מחצלת, (מאַטטע).
 בדייני (ברכות נו.), אוצר, (שאַטץ).
 בדל הבודל, (ב"מ פט.), אונטערשיידען.
 בדיל (אום, וועגען), תר' למען.
 בדיל צינן.
 בדולח (ב"ר פ' טז), מין צרי מריח.
 בדין מין כשוף, תר' אוב.
 בדסין (כלאים ט), וויבער קלייד.
 בדק ותבדוק, (זוכען), תר' וחקרת. בדקא
 מבדק, (צויבערן), תר' נחש ינחש.
 בדקא (ב"ב סא), מין בנין, (שטאַק ווערק).
 בדקא (עירובין כא.), בידקא, שטף מים,
 (פלוטה).
 בדר (צערשטרייען), תר' בור. בדורא,
 (מויערבּרעכער), תר' מפצו.
 בהדי (ב"ב צב.), (מיט), ביחד, בהדידי.
 בוהה (ב"ר ב), שרייען.
 בהילו (אויילענד), תר' חפזון. בהיל, (גע'
 אוילט). בבחלה.
 בהקי בהקניות, (מגילה כד:), מין צרעת.
 בהק מבהקיסין, מבהק, וי"ד לא), לייכמען.
 בתורין

בהורין (תענית זו), פלעקיג.
 כחת יבהתתון, (שעמען), ת"י יתבוששו.
 כהתתיה, (שאצם-טהיילע), תר' מבושיו.
 בואת חולין סג), מין ינשוף.
 בול (שבת קכה:), בולות, (שטיק, הויפען).
 בונה (תנחומא וירא), גליקליך.
 בותא מין ינשוף, תר' תנשמת שבועפות.
 בז מבובז, (פערשווענדען, פערשענקען),
 (כתוב' ג).
 בז בוזוין, ובוזוי דבוזוי, (סנהר' צד), רייר-
 בער.
 בז ביזי, (ב"ב עד), שפאלמען.
 ביזא (יר' כלאים א), ביזוהי, (ברוסט).
 ביזי (פסחים עב:), שעמען זיך.
 בזבנא (ב"ב קסו), ממונה על המכס של
 עוברי גשרים.
 בזנא (חולין נב), ביגדעל.
 בזינא (נדרים נו:), (שפאלמע), סרק.
 בזיכוחי (לעפפעל), תר' כפותיו.
 בזלי (ב"ב סח:), שטיקער פאלר.
 בזע (שפאלמען), תר' בקע.
 בזק (יומא כבי), דמיבוק, בוזקין, (צער-
 שמרייען).
 בזר דבוריה, (זאצמען). בזרני, (ב"ק יט),
 זרעים. ביורי, (חולין כא), אגודות.
 בזר בזורה, (כריתות ו:), צערשמרייען.
 בחל (מעשרות א), משיבחי'ו, (האלברייף
 זיון). בחל, ימי הגעורים של תינוקת שלא
 גדלה כראוי, (נדה מז).
 בחירתא מסכת עדיות.
 בחש למבחש, בחישנא, (שבת קנב), נאכזר
 כען, זוכען.
 בחש בוחשין, ברכות לה), (מישען).
 בחשא, (קאכלעפעל), (פסחים קיא).

כי מדרי (שבת קמה:), מקום מורד
 ושפוע, (נידרג).
 ביאה (קדושין ב.), בייארוואהגען.
 ביאה (כ"ר צג), געוואלט'טהאט.
 ביא (סנהד' סד.), קריאה לצער, (וועה!)
 בייבן (ירו' תענית ב.), שרייען.
 בייכא (כ"ר פ"ז), שרייען.
 בייזן (ילמדנו אמר), פאלמצווייגע.
 בזני (שבת סז.), גרעין, (קערנכען), ביניתא,
 (כ"ב יח).
 ביניתא (שבת סז.), שער, (האצ'ר).
 ביזני מיטמעלמעסיג.
 בין בינתים, (צווישען).
 בין (שבת צב:), יהי, (עס זיאי).
 בזני (גיטין סט:), עלוקה, (בלוט איגעל).
 בינא (גיטין סח:), (פאלמצווייגע), מין עז.
 בייר (שביעית ח), חופר בארות.
 ביריה (פסחים מט:), (בורג, שלאָס, פא-
 לאסט).
 בייש מבייש, (בעשעמען).
 בית אב (יומא ו:), פאמיליע.
 בית האילן (כ"מ קג:), בוימפעלד.
 בית אפי תר' מסה, (לארפע).
 בית אצבעות (כלים כו), פינגערטהוט.
 בית הכד (שביעית ח), עהל'פרעסע.
 בית הבליעה (טהרות א), שלונד.
 בית במיא (מגילה ו:), בית ע"ג.
 בית הבעל (מ"ס ב.), שדה לחה, (בעפרוכ-
 מעט).
 בית הבושת (חולין קכב.), (געבערמוט-
 טער), גם ערות הזכר.
 בית גלגול (עירובין כב:), שביל'הוילף
 עקלקלה, (שנעקענ'גאנג).
 בית גליא (מגילה ו:), בית ע"ג.

בית דין אספת הדוינים.
 בית החלפות (מדות לז.), מקום הסכינים
 במקדש.
 בית החצים (כלים טז), נרתק החצים,
 (קעכער).
 בית חרוסת (פסחים ל:), כלי שמשחים צו
 חומץ וציר ללפת בו את הפת.
 בית יד (שבת סה.), האנדרגריף.
 בית הכסא (ברכות נג.), אבטרימט.
 בית הכוסות (חולין מב.), שם אחד מקרבי
 תבואה, (דיא הויבע).
 בית כריא (תמורה כת.), עצבון, (ליידען).
 בית המים (מגילה כז:), בית להשתין.
 בית המנעול, בית הנגר (כלים טז),
 שלאָסדייגעל'פוטעראל.
 בית הנר (שבת מח:), מקום לשום בו את
 הנר.
 בית סאה מקום שמחזיק זרע של סאה
 תבואה.
 בית פאני (פסחים סג:), מקום ששם הפסח
 והקדשים נאכלים, (עססען).
 בית פני (כ"מ ט), צוים.
 בית הפך (כלים ה), מקום פך השמן.
 בית הפרס (אהלות יג), חצר שלמני בית
 הקברות.
 בית הצביטה (תנינה כב:), האנדרגריף.
 בית צביעה (כלים כה), ראש הכלי, (האנדר-
 גריף).
 בית צואר (שבת מח.), העמדיטראנען.
 בית רובע (פאה ג), מקום שראוי לזרוע בו
 רובע הקב.
 בית שאור (פסחים ל:), כלי שעושים בו
 שאור (זויער טייג).
 בית שער (מוטח מג.), הריוח שפין ב' שערים
 זה לפנים מזה.

בית שקע (כלים פ"ב), דבר שעליו ישימו הנר הדולק.
 בית תבלין (כלים פ"ב), געווירץ־פעפער בינסע.
 ביתא (שקלים פ"ג), אות השני מא"ב.
 ביתומי (שבת קח), שם כת.
 בייתות (ביצה מ), שנמצאים אצל הבית, (הייזליכע).
 בכיא (פסחים ל:), טיגעל.
 בוכיא (סוכה נב), חוט הערב במלאכת האריגה, (איינשלאג).
 בוכיאר (שבת צו), וועבערשיפען.
 בוכנא (שבת עז), (מערזער־קילע, טר קאץ), וגם "הצלעות" היושבות בהחליות, וגם עקץ האתרוג.
 בכורות (תרומה ד), פרוהצייטיגע.
 בוכרא (ב"מ קג), (דיא ערסטע, אונטערס־טע, וואל, אנהעהע), עיין "ארכבתא".
 בכרייא (שביעית ז), מין צמח וממנו יעשו שמן.
 בל (ר"ה יג), בילה, בליחתה, והבולל, (פערמישען).
 בל (ב"ב קמג), אבולי, בולי, בולאות, חכמי העצה.
 בל (חולין קז), בבלאי, בלאי אָבגעניצטע קליידער, לומפען).
 בל (הערץ), כמו "לב", (דניאל).
 בלבל (פערמישען), תר' בלל, מבולבל, (צד טומעלט). מבלבליתא, (בכורות מד), מערב הלבן והשחור בעין.
 בלבוסין (ירוש' דמאי פ"ב), מין תאנים.
 בלדר (ב"ד י), פּאַסטרייטער, קורייער.
 בלו מין מס, (אקציוע), (עזרא).
 בלזמאות (וי"ד יב), באַלל, טאַנץ.
 בלם מין עץ חזק, תר' תרוה "ואלון".

בלם (סוטה כ), בולמות, בליטי, (אייד־קוועללען, שטראַטצען).
 בלוומי (יומא ח), בליוואס, חכמי העצה בליוני (גיטין נג), זוכיית ואבן יקרה.
 בלום (בכורות מג), סגור וסתום, (פער־שלאַסען).
 בולם (פסיקתא זכור), מבולמות, (צוואמען־שליסעט).
 בלמא (ב"מ קג), חומה וגדר.
 בלימה וואורף; ניכטס.
 בולמס (יומא פג), (הייסהנגער), גם לחושק לדברים אחרים, (ב"ר מא).
 בולמס (תוספתא שבת פ"ט), החומר שממנו יעשו הזוכיית.
 בילן (בכורות מו), מי שראשו ארוך.
 בלן (שביעית ח), בעל המרחץ, (בעדער).
 בלני (ירוש' ברכות פ"ו), מין אנונים.
 בלנמזא (ספרא בהר), זאק, ביימעל.
 בלנקי (הענדלער), (ירוש' דמאי ב).
 בלנרי (ירוש' מ"ס פ"ג), מספחות של בית המרחץ, ס"א בלרי.
 בלוסין (מקוואות ט), דברים מלוכלכים, (שמוטציג).
 בלוסא (שבת סג), חתיכות של זוכיית. בלוס, (איין שטיק).
 בולם (ב"ד יב), שווערד, פפייל.
 בלום (פסיקתא פרה), היממעל, שטערגע.
 בלום (גיטין סז), (פּאַלל זיין, שטראַטצען), ס"א בלום.
 בליסמרי (חולין ס), שטיינ־שליידערער.
 בלסם (ב"ד צא), באלזאם.
 בלספמיסן (מד' ילמדנו), בלספמיא, (לעם־סערונג).
 בלע (חולין מג), מבלעתא, מקום הבליעה בוושט, (שלוגר). בלע, (האלו נעשויר).
 ואבלע, (פערדעכענען), (ב"ע סיג).

בלופסין (נדרים מט.), מין תאנים.

בלקטירים (פסיק' עשרת הרברות), (פיגור, געשטאלט).

בלקטירים (פסיק' טו), פועלי נדיבות.

בלוריתו (ע"ג ה.), לאנגעס האאר, האאר לאקען.

בולרין (ב"ד ח), בלריות, חתיכה, (קלומפ).

בלש ובלש, תר' יוחפש, (זוכען). בלשת,

(ע"ג ע.), אנשי חיל שחפשו. הבלשים

(כלים טו), שומרי המכס המחפשים

בסחורות.

בלושי (ברכות מד.), (לאסט טרענער).

בלשא.

בליתא (חולין ח:), חתיכת בגד בלוי, (לומר

פען).

בימה (סוכה נא:), והבימות, מקום נבוה,

(רערנער ביהנע).

במה (מגילה ט.), אנהעה, אלטאר.

במס במוסיכון, ת"י במותיכם, במוס, (ע"ג

מו:), אנהעה, אלטאר.

בן (ע"ג מה), אובין, פערשטעהען געבען.

בן ברית (ב"ק יד:), ישראל, (יודע).

בן הנפילים (חולין קנז), (שילדרעטע),

מין צב.

בן הנפילים (בכורות מד:), רוח שטות,

(בלעדוינג).

בני מרון (ר"ה טו.), שאאף.

בן פקועה (חולין קנז), בהמה שנשחטה

ובקעו כריסה ונמצא בה ולר, (צערשפאל-

טען).

בנא למבנא (בועין). בנאים, (מקוואות

ט), (בייא מיסטער), תואר לת"ח.

בנכי (מ"ק ד:), חפירות, (גראבען).

בנס (צירנען), ת"י ויקצוף.

בנפיקין (כמ"ד יח), פערניטונג.

בנריות (ב"ד מה), כלי המרחץ.

בנרסאי (יר' כלאים ט), מין בגד.

בנות שבע או "בנות שוח", (נדרים כז),

מין תאנים.

בנות שקמה (ברכות מ:), מין תאנים.

בינתא (ברכות ח), שער, (איין האאר).

בניתא (ב"ק יט:), מין רג.

בימי (שבת עז), (דאָרנען).

בימא (מנחות ז), (געפעס).

בסטיות (במ"ד ז), (קליידער).

בוסימא (זוהר פ' צו), הפה הנשוק.

בוסיא (ב"ק קטז:), פשיעה, (מוטהוויליג).

בסיליאום (ב"ד צג), שליט, (פערוואלטער).

בסילקי (יומא כה), פאלאסט.

בסם (מגילה ז:), איבסום, רמבסמי, שכרות,

(בעטרונקען זיין), (ב"ב עג).

בסים לבסימא, (מגילה ז:), לבסומי, (זיס,

זיס מאכען), (סוכה נא).

בוסמין (געווירץ), תר' בשמים.

בסים (שבת קמב:), פוס, פאסטאמענט.

בסס (עוקצין א), שבססן, (צערטרעמען).

בוטר (שביעית ד), אונרייפערטריבען, —

געטריידע.

בטרא (פלייש), תר' בשר.

בטר (פערזאכטען), תר' רבר ה' בות.

בטר ותבטר, (פערקינדיגען), תר' ובשרת.

בסתיר (פסיקתא י), ממונה על הבגדים.

בומתנא (ב"ב סא:), גארטען.

בוסתקא (חולין מט:), קדוג.

בסתרכי (תענית כא:), בעטטציג, מאטע

ראצע.

בוע (חולין מו:), בבועי, (געשוואולסט,

אויפגעבלאזענהיים, בלאַטטערן). "ובעי"

לבא, תר' ורחב לב, גאוה.

ביע (פרידע), תר' ששון ושמחה.
 בעין תר' ביצים (איער, האַדען). ביטה,
 (יר' שבועות ג), צ"ל בעא, (איי).
 בע אבע, תר' מהר, ומבע, (אייילען), תר'
 וחש.

בע זבעא, (ביטטען). אבעיות, (פאה ר),
 עתים שהעניים מבקשים את הפאה, (זר
 כען). איבעיא להו, (פראגען).
 בעבוע (מבול יום ב), בלעזקען, וואַססער
 בלאזע.

בוצינא (ליכט), תר' נר.
 בוצינא בזוהר קורין כן לפעמים ליסודא
 רנוקבא כמ"ש ב' הניזקין ואמרי לה על
 שתי פתילות בנר אחר (מעריך).

בעבע (מסוואות פ"י), שיבעבען, (בלאָזען
 וואַרפען). מבעבע, (יר' סוטה פ"ג),
 (מיט דען וועללען רינגען).

בוציניא בוצינא, (סוכה נו), מין קשואים.
 בוצינא (פסחים צד), יר וציר, (אַקסע).
 בצוע (סנהדר' ו), פשרה, (פערגלייכען, פער
 אייניגען).

בועדא תורן האניה, (מאסט בוים), תר'
 כתורן.

בצע הבוצע, (ברכות מז), שניידען, ברע
 כען.

בעיטה (ב"ק ב.), שלאגען, אויסשלאגען.
 בעל בעלי כיסין, (מנחות סז), רייכע
 לייטע.

בצעי (סנהדר' צו), זומפף.
 בצר מבוצרה, (נגעים א), מסוככה, (אייני
 געשלאַססען).

בעל (ב"ב לג), שרד הבעל, עיין בית הבעל.
 בעל דבבא (פיינר), תר' אויב.

בצר (אהלות יח), רבצריה, (אַבשניידען).
 בצר תבצרון, ת"י תגרען, (וועניגען מאַ
 כען). בציר, (סנהדר' סח), (וועניג).

בעל כרחו (מיט געוואלט, צוואנג), תר'
 ולקחתי בחזקה.

בצורתא (האָהע געביידע), תר' והגורח
 והבניה.

בעל נפש (נדה טז), כובש יצרו ותאותו.
 בעץ (ב"ב פט), ציגן.

בצית ביצית, (ב"ב עג), איין סליינעם שיף.
 בק (ע"ג יד), מיבק, ראביק, (זיך אנשלי
 סען).

בעור (פסחים כא), אויסריימען.
 בעתותא (חולין נג), שרעקסען.

בקיין (גיטין ד), מלומר, (ערפאָהרען).
 בקא (חולין נח), בסי, יתוש, (מיקע).

בעתא (טאדעלן, לאַרמען, שרייען), תר'
 געהי.

בוקי (ב"ב קנא), כלי יין.
 בקיין (מר' קהלת), בעשעפטיגט.
 בוקא (חולין מב), כף הירך, (היפט ביין).

בין תבצית, (אונטערזוכען), תר' תחפשנה.
 בין (סוטה יא), מבצבצין, מבצבא, (הער
 פאַרקאַממען, פאַרצייגען).

בקיא (יר' מעשר' פ"ה), מין ירס.
 בקיין (ע"ג יח), (טראַמפעטער), תוקע
 בחצוצרות.

בין ביצים, (יבמות עה), (האַדען). ביצתו,
 (גורנר). ביצת, (קונעל) חתיכה עגולה.
 ביצי כנים, (גיטסע אין האַאר), (שבת קז).

בקינום (וי"ר כט), טראַמפעטע.

בין ביצים, (פרה ח), זומפף.

בר לועא (שבת נד:), כשיש מכה בצואר
 בהמה קושרין רף על המכה משום חבוב.
 בר מחווניתא (ב"ב סח:), עבר שר העיר
 היודע "להחיות" תחום השרות של כל
 איש.
 בר מחים תנורי (פסחים מט:), אויווען
 הייטצער.
 בר מרקד בי כובי (שם), שענקען-טאנצער.
 בר מלחך פינכי (שם), טעללער-לעקסער.
 בר מך רבע (שם), שיסן רובץ על כרעיו
 ורגליו מקופל כשכורים.
 בר נפחא (חולין סב:), שם עוף.
 בר נפלי (סנהדר' צו:), משיח שיקים סוכת
 דוד "הנופלת".
 בר נירא (שבת נד:), איין קליינעם יאָך.
 בר נש תר' בן אדם.
 בר פחין (ירוש' ברכות פ"ג), בליעל, (גיר-
 דערטרעכטיגער).
 בר פחתי (ברכות מג:), בן גדולים.
 בר קשא (שבת סי:), מושל העיר.
 בר שאן (וואהנזינינג), תר' ויפול ערום.
 בר שניא (גיטין ס:), כעין לשון יוצא
 מהים, (מעער-בווען).
 בר שורא (פסחים פו:), נירדיגער מויער.
 בור ספינה אלכסנדרית, (כלים טו:), מין
 כלי גדול שממלאים אותו מים.
 ברבראי בעל לשון אחר, תר' מעם לעז.
 ברנן (מעשרות ג:), והבורגני, (טהורם,
 פעסטונג).
 ברנר (ב"ר לו:), ברנרותא, איש הארמט,
 (בייער).
 ברדא (חולין סב:), שם עוף טמא.
 בורדלין (פסיקתא בשלח), מלכות, (פירד-
 געל).
 ברדלם (פסחים ט:), חיח קטנה כחולדה.
 ברדלם

בקלסא (ב"ר לח:), מקל, (שמאָק).
 בקיע (מ"ס ח:), וואססער גראָבען.
 בקועו (כלים יג:), הצד החד שמבטעין בו;
 בקעיות, (שפענער).
 ביקור (חולין ט:), בדיקה וחפוש.
 בקרות (מ"ס יב:), (רינד-שמאל). בקרא
 דתורי, צמד בקר. בקרי. (אַכסען-טריי-
 בער).
 בקרת (כריתות יא:), שמראפען.
 בקר בקרנות, תר' זרון, הבקר, (פאה פ"א),
 ותבקרין, (פרייא, פרייא-גנייסט, פרייא מאַ-
 כען), ת"י ונמשתה.
 בקתא (יבמות פד:), שכינות, (אין נאכ-
 בארשאפט וואָהנענד).
 בקתא (שבת עז:), ענגע שטובע.
 בר (סוכה גה:), בבר, (ערלויבנים).
 בר בורד, (כלאים ב:), יבור, (אויסקלייבען).
 ברור, (קלאָך, דייטליך). על בוריו.
 בר תבור, תר' תשם, אוביר, (ב"מ קד:),
 (פערוויסטען).
 בר ברא, תר' בחוץ ותר' השרה, (רערויסען,
 אין פעלד), הבר, (כלאים ח:), ברייתא,
 (וויילד); לבר, תר' לבר, (אויסער, אָהנע).
 הבריא, (חולין מג:), יצא לחוץ.
 בריא שטארק, געזונד (כלים ג:).
 ברי (ב"ס קיח:), אמת, (וואהר).
 בר בריה, (חולין ק:), מברייט, (בעשעפנים).
 בר מכרין, (מ"ס כד:), (עססען געבען).
 תבראת.
 בר בורא, תר' בער, בור, לא למוד, (רומם),
 (ברכ' מה:).
 בר אמודאי (ר"ה כג:), שוויממער.
 בר גזא מין עוף, ת"י העזניה.
 בר הדיא (וי"ד ה:), מין עוף טמא.
 בר יוכני (יומא פ:), מין עוף גדול.

ברדלם (בכורות ח:), מין חיה טורפת.
 ברדניקוס (ברכות נח:), בעל קומה, (ריעו).
 ברדם (נדרים מא:), שלשול המעיים, (דורכ' פאלל).

ברדסין (כלאים ט), מין בגד צמר, (מאד טראץ).

ברדק ת"י לברות, (פערריגעלן), לברוח בבריה.

בורדקאי (פסחים מ:), בעקער.

בורדיקאי (ירו' כלאים ט), גרין געוואנט.
 ברון מין עץ, תר' ברוש.

ברז ולמברזיניה, למיברז, (שבת קמו) (דורכבאָהרען, דורכשטעכען), ברזא, (לאָך, עפנונג). לברזא, (צאפפען).

בריו (פלום, סידך), תר' הלך רבש.

ברזילהא מנהיגים, (הירטען). לברזילהא, (הירט), (ב"ק נו:).

ברזל ולברזולי, (שבת סו:), נענוע, (שיט' מעלן).

ברזינא (שבת קט:), כוס קטן.

ברזית (ב"ר עא), עהל געזאלבטער.

ברחא (שבת קנב:), באָס.

ברטיא (שבת קמו), מקרת, (באָהרער).

בריוני (גיטין נו), עושקים וחצופי פנים, (שלעכטע מענשען).

ברך (כלאים ז), המברך, בריכה, (בייגען).
 הופר בארץ ומברך היחור וטומנו בעפר ומוציא ראש היחור במקום אחר.

ברך בורכא, בורכתא, (כתובות סנ:), דבר בורות, (דום).

ברכאן (ב"ר עח), ברכיא, (גענוג).

בריכה (מקואות ז), וואססער בעהעלטער.

בריכה (ביצה י), בקוע והאלרת יונים קטנים, (ברוט). בריכות, (פרוכט טראָנען), (ר"ה טו).

בורך (כלים כא), ברזל המחריש ז.

ברכירר (כלים כו), מין תכשית.

בריכסון (ירו' שביעית ב), בערענגען, בעד נעמצען.

בורלא ברולין, מין אבן יקרה, תר' בשוהם יקר.

בורלא (ב"ק קיג), מס שנותנים מן קרקעות.

ברולקי (מדרש שמואל א), געטצען-בילד דער.

ברם (אבער, דעננאָך, נור), תר' אך.

בורמא (מדרש איכה), שילד.

בורני שיפא, (ר"ה כג).

ביירן (פערוויסטעט), בירניות, (וי"ד יט).

ברנטיין (ילקוט יחזקאל), לאָרבער-טראַנץ, באַדע-זוואַנע.

ברסין (כלאים ט), מין בגד עליון.

ברם מברם, (שרייען), תר' ינהג.

בורסי (קדושין פב), ברסי, מעבד עורות, (געריכער). בורסקי, מקום שמעבדין צו עורות.

ברסם (גיטין סט), וי"ג כרסם, איינע קראַנקהייט.

ברץ (ע"ג נט), וברציה, (באָהרען, לעד כערז).

ברץ (מנחות ו), מבורץ, בירוציהו, (ראם איבער שטראַטצען, איבערפיללען).

ברצין הבגד היוצא ממעל להכובע, ת"י פארי מנבעות.

ברק (שבת עח), ברקית, והבריקה, (ליכ' טינע שטאַטאַר), (ב"מ עח), חולי עינים.

ברק (ב"ב צו), בורק, וי"ג בודק, (שטאַרקע וויין).

ברקא (סנהד' צח), יפה ומשובח, (שיין).

ברקא (גיטין סט), מין צמח שממנו היו עושים חבלים.

בת אחת (יומא לח), אויף איין מאל.
בת ארעא (שבת סה), מכה תחת כף הדגל
לצר הארץ.

בת בירתא (חולין קו), בור קטן.

בת חורין (שבת קט), רוח ושר, (דעמאן).

בת מזגא (חולין סג), שם עוף טהור.

בת נירא (שבת קה), וועבער פארען.

בת צדעא (שבת פ:), (שטערען לאקען),
שער אשה שבין צדעותיה לאזניה.

בת קבריא (מדרש אסתר), מין עוף.

בת קול (ב"מ נט:), (עכא, ווידערשאַלל,
איין געמטליכע שטיממע).

בת ראש (סוכה יד:), פלעטצליך, אויף איין
מאל.

בתותא (שבת קו:), אין דער מיטטע.

בתולת אדמה (אהלות טו), אדמה שלא
נחרשה מעולם. בתולת שקמה, שלא נקצץ.
בתולת הורד, פי' עלה.

בתולות (ב"ב סז:), שמאנען.

בתר (נאך). בתרא, (דער לעצטער).

בתריה (אונרייפע טרויבען), תר' בסרו.

בתש (חולין ז:), הפצרה, (צו לאַנגע כעד
טען).

ברקא (ב"ב סא), גאללעריע, פאָר הויז.

ברקאי (יומא כה), (ליכטיג), האיר השחר.

ברקין (ריש ילמדנו), מין מכןסיים.

ברשן (וואהגינגן), תר' ויפול ערום.

ברתא (ר"ה כג), מין עץ.

ברתא מאַכטער.

בירית (שבת סג), מין תכשיט, (קעטמע).

בורית זאָדע, לויגענזאלץ, זייפע.

ברת שבע (ב"ר טו), מין תאנה.

בורתידא (מדרש שה"ש), מין כסא.

ביש (שלעכט), תר' רע, בישתא, בישותא,
(פערדרום).

בושלא (שבת עט), עור בהמה תיכה אחר
הפשטה.

בשלי כומרא (ברכות מ), אומצייטיגע

פייגען וואָס מען מוז זיין קאָכען.

בשקר יבשקר, בשקרוהו, (יבמות קכ),
מבשקר, (אונטערזוכען, דורכזעהען).

בשש (ברכות מ), לפת ולפתן, (צונעמיוע,
צושפייזע).

בישות (כתובות כה:), פערדרום.

בת (סנהד' צה), בת דינא, וביתו, (איבער
נאכטען).

ג

גאיות (שביעית ג), (טהעלער), מקומות
נמוכים.

גואלקי (תענית כג:), גוואלקי, (זאק).

גב (ע"ג סט), ויגוב, (טראַקען ווערען).

גב (ב"ק ע:), גנבה, מקום התפוח שלמעלה
מאותו מקום.

גב גבי, גביה, גבך, (מיט, נעבען, אויף איי-
בער); לגבי, (בייא, נעגען).

גב ויגבון, תר' ועשנו, הגבוי, לגבות, גבאי,

(איינפאָרדערן, מאַנען).

גב ויגבון, תר' וקוששו, זמנכ, מגב,
(יומא עו), (זאַממעלן). גבבא, (שמרָאָה),

(פרה פ"ד).

גובי (שבת קנו:), חתיכות, (שטיקסער).

גבבא (ברכות ט:), חתיכה, (פלאַקע).

גב (ריקען). מגביהו, (כלים ב), צד החוץ
של בלי.

גב גבות, גבינים, (אויגען־ברוינען). גבות

גד גודו, למיגד, (שניידען) מגוייד, חתוך
לחתיכות, (אהלות א).
גד גודוי, גודא, (ב"ב ב.), גידוד, (אנהעהע,
וואנד), גודוי, חתיכות מחיצה.
גד כגודא, (חגיגה טו), דף צר לרוחב הנחד
לעבור עליו, (קלאטקע).
גד אגודא, (ניטין עג), שפת הנחד,
(אופער).
גידא (יומא עה.), מין זרע.
גידין כגידים, (שבת פז), מין צמח מר,
(ווערמוטה).
גודא (סוכה מח:), הגוד, נאד, (שלויד).
גדיון (זבים א), מין ע"ג.
גדיאן (חולין סה), מין חנב
גדכריא גובי המס, (דניאל).
גדיגוד (ילמדנו מסות), (טהיר נאָרטען,
קעפיר), מקום שסוגרים בו חיות רעות.
גדגדניות (עירובין כה.), מין צמח (קיר
שען).
גודיון גזת צמר, (וואָלל געשאָרענע), תר'
גלומי תכלת.
גודל יו אגודל, (כתובות ה.), האצבע העב
שביד, (דוימען). גדלת, (קדושין מט.),
חשובה.
גדל הגדלות, (תנחומא וישב) (וואכסען).
גדל גדילתא, למגדל, נגדול, הגודלת, גדילים,
(צעפפע, פלעכטען, פלעכטווערק).
גדם (תענית כא.), שבור או קצר ידים;
גדומה, קצרה.
גידמא (שבת ק.), גדומי, (פאָלמצווייג).
גדנפא (לייסטע, ראנד), תר' מסגרת.
גדפא (ב"ב עג:), פערער, פלינעל.
גדר (חולין ו.), להתגדר, מתגדר, (זיך גראָם
האָלטען, זיך ערהעבען).
גדר (ב"ב לו.), הגדרות, (לעבענדע טהיר
רע), עדרי צאן.

חזקן, שער שעל גב חזקן, (גדה כג).
גב גובכין, (פסחים מב.), בייגען, קריממען.
גבבא (בוקעל, הויסער), (תר' תהלים סח
י).
גוב (גרובע), (דניאל).
גב הנבים, (פרה ו), זומפף.
גבה עינים (סנהדרין ה:), בעל תאווה.
גבחה גבת, גבת, דק, (שלאַנק), (בכורות
מה:).
גבחת (חולין סה:), ראשו מרוט, (קאהל).
גביא (אויסערוועהלט), תר' מכסף נבחר.
גבל גבלי (חולין סז), וואכסען.
גבל בגבולין, (סוכה מג), כל א"י אשר
מסביב לירושלים, (אומגרענצע). גובל,
(גרענצע), מקום דריסה סביב ערוגה,
(כלאים ג).
גבול (שבת סנה.), גביל, לגבל, (מישען,
קנעטען).
גבלית (אהלות יד), אוצר, (וועלבונג).
גבן מגבו, (שבת צה.), קעזע מאכען.
גבניא (אויגען־ברויגע), תר' עפצף.
גבעולים (פרה יא), שטענעלן, שטעקלאך.
גברא (מאנן), תר' איש, בעל גבר, (בכורות
מד:), אבר הזכרות גדול.
גבר (יומא כ:), האָהן.
גבורתא (מאכט), (תר' תהלים סו ב).
גבש גבשה, קבוץ, (אויפהייפען). גבשושית,
(שבת עג:), (ערדהויפען).
גובתא (יבמות סב.), רינגע, רעהרע.
גבמי (הוריות יג.), אונגענוסבארע ערבסען.
גינית (ב"ד לג), מין כלי גדול, (סוביל).
גד גדא, גר גדי, (גלים).
גד ונגידו, גור, (שבת קא.), גוד או אגור,
משיכה, (ציהען), פי' משוך וסנה אתה, או
אמשוך ואני אסנה.

גומי (ירו' שבת ז), (נוממע), שרף העץ.
גון (געשטאלט, פארבע, ארט אונד ווייזע).
גנון, תר' כרמות, (אייה זא איינע ווייזע,
זא וויא).

גיותן (שטאלצער), תר' ראה כל גאה.
גז (חולין מב.), גזא, מין עוף גדול.
גזא (מעילה יז:), אוצר, (שאטץ).
גז (ביצה ו.), למיגו, (שניידען).
גז למיגו, (דורכנעהען), ומניוא, (איבער-
זעטצען), (ב"ר י).

גז גזייתא, (פסחים יט:), לגזויי, (רונרווע-
גע, קרומע וועגע).

גז למגזו, למיגוא, (פסיקתא זכור), גמול,
(פערנעלטען).

גז הגזין, (בכורות ז:), גזי, מיני שרץ העוף.
גז לגזיזה, (ב"ק ה.), שפיו.

גזיזא (ברכות יח:), שטיקע.
גזבר גזבריא, גבאי וממנה.

גזזמרא (מדות פ"ב), גאלערי, באלקאן.
גזלן רויבער.

גזמא (חולין צד:), (העפטיגע גרעסע, אי-
בערטרייבונג).

גזם מזמין, (ע"ג נ:), שניידען.

גזם וגזמא, הגזים, איום, (בעדראָהען),
ב"ב לג).

גזע שטאם, וואודצעל.
גזר לגיזרא, (שבת נד:), פי' נניפת רגל א'
בבחרתה בבחמה בלכתה.

גזר גזרי, (שטיקע, אבטהיילונג), בגזירת,
גזרו, גזירה, (אורטהייל, בעשליסען, ענסד
שיידען).

גזירה שדה (איין גלייכער שניטט), דמיון
דבר לדבר.

גזירה שדה (איין גלייכער שניטט), דמיון
דבר לדבר.

גזרפיתן (סנהד' צח.), מנהיג המדינה.

גח

גדר (מקוואות ה), אומציינען.
גדר (ב"מ פט.), גודרין, שיגדור, גדירות,
(שניידען, ברעכען, סלייבען).

גדרונא (גדרים מא.), עזעל.
גדירא ת"י תנוך, (אָהרלעפכען).

גדש גדוש, גדושה, גירוש, גורשא, נגרשין,
נגרשות, (אויפהייפען, הויפען), תוספת
שעלה למעלה מן המדה. גדיש, (פאה ז),
(גארב).

גדיש וי"ר כב), פיהרען.
גה מניהין, (מ"ס יח:), להגיה, (פעהלער
אויסבעסען).

גוהא (ברכות נט.), קול יללה, (קלאגען).
גיהא (מ"ס ח:), סייך.

גיהיא (בכורות מה:), (ראָטא), אדום.
גהיט (ברכות נו), פעהלט, אויסגעשטריבען.

גיהנום (אָבות ה), העללע.
גהין (פסחים קט.), המגוהצין, גהיץ, (קלאָר
מאָצען).

גהין (ב"ר לט), זיך פרייען.
גיהק (ברכות כד.), נפיחה היוצא מהפה,
(דילפסען).

גיהר מין אבן טובה, תר' שה"ש, ידיו גלילי.
גוהרקא (תענית כ:), מין כסא.

גוהרקי (פסחים כה:), אונרייפע טרויבען.
גו גוא, בגוה, בגו, (אין מיטטען).

גוזא גוזאי, (רינער), מגלה כח.
גוזא (גדה ח:), (האַליץ), גם כלי עץ.

גויה (טהרות א), קערפער.
גויה (קדושין כה.), אבר הזכרות, (גליר).

גויל (ב"ב ב.), בויא שטיינע.
גויל גוילין, הערד שמעבדין לקלה, (גיטין
ג"ד).

גויל גוילין, הערד שמעבדין לקלה, (גיטין
ג"ד).

גויל גוילין, הערד שמעבדין לקלה, (גיטין
ג"ד).

גול (וועבערבוים), תר' קפרתי כאורג.

גול (וועבערבוים), תר' קפרתי כאורג.

גח דמנחי, (גדה סה:), נמשך הזמן, (דויערטע).

גח הגוחה, (מ"ק ז.), ביינטע זיך.

גח ואניה, (קריג אויסברעכען), תר' וילחם.

גחך גחכת, גחכן, נחוד, (לאכען, שפאָט טען), (גדה כג)

גחן גחנו, גחון, (בייגען, ביקסען), (ב"ב לב).

גיחור (ברכות נח:), זוויס.

גט (שיידע בריף, אורקונדע), (ב"ק צה).

גטשא (איינגעוויידע), ת"י בנוצתה.

גיב אניבתוניה, (ירו' הוריות א), אניב, (אנטוואָרטען).

גיד ראש הגויה.

גיידוד (ירו' ב"מ פו), עזעל.

גייסות (יבמות סכב), זאָלראַטען.

גייפא בניף, (עהעברעכען), (שבת קד).

גייצי (הוריות יג), עססען.

גיית (ב"ר לג), פערניכטען, אויסשטרייכען.

גילי (שטרויא), תר' קש

גל (שבת פא), גלי, (טהיר). לאינלי נפא, (ב"ב ח), לשערי חומת העיר.

גל (ב"מ כז:), בן גילו שנולד במוזל ושעה אחת, (גלייכהייט).

גל וועללע פאָן וואַסער.

גל שטיין־הויפען.

גל גוליהון, גוליון, מין בנר, (ב"ר יט).

גליל (סנהד' צד:), אויסוואַנדערן.

גל גליון, גליתא, (שבת קלח), (וואַנדערער בעטט), מטה עשויה להתפרק.

גל גלוי, אנלאי, (ענטרעקען).

גיל (וי"ד כז), ענבל, (שלעגעל, קלעפפעל).

גולל (ניזר גד), (דעקסעל), כסוי הקבר.

גולל גללא, (שטיין), (חולין סג).

גללים (מיסט), (כלים י) גללניתא (חולין סיג), (שטיין זאלץ), מלח קשה.

גלגל (עוקצין ב), מגולגלת, (ווייך געקאָכט).

גלגל (חלה ג), שתתגלגל, מגולגלת, (אומד וועלצען, קנעטטען). מתגלגל, (כתובות ג),

(יענעמס לאַסט טראַגען). דמתגלגליון, זיך ריהמען)

גלגל (עדיות ד), מגולגליון, (איינגעלענטע).

גלגל (ראָד). גלגול, מגלגליון, סבוב וסבה, (פעראורזאָכען). גלגל, אבן כברה, (ב"ב סז).

גלגל (אויג־אפפעל), תר' בבת עינו.

גולגולתא מין מס, (ב"ב ח)

גלגול קרומע וועג, (עירובין כב)

גלגליון (עדיות ג), גירמעל.

גלאי בגלאי, (ענטרעקען), תר' מי העיר ממורה.

גלאקסינון (ב"ר כ), גלבטינון, גלטינון, גלקטינון, מין חיה קטנה.

גולבא (פסחים לה), מין תבואה.

גלבין (ב"ר לא), (בארבער), מגלח שער.

גליבזון (יִלְמְדָנוּ ואתחנו), גראוירען, שניטצען.

גלבקיא (ספרא ויקרא), מין צמח.

גלוג (ב"ר לו), ערצעהלע, זאגע.

גלוגדק גלודקי, מין מטה וכסא, (ביצה כה).

גלגסים (מד' איכה), שפיוען.

גולגיקון (ירו' ביצה ה), מין מטה וכסא.

גלד גלדי, (הויט, פעלל), הוגלד, נעשה קרוב. דאיגלד, הגלידה, כפשט העור.

גילדי, קרומים. גלד, עור. בנילדא, מעל של עור, (ברכי' מג).

גלד גלדי צואה, (מקוואות ט), (פערטראַקט, נעמע).

גליד (אהלות ה), (איוז).

גולדא דקורטא, (ווהר פ' חיי שרה), פי' בתוך כף הקלע, כלומר הייתי נע ונד בארץ ולא היה לי מנוח (מעריך).

גולדנא (ב"ב עג), מין דג טהור.

גלה בגלוהי, (תענית ג), גלאנץ.

גלמזרי (שבת קג), געלעכטער.

גליונים (שבת קטז), איין לערער רויס אין איינער שריפס.

גליורין (ברכות נג), וואפפען־טרענער.

גלכים (שפיטצען), תר' קשקים

גלם גולמי, (כלים יב), (אונגערפערטיגט).

יגלם, (אונגפאלקאממען מאכען)

גלמתא (היגעל). גלימא, (טהאָל), תר' עמק.

גלימא לבוש העליון, תר' ותכריך

גולמין כלי משחית, תר' אסתר, מכת חרב. גולם הרג (סנהד' צה), חתיכה של חומה.

גלמשיין גלמש, (צעדער האַלץ), (ר"ה כג)

גליני (ירו' עירובין פ"ד), שטילץ, רוהיג.

גלוסטרא (עירובין סכ), ריגעל, שלאָס.

גלוסקא (פסחים ו), גלוסקין, ככר לחם, (רונדער קוכען).

גלוסקמא (ב"מ כא), (פוטטעראל). וי"ג דלוסקמא.

גלע (גדה נח:), להגלע, (זיך עפענען).

גלעינין (שביעית פ"ז), (פרוכט קערין).

גולפא (ב"מ כו:), קנקן, (שלויד).

גלף ותגלף, וגלף, (גראווייען, שניטצען), (ב"ר מז).

גולפין (פפיל), תר' אסתר, מכת חרב.

גלופקר (גיטין לה), מין בנר עב.

גלקי (סוכה כ:), זאק.

גלש (מד' שח"ש), שגלשתי, גלשין, (הויך מאכען, בערגיל).

גלשים (פסחים לז:), (זידענד, הייסע).

גליש, (קאכען, זידען)

גלוש גלשלושן, (קאהל קאפא), חסר שיער קדקרו לפניו, (תר' גבח).

גולתא (שבת עז), מין בנר.

גם שנמם, (שביעית א), ניים, גוממו, (אבשניידען, אויסשניידען).

גומתא גומא, גומות, (גרוב, גריבכען), (גדה נב).

גם נאם, נמא (ב"מ סב), אות השלישי מא"ב היונית.

גמיהא (טרינקען), (שבת עז)

גאמו (חולין יוא), האכילהו, (שפייזען).

גמי (שבת עח), פאפירשילף, טראַסטינע, קאָרע.

גמגם מנמגם, (ברכות לא), שטאַממעלן.

גמד גמיד, גמרא, (חולין מג), גמדים, (קורץ, קורץ מאכען, איינשרומפפען)

גומדין (כלים כט), מין בגד מרובע אמה על אמה.

גמזיות (פסחים נה), נצנים, (קנאַספען).

גמזוז (מד' איכה), מין תאנה.

גמטריא (אבות ג), (פעלדמעססקונסט). בנימטריא, בערך ושיעור.

גמלא קאמעל

גמל לגמליון, (כתובות כד), ווידערפערגעל־טען.

גמלא (מ"ק ו'), איין שמאָלע בריקע.

גמלא (מ"ק יא:), צמד בקר.

גמלונין (שביעית ב), גמלניא, (גראַס).

גימון (שבת נד:), מוילקאָרב.

גימזניות (סוכה לז:), פאָרען.

גמוסיות (וי"ר כג), גמיסקוס, שטר כתובה ונשואים, (עהע קאָנטראַקט).

גמען (שלירפען, טרינקען), תר' יעלעו דם.

גמר גומרין, (קאָהלען). המוגמר, (רייכער-ווערק). ומתגמרו, (רייכערן), (שבת יח) גמר נגמר, (ענדיגען). לגמרי, (דורכאויס). גמר, (ענדע).

גמר (גארפונקעל), תר' אקדה.

גמיר (געלעהרט) גמרא, (לעהרע). גמר, (לערנען).

גמיר גמר, (פאָללקאָממען), תר' לכושי מכלול

גמש (יומא סו.), בייגען, שיטטעלן

גן (גאַרטען) גננייתא, גן עדן, מקום משכן הנפשות. גינאה, (גערטנער), מוכר ירק

גן יגני, וגני, (שלאָפען), (ב"ב כח).

גן מגנוניה, תר' מחופתו, חדר כלה, (ברויט געמאך) גננא, חופה.

גן בנין, (וועגען), ת"י בעבור

גן מגנה, (ברכות מה:), (שענדליך) גנאי, גנות, (שאַנדע). יתגנו, (צוניגונג פערלי-רען).

גן גיני, גנייא, (ב"ר יח), פרויא.

גנוניות (ילמדנו עקב), פערזאמלונג.

גנוכתיא (שבת עז:), שווייה, עק.

גונבא (מאַטראַצע), מין בגד, תר' בשמיכה.

גנברא (גיטין פו.), צבע אדום, (צינאָבער). גנבריא שטאַרקע.

גננידיין (ירושלמי פסחים ב:), מין ירק מר.

גנגילין (נזיר נא.), אבשטאַסער, ווידער-קראַפט, קנאַטען.

גנוגנות (כלים טז), בעטלער זאַק.

גונדא (שבת קיט.), מין בגד, (דעלייע).

גונדא (ב"מ פו.), חיל, (העער).

גונדלית (גיטין פז:), משמאל לימין.

גנדר ויגנדרון, תר' ונלל, מגנדר, (ראָללען, וועלצען). כגונדרי, אכנים שדרכם

להתנולל, (ב"מ פ) גונדריתא, מעקה וגדר, (קרושין ע)

גנדרפוס (תגינה ג.), חולי של שטות.

גנז דגנזו, תר' אצרו, (זאַממעלן). גניזה, (בעהאַלטען)

גנח (כתובות ס.), גנחי גנח, (הוסטען, שלוכצען), (ר"ה לג)

גנח (ב"מ צ), וגנחין, מסרסים, (פערשניט-טען), סידום הביצים.

גננים (נדה כד:), (פלייש קלומפכען), גרנירי בשר קטנים כחרדל

גנינים (ירושלמי פאה ז), (גראָבע מעהל).

גניני (פוסה מז), (אבקונפט), יחוס ומשפחה.

גנן ובגנוני, אהל הדיינים, תר' זכצלצל דנים

גניסא (געבורטה פייערטאג), תר' יים הולדת.

גניסתא גנוסיא, (פאַמיליע), (פסיקתא, נחמו).

גניסתי (ירושלמי ברכות פ"ז), שפיוע.

גנוסטרא (גדה יז.), שאָב מעססער.

גנסרים (ילמדנו שלח), אנשי מעלה, (אדעל)

גם נסה, (דמאי ב), (גראָס, גראָב); גיסא, דבר גדול וגם יותר מהראוי. אכילה נסה, (פיעל).

גם (מ"ק כו:), דניים, הגם, (געוואָהנט, עפ"ט טער). גם ביה, קרב אליו.

גם נסות, מניס, לנסי, (שטאַלץ), גאווה. הגים דעתו, (שטאַלץ זיין), (שבת סג).

גם וגוסה, (נדה סג:), גוסה, השמעת כובד הנשימה כגוסם, (רעכלען).

גם מגיסה, (מכשירין ה), מישען.

גיסא (גיטין נו.), זייטע.

- גים וגיסו, (סנהדר' כז'), (שוואנער). גיסה, (שווענערין).
- גסין (ש"ר ט), אוצר, (שעטצע).
- גסיסין (שפיוען), תר' שלשה שבטים.
- גוסס (אהלות א), גוססת, (אים שטערבען לינען)
- גיססיא (קענדען, פלאנקען), תר' כסלים.
- גססין (זייטע), תר' על צד.
- גסה ינסה, (מס' ד"א), קול שעושים בהגרון, (ריפסען).
- גס דינסון, למינס, (וי"ר כח), (עססען) מגיס, (עססער).
- גסטרא (חולין לב), נחלק לשנים, (ברוכ-שטיק), פי' כד שבור.
- גסטרא (וי"ר טו), אבטהיילונג.
- גסטרא (שבת ככא), (פעסטונג, לאגער), גם ע' מושל וממשלה, (הערשאפט).
- גסטריין (ב"מ כג), צינן.
- גוספנין כסאות, (שטהלען), (תר' ישעי' י לב).
- גועה שרייען, (חולין לח).
- געגועים (שבת סז), (זעהנוכט, אנהענגר ליכקייט).
- געגע וואגענע, (זיך בעשעפטיגען), תר' ואשעה בחקך.
- געגע (מד' איכה), (וואססער-לייטונג). מעגענין, (שוויממען).
- געולי (חולין סד), הפלה קודם זמן המיכשר, (פארט ווערפען). מעעיל, מוציא הבלוע ממנו, (אויסווערפען), (ע"ג עה).
- געש (וי"ר ג), הקול שעושים בהגרון, (רעכעלן).
- גף מנפתה, (מכשירין ו), הגפת, (אנשטאף סע, שלאגען).
- גף וגף, תר' ונעל, הגפת, (פערשליסען).
- מגופת, (שפונד). ונפיה, (אומארמען). גפופא, (ראנד). גפים, מסגרת ואזנים. הגפה, (פערצוינגונג).
- גף גוף, (קערפער). שבגוף, (יבמות סב), מקום מחצב הנשמות.
- גפי (סנהדר' לח), ראנד.
- גפין (פלינעל), (דניאל).
- גפא (פסחים פז), שם אילץ.
- גפא (נדרים פט), שטאנגע.
- גפט גפטית לנפטים, (מגילה יח), לשון מצרי, (קאפטיש)
- גפיון (ש"ר לא), וי"ג נפיון, (טייך).
- גפין (מגילה ט), וי"ג נופן, (שריפט).
- גפנן (ברכות מ), (שלעכטע וויינבעערן), גפנא.
- גפס (פסחים עה), בגפסים, נתר לבן, (גיפס). שגפסן, חבר אותם בגפסים.
- גפת (שבת מז), פסולת של זיתים.
- גץ גצין, (פונקען), תר' ובני רשא.
- גוץ (קורץ). גוצא, קצרת קומה, (ב"מ נט).
- גץ (מקוואות ט), אות הי"ד של כתב היוני.
- גר גיורא, גיורת, בעל דת אחרת שנעשה ישראל.
- גיר (מנחות פז), מראה הלבן של היין שבשולי הכלי ממעל להשמרים.
- גר (שבת ככב), לגור, הנגד, (צעררייבען, צערזענען). מגירה, (זענע).
- גר הגייר, (עהע ברעכען), תר' גואף. גר גירא, זנתה, (ע"ג י).
- גר יאגרי, (רייטצען), תר' וסכסכתי. מיגד גריר, (רייצעט), (פסחים קז).
- גירא גירי, (פפילען), (תענית כא).
- גירי (שבת קט), לולבי גפנים, או זרע פשתן.

גורא אריה צעיר, (יומא סט), גוריתא,
 כלבה נקבה. גוריתא, (כתוב' סא).
 גירא (קאלק), תר' שיר.
 גר גררתיה, (סנהר' צו.), אבשעערען.
 גררא (געקייטע), ת"י מעלה גרה.
 גורד (ביצה כנ.), (שלעפפען, ציהען).
 גררא, המשך.
 גרב גרביה, (שבת קמח), וגרבוהו, (פפענר
 רען, פלינדערן), לקיחת משכונ, (חגיגה ה).
 גרב גרבי, נאר, (שלויר), (שבת יג).
 גרבבל (גיטין סט), וגרבבל, (קנעטען).
 גרביתא (נאָרדווינד), תר' רוח צפון.
 גרבתן (בכורות מד:), גיר זכרותו ארוך
 הרבה.
 גרג תגרג, (רייצען), תר' אל תתחר.
 גורגי (ע"ג עה.), קאָרב.
 גירגבסין (יר' שבת פ"ז), גיפס.
 גרגלידא (ברכות לט), (רונרע ריבע), לפת
 עגול.
 גרגרים (בערע, קערנער), גרגיר; מנגר,
 מלקט גרגירים, (מנחות פו).
 גרגירא (שבת קט.), מין ירק.
 גרגרניתא גרגרן, (פסחים פו.), (פרעססער,
 זויפער). גרגרה, (זויפען).
 גרגרת (גורגעל פון האלז), (חולין לב).
 גרוגרת (שבת כגנ:), דיררע פייגען.
 גרנשתא גרנשתא, מין טיט גקי, (טהאן,
 ערדע), (שבת קיג).
 גרגותא (כ"ב צא:), ברונגען.
 גרגותני (ע"ג נו:), איין געפלאכטענער
 קאָרב אויס וויידען.
 גרגותני (וויילרעם פלייש), בשר מת, (כ"ק
 פ"ה).
 גרד לגרוד, (שבת פא.), גירדא, גרדו, (שאָר
 בען, קראַטצען), (ר"ה כז).

גרד בגרודא, (עירובין ק:), הגריר, (טראָר
 קען, הארט), (פסחים נה).
 גורדייתא (עירובין יט.), עיקר ושורש.
 גרדי (וועבער), ת"י אורג. גירדנא, (ע"ג
 כז).
 גרידא (ע"ג לז), אלליין.
 גרדיזן (ווי"ד ז), מין מטבע.
 גרדום (שבת לב), מדרגה ומקום המשפט,
 (שטופע).
 גרדום אלליין, (רות רבה א).
 גרדום גרדומין, (פרה יא), דאגרט
 אנרדומי, (קראַטצען, שאַבען, ראס אָבנע
 ניצטע), גרדום, נקרא הנשאר.
 גרדומי (ב"ר לג), פאלמצווייגע.
 גרה והגרה, (יומא כח), האלדשטיק.
 גריוא (ב"מ טז.), גריוי, שם מדה.
 גרזמיתא (ווי"ד ט), גריומי, (איין ארט
 פיש בריה), מין מאכל רגים או ציר.
 גרוזמי.
 גרוזקי (שבת קל:), קעפיד, שטייג.
 גרוטאות גרוטי, (כלים יא), (צערבאָכע
 נע מעטאלען), שבדי כלים.
 גרמא (ביון, געביין), (ברכ' ה). לגרמיה,
 לעצמו, (ברכ' מח).
 גרם גרמית, תר' סבותי. גרמי, גרם, (פער
 אורזאָכען). זמן גרמא, מצוה התולה בזמן.
 גרם הגרמה, (חולין ט.), שחיטה למעלה מן
 המקום הראוי, (איבערשויטען).
 גרם גרומיו, (כ"ב פח:), הכרעה, (איבערנע
 וויכט).
 גרמיד (עללע), אמה, תר' גומד.
 גרמטיון (ש"ר טו), פערשרייבונג.
 גרמיני (כ"ב פט:), שקלי חתיכות ברזל
 גדולות.
 גרמני (ננעים ב), דייטשער, איין ווייסער.
 גרמיסים

גרמיסים (ילמדנו תשא), מין מטבע.

גרני (ע"ג עה), קארב.

גורן (סנהד' לו:), קרייז, צירקעלרונד

גרם דמגרסיתו, (ב"ב כב.), (צערמאלמען)

ווי"ג מגרמיתו, ללקט עצמות. גריסין,

(גרויפען) גריסין של פול, (צערשמאָסער-

נע באָהנען) גרוסות, (כלים פו"ב), מזכרי גריסין.

גרם (ב"ב כא.), דגריס, (לערנען) גרסינ,

גירסא, (דאס לערנען, לעזען).

גרסנא (יבמות קיז), קבוצת הממון

והרכוש.

גרע גרעו, שמגרע, (אבנעהמען, וועניגער

מאכען) גרוע, (שלעכט).

גרע (קדושין פב.), (בארבירער). גריע,

(געשאַררען), (מד' איכה).

גרעין (שביעית ז), והגרענים, (קערן דער

פריכטע). משיגריעו, שיגדלו בהם

גרענים

גרף מגרפוייתה, (שויפעל צום אויס-

קעהרן), תר' ויעיו. הגרופין, (אויסגע-

שארט), (פסחים מב).

גרף (שבת קכא:), כלי לנקבים גדולים

גרפית (כלים יב), גרופית, ענף של זיתים,

(כ"ק פא)

גריצתא גריצן, (סוכען), (עדרות ג).

גורקי (פסחים כה:), אונגריפע טרויבען.

גרקרדון (יר' שבת פ"ז), גיפס.

גרש גרושין, (שיידען איין פרויא).

גוריתא (חולין קט.), מין עוף טמא.

גרתיקון (שבת נ.), מין ארמה לבנה,

(קריידע).

גוש (טהרות ה), שטיק, קלומפען, שאַללע.

גוש דגיש, (יבמות קיז:), גענעהגען, ערריי-

כען.

גוש יגיש, (פערלעטצען), ת"י ינח.

גושש גוששת, (חלה פ"ב), ומתגוששין,

ואגושש, לגושש, גשושאי, נגיעה משמוש

וחפוש, (טאפפען, זוכען, רינגען, רויכער)

גושש, עץ ארוך שמגושש בו. (שבת קכה).

גשיש (מקוואות ג), גשישין, (ברעטכען,

שינדעלן)

גשם בגשמיון, (קערפער), (דניאל).

גשמא (עירובין קא.), אנגעלמוטטער,

טהיר, טויער.

גשף אגשפא, (מנחות צי'), פערענדערט.

גושפנקא (זיגעלדינג), (גיטין נו)

גושפקי (גיטין ע.), מין בנדר עב.

גושקרא (גיטין נו), קמח גרוע.

גושקרי (שבת ב.), מין משי גרוע.

גשרין (ברעטטער, טאפעלן), תר' לוחותים

גשר אנישרא, (ברכות נט'), גשרי, (בריקע).

גישתא (חולין קכב), משמוש היד, (טאפ-

פען)

גשתא (ע"ג עב), קנה חלול כפוף

שמוציאין בו יין מן החבית.

גת (וויינקעלטער). מניתה, חפירה עשויה

כתבנית גת, (פרה ד).

גת הגתיות, (ב"ד עא), אורגות, (וועבען).

גת בגית, (ב"ק קיד), מין יסורים, (אדערן

ציהען).

גת גיתי, (פיעה), תר' מקנת.

גותמין משענת, (שטעקען), (ירוש' ביצה

א).

ד

ונפסד מדביש; דובשנין, (האָניגסוכען).
 דובשקי (שבת כא.), זומפף.
 דביתתו הויז ווירטהין, פרויא.
 דגוגין (פישער קאהן), תר' כלי נומא.
 דגל נרגול, תר' ימעל דגלא, תר' עד שטר.
 המדגילים, מכחש ומרמה, (בעטריגען,
 פאלש), (שבת סג).
 דגלא (ביצה ל), מוט, (שטאָנענע).
 דגלים (מדרש קהלת), היגסער
 דוגמא (שבת צ.), (בייאשפיל, פראָבע
 שטיק, איהר גלייכען). רונמתו, רונמטורין,
 (כ"ר י"א).
 דוגמא (ילמרנו קרושים), נפצע בנוף, (פער
 לעצען).
 דגן אידגן, (ברכות לה:), נעשה דגן.
 דגון (ב"ב ססד:), שתי זוויות.
 דגר אדגרו, (איינשרומפפען, איינגעקאָר
 צעט זיין), תר' חמרדרו.
 דגורא (שטיין־הויפען), תר' גל.
 דגר (חולין נא), העראב שפרינגען.
 דוגית (פישערקאהן), תר' בסירות רונה.
 דד מררה, (שבת סכת.), במדרין, (לאַנגזאַם
 געהען, פיהרען).
 דד (יומא לו.), בעין רר אשה, שממנו יזל
 מים.
 דוד רורא, (סעססעל).
 דידי רידיה רילי רילך, הוא כמו שלי שלו
 שלך.
 דודבא (ברכות מד:), פליגע.
 דדכאות (יומא סח:), סימנים, (צייכען).
 דדנין (ירוי ר"ה פ"ד), (סיענתאָלץ), סין
 עץ בעל זפת רב.

דינא

דא (ריעזע), תר' זאת
 דואר (ש"ד טו), (שילד־קרעטע), מין צב.
 דאת תראת, (שפראָססען), תר' תרשא.
 דב ידוב דוב, תר' יזוב זוב, מירב רייב,
 רובאות, (רינגען, פליססען), (וי"ד א).
 דכב עיין "בעל דבבא"
 דכוכא (פליגע), תר' זכוב
 דדכניות (ע"ג לט), מין ענבים; (קיר-
 שען).
 דבח (שלאַכטען), תר' זובחת. דבחא, זבח,
 קרבן (אָפּפער), וגם חג הפסח. מדבחא,
 מזבח (אלטאר).
 דבלה (נויר ט.), געטראָקנעטע פייגען.
 דובלי (ברכות כו.), מין תאנה.
 דבלל מדובללת, (סוכה כב.), מכוסה דק
 דק, (שיטער געדעקט).
 דבק דבקי, (שבת לב.), ארבקית, (אנקלעך
 בען, ערדייכען) דבקא, (ליים, קלייא),
 (חולין נב)
 דבק מדבקי, (שולטער, אכסעל), תר'
 אצילות יריך.
 דבר מדברנא, (כתוב' יז), ארבריה, מנהיג
 והנהגה, (פיהרען), (ביצה כא).
 דכרתא דבר, (בייטע, רויב; געהמען), תר'
 ומקצה אחיו "לפח".
 דבר מדברנותא, (לייטונג, ליינקונג), תר'
 תחבולות.
 דברא (שבת לה:), פעלד.
 דבר (יבמות ה:), לפני הרבור, קורם נתינת
 התורה.
 דבורניות האָניג שייבע, (ע"ג לט).
 דביר מקום קדשי הקדשים.
 דבש (האָניג). והדביש, (ב"מ לח.), נשחת

דיהא (נדה כ), וי"ג דיהה, (דונקעל).
דהב דהבא, (נאלד), תר' זחב.

דהן תרהן, דהינא ואידהן, (שבועות מו),
(פעטט, פעטט זיין).
דו (קרושין מא), צווייא.

דחק דריקקען.
דימגמא (וי"ר א) בעפעהל.

דו (ירו' פאה ז), דען ער.

די דיון, (נדה ב), גענוג.

דוי (שבת לה), זעהען.

דיאו (מד' שה"ש), בעגעהרען, ווינשען.
דיאו (ירו' ע"ג א), טאג.

דוינא דויה, יגון, (קוממער), (סנה' ס).

דיאטם אבטהיילונג, (מד' איכה).

דוה מרוה, (נדה מא:), (פלום, בלוט גאנג).
דול מדול, דוולא, (שעפפרונג). מדויל,
(שעפפען), (ב"ב יב)

דיאטימון (ירו' ב"ב ח), (טעסטאמענט),
צוואה.

דויל מדויל, (פסחים כח), (דינסט), מפועל
כפיו.

דיבא (וואלף), תר' וגר זאב.

דיותא (גיטין יט). טינט.

דוקא (קרושין ה), גענויא, מיט בעאבאכר
סונג.

דיו (ב"מ כד:). מין עוף טורף.

דיוזני (סוטה יג), דאָפּפּעלט, צווייא.

דוור דמדוור, (לויפען), (ר"ה ט), דוור, או
דואר, (לויפער, קוריער), (תנחומא עקב).
דואר, מין חיה, (ש"ד טו).

דיוטרין (ב"ד סב), דיא צווייטע שטעללע.
דיומד (סוכה ז:), צווייא-זוילע.

דווישה (ברכות טז), הרגל ומנהג, (גע-
וואָהנט).

דיוסרא חד משני צדדין; דיוסטר, שם
כלי, (כלים כ).

דוושא טרעמען, (ב"ב כב).

דיוסקי (ברכות יח), דאָפּפּעלמאָסק.

דיופי (עירובין קד:), שם כלי, (צווייא-עפ-
נונג, העבער).

דח ומדיח, (ביצה יד:), (אבוואשען).
תרחח.

דיפוטא (וי"ר ל), איין געשטיקטע דעקע.
דיופלי (תענית יח), צווייא-קאָנזולען.

דח דחוי, (קרושין ז:), דוחין, (פערשטאָס-
סען).

דיופלוסמין (סוכה נא), דאָפּפּעלמאָלערי.
דיופרא (עירובין יח). נושא פרי ב' פעמים
בשנה.

דחד מחדא תחדון, (בעשענקען), ת"י
העניק תעניק.

דיו פרצוף (עירובין יח), שני פנים. דיו
פרצופין, (וי"ר א), שני אופנים.

דחון כלי זמד, או ענין אכילה, (דניאל).

דיוקנא דיוקנו, (בילד, געשטאלט), (סוכה
ל).

דחך ידחך, (שפאָטטען), תר' ילעג.

דחיל בדחלויל, (פירכמען, שרעקען), (ב"ב
כו).

דיותקיה (ב"מ נט:), משפחתו ויוצאי
חלציו, (פאמיליע).

דוחן (הירוע), מין תבואה.

דחם למדחסיה, (יבמות מב), דחוס, דחוסה,
דחיקה ורכוי, (דריקקען, פיעל), (וי"ר ל).

דיומא (שבת צו), דיומא, (ציממער).

דיימרוטין

דוכסוסטוס (שבת עט.), געשאבען אויף
ביידע זייטען.

דוכסוסיא (מגילה כז), איין רייטער.

דכר (מענליך), תר' זכר.

דכר זדכר. (געדענקען, עראינערן), תר'
ויוכזר — מדכרי.

דכרא תר' איל. (ווידער, באראן).

דכורו מין כשוף, תר' ידענוי.

דכרין (נוזר יד), ענבים שהתליעו, (וויר-
מיג).

דל בדלית, (פאה ד), תגפן המודלה. המדלה,
במודלית, הרמה ונשיאה, דלוי ידלוניה,
דלוי, (אויפהעבען, טראָנען).

דל דלית דלינא. (ב"ק צב.), (שעפמען).
דלי, (איימער)

דל (ר"ה ז), עוזב והסר, (פערלאסען).

דל המודלדין. (חולין קכט:), המדולדלה,
(העראבהענען, הין אונד הער שוואנסען).

דל (ארעם). דלדלה, (פערארמען). דלות,
(ארמוטה).

דליל (ב"ק יז), דוללא, חוט, (פאָדען).

דלוב מין עץ פרי. תר' ערמון.

דולכי (ברכות מ:), מין תאנים.

דילהן (רייטליך, קלאָר), תר' מכרה כיום.
דלהון (ווייערע), שלהם.

דלוחא (פורכט, שרעקען), תר' פחד.

דלסורא תר' חנף, (שמייכלער).

דלסוריא (ב"ר יט), רכילות, (פערליימדונג,
אנקלאנע).

דלכון (סוכה מד.), שלכם, (אייער).

דלכן (ירו' שבת פ"ז), (ווען ניכט זאָ),
פי' "ראם לא כן".

דלמא (פיללייכט), תר' פון.

דלמא בידושלמי, כמו "מעשה" כבבלי,
(איין געשיכטע).

דייטרומין (ב"ר כה), איין טרינק געשירר.

דיילא (יומא ית.), משרת ושמש. (דינער).

דיומן (ילמדנו בלק). בעשטענדיגקייט.

דימורון (ירו' שביעית פ"ז), מיץ ענבים,
(זאפט).

דיין ואידיין, מדיינין, (שמרייטען), (ב"ר ג)

דייסא (ביצה טז), תבשיל עב.

דייצפי (חולין סב), מין תורים

דאיקמוסא (וי"ר ה), פאָרצייגער, וועג-
וויזער.

דייקלירא (ירו' ברכות פ"ד), שלשלת וענט.

דייר דיירתא, (פרעמדער גלויבענס איבער
טרעטענער). (גיטין נד).

דיית דמדייתא, (פסחים לב:), דורכשלא-
גען, דורכדרינגען.

דייתקי (ב"מ ית.), שטר צוואה, (טעסטא-
מענט).

דין (דיזער), תר' זה, וכן "דנא", "דנו";
אידין, הידי, (וועלכער), תר' איזה. כדון,
(זאָ), תר' כה. כדון, (הייד), תר' פה.

דך גדוכין, (ביצה יד.), (שטאָסען).
דכדך, (גידערשלאָנען), תר' דכא.

דכי (ריין). תר' טהור.

דך מדוכתיה, אדוכתא, (שטעללע, אָרט),
(ב"מ צג). דוך.

דך דוד דוכנין, (כמ"ד ז), פירסט.

דך דיכין, דכו, (דיזער), (דניאל).

דכמוהי (ויין גלייכען), תר' אין "כמוהו".

דכן כדוכנם, (מגילה ג), ביהגע. גאלערי.

דכוון דוכום. (שאַפּשטאַלל); מקום המוכן
לאיזה דבר, (ב"ר ה).

דוכם (סנהר' למ.), פירסט.

דוכסמני (פסיק פ"ד), מקוה מים.

דוכסן (ילמדנו חיי), כפול, (ראַפּפּעלט).

דוכסן (ירו' ב"מ פ), עהרע.

דמוס (ע"ג טו:), מין שבועה, (דיא געמטין דער גערעכטיגקייט).

דימוסיות (ע"ג טו:), בנינים ומרחצאות לצורך העיר. דמוסיא, דמוסין, (שטאצמס געשעפטע). דימוס, (געפענגניס).

דמוס (קרושין סג), עיין דרמלוס.

דימוס (ב"ר ו), פאלק, פעבל; עפענטליך.

דמוס (וי"ד כט), לאָן, פרייאלאססען.

דמוסנאי (סנהד' צא), שרי המס הנובים.

דמע המדומע, (שבת קמא), (פערמיש טעם), תרומה שנתערבה בחולין. המדמע, (פערמישען). דמע, (ירו' כלאים ב"ה), מין עשב.

דמר למתדמרן, (זיך וואונדערן), תר' לא יבוזו לגנב.

דן דונו דייני, (פסחים ד:), (ריכטען). דיינים, (ריכטער). דין, דינא, (רעכט).

דנא אדנא, (ע"ג ס), וויינפאס.

דנא (דיזעס), תר' זאת.

דנבא תר' זנב, (שווייה).

דנדנא (שביעית ז), מין צמח, (פפעפער מינצע).

דנת ודנת, תר' ויזרח, (שיינען).

דונטיבא (ב"ר י), מתנות לאנשי החיל.

דנמוס (מד' שה"ש), קראפט, פעהיגקייט.

דנסמים (ירו' שבת ו), מלוח, (וואוכערער).

דנק אידנק, תר' האנק, וידנקון, (זייפצען, עכצען), תר' ונקוטו.

דנקא (ב"מ סט.), מין מטבע. ורש"י פי' שתות.

דיגרי דיגרון, (ב"ב סטו.), שם מטבע.

דסמורין (קרושין ס:), שקיבל השרה בקבלנות, (גערמנער אנטהייל).

דסקא (קרושין ע:), כתב הזמנה, (אנארד נינג).

דלמה בירושלמי, פי' דברים בעלמא, כמו דא למה.

דלמטקיון (כלאים ט), מין בנד צמר.

דלניא (ירו' ב"מ ב), מין תכשיט.

דלוס (פסחים נו), בעטרוג, ליסמ.

דלעת (כלאים א), מעלאָנע, קירבים.

דלף דולפני, (כתובות ס), דולפנות, עינים דולפות דמעות תמיד, (טרייפלען). דיפא, (וואסערדינגע)

דלפנין (בכורות ת), וואַלפיש.

דולפקי (כלים כה), טיש מיט דרייא פיס סען.

דולפקי (ירו' דמאי ו), מין כלי עץ.

דלק ידלקו, (ערלה ג), (כרענגען). ובהשאלה לשמטא, (נהה לו).

דלריא (גיטין ע), לייבעס־שמערץ.

דם דומי, (מ"ק יח:), מידם דיים, דומת, רנון וחשד, (פערדאכט).

דמים (געלד), תר' אקנה מאותך.

דמאין מין אליג, תר' ותרפים.

דמאי (דמאי א), תבואה גלקחת מאיש ומסופק אם נתן מעשר, (צווייזעהלאפט).

דמדומי (ברכות כט:), אויפהערן צו שיי גען, רעטהליך.

דמדמיות (ירו' ביצה ג), ראָזינגען.

דומה (ברכות יח:), שר של נפשות המתים.

דמי ברדמי, (יבמות קיד:), (שיינען, דוכ טען), "שנדמה" להם שהדבר כן.

דמך ותדמוך, (שלאפען), תר' תשכב. דמיק, (שמערבען), (ב"ר עב).

דמינו (ב"ד ח), (הערד), נוסח שאילת שלום למלך, דומין, דומיני.

דמונקי (סנהד' ער:), מין כלי אפיית.

דמוס (שבת קב:), בוואווערק, ציגעלשיכ טע ציילע.

הייראטס־נאבען).

דפתרא (מנילה יז.), פעלע, פארנאמענט.

דין (חולין צג.), (איינשטעקען). דינא, (שטעכען), (ע"ג כח).

דיצת (כלים כד), איין ארט פאנצער.

דין' דיצו דיין, (זיך פרייען), תר' שישו אתה משוב

דיצא מין היה, תר' תאו "וזמר".

דק בדקה, (דמאי ב), מדה קטנה. הדקין, (דינע געדערמע). דרייק, נחבט הדק.

דקה, (קליין).

דק דוק, (שבת קנד), ומרקה, (צערקויען).

דקיתא (מאנען), ת"י והקבה

דק דוקא, (ברכות נו), באלקען.

דק ואודיק, ידיקון, (הינשויען, זעהען, בע־אָבאָכטען), תר' ישגחו. דיקא, דייק.

דוקין (פסחים עג), קרום דק, איין הויט איבער דיא אויגען)

דקדק ידקדקון, (אנגדריקען), תר' רתסו, המדדק, (שבת עה:), מדחיק את תוט הערב.

דקדוקי (סוכה כח), (בעאָבאָכטונג). מדדק, (גענויא בעאָבאָכטען).

דקדקרי (ירו' מ"ק ב), (דין).

דיקא (ברכות נו:), צעהן.

דקה (עירובין ס.), פתח קטן.

דקין (ב"ר ט), דעכט, גערעכטיגקייט.

דקלא (פסחים קיב:), (קאָרב). דקלא, עושי הסלים.

דקילן (געשטאָססענע גערשטען, גרויפען), תר' הירפות.

דקל דקלא, (דאטטעלבוים), תר' תמר. דקל נערה, פ'י דקל בחור, (יונג).

דקלא (פסחים ס.), רתיחה, (זוד).

דקליקום (וי"ד כט), פערטהיירדינער, אָד־וואַקאט.

דסקוסים (ב"ר י), (טעללער, שיסעל), וכל דבר עגול שטחי, (ש"ר טו).

דיסקפלינא (ילמדנו ויקרא), למוד והנהגה, (איינריכטונג).

דסקריא (ב"ר עה), שיסעל.

דסקרתא (מנילה טז), אבטהיילונג, שטאדטהייל.

דסתודר (שבת מח), (איין טוך), מטפחת.

דסתנא (ברכות מב), (טהייל, פאָרציאָז), וי"ג רסתנא.

דסתקא (ראס העפט, גריף, שטיל), בית יד, תר' הנצב.

דעדק וידעדקני, (צערמאלען, צערשטאָס־סען), תר' ויפררני.

דעדק דערקין, (דין, קליין, וועניג), (סנהר' יא).

דעין ורעץ, (שטעללען, איינשטעקען), תר' ויצג.

דף דפא, (ברעט), תר' קרש. ודפי ספר, לוח ודף, (מנחות ל).

דפלימטר (ילמדנו ויחי), ארגו קטן וכפול.

דיפלא (ירו' ע"ג א), (דאָפּפעלט). בדפלו, בעוה"ז ובעוה"ב, (ב"ר גט).

דופן (עירובין ה), (וואַנד, זייטע), דפנות.

דפן דפונה, (כלים ב), פערבאָרגען.

דפנוהו (ב"מ קו), בלוטיג שלאגען

דפנא (פסחים נו), מין אילן.

דפני (וי"ר יט), מנרש העיד, (פלאטיץ).

דפום (פסחים לז), (פאָרם). הרפים,

(דרוקען). מדפים, (דרוקער). בית

דפום, (בוכדרוקערייא). הרפסה, נדפם.

דופק (נויר פ"ז), הנסרים שמצד המח.

דפקא (ב"מ כג:), האַלז־שטיק.

דפק (פולס, שלאָבאָדער).

דיפורין (ב"ר יח), שתי גדויות, (צווייא

"זר" זהב.

דיקומנא (ב"ר צ"ר), עלצטער איבער צעהן מאן.

דרכן (כלים ט), אָכסען־שטאכעל.
דורבני דרבנאי, (בכורות ח:), שומרי ראש
המושלים, (ליבוואכע).

דקן (בארט), תר' זקן. לריקנא, לאיש זקן,
(ב"מ לט).

דרגא (שבת עז:), (לייטער). ררגא,
(יבמות סג), (שטופע, טרעפפע).

דוקינר (יר' ע"ג א), שר מאתים.
דקר רקרים, (שבת טט), שדוקרים, (שבת
טט), ברקר, הרוקרנים, (שטעכען, שפיו,
דורכבאָהרער).

דרגיץ (ילמדנו עקב), נושא הרגל לפני החיל.
דרגש (בעטט), תר' ערש.

דקוריא (חולין ר.), (אבטהיילונג). דקוריון,
(הויפטמאן), (ספרי האוינו).

דורדיא (תענית כב), דורדיהא, שמרים,
(היינוין).

דקורי (ב"מ פד.), קאָרב.

דרדוגי (כתובות יז), גיסען.

דקרמים (ב"ר יט), זקוף על שתי רגליו,
(נערארע שטעהען).

דרדסין (יר' כלאים ט), מין מנעל, (שך).
דרדקא (ב"מ סו.), (קליין, יונג), ילד סטן.
מקרי דרדקי, מורה ילדים.

דוקרניץ (ב"ר כ), (שטראַהלען), זיקי אור
ישמש.

דרדרין (שביעית ז), דאָרנען, קראָפּעווע.
דרדורין (ע"ג לב), מין כלי עור. דרדור,
(פאס, טון).

דוקרין (וי"ר יב), הדוקרניץ, עץ מפוצל
בראשו לשנים, (נאָבעל).

דרדר מדרורים, (מד' שה"ש), זיך וועלצען.
דוריה (ב"ר נג), דוראטא, (געשענק).

דר דירא, מקום מוקף בגדר, תר' נוה צאן.
המדריי, (שביעית ג), פעלד מיסטיגען.

דורית (ב"ר פ"ה), תמרים קשים, (הארט).
דוריה, קיום וחזוק, (ב"ר נג).

דר תדורו, (וואָהנען). רירין, מדורני,
(וואָהנען).

דרך דרך ארץ, מנהג העולם, ויש כנוי
לתשמיש, (גוטע זיטטע, אנשטאנד, וועלט
ליכע געשעפטע).

דר דדר, (חולין קה:), דרית, דרי, (טראַנען).

דרך (רוהען, וואַרטען), מרדף, (ירוש' מע"ש
פ"ד), דרכת, (וי"ר כז). אדרכיה,
(כתובות ס), (ערייכען).

דר רורי נסע, (מד' תהלים כו), (הויט), עור,
פ' אף עור שנינו ניטל לחזקיהו.

דרך הדרכות, (תרומה ג), טרעטען.

דר דדרן, במרריא, (שויפעלן, וואורפשויר
פעל), תר' ואורם במורה. דרי, גורן,
(מ"ק י).

דרך הדרכות, (שקלים ב), שם מטבע.
דרכון (יה' כלאים א), מין צמת.

דר דרי, (מגילה יב), דוראות, דור, שורות,
(צוילען, קריין, אומקרייזען).

דרכון מין נחש, עיין "דרקונא".
דרלמוסיא (ב"ר לב), דורמסיות, דבר,
(פעסט), (ילמדנו, בא).

דר דייר, (קדושין פא.), (אכצוינען), עשה
מחיצה.

דרם ידרים, (ב"ב כה), זיך נאָך זידען ריכ-
טען.

דר דררית, (קדושין לו:), בן גילו, (זיין צייט
אַלטער).

דר הדירה, (פרה ט), תולע קטן, (וואורם).

דר דיר, (קראנץ, לייסטע, אומקרייזן), תר'

השניים.
 דרתא תר' חצרה, (פארהאף). לדרתיה,
 (יומא עב).
 דרתא תר' מרחשת, עיין דרתא.
 דש ואריש, (סנהר' ז), שוויינען, שטילל
 זיין.
 דש (ניטין גוי), דרש רש, (געוואָהנט),
 מורגל ברבר.
 דש הרש, (שבת עג), (דרעשען). רייש,
 ותרושנה, (טרעמען). הרשושות, חטים
 נדרסים.
 דש מריש, (פעראַכטען), תר' פורע מסר.
 דש ומדרש, (אויסברעכען; טאַנצען), תר'
 כהתעות שכור בקיאו.
 דשא (טהיר), תר' הרלת.
 דשן מדשן, (יומא כה), פאן אַשע רייניג-
 גען.
 דישנא (סנהר' צר), געשענק.
 דושרא (פסחים לה), מין רגן.
 דישתנא (ע"ג יח), נדה, (בעזונרעד פון
 מאַן, ווייבערצייט).
 דות (ב"ב סב), (געמויערטע גרוב), בור
 הרצוף בתוכו בבנין עצים או אבנים.
 דתאה (גרף), תר' רשא.
 דתבריא (רעכטס געלעהרטע), (רניאל).

דרמלוס (ב"ר מה), רורמס, (פרייער-
 פלאַטץ).
 דרמסקין (ברכות לט), מין ירק.
 דרוזן (געשענק), מתנה, תר' אשכר.
 דרנא (שבת עה), ררנין, תולעים, (ווירמע),
 (חולין סז).
 דרינון (יר' שבת ב), צמר של מין ארו.
 דרם הריסת, (נדרים לב:), (טרעמען).
 דרסה, (חולין ע), דורס בהסכין ואינו
 מושכו; מדרס, (גדה מט), בדריכה על
 הרבר.
 דרעא תר' רוע, (ארם).
 דרופתקי (סנהר' צט:), שיירע, פוטעראל.
 דרצין (שבת סה), צימעט, צימרונג.
 דרק (ווערפען), תר' זרק.
 דרקונא (ברכות סב), שלאנגע.
 דורקמי (כתובות י:), יבש בטבעו, (הערט-
 ליד).
 דררא שארען, פערלוסט; גרונר, הויפט זא-
 כע, (ב"ב לה).
 דרריא (וי"ד יד), שלשול, (רורכפאלל).
 דרוך (ביצה כה), מין צפור כעין יונה.
 דרש בית מדרשא, (קלערונגסהויזע). ררש,
 (ערסלערונג).
 דורשני (שבת סה), מחלת רסבון עור

ה

הבאי (חולין צ:), גוומא, (איבערטרביבען).
 הובאי (דאָרנען), תר' לשמיר ולשית.
 הבהב מהבהב, הבהבה, (שבת כח), (גע-
 רעסטעט, געסמייילעט), מעט שרוף.
 הבהב מהבהב, (ברכות לד), רוצה ואינו
 רוצה, (האלברוואָללענד, קאַפּף שיטטעלן).

הא (זיהע), תר' הנה.
 הא הא, (ריוער).
 האידנא (ביצה ד), יעצט.
 האריך וויא זא?
 הואיל (ביצה כא), ווייל.
 האן וואָ?, תר' אית.

באר, עפענטליך, געראדע). בהריא, שבת פ"ב, פי' במהרה ובהזק, (אויף איינמאל). הדיוט תר' נלה, (אונגעלעהרטער, געמיינער)

הדיוכין (ב"ר י), צופרידענהייט, וואָהל־געפאלען

הדמין (שטיקער), (דניאל). הדמיה, (גליד-דער). והדמיה, הדומי נהרמיה, (צערדייט-סען, צערשטיקען), (עידובין ל).

הדוסטא (ירו' שבת ו), מין מעל.

הדס מהרס, (ירו' פאה א), שפרינגען, טאגן צען

הדק דמהרק, (שבת סה), הידוק, (אנדריק-קען, פערשטאָפּמען)

הדר הדור, (ב"ק ט:), המהדרין, (בעשענען, בעשענער).

הדר (צוריק קעהרען). מהדר, (נאכווען). אהדר, (צוריק פיהרען). הדר, (נאכהער). מהדורא, (ווידעהאַלונג).

הדר הדורות, (חולין נט:), (קריין, רוגד). מממהדורי, מסבבין בעיירות. הדרי, המעים הקרין, (געפרעזען), (חולין סיג).

הדור (סוכה לה), וואַססער.

הדראה (שבת קיו), פת שעורים, (אזים גערסמע)

הדרייני (ע"נ כט:), יין שהוא מעורב במים. הדרסין (קרושין יב), מין מטבע.

הדרוקן (עידובין מא:), מין חולי, (וואַס-סערזיכטיג).

הה (שבת צ), תולעת, (איין וואַרם).

ההן יענער, יענע, (בירושלמי).

הוא הוה, יהוא, (זיין). בהות, (דאס גע-וועהליכע).

הויא (סוכה כת), והוי, (פראַנען).

הויה (קרושין ה), זיין.

הבל (שבת יז), שיהבילו, שיעלו הבל, להבלו, דהבלא, (דאמפף, דונסט, היטץ). הבל, (הויד).

הבל (פסחים כ), (געשווינד). וי"ע חבל, ביחד. ובב"ל (קטו). גרסינן הכל.

הובלילא (שבת לו), מאנעןמונד, שפייזע דעהר

הובלתי (ילקוט יחזקאל סי' לא), ע' רמיון, (פערגלייכען).

הבקר (פאה א), פרייא, ערלויבט הברה (ר"ה כו), ווידעהאַלל, ווידער-קלאַנג, זילבע.

הבירא הברא, (פינסטערניס), (תמיד לב). הג ההונה, (סנהד' צ), (אויסשפרעכען). ההגיון, (דענקען). תהגין, (לעזען).

הג היגי, תר' חרול, (דאָרנען). הגתא, מין אילן, (שבת קי).

הגמון להגמונא, (ע"ג יא), פקיד ושר. הגמוניא, מדינה אשר תחת יד הגמון.

הגוני (יונגע קאמעלע), תר' בכרי מדין אנינו, (ב"ר נו), א' במקום ה'.

הגונין (ב"ר סה), (אנשמענדיג, ערעל, ווידריג, פאַססער), הוגנת, כהוגן, מהוגנים, תגון.

הוגנין (ב"ר יב), (אנקער), מין כלי ברזל לעצור מרוצת הספינה.

הוגנסין (ב"ר סה), מיוחסים ונכבדים.

הגס הגס הגס, (גרה ב), פי' מעט מעט, בנחת.

הדא בהרי, (נעבען, בייא, מיט, אלס), וכן להרי, אהרדי, בהרי, הדרי, (צוואַמען).

הודאה (געשטענדיג), תר' ותן לו "תורה". הודאת בע"ד

הדברי (שטאַטס-פיהרער), (דניאל).

הדיא בהריא, (אויסדריקסליך, דייטליך, בעזאָנערט, עפענטליך). להריא, (זיכט

הזכריא (ב"ר מט), רייכטהום.

הזונא (פערשטאנד), תר' תבונה.

הזמי (דאָרנען), (סוכה יג).

המבי דהוטבי, (גדרים מט:), כמו "הוא מב", בנד טוב.

המלים (ב"ר כ), אָהנע פרויא.

המלם בית מלון, (ב"ר לז)

המני ברהימני, (יומא עח:), מין מגעלים.

המריות (גדרים מט:), תבשיל עשוי מקמח.

חי (וועלכעס). היכא, היכן, (וואָ). להיכן, (וואָהין). עד היכן, (וויא ווייט).

הייא (שבת סיט), ניד, געשווינד.

הייא, (ירו' ע"ג נ), (ריעס איזט). אהייא, (צו וועלכעס?).

הידא הידו, (וועלכע), (ירו' דמאי א).

הידי (ב"ר פד), פי' הנה הוא, (זיהע).

הידין (דאנן, דאמאלס), תר' "אז" יקדאונני.

הידין (וועלכע), תר' איות.

היינו דהיינו, (עס איזט). היינו, פי' הוא הוא.

היך (זא וויא). גם בל' שאלה, (וויא?) היאך, היכי, (וויא).

היכלא (קרושין עא), ענין שבועה, (בייא דעס טעמפעל).

היכדין (וויא זא? זא), תר' איך, ותר' ככת.

היכמא (זא וויא), תר' כאשר.

היכנא (דיועס), תר' על כן.

הכנה (צובערייטען), (ביצה ב).

הך ואיך, (איך ווערדע געהען), תר' יאלכה. למהך, (צו געהען), תר' ללכת.

הך דיוער, דיוע, דיועס.

הכא (היער), תר' מי לך פה.

הכי (זא), תר' כן. הכי השתא, ישתמשו

בו לרחות רמיון דבר לרבר.

הכר (מנחות לג), לאך.

הל יהלו, (ערמידען, מאטט זיין), תר' לא ייגען.

הל להל, (ירוש' שבת פ"א), פישפאנג.

הלכשושי (געשווירע), תר' חבורותי.

הלה (ב"מ לה:), ער; איין אנדערער, די זער, יענער.

הלואי (ווען דאך), תר' לו, (תהלים פא יד).

הלפתא מין שרץ, תר' הלפתא.

הליוני (פסחים קיב:), (אויס געשרייא, הארייא), סול צעקת הספנים להעיר זא"ו.

הילך (ב"מ ד), (נעהמע דיר, היער האסט דיא). הילך, (הער). הילך, (היז). הילך והילך, לכאן ולכאן.

הלך מין מס, (צינוז), (עזרא).

הלכא (היעהער, היער), תר' בואו הנה.

הלכך דאריבער.

הלכתא (רעכטס זאכע, געזעמץ), תר' ומשפט. — הלכה.

הלולא (עירובין נד), חתונה, (האָכצייט).

הללו (גיטין יד:), דיוע.

הלם להולמו, (סנהדר' כא:), הלמתו, הולמתו, (אנמעסען, אנפאסען, פאסען).

הלמה (ירו' כלאים ה), מין נטע וצמת.

הלמי (שבת קח), זאלצוואַסער.

הלין (דיוע), תר' אף אלה.

הלן להלן, (דאָרט, אנדערסוואָ, ווייטער).

הלפים האָפנונג, (אגדת בראשית י"א).

הלקימי (שבת קנו), שוטטהייפען.

הלקט מהלקטין, (שבת קלג:), מלקטין והותכין מותר הציצין, (אומסקלייבען).

היסך כמו מסך.

המם תהומטון, (פערוואַנדען), פציעה, תר' תתנודדו.

המם וזאהמינה, דמהממין, (אויסקעהרען),
 תר' וטאטאטיה במטאטא.
 המה (ווי"ר כב), שהומה ומהמה, (רוישען,
 שטרעבען).
 המיה (מר' איכה), געשרייא.
 המיינא ומהמייניהם, (גירטעל), תר' אכנט,
 (סוכה כא).
 המיונים (ב"ר פב), מוילעזעל.
 המלטא (ב"ב ו), באלקען.
 המלתא (ברכות לו), אינגבער קאנפעקט.
 המן ויהמנו, (גלויבען, טרויען), תר' ויאמנו
 — מהימנא
 המון (זייא), אותם, (דניאל).
 המינון מדת חצי היו, (תר' שני, והשתיה
 כדת).
 המוניא (מר' איכה), איינשטימינג, גלויבע
 מיינונג.
 הימנו כמו ממנו.
 המניכא (האלזבאנד), מין תכשיט,
 (דניאל).
 המנון (מר' שה"ש), שיר של שבת, (לאַב-
 געזאנג).
 הימנק (ב"מ כה), צווייא שפיטציגע
 פערזישע נאבעל.
 הומנית (ילקוט פינחס), לייטזעליג, פרייג-
 ליד.
 הימסו (ב"ר פב), מוילעזעל.
 הימיסיון (ש"ד לח), מין אבן יקרה.
 המסם (חולין מב), אחד מקרבי תבהמות,
 (פייסטדארם).
 המר המורות, (חולין קלד), הומר, מעשה;
 מרגלית; (גלויבעם).
 הן להונך, (ווי"ר כו), להוני, (לאַנגזאם,
 זאכט).
 הן אתהני, (בעטריבען, בעקימערט זיון),

תר' פן "יבולע" למלך.
 הן (ילמדנו בלק), הינא, (איינעם), אחת.
 הן הינא, (פסחים לז), כמו נא, (האלכנאר).
 הן אהן, (דיוער, דער). הני, הנהו, (דיוע,
 זייא) הנך.
 הן (ב"ב קד), עם זייא, עם זייא זא, יע.
 הנון (זייא), הם, ל"ו. הינין, (זייא), ל"ג.
 הנאה (נוטצען, גענום). המהנה, (געני-
 סען לאססען, נוטצען, העלפען). והנאני
 הרבר, (ע"ז יז), (פרייען). אהני, (שבת
 ל), (העלפען).
 הנגי (ע"ז מז), דאָרנען.
 הנדא (בכורות לז), מין קטניות.
 הנדבי (פסחים לט), מין צמח מר.
 הנדז (גיטין ס), בהגדוא, (מעסונג).
 מהנדז, משערין ומודדין. הנדסה, (מעסס-
 קונסט) מהנדזין, מפקקים. דמיהגדזין,
 (גלייך זיון).
 הנדוין (יומא לד), מלבוש יקר.
 הנדואה (ע"ג טז), ברזל עשות, (שטאַהל).
 הנדקא (ברכות לה), קוכען.
 הנדיוסין (מר' תהלים), בעלי ריב; (לוי-
 פער).
 הנדקוקי (עירובין כה), מין צמח.
 הנכביה (יר' ברכות ט), ענגסטענען, שא-
 דען טהון.
 הינומא (כתובות טו), מין צעיף שנהנו
 הנתולות לצאת בו, (דעקע).
 הנפק (ב"מ ו), קיום השטר והוצאת השטר
 בכ"ד על חבירו, (בעשטעטיגונג).
 הנצין (קדושין יב), מין מטבע.
 הנתוכין (באלקען; דאחעווקעס), תר' גבים.
 היסת (שבועות מ), (בעשוועהרונג,
 שוואור), היסת, לשון כבירות, שהכבירו
 עליו לישבע.

הפג (יומא יט:), שפאצירען געהען.
 הופיא (חולין קה:), (שוים), רתיהה וקצף.
 הפיא (סוכה לב), בינדעל.
 הפך המהפך בהררה, (קדושין נט), (נאכ-
 זוכען), פי' מהפך ומחפש להשיג חררה.
 הפרכום (ש"ר יח) שר הפרשים.
 הפתק (ע"ג לט), אוצר שמניחין בו מיני
 מאכל.
 הוצא (סוכה לב), (בלאט, צווייג, דאָרן,
 צוין). הוצין. בדהוצי, סנדל העשוי
 מעלין של לולב.
 הוצני (פאה פ"ו), עצי הפשתה קודם
 הכתישה.
 הקש הקישה, (קדושין טז), גלייכען.
 הרגינין (פסחים לט), מין צמח.
 הרגיוז (בכורות ח), פי הטבעת; (אונטער-
 לייב).
 הורדי (ב"ב ו), רפיס, (לאטטען), דאָכ-
 רינען).
 הרדלוז (ערכין י:), אָרנעל.
 הרדפה (מ"מ טז), (פערפאלגען), רדיפה
 וקחת נקם.
 הרדופני (חולין נח:), הירדוף, מין אילן,
 (לאָרבער), וגם מין זרעים.
 הרהן (פסחים לא), שהרהינו, שמשכנו
 אצלו, (פפערנען).
 הרהון (ב"ר לט), אורינאל, נאָכטגעשירר.
 הרהור (געראַנקע), תר' אחרי לבבכם.
 הרהר, (דענקען).
 הרזופא (פסחים לט), מין עשב.
 הרוק (גדרים צא:), מהרויק, דהרוקיה,
 (פערשליסען).
 הרזקי (מנחות לג:), (פאָרהאללע), בית
 שער אשר לו ב' פתחים א' לחצר וא' לצית.
 הרי (ב"ק ב.), (שארען), נוק, לא הרי
 השור.
 הרי (גדרים י.), (היר איזט, זיהען). הריני,
 כמו "הרי אני".
 הורמין (סנהד' לט), מין אליף.
 הרמין שם שר. גם שם גוי, (פ"ק דניטין).
 הרמנא (ב"ק פג), בעפעהל, בעפעהלסהא-
 בער, אויפזעהער.
 הרנוגא (שבת קי:), מין עשב.
 הרנוגא (חולין סב.), שם עוף.
 הרסני (ע"ג לח), תבשיל מדנים מבושלים
 בקמח וחומץ.
 הרף כהרף עין, (ברכות ב:), בעוועגען,
 בליקקען.
 הרפתקאי (קדושין לג:), להרפתקיה, סבות
 ומסרים, (צופעללע).
 הרשאה (שבועות לג), ערלויבניס, פאָלל-
 מאַכט.
 הרת (ע"ג כט.), (געבערמוטטער), שלא
 והקרום שהולד מונח בו.
 הושני (סוכה יב:), אונגעהייכעלמע פלאַכס,
 געטראַקנעט; כינדעל.
 הושענא (סוכה לז:), (וויידע, ווערבענע),
 הערבה שעם הלולב.
 השתא (יעמצט, זאָנאר), תר' מעתה.
 התך מהותך, (שבת כא), שמעלצען.
 התם דאָרט.
 התם בהתם, (ירו' ברכות פ"ח), זייהטוד.
 התראה (חולין פב:), אזהרה, (וואַרנען).

ו

ודאי געוויס, זיכער.
 ודוי געשמעהען, בעקענגען.

ואלי (גדרים ח:), שמאָרק, אין שמאָנד
 איזט.

ורדני (ב"ק פ.), דאָרנען.
ורשכי (קדושין יג.), סרגלות, או מין
מצנפת.

ושט (ברכות סא.), שפיוזרעהרע, שלונד
קעהלע.

ושט (מ"ק כט.), תורן הספינה, (מאסטר
בוים).

ותא מין עוף טמא, ת"י הראה.

ותיקין (ברכות כה), תמימי דרך, (זיטט
ליך, פרום).

ותיקין (כתובות ט:), ויתקין, ויתק, מין
חולי הריאה שבשרו נכחש (שווינדויכטיג).

ותניא (אָדערען), תר' "נידי" פחדיו.

ותקא (פסחים לט:), מין מאכל קמח.

ותר מותרין, תר' יועילו. ותרן, (ב"ק נ),
(פערשווענרען, מעהר צו געבען, ניכט
שטעהען אום עטוואס, שענקען). מותר,
ויתר, ותרנות.

זה לזה, (מד' איכה), קול שמחה, (יוכהא).
וו (ירושלמי סנהד' כט), וו אמר ליה, כמו
הוא.

וי קול יללה, (וועה'), תר' הוי.

וטיב (שבועות יח.), אבר הזכרות, ער
שימות "וטיב".

וילון (ביצה יד.), וילאות, וילתא, (פאָר-
האַנג), ונקרא הרקיע התחתון, (תגינת יב:).

וסת (נדה ב.), דרך ומנהג, (געוואָהנהייט,
זיטמע).

וסת וסתיה, (פסיקתא דהעומר), קלייד.

ועד בית ועד, (פערזאממלונגס הויז),
(אבות א).

ועודות (עירובין פג), (מיט נאָך עטוואס,
געוויכט צוגאבע), כמו "ועור".

ורד (ראָזע), גם צמר ממראה אדום,
(כתובות ע"ב).

ורידין (סנהד' צו), (אָרערען), שם לגידי
הרם.

ו

זאזיא (צווייגען), תר' עפאים.

זאר (פאָראַיבער געהען), תר' לא עדה.

זבוגי (נדה נו), (שילדקעטע), מיני צב.

זבוגי (מ"ק כח:), סוחרים, (קויפלייטע).

זבל (מיסט), תר' דומן. מזבלין, (מיסטיר
גען). זבילא, (מיסט נאבעל), (כ"מ קג).

זבילי (מגילה כו.), פוטעראל, שוירע.

זבלגן (מגילה כד'), מוריד דיר מהפה, (גייר
פערן).

זוכן (בכורות לט:), האבר שממנו בא
הזיבה.

זכינא (קויה, וואָרע), תר' ממכה. מזכנא,
(פערקויפער), תר' מוכר. זבין, (קויפער,

קויפען, פערקויפען).

זבורא (ביענע), תר' דבורה.

זבורית (ב"ק ז:), (שלעכטע פעלדער, זאנ-
דיג), פי' הפחות שבנכסים.

זבורית (מקואות י), גדיף, שטיהל.

זגין (שבת מז:), קערנער.

זג זוג, תר' פעמון, (גלאַסקע).

זוגים (שריטמע), תר' צעדים.

זג זוג, (איין פאָאר), תר' צמד. זוג, (שע-
רע), (כלים יג). מזוג זוגים, (פאָרען).

זג למזנא, (ביצה יא:), מזיגנא, (זיטצען,
לענען), (שבת קט).

זג זינא, (עירובין ק:), מין מלבוש.

זוז זוזא, שם מטבע, תר' רבע שקל כסף.
 זוזין מין אבן יקרה, ת"י "לשם" שבו.
 זוזא (מגילה טז), שעערע.
 זוי (עק זיילע, ווינקעל), תר' אתיק.
 זויקו (חולין טז), בראטען.
 זוקאני (ע"ג לא'), (געשוואַלען), נפוחים
 כנאד.
 זורך דמזורון, (בכורות מד), עיניו השוכים,
 (דונקעל)
 זיזא (גלאנץ, שיינקייט), תר' הוד.
 זוז (חולין ו), זיד בעוועגען, ריהרען.
 זח מזית, (כתובות י'), ערווייטערן.
 זחתי (סוטה מז'), (שטאַלצע), בעלי נאווה.
 שתוזח דעתו, (איבערמיטהיג זיין).
 זחל הוזחלין, (מקוואות ה), מי נהר
 הנמשכים והולכים.
 זחלין (פסיקתא פרה), לייכטען, גלענצען.
 זחלא (היישעריק), תר' גזם.
 זוטא קליין.
 זוטמו (כלים כג), דיא טיפע.
 זיטא (ב"ר ב), זיבען, לעבען.
 זאטומי (מגילה ט), ערהאבענע מעננער.
 זיטומום (ב"ר לב), נשחת ונפסד.
 זטימא (במ"ר ד), אונטערזוכונג.
 זוטרי (קליין, יונג), תר' צעיר.
 זיידן (שבת צד), ציידים, (יענער).
 זיו לרזיו, (סנהד' לא), זיות, זיותא,
 זיוה, (שיון, שיינהייט, גלאנץ, געזיכטס
 פארבע).
 זיונין (מנחות בט), (צייבען איבער בוכ'
 שטאבען), תנין על אותיות שעטנ"ז ג"ץ.
 זיז זיזין, (ב"ק פ), זיזא, (ברעם, באַלסען,
 באַלסאָן, נאלעריע), הקדרות היוצאין מן
 הכותל לחוץ.

זגוגיתא (גלאַז), תר' זכוכית. זנג, (גלע-
 זער), (ב"ק לא). זוגיתא, (גלאַז).
 זג דוייג, (שבת קלד), זיג, (קלאַר, דורבזיכ-
 טיג), נדה כה).
 זגדום (בכורות מד), זוג העינים הם משני
 עינים, (אונגלייכעס פאָר).
 זוגתא תרנגולת, (הענגע), (ב"מ פו).
 זד זרו, (סוטה יא), זידען, קאַכען.
 זיהיא (ברכות כח), גלאנץ.
 זהב משיזהיבו, (חולין כב), גאַלדפאַרב
 זיין.
 זהיינא (וי"ר יז), שפאס מאַכער.
 זחומא (שמוטץ), תר' חלאה. מוזהם,
 (שמוטציג), (כתוב' עה).
 זחם מזהמין, (שביעית ב), משיחה בשמן
 שריחו רע כדי להבריא התולעים.
 זוהמא (יומא כח), אור החזור, (ווידער-
 שיון).
 זהוריתא (קארמעזין-פארבע), תר' שני.
 זהורית, (שארלאכנע וואַללע), (שבת נג).
 זהרורי (גלאַנץ, שיון), (פסחים יג).
 זהיר (פאָרזיכטיג), (אבות ד)
 זהירא (חולין נב), גיפט.
 זיהרא (ב"ב סא), (פעלדער)
 זיהרא (ברכות נא), צאָרן.
 זהרורי (ב"ב נה), ממונים לקבל המס
 מהשדות.
 זווא (מ"ק כח), ב' תלמידי חכמים,
 (פאָר).
 זווג המזווג, (ב"מ צ), אין פאָר בינדען.
 זוודין זוודאי, (שפיווע), (כתוב' סז).
 זוורתא, תכריכי המת, (עירוב' מא).
 זוודי (קרושין יב), זאק, בייטעל.
 זווי בזווי, (שבת קכט), פי' בזוגות, בשעה
 של מספר זוגי.

זיזין (חולין סו), מין תולעים.

זיז (וי"ר כב), מין עוף.

זינא (מנחות עז), (שארען), נזק.

זין זינך, (צירדע, וואפפען), תר' עדיך.
אזריינו, (זיך וואפפען), תר' החלצו.

זינין (ירו' תרומה פ"י), מין מטבע.

זייף זייפנא, (ע"ג יא), להודייה, (פאלש, פערפאלשען).

זייר זיירי ומזורי, (שבת כג), (פרעססע).
זיירא, זייר, (איינהאלטען).

זך זכוכית, (נלאז).

זך דוכי זכייא, (כ"ב נד), ריין מאכען.

זכה זכית, (ברכות יב), זכה, (ערייכען,
בעמעכטיגען). זוכה, (ווירדיג זיין).

זכינהו, (בעזיגען) מזכין, (אלס גערעכט
ערקלערען) זכות, (גערעכטיגקייט, פער
טהיירדיגונג, ווירדיגקייט, רעכט). זכאי,
(גערעכט).

זכר בזכורו, (סנהד' סה), מין כשוף.

זכרים (שבת נב), ווירדרע.

זכרות (שבת נג), דיא מעננליכע שאמד
טהיילע.

זל זילא, (גיטין יג), זילותא, המולול,
זלולא, (גערינג שעמצונג, שאגרע, פעראכ
טען). זול, (וואהלפייל).

זלגן זלגו, (פליסען), (כ"מ נט).

זיל געהען.

זלדקן (סנהד' פ), זקנו דק.

זלחין זילחא, (שפריטצען). זלוחאי, (בעד
שפריטצער), (חולין ס)

זולמא (יבמות מו), קארב.

זלוע (פלאשע), תר' כסבוק.

זלף יולפון, (גיסען, שפריטצען), תר'
"יוזקו" מסר.

זליקי (ענטצינדונג), תר' כאש צרכת.

זלוקפא ת"י מוראתו, (דער קראפא).

זמיונוי (געדאנקען), תר' עשתונותיו.

זמם זוממים, שיוזמו, (מכות ה), (אבעד
ליינגעטע, אבגעליינגעט ווערדען). הזמה,
(אבליינגען).

זמם זומם, (מוילקארב, פערשליסען),
(תרומ' ט).

זמזמי (עידובין קד), צימבעל.

זמיה (ב"ב ער), נאזען לעכער.

זמיות (וי"ר לג), (געלד שטראפע). ויזמון,
(בעשטראפען). מזרמיין, (בעשטראפט
ווערדען).

זמלסטרון (שבת קכג), שוימלעפפעל,
קאכלעפפעל.

זומן (פסחים מב), זויער טייג.

זמן זמניא, הזמן, זומן, זומין, הזמין,
(בעשטיממען, איינלאדען, פארלאדען, בעד
שעערען, בעשטעללען). הזמנה, הזמן,
(זיך טרעפען).

זמרא (גיטין ז), זינגען, שפילען.

זמר (שבת עג), דיא וויינשמעקע בעד
שניירען.

זמורה צווייג.

זמורה (פסיקתא זכור), ליחה עבה היורדת
מהחוטם, (ראטיץ).

זמר שהזמיר, (ילמדנו פינחס), רקבון,
(פערפוילען).

זמורין (כ"ר פה), רונקעל, פינסטער.

זמרגד מין אבן יקרה, ת"י אחלמה.

זמית (נדרים נה), זום, (זופפע, בריהע).
זמר בעל זמורה, (שבת קמה), גובה כסף
עונשין.

זן הזן, (כלים כו), גירטעל.

זן מזין, (כתובות י), שפייזעט.

זן לזניה, תר' למינו. זני, מין, (ארט),
(כ"ק טז).

- זנב המזנב, (שביעית ד), אבשניידען.
 זנבילא (שבת סה.), אינגבער.
 זנדוקא (תענית כב.), שומר בית הסוהר.
 זונין (כלאים א), שלעכטער ווייץ.
 זונסתיה (פסיקתא דהעומר), גירמעל.
 זנק הזנוק, (זכחים כה:), גוס, וואססער
 שמראהל). זינקא, (גיסען).
 זנרא זונארין, (גירמעל), (ירו' שבת ז).
 זוסמא (במ"ד ד), גירמעל, פאָרטוך.
 זע זיע, תר' רעש, זוועה, (ערדבענען).
 זעזעטו, (בעוועגען), (ערלא א). מרדעזע,
 (ציטמען).
 זע משיויעו, (טהרות ט), זיעה, (שוויטצען,
 שווייס).
 זעפא (שמורס), תר' רוח גדולה.
 זעפרנא (זאפרען), (ת"י ויקרא טו יט).
 זער (אַבהאלטען), תר' מענע.
 זער ובזעירא, (סליין, יונג), תר' ובקטון.
 זף יוויה, (דער לייחער). מוזפנא, מלה,
 (פערלייחער), תר' ועבר לוח לאיש מלות.
 זף היופים, (מכשירין ה), מין דבורים.
 זף בזיפא, (גראבשטיבעל, גריפעל), תר'
 בחרט.
 זף זיפיה, (בכורות מד), (דיא האַר דער
 אויגענלידער). זיפים, שיער הקשה
 שבחזיר, (תוספ' שבת י').
 זפלין הרבה, (פיעל), (ת"ש אסתר, והשתיה
 כרת).
 זפק זפקיה, מקום שהמאכל מונח בעוף,
 (קראָפּף), תר' מוראָתו.
 זפת פּעך.
 זק הזיקין, (ברכות נח:), זקסין, (פונקען,
 בראנד שמראהלען), (חולין סלז).
 זק זקסין, (קרושין כו.), זיקת, זיקה, זקס,
 זקסא, זקסים, זקסין, זקס, (פערבינדען,
- געבונדען, פערבונדען, פערפליכטעט זיין,
 פערבינדונג).
 זק זיקא, ת"י גר, זיקין, נאר, (שלויד),
 (מקוואות ט).
 זק זיקא, (ווינד), תר' רוח.
 זקיטא (זוהר פ' יתרו), פ' רע המול.
 זקף זקפו, העמיד, (ב"מ עב). זקפא, (דור
 מען), (פסח' קז)
 זקף וזקיה, (אויפהענגען). זקיפא, (גאלגען,
 איין ערהענקטער), (ב"מ פג, שם נט).
 זקר זוקרו, (יומא סז:), (ווערפען). יזדקר,
 נזקרי, איזדקרא, מזדקר, (שפרינגען).
 זקיתא (סנהדר' קח.), מין שרץ.
 זוקתא (ב"מ צד.), שלידערער.
 זקתא (אַכסען־שטאכעל), תר' דרבן.
 זר זזירין, (מעשרות ד), ראשי השבלים.
 הזירין, (באנד, בינדעל).
 זר הזורה, (וואורפשויעלן), (שבת עג).
 זר לזרנא, (עקעל), תועבה, (וי"ד יח).
 זר זור, (איינקעהרען, בעווכען), תר'
 "סורה" אדוני.
 זירין (יומא עב:), קראניץ.
 זירה (ש"ר כו), קאמפף.
 זרבוביות (וי"ד ה), (רינגען). זרבובית,
 (פלאממע).
 זרבובית (חולין סה.), מין חגב טהור.
 זרגון (ירו' כלאים א), ווינראנקען, צוויי
 גען.
 זרדין (שבת ככו), (רינע צווייגען). זרוד,
 מזרדין, קצוץ מהענפים קצת.
 זריד (ברכות לז), געשטויסענען ווייץ.
 זרד (כלאים ט), קנבוס, מין פשתן, (דאנף).
 זריד (בכורות מד), עיניו חשוכים, (רוכ'
 קעל).
 זרדא (שבת סב.), פאַנצער.

זרנוקא נאר, (שלויד), (ב"מ סג).
 זרף מורף זרף, (ע"ג כח:), זרפא, (ענט-
 צינדונג, ברענגען).
 זרק זרוק מרה, (כתובות נג.), (ווערפען).
 זרקתא, (וואורפשיז).
 זרוקפיה זפק, (קראָפּ), ת"י מוראָתו.
 זרת (מנחות יא.), דער קליינע פינגער,
 שפאננע
 זתא (נדה סב), זיף.
 זתום (פסחים מב), מין משקה, (ביער).

זרתא (פסחים קיא), מין אילן.
 זרז וזרז, אזרז, מזרזין, למזורזין, (מכות
 כג), (גירטען, ערמונטערן, אנאייפערן,
 ווארנען, שטארק, פלייסיק, זיך ריסטען).
 זרז זרזין, (גירטעל), תר' חגורה.
 זרזיר (חולין סב), מין עוף.
 זרזירו (יהו' תענית א), קעמפפער, שטריי-
 טער
 זרח משזרחו, (שביעית ד), דונקעלאַטא
 זיין.
 זרניך (חולין פח), מין אדמה וסם המות

ח

חבם שנחכסה, (חולין צב.), צערברעכען,
 צערשלאגען
 חבין המחכין, (שבת צה.), עשיית המאה,
 (ביטער-שלאגען). חוכצא, (קעזע).
 חביץ (ברכות לו.), מין מאכל קפוי כגיבנה.
 חביצי (ב"מ צט.), קוכען.
 חבק (כלים יט), בחכיון, (האלזבאנד, אומד
 גורט)
 חבר בחבר עיר, (ברכות ל.), חברון, אסיפות
 ואגודות אנשים.
 חבר חבריא, (נדה ו.), יודע ות"ח.
 חבר דחברא, (הוריות יב), פינסטער.
 חבר המחובר, חבר, (פערבונדען), (שבת
 קנד). חברותא, (געזעלשאַפט).
 חבר (שבת יא), חברי, שם אומה בארץ
 פרס
 חבר לחבריא, מין כשוף, (סנה' סה).
 חברכור (ב"ר פב), מין נחש.
 חברכר מחברבר, (פערדונקעלן), תר' חשף
 "ישופני".
 חכש ובחכושין, (ביצה כו:), מין פרי עץ.
 חכוש (כתובות ס:), חבושה, (געפאָנגענער,
 געפענגניס).

חבב חביבין, (אבות ג), חבה, (ליבען).
 חביב, (געליבט).
 חובא מחובו, (בווען, אינגערן, מיטטע),
 (ב"ק פא)
 חב שחבתי, (ב"ק ט.), שולד האָבען.
 חביבא (פעטטער), ת"י דוד אהרן
 חוכה (חולין סב), מין עוף.
 חכט (שלאגען, קלאַפּען) חוכבת, (שלי-
 סען) בחבט, בסיד טרוף. מתחבט,
 (זיך הינווערפען)
 חבט (מקוואות י), לולאות, (שליפע).
 חבית (ב"ק כו), (קרוג, פאס). החביונות,
 חביות קטנות.
 חבל חובל, (ב"ק לר'), שאדען, פערלעטצען
 חבל וועהעל (גדרים עד).
 חבל תשפך חבל, (פסחים כ), פי' לאלתר,
 (באלד).
 חבילי (ביצה ג), חבילה, חבל, (שטריק,
 באנד, בונד, הויפען).
 חבוליא (צינו, וואוכער). ומרעין חבוליא,
 (מ"ק כח), פירש"י האיסורין הן בבית,
 וצ"ל היסורין הן רבית.

חזוי חזות, חזותא, (ערשיינונג, געשטאלט, פארבע).

חז כדחזי, תר' כמשפט. חזי, ראוי ונכון, (פאססענד).

חזון חזוית, מין שחין, (אויסוואקס), (טוכה לד).

חזיון (תענית ט.), (לייכטע וואַלקע).

חזיו (תענית ה.), גראָז.

חזם לחזום, (רמאי ג), אכפפליקען.

חזן (שבת יא.), לחזנים, בחזני, משנית, (אויפזעהער).

חזינא (כלים יר), האממער.

חזק בחזקה, (קדושין כו.), (אנגרייפען, בער מעכטיגען). חזקה, (פעסט, זיכער, גער וויס, בעזיטן, רעכט).

חזק מחזיק, (ענטהאלטען).

חזר חזור, ת"י סכיב. חזרא, ת"י פעמון, ותר' תפות, דבר עגול ומסובב. וחזרין, שחזרה, וחזרה, ואתחזר, (צוריק קעהרען, ווען קעהרען, בערייען).

חזרת (כלאים א), מין ירק, (סאלאט).

חזרא (ב"מ ס.), קלייען.

חזרא (ביצה כט), מין קויז.

חזרד (כלאים א), מין תפות.

חוח רחוחי, מין קויז, (גיטין ע).

חפ מחטא, (תענית יט.), התנצלות, (ענטר שולדיגען). חפא, (חולין כו), (דיין מאר כען), פי' הכשירהו. מחטין, (רייניגען). שמחטין, (שבת צ).

חפ מחטיין, ת"י רכים, מחטייתא, (צערט ליד). שמתחטמות, (געליכט זיין).

חפ רמחטין, (נייען), תר' למתפרות. חייט, (שניידער). חוטי, גידים דקים כחטיים, (חולין צג). מחט, (נאדעל).

חבת החביתים, (יומא כה:), חצי עשרון של כ"ג הנקרב בכל יום.

חגמי מין חיה, תר' שפנים, וי"ג חגמי.

חגיר (הינקענד), תר' פסח. מחגירים, מתנועים, (שויעלן), (זבים ג).

חגר שתחגור, עצירה, (צוריק האַלטען), (חולין יח).

חגורה (עירובין כב:), היקה ומחיצה.

חד חרא, חדה, (איינער). כחדא, (צור גלייך).

חדד חדוד, (שערפען, שארף, שפיטצע). חוד

חד וחדו, (ביצה לח.), זיך פרייען.

חדיא חדיהו, (ברוסט), (שבת יג).

חדטרי (עלף), ת"י עשתי עשרה.

חדוק (כלים ג), פערשטאַפּפּען.

חדקים (עירובין קא.), דערנער.

חדקי (שבת מו), איינשניטטע, קערבע.

חדרונא (שילדקערטע), ת"י הצב.

חדות גרובע, (ירוש' פסחים פ"א).

חדתא (נייעס), תר' חדש. חדתין.

חו דאחוי, (ב"ק קטז:), להחוייה, (אנצייג גען).

חויא (שלאנגע), תר' נחש.

חוקים (ב"ב נט.), מעלות, (שטופען).

חור מחוררתא, (ב"מ ג), ברור, (קלאָר). חירא, צרעת שהוא לבן. רחירא, מצורעת. חורתא, קמח לבן, (גיטין נו).

חירא (פסחים מב:), סובין, (קלייען).

חיר (סנהד' צח.), (טויענד). ורש"י פי' מאה.

חורריא מין עורון, (ליכטיגע־שטאַרד), (כבוד' לח).

חוריתא מין עוף טמא, ת"י החסירה.

חז בחזונה, (ב"מ קה:), פויסט.

חטין (בכורות לט), צאהך פלייש.
 חטין גרנירי תבואה (ע"נ עג).
 חט החוטט, (סוכה טו), (איינגראבען,
 אויסגראבען, איינהויען, איינשמעכען).
 בחטטי, (שמערץ). חטטין, מין צרעת,
 (יומא עז).
 חטב חטבת, (ריהמען), תר' האמרת.
 חטיבה, דבר יקר וסגולה, (חגיגה ג).
 חטיטום (ב"מ נח:), פאנצער.
 חוטם (שבת נא), נאזענרינג, נאזע,
 שפיטצע.
 חטף חוטפין, חטפי, (רויבען, גרייפען),
 (ב"ב לנ).
 חטיפה (כלים יד), קראטצען, שאָבען.
 חטפיתא מין עוף טמא, ת"י התחמס.
 חטר (אומצויגען), תר' גדר. חטרין, (פיהע-
 שטאל), תר' גדרות צאן.
 חטר חטוריות, תר' דבשת. חותרתא,
 חטורת, חטורת, דחטרא, (בוקעל, העקער).
 חטר חטרא, (שמטק), תר' מטה. מחטרא,
 (ציכטיגונג). חטרתיה, (שלאנען), (שבת
 סז).
 חי חייתא, (רצה), (שבת יח).
 חי לחיותאי, (ב"ב כא), (לעבענסאונטער-
 האלט). שתחיה, (גענעזען ווערדען), (גדה
 סז).
 היא חיתא, תר' חיה. חיותא, (טהירע),
 (דניאל).
 חייב שולדיג, פערשולדען, פערפפליכטען.
 חיה (יומא עג:), (געבערערין). חיתא,
 (העבאממען), תר' מילדות.
 חיל (כלים א), מקום שבין הר הבית לעזרת
 נשים.
 חים (שאנען). חיים, (ב"ק פח), (פאן גר
 טער הערקונפט).
 חיסא (פערוויסטונג), תר' "שואת" רשעים.

חייתא (ב"ק ט), בייטעל.
 חך ומחכין (ב"ק פא), אנגעלן, פישען.
 חך חוכא, תר' שתוק. מחכו, (לאכען). חייך.
 חך חוכך, (גדרים ב), ווינשען, פערלאנגען.
 חך ובחוכא, (קרעטצע), ת"י ובחרס.
 חך החכוך, (ב"ק פ:), מתחכך, (יוקען, זיך
 קראטצען, רייבען).
 חך חכחד, (פסיקתא זכור), קול שמשמיע
 כשמוציא ליחות הגרון, (רויספערן).
 חכים (קלוגער, וויספען, ערקענגען), ת"י
 ויכירה. חכמה, (שבת קכח), (העבאממען).
 חככים (ב"ד יט), קרחת, (פיבער).
 חכנאי (ב"מ נט), שלאנגע.
 חכנינות (פוליקייט), תר' עצלות.
 חכן בחכנתו, (מגילה כה), צונאמע.
 חכר החוכר, (דמאי ט), דינגען.
 חכשרת (תענית י), המתקה והכשר
 חל שיחילו, (שביעית א), חולין, מחולל,
 (ענטווייהען, אויפלעזען).
 חל אדחלא, (פסחים קיג), זאנר.
 חל חוליא, חליתא, (זיס), תר' מתוק, (שבת
 קט).
 חליל (פפיפע), (סוכה ג).
 חל ומיחל, (עירובין ל), אָנפאנגען.
 חל שתתחולל, (ברכות ל:), בערוהינען, רוד
 הען, טרעפפן
 חל חילא, (קראפט), תר' יש "לא"ל" ידי.
 חל חלי, (יומא כב:), הרגש, (עמפפירנדען).
 חל ותחלילו, דחללי, (וואשען), תר' ורחצת,
 (חולין קיג).
 חל חליל, תר' נבוב, (האָהל, לעער). חללי,
 (לעער), (ב"מ מט). המחולחלת, (לאָז).
 מחחל, עושה חלל. חלחולת, ברכשא,
 (מאסטרארם), (חולין ג).
 חל חלחליות, (וי"ד כ), געדראַנקען.

- חל חוללא, תר' גרון. חלילין, (האסקע, האמ' מער), תר' מ"א ו ז).
- חל חולה, (וי"ר יא), (טאנצען), מחול הכרם, (כלאים ד), מקום חלק בין כרם לגדר. חלילה, סביב, (רינגס אום), (סוכה נה).
- חל חלא, (עסיג), תר' חומץ.
- חל חלאים, (קראנקהייטען).
- חלבון (חולין סר), דיא ווייסע אין דיא איי.
- חלבניתא (ניטין מט), חלבנה, מין נטף עז הריח, (גאלבאן).
- חלבץ והחלבצין, (שביעית ז), פרח לבן, (פויגעל מילך).
- חלגלונות חלגלאך, (מגילה יח), מין ירק, (איינ ארט סאלאט).
- חלד חלדה, (פסח' י), מין שרץ, (וויזעל). החלדה, (חולין ט), תוחב את הסכין תחת העור וחותר היסומנים.
- חלד חלורה, (כלים יג), שמוטץ, ראָסם.
- חלז ומחלזין חלזוי, (פערבינדען דיא העקד ליד), (ת"ש אסתר ו יא).
- חלז בחלזר, (פסחים קיג), קאסטען.
- חלז חלזון, (איינ גערשטענקארן אם אויגע), (בכור' לח).
- חלזון (כלים יב), קרם ברזל, (העקיל).
- חלזון (שבת עה), (פורפור שנעקע). חלזונא, (שנעקע).
- חלחול (ילמדנו משפטים), (גיפט). מחלחל, (סוטה ז), (פערדיפטען).
- חלמ לחלוטין, (איממער), תר' לצמיתות. חלמאטא, (צו איינגונג). מוחלט, (אנהאלטענר), פי' לחלוטין ולא להסגר, (מגילה ח).
- חלמ חלמין, (פסח' עד), תתחלט, (מישען, מיט הייסעס וואססער מישען), החלמה, חלום, חליטה. חליטין, מין מאכל, תר' לכיבות.
- חלט וחליטא, וחליטת, (האלזבאנר), (תר' והלחשים, ותר' וחליטה).
- חליטין (ב"ר צו), מין תאנים.
- חלט בחליטין, (מר' קהלת), ווייבליך, צערטליך.
- חליטריא (ירו' שביעית ז), מוכרי מאכל.
- חלי מחולייתו, (ברכות ג:), חוליות, חוליא, ציבור עפר.
- חלי חוליות, (אהלות א), חוליא, (ריפפע), צלעות הגוף.
- חלי חוליות, (ביצה כב), (גלירער, שטיק קער).
- חלי חוליא, (מנחות לט), שם לפרק בציצית. חוליא, (כלים פי"א), (גליד דער קעטטע).
- חלי (בכורות ז), מין חומר מקשה מורע הזכר.
- חלם החלמה, (כלים יא), מין טיט עב.
- חלם החלמית, (כלאים א), שם ירק.
- חלים (ר"ה כח), (שטארק, נעזונר). דחלים, (שליסען). חלמה, תפירה.
- חלמון (חולין סר), כרור הירוק שבביצה, (געלכיל).
- חלוניא חלוני, זר, אינגו כהן, (אונהיילי גער), (וי"ר כד).
- חולנית קראַנקע.
- חולסית (ב"ב סז), דער אופער, שטייניכ טער באַדען.
- חלק וחלופי חלופיהן, (ברכות יז), (פער טרעטער, אנשטאט). חליפין, (טויש, ווי דערשפראַצונג). וחלופיהן, (געגענטהייל).
- חלק (כלים יז), חילף, מין קנה סוף, (שילף). חלפא, חילפא, מין ערבה, (פאר פערלויידע), (סוכה לד).
- חלפי (חולין סי), חילפא, (דערנער). חלפי (ביצה ג:), איין ארט קרויט.
- חלפי

חם ומחמי, (אבווענדען), תר' ומעלים.
 חמד דמחמרא, (נדה סו.), בעגעהרען.
 חומה בחומה, (כתובות קיא), בהמון רב
 ובחזקה, (שטרףם).
 חמיטה (מעשרות א), טעללער.
 חמט חומטין, (שבת לא.), (זאנד, שטויב).
 דלא ליחמטין, שלא ילוכלכו באבק ועפר,
 (שבת נד).
 חמט דחמטין, אחמיט, (בייגען, קריממען),
 תר' כורעות, ותר' הכריע.
 חומטא (פינסטערניס), תר' ועלטה.
 חמיטה (טבול יום א), איין ארט דינגער
 קוכען.
 חומטריא (שבת קט), מין צמה.
 חמילה (נדרים נה:), איין ארט דיקעס
 טוך.
 חמום (עוקצין ג), מין צמה.
 חמסן (רויבער), (ב"ק סב).
 חמס מחמסין, (סנהד' יד.), (גרויזאם),
 קשה ואכזרי.
 חמיסר (פונפצעהן), ת"י חמשה עשר.
 חמיע חמץ, (געזייערטעס).
 חומץ (רמאי א), ענבים סטנים הקשים
 והחמוצים.
 חמץ המחמצן, (ב"ב יט.), בריכת סים
 שמחמצין שם תבגר בנתר ובורית.
 חמץ חמצן, (קדושין גג.), אונרעכט טהון.
 חמץ מחמיץ, (בעשעמען) תר' יכלים.
 חמוצה, (טרויער), תר' תוגה.
 חמץ חומצא, (יבמות סג.), חמצי, מין
 סטניית, (חולין נב).
 חמצא (חולין מט:), ראס פעטט דעס מאָר
 נענס.
 חמיצתא (מ"ק כג.), איין העמר.
 חמור (ב"ד כב), (זענע באַסק). גם שם

חלפי (גיטין סה:), מין צמה.
 חלפסדרא (ב"ד מט), שם כלי.
 חלק יחליק, (אויסגלייטען, גליטשען),
 (עירוב' קד). מחליקין, (גלעטטען),
 (מעשרות א).
 חלק המחליק, (אבטהיילען). חלקא, הטים
 הנחלקים לשנים. הנחלק על ישיבתו,
 (געגנער זיין) נחלקו, (שטרייטען).
 החולק, (בעשטרייטען). חילקיהו, קליפתם.
 המחולקים, הקלופים. בחילקא, (שפעלט
 גרויפען) (נדרים גה).
 חלק (נדה סב), חלוקת נפש, (ניכטערן),
 אליבא ריקנא.
 חלוק לחלוקו, (סלייד, העמד), (שבת צב).
 חלק והחילק, (ע"ג לה.), מין דג קטן.
 חילק (סנהד' צח:), איש פחות הערך
 חלש חולש, (גיטין עדי), (ווערפען).
 חלשים, גורלות, (שבת קמח). חלוש.
 חלש דחלשי, (ע"ז יו), (שמירען). דחליש,
 (חולין מח), (דינן).
 חלש חלוש, (ב"ד כב), ויחלש, (אבציהען).
 חלת בחולת, (ערכין יד.), (זאנד). חלתא.
 חלת בחילתא, (טהאָל), תר' בני.
 חלתא (שבת לה.), וחלתא, (ביגענשטאָק),
 (ע"ג עה).
 חלתית (עוקצין ג), מין צמה.
 חם חמין, החימי, חומאו, (ב"ד פ"ו),
 (וואַרם, היטצע, וואַרמעס געטראַנק).
 חם חמא, דחמיתיה, (זעהען), (ת"י ראה,
 שבת סו).
 חם אחים, (שבת קנג), דחמט, (וואַרמען).
 חם חמא, (ע"ג כח:), חמא, צנון, (רעמיג).
 דחמימתא, חתיכת צנון, או צואת יונים,
 (גיטין סט).

צע), (גיטין נו)
 חניטה בשול הפרי, (רייפן).
 חנפין (ווייטצען), (עזרא).
 חנך בחניכתו, (מגילה כח.), (צונאמע), שם
 לוי של גנאי
 חנכי ב"ס לה.), (גוימען). לחנכי, (גיטין
 סט.), מין חולי.
 חנם חניסנים, (געטצען־שטאטוע), תר'
 חמנים
 חנם וחניסניא, מכסה הפנים, (פלאָר),
 תר' והרעות.
 חנקי (באנרען), תר' מוסרי צוארד. חונקת,
 (שבת נו), מהדקת קשורי צוארה.
 חנות (לארען, קראָם), (גיטין סז). חנוני,
 (קרעמער)
 חס (עס זייא פערן), תר' חלילה.
 חסא (פסחים לט.), מין ירק.
 חסד לחסודה, (שבת קח:), שפאלטע,
 שניטטע.
 חסך שחסך, (זבחים ז), החסכו, (שאָנען)
 (מנחות פו).
 חסודא (שאַנדע), תר' חרפה.
 חסחום (אַהרלעפכען), ת"י תנוך און.
 חסיין (דינן, מאנער), תר' ודקות.
 חסיות (תרומות ט), מיני בצל.
 חסך בחסיכתא, (פסחים מה.), חסיכון,
 (דינן, מאנער), תר' דלות.
 חסל וחסיף, (געענדיגט), ת"י "זיותום"
 הכסף.
 חסום (שבת נג), (מוילקאָרב). שיתחסמו,
 (שטאַרק זיין), (כלים ד). חסומו, (כלים
 יג), (דיא אנגעשטעהלטע שניידע).
 חסם מחסם, (שבת קמז:), מניעה, (צוריק
 האַלטען).
 חסם תתחסם, קנאה, (בעניידען), תר' אל
 "תתחר".

למכונה, ומכונת המטה, ומין קב של קיטע.
 חמרא, (עזעל). החממר, (עזעל אנטריי־
 בען), (שבת קנג).
 חמר שחמרן, (עוקצין ב), (זאממעלן).
 דחמרא, (שוטטהויפען), תר' מעי מפלה.
 חומרין (פוסגעשטעללע), תר' אדני כסף.
 חמר ונחמרו, (חולין נו), איינשרומפפען
 חמרא (וויין). חמר, האודם הנומף
 מהבשר, (חולין קיב).
 חמירא (פסחים ל), תר' שאור (זויערטייג).
 חמר חומרתא, (שבת נז:), קשר, (בינרעל).
 חמר דורשי חמורות, כמין חומר, עיין
 "המר", (חולין קלד).
 חומרי (גיטין סט:), חוליות וקשרים,
 (קנאַטטען)
 חמר לחומרתא, (כתובות י:), מין אבן
 עגולה.
 חמר בחומרתא, (גיטין סט:), גרנירי אבן
 קטנים.
 חומרי (קדושין ט), (בינרעל).
 חמר קל וחומר, החמירו, חומרא, (ערשווער־
 דונג), (אים געזעטצע), (ערשווערען).
 חמש בחומש, (סוטה לו:), הוא סה"ת
 הנחלק לחמשה חלקים.
 חמת חמתות, (כלים כד), גוד, (שלויד).
 חמת חומתי, (גיטין סט.), מין עשב.
 חמת מחמת, ב"מ עה.), וועגען.
 חן בחינד, (בוזען, שאָאָס), תר' בחיקר.
 חן שתתחונן, (ברכות ל:), בערוהיגען.
 חן חינא, (גונסט). חינא, (גינסטיגע),
 (כתוב' פד, שם סא).
 חן חנונות, (שבת נד:), עץ א' יש בכרכי
 הים "וחנון" שמו ומניחין לה בחוטמה
 כדי שתתעמש.
 חינא (ביצה לג.), (מאַרקט). חינני, (טענ־

חפץ חפצא, (וועזען, זאכע), פ' תפילין
וס"ת, (שבועות לח).

חפורה (ב"ב סכד), נראָז.

חפר מחפורת, (כתובות עט:), מקום
שחופרים ממנו מתכות, (בערנווערק).

חפושיתא (ע"ג כח:), מין שרץ.

חפישותא (ע"ג לט:), מין דג טמא מזוהם.

חפישותא (מד' איכה), שמומץ.

חפיתא (מד' שה"ש), מין שרץ.

חפת (יומא עז), (ראנד, זויס, אופער).
בחפת, בחוף.

חפת בחיפתי, (ב"ר עה), (טאשע).
למחפית, ואתחפתון, (בעטריגען). חפות,
כיס.

חץ לחוץ, (עירובין כז:), חוצץ, לעשות
מחיצה והבדל חציצה, (שיידע וואַנד).
שחצו, (אבטהיילען, שיידען, אויסשטע-
כערן), (כלים פ"ח).

חוץ אויסער.

חץ נחצוניה, (אויסהויען), תר' יקרוה.

חצובה (עירובין פה:), מין כלי, (דרייא-
פוס).

חצבא (ברכות כב:), קרוג.

חצב (שבת קכה:), חצובה, מין צמת.

חצב שטיין־הויער, (ב"מ סיה).

חצב (ע"ג יג:), מין קנה שעשו מצנו
צוקער.

חצדא תר' קציר, (ערנדטע, שניטט).

חצל החוצלות, (עדיות ג), מחצלת, (בינ-
זען־מאטטען, ראָנאָזעס).

חצינא (האקסע), תר' מעצר.

חצן החיצונים, (מצילה כד:), פרייא וינ-
ניגע.

חצניא (לוערער, אויף פאָססער), תר'
האורבים.

חסן בחוסן, (שבת כ:), אונגעהייכעלטע
פלאַכט.

חסניא (מאנאצינע) תר' ממגורות. חסינא,
(קאַרב), (כלים טז).

חסן באַחסנא, (ערבען), תר' בהנחל עליון.

חסם בחסיסי, (נדרים מט:), מין מאכל.

חסף דחסף, (טעפפערווערק) תר' הרש.
חספא, (שערבע).

חספניתא (שבת קלד:), מין נגע כקששים
דקים.

חסירתא (דינן, דיררעס), (תר' בראשית
מא ד).

חף וחפיהון, תר' וחשוריהם, השנים
היוצאות באופן. חפין, חף, שן המפתח.
חפויו, זרעות הכסא. חפופי, בליטות
וקרנים יוצאות מהכותל.

חף חופאה, (דעקקע) תר' מכסה. חפוי,
והמחפה, לחפיפה, (בערעקקען).

חף דחפיותא, (כתובות יז:), שמן רוקח
המתוקן לחופות, וי"מ שחין.

חף חפיפות, (צאָרן), תר' מגנת לב. חופף,
(מגילה כו).

חף חיף, (סנהד' צה), יחוף, חופף, חפף,
(רייניגען, וואַשען, רייבען). חפפית, מין
שחין, (שבת עז).

חף וחיפו, (אבשווענקען), תר' ושטף.

חפה (גיטין כב:), מין עבוד עור.

חפה כחיפה, (שבת צו:), כמסרק שחופפין
בו.

חפאסיקון (ילמדנו תולדות), קאַנזול.

חופיא (ב"ק צו:), בעזען.

חפן (מע"ש ב), תפש מלא היד.

חפיסה (גיטין כז:), טאשע.

חפס וחפסין, (זוכען), תר' זיחפרוהו.

חפצי (חולין נב:), (גאללעפפעל) הנקח לדיו,
או מין סטניות.

חרב חורבה, (שביעית ח), חרבא, (מעסי סער). החרב, (כלים כא), עץ המחרישה, (פפלוג מעסער).

חרג וחורגו, (סנהד' כז.), בן אשתו, (שטיפ זאָהוּ).

חרגא (יומא כ), אבק הדק הנראה באור השמש, (זאָננענשטויבכען).

חרגול (שבת סז.), מין ארבה.

חרדל (כלאים א), מין צמח עז הטעם, (זענר).

חרדלית (עדות ה), נחל שיורר ממעלה למטה, (שטורץבאך, שטרָאָם, וואַססער גראבען).

חרדון (ב"ר פב), קראָקאָדיל.

חרז חרוזים, (חולין צה), וחרוזה, מחרוזת, (דורכבאָהרען, איינשטעכען).

חרז מחרוזות, (ב"מ כא), (שניררע, אג" רייהונג). מחרוז, (אויף ציילען, אויף רייהען).

חרחבינא (פסחים לט), מין צמח.

חרחר (כלים יג), כלי ברזל לחפור בו, (גראב אייזען).

חרחר חרחור, (טבול יום א), (ראס אנגע" בראננטע ברָאָר) משיחרחר, (אנברענגען).

חרט לחמרט, (תר' שה"ש), חרטת, (צע רייען).

חרטום (טהרות א), (שנאָבעל), גם ראש הסנדל.

חריות (שבת קכו:), צווייגען.

חרך שחרכו, (פערזענגען), שריפה מעט, (פסחים כא).

חרך (פסחים קטז.), לאָדען, קראָם

חרום (ב"ב לה.), מלחמה ותגרה.

חרם געמץ.

חרם (עירובין מז), חריץ, (קלופט), או (געמץ).

חצף חציפון, ת"י כי עז העם, חציפי, מהחצפא, חצוף, חוצפא, (שטרענג, הארט, פרעד).

חציץ מחצצי, (שיסער), (תר' שופטים ה ח).

חצצא (שערבע), תר' חציץ.

חציצא (ב"ב עג.), האסקע.

חציצתא (ב"ב קלג), העושים פשרה למחצה, (פערמיטטלער).

חצר תר' יותרת, (געמץ).

חק יחקה, (חולין מא.), נאכמאָכען

חק (גיטין כ.), (גראווירען, איינגראבען).

חייקי, (מ"ק יו), חקק, (אויסההלען).

חקל חקלא, (פערלד) תר' שרה. חקלייתא, אנשי כפרים עובדי השדה, (ביצה לב)

חקרא מבצר, (ציטאָדעל, בורג), תר' "מצודת" ציון.

חר חררת, תר' עוגת שעורים, חררה, חורי, (קוכען), גם חתיכות מתכות ושאר דברים בתכנית עוגה, (כלים יא).

חר ומחריא, (חגיגה ר.), חריא, חרורי, (אג" ברענגען), (ע"ג לח).

חר חרי, (מגילה יב.), (געמץ־ארבייט), או כלי מילת לבן, (ווייס).

חריא (תענית ט'), חרי, רעי, (קאָטה).

חר חורין, חרורי, (פרייע, פרייא), (גיטין פו).

חרי (וי"ר ז), באופן אחר, (אגדערס).

חר חרורי, ויחורון, (זעהען), תר' עיניך יראו.

חרירה (כלים יג), לאָך.

חרב החרובין, (מעשרות א), מין פרי, (באָסס האָרן). חרוב, מין ירק וקטניות, (כלאים א).

חרב חורבה, חרב, חורבן, (וויסט, לעער, רואינע). חורבא, (שליממע פאָלנע), (שבת כט).

טוהר טיהרא, תר' צהרים, (העלל, מיטטאנג).
טיהרי, שדים של צהרים.

טהרו (יומא טו), (ריקסען, אָבערפלעכע, אָבען).

טוי (געבראטענעס). טוייא; טוי, (ברא-טען), (שבת קמב).

טוינג (ע"ג יד), געזעללשאפטס-מאָהלצייט.
טווס וטווסין, מין עוף, (פפויא), תר' ותוכיים

טוים הטויסין, (שמ"ד טו), חג ושמחה.

טוורד כמטוורד, (ירו' יומא פ"ה), שטאָ-סען

טוורא (שבת קל), מין עוף, (פפויא).

טות (פאסטען), (ברכות נה).

טח להטיח, (ביצה ט), טחי, (טיינכען, בע-שמירען). מטחא, (לעסטערונג) תר' תפלה. יטיח, (לעסטערן). שהטיח, שכפה אותה לתשמיש, (סנה' מו).

טחב בטחב, (ת"כ, אחרי מות), מקום לח, (פייכטיגקייט).

טחול (חולין נד), מילץ.

טחר ליטחר, (שבת פב), וי"ג ליטרח, (זיך דרענגען ביים שטוהל).

טמיון עיין טמיון, (מד' אסתר)

טמ (סנהד' ד:), צווייא.

טום (מ"ק טו), קול השופר.

טומל טוטלותהון, תר' תעוללו, (נאכלעזע).

טמפראות (ב"ב עה:), טטרפלויות, בנין בנוי בארבעת רבעים, (פיערפאך)

טמפת טוטפתך, טוטפתא, (שמירן-באנד), תר' אצערד.

טמראמולין (שמ"ד ג), מרכבה בעלת ד' פרוות.

טמרגי טמרגי טמרגי, (עירובין סא), שלאנען.

טמרינון (ב"ב קסד:), ד' זוויות.

טמרטון (ירו' פסחים י), שם מכה.

טמרונא (מד' שה"ש), דורכדינגען, דורכ-באָהרען.

טמרס (כלים ב), כלי מתכות שבשוליו נקבים דקים, (זייער).

טמיטיא בטיטיא, (וי"ר כה), וי"ג בטייא, 5' סתר, או מין עוף.

טייזן (ע"ג כו), עניו, (בעשיידען).

טייט דמטייט, (ב"ב קסג), איינשמוטצען.

טייל יטייל, הטיילין, (וואנדעלן, שפאציר-רען, לעדיג געהען), (כתוב' סא).

טיינון (ירו' שבת ב), אלטיינון, תכלת, (בלויא).

טייעא (ברכות ו:), ערבי, (אראבער).

טייר טיירא מטייר, ת"י נחש ינחש, (צויר-בערן). בטייר, (היממעלס צייכען), (פסיק' פרה).

טכטכי (כתובות עז:), שטוהל.

טכני (ילמדנו שלח), ליסט, קונסט.

טכסא (ב"ר סג), וואַנד.

טכסיסי (שבת לא), (איינריכטונג, אָרד-נונג). טכסייא, מחנה, (אבטהיילונג).

טכסטסיס (וי"ר יב), איינריכטונג, אָרד-נונג.

טל ומטיל, מוטל, (איינלעגען, לעגען). מטיל מים, פי' משתין.

טל טלאי, (מוכה יז), מטלית, מטליות, (פלעקס, לאפפען, שטיק). טילה, (אנד-פליקסען), (כלים כו).

טל בטל, תר' בצל. טולא, (שאטען), (פסח' קיא).

טל נטל, (ערהאָפען), תר' נשא.

טלפוליא (נאזע דינג), וי"ג טלוליא, תר' נומי האף.

מלית (ב"מ ב.), בגד עליון, (דעקסע).
 מם טמינון, תר' סתמום, טום, מטמטם,
 (פערשטאָפּפּען), (פסח' מב).
 טם זכטימי, (ב"ד ב), (מאקסע, ווערטה,
 פרייז).

טומטום (הגיגה ב.), בלתי ניכר מקום
 הערות אם הוא זכר או נקבה.
 טמיא (ברכות ז:), אבל, (טרויערנדר).
 טמיא (אהלות טז), עצמות המת.
 טמיון (וי"ד יא), אוצר, (שאַטצקאָממער).
 טומום (שבת קטו:), אבשניט, שטיק, איין
 בוך.

טמעו (פערזינקען, פערשווינדען). מטמעי,
 (אונטערנאָנג), תר' טבעו בארץ, (ב"ד סג).
 טמיקון (במד' רבה יב), טמיקא, מוברל
 ואיננו בחשבון, (אבגעזאָנדערט).

טמסח (ירו' שבת פ"ו), קראָקאָדיל.
 טמר (פערבראָרען), תר' ויטמון. טמיר.
 טמש וטמישי, (איינטייכען), תר' ומבלת.
 טמשא (מד' איכה), טהייל, אבזאָנדערונג.
 טן ומננו, (משירין ג), אנגעפייכטעם.
 טן טין, טיט, (קאָטה), תר' רפש. טינא.
 טן וטוני, טונא, משא, (לאַסט), תר' ואכפי
 עליד, (ב"ב ק).

טן מטונך, (חולין קלב), ממה שאתח
 "טוען" ושואל, משם תשובה עליך
 (פראגען).

טן טננא תר' קנאה, נמן תר' יקנא, טינא,
 (אייפערזוכט, ליבעס אייפער, בעניידען).
 (סנה' עה).

טני (כלים יב), מין כלי
 טנבורא (סוטה מט:), פויקע.
 טנדו ביחד, (כירע צוזאמען), וי"ג טן דו,
 שני נופים, (קרוש' מב).

טנדס (פדר"א מא), צעלט.

טלמל מטלטלין, (בעווענליכע גימער).
 מטלטל, (בעוועגען).

טיליא (ע"ג כה), טילא, מין יין רע,
 (גיטין ע).

טל בטלי, (כתובות סח), געוועבע; טעל-
 לער.

טליא (קנאכע) ת"י גער. טלויטא, (מער
 כען). טלויטא, (פינדיהייט), (ב"ב צא).
 טלל מטלל, (סוכה גג), וטלולא, (שפילען,
 שפרינגען, ערלוסטונען, שפיל).

טלל (בעדעקען). בטלליה, תר' בסכו,
 (היטמע). חגא דמטליא, (לויבהיטמענ-
 פעסט). טללא, (דאך), (ברכ' יט).

טלם טולמין דלחמא, (לאיב בראך), תר'
 ועשרה לחם.

טלמין (וי"ד יב), טרום ועקירת שיער,
 (צופפען).

טלומא עז פנים, (פרעך), תר' בליעל.

טלמס דטולמסין (ב"ד מא), פרעך זיין.

טלנס עיין פלנס, (מד' שה"ש).

טלנין מין שרים, תר' מפחד בלילות.

טלע ואיטלע, (הינקען), תר' צולע, (תענית
 כה).

טלע (אבציהען), תר' שלף.

טלף ומטלף טילפין, ת"י טפרסת פרסה,
 וטלפיה, (הוף, קלויע, געטהיילטע קלויען).
 טלפים.

טלופחין (לינוען) תר' ערשים. טלופחא,
 אבן גדולה ועגולה, (ב"ב סז).

טלפי (גדרים סו), לינוען.

טליקא (גיטין כה), בייטעל, ראנצען.

טלק וטלקת, תר' זתשלף, וטלקיה, (גידער
 ווערפען), (ב"ד עה).

טלר זבטלריטא, מין נעלים, תר' ובנעלו.

טולשי (ברכות מ:), שם פרי.

- טונם (חולין כה.), מין רג.
 טונם ת"י גומא, (פאפיר שטוידע).
 טינרא (פעלז) תר' חלמיש. טינרי, צמחים קשים על הריאה, (חולין מח).
 טסי (בלעד), תר' פחי.
 טייסא עוף המעופף, (פליגענדע) ת"י העיט. וטסיו, הטיסן, (פליהען, שוועבען), (מד' שה"ש).
 טסברי אוצר, (שאטץ), תר' "וסגולת" מלכים.
 טסורא (ירו' כתובות יא), שומד האוצרות. טיסני (ביצה יד.), (גערשמען גרויפען). טיסנא.
 טסקא (מגילה ז:), טאשע, בייטעל.
 טסקא (כ"מ עג:), שעמוצונגס געלד, שאטצען.
 טעה (זיך אירדען). טעות, (אירדטהום).
 טעם ליטעמיה, (עטוואס געניסען), (חולין צג).
 טעם טעמים, (מגילה ג), נגינות, (טאנצייזען). טעם, טעמא, (גרוגד, זינגן).
 טעם מטעם, (בעפעהל, וויללע).
 טען ומענין, (חלה א), טוענין, (פאררעדן, געברויכען, רעדען, טראגען, בעלארעדן).
 טען בטעוני, (בינדעל). טעונא, (לאסט), (שבת סו).
 טען ממענין, (רורכבאָהרט), תר' מדוקרים.
 טף טפייא, (גראב), (ירו' חגיגה פ"ב).
 טף טיה, (פסחים לט:), (טריפען), לטפטף.
 טף טיפות, (מקוואות ח), כטפא, (טראָפֿ פּען).
 טף מטייפין, (כ"ק צב:), נאכזוכען, אויפֿ לניערן.
 טף ראטיף, ראטפת אטפוך, מטייפֿך יטפון, טביעה במים, (איבערשוועממען), (אבות ה).

טפס תטפוס, יטפסון, (וואַללען, איינוויל-
 ליגען), תר' יאותנו.
 טפסן (לומפען), תר' סחבות.
 טפס מטפס, (עירובין כא.), קלעטטערן.
 טפסי (כ"מ ענ:), קאסטען.
 טופסרא (זוהר פ' וירא), פי' המרירות
 והארם.
 טפופות (יומא מה.), מיטטעלמעסניג.
 טפף (כ"ב עה:), מיטטעלמעסניג.
 טפקא (שבת סה.), מין מאכל.
 טופרא (נאגעל אם פינגער) (חולין יז), גם
 מין שבלול הים.
 טפש (טהאר, נארר), (ברכ' לא).
 טצדקי (כ"ק נו.), תחבולות וראיות, (פער-
 טהייריגונג, בעווייזע).
 טצתר (ניטין פו.), עד ד' שנים, (פיער).
 טיקוסיה (איינדיכטונג, אנאָרדנונג), תר'
 תכנית. טקס, (אויסריסטען, אָרדנען).
 טיקס מחנה, (קריגער אבטהיילונג), תר'
 "דגל" מחנה.
 טקסיומי (יר' עירובין ג), באַנען שיסער.
 טר נטר, (היטטען, ערוואַרטען) תר' שמר.
 טר, המתן, (וואַרט), (שבת קד).
 טר וטרי, (פ"מ סד.), ומיטרה, (געצען),
 (סוטה ז). טריא.
 טורא (בערג), תר' הר.
 טר דטרייה, (חולין מה:), טריא, (ריהרען,
 געוועגען), (פ"ב כ).
 טורין (מכות י.), טהורם.
 טורא (פסחים למ.), מין צמח מר.
 טרבן (פּרה יב), טרבל, (דרעשוואַלצען), מין
 עגלה לרוש.
 טריבנופ (מ' אסתר), שר החיל.
 טרבוט (פּסיקתא), מין מס, (שטייער).
 טרגיא (מ' תנחומא), הינאיבער ציהען.

טריגון (כ"ב קסד:), בעל ג' זוויות.
 טרגים (ברכות לו.), איין גריטצען אַרט.
 טרד דטריד, תר' כים נגרש, טרוד, טראָ,
 (בעוועגען, פאָרט טרייבען, בעשעפטיגען,
 שליסען). טרודין, (פערבאננונג).
 טריזא (שבת קט.), איין אַרט קירבים.
 טרז דטריז, (שבת צח:), נעשה משופע וחד.
 טרסיומין עיין טרמנטן, (ש"ר לו).
 טורזינא (עירובין פ.), (געוועהרהיטטער),
 שומר בית הנשק.
 טרח טריח, הטריח, (בעמיהען).
 טרטימר (סנהד' ע.), שלישית המנה,
 (דריטטהייל).
 טרטיין (כלים כט), מין בגד.
 טורטני שטאנע, (סוטה לד).
 טרטיני (שבת פא.), טורטני, (וואנע).
 דמטרטן, (וואנע גלייך), על משקל וכובד
 שוה.
 טריטון (יר' פסחים ג), דריטטעל.
 טרטיקל (קאָהלען), תר' פחם.
 טרוטות (סוטה מז.), ניכט געראדע בלי-
 קען).
 טרטר, מטרטר, ע' תרועה, (שאללען), (מד'
 תהלים צג).
 טריא (שבת קד:), שם פרי, או מי גשמים.
 טרייאקונמא (יר' ב"ב ז), מספר שלשים.
 טריה (ב"ר צח), דרייא.
 טריין (ב"ר עט), (באָק), או שם מטבע.
 טריינא (פסחים פח.), קאָרב.
 טריינא (ע"ג נב:), שם מושל.
 טרך דטרד, טרכנותא, (אונאָרדנונג, בעד
 אונרוהיגען), תר' טרדא אַמרים, ות'ר'
 מדחת.
 טרכי טרכנת, (קאָרעטע), (מד' אסתר).
 טרכסיד (שבת פ:), סיד חזק, (מערטעל).

מרפחת (חולין נה:), הקרום שהולך מונח בו.
 מרפסימים (במ"ד ד), שולחני, (וועכסלער).
 מרפעיק (יומא לה:), מין מטבע.
 מרפירא וי"ג מרפידא, (פלעדער מוין), ת"י העטלף.
 מרפשא (חולין מט:), חלב המכסה את חלב. במרפשיה, ביותרת הכבד.
 מרפיתא מין עוף טורף, תר' הציה.
 מרק וליטרוקינהו, (שבת קי), מרקו, (פער מישען), (ב"ק קטו).
 מרק דמרכיה, (שבת קט.), שלאנען, ביי סען.
 מרק (ב"מ פו.), מריקא, (פערשליסען).
 מרקאירין (שמ"ד כה), מין משקה לרפואה.
 מרקיא מין אבן יקרה, תר' שבו.
 מרוקמא (ירו' חלה א), מין רטיק, (קיכעל).
 מרוקמי (ירו' כתובות א), יבש בטבעו ובעל ליחות מעט.
 מרקלין (אבות ד), שפיזע ציממער.
 מרקלילין טס עב, (פלאטמע), תר' מצחת נחושת.
 מרוקנין (ברכות לו:), קוכען.
 מרקסמון (גיטין פא.), דרך שעוברים וישים בו.
 מרוקסימון (ירו' כלאים א), מרוקסימא, מין ירק.
 מרקסין (יומא נא:), שם לכותל שבין ההיכל לקדשהקדשים.
 מרקוש מין כסא, (תוספ' תומאה ומהרה).
 מרש מרשין, (ערכין יד:), מקום אבנים. דמטרשי, (פעהארמעט).
 מרש וטרשיה, (ב"ק צח), גלאט מאכען.
 מרשא (ילמדנו בחקותי), שנסתמו נקביה ואין מציאה הקמה.

מרימא (ברכות לח), מין מאכל.
 מרים (ירו' שבת ג), ווארמעס באד.
 מרומימא (נדרים מט.), ווייךגעקאכט.
 מורמיות (ירו' סוטה ח), מחנה פרשים, (עסקאדראן).
 מרמנמן (ירו' סוטה ח), (הארמאטען, ווא-פען).
 מרמיסין (סנהד' יד.), עזי פנים. מרמוסיא, (מוטה), (מדרש תהלים ט).
 מרמיסא (מד' איכה), שלישית האיסר.
 מרוניא (ע"ג ג.), געוואלט, מיראני.
 מירון (שמ"ד ג), מתחיל ובלתי מורגל, (ניילינג, לעהרלינג). מירוניא, מירונין.
 מירונין (ירו' עירובין ה), העררשער.
 מרסון (וי"ר לו), זוכען.
 מרסיים (סוכה נא:), רוקמי בנדים.
 מריסית (ב"מ מו.), ג' איסרים.
 מריסקי (ע"ג יא:), שם יום חג הפרסיים.
 מרסקל (כלים כב), שולחן קטן, או סל קטן.
 מרף ומטרפא, תר' ותפעם. שטרפן, (אונרד היג זיין, פערמישט), (כלאים ט). מירוף, (פערווירונג).
 מרף מריפון, (מד' איכה), ערצאנען.
 מרף מרפה, (חולין גו.), מורפין, (שלאנען, שמייסען, שטאסען, קלאפען).
 מרדף (שבת לח.), מרוסק ונטרף, (צעררר בען). מטרף, מרפה, היפך "כשר", (אונרעכט).
 מרוף (שבועות כט), צבוע ומנומר.
 מרף מירפך, (ב"מ יד:), לקיחה בתווס יד, (אירעטייען).
 מרף הטורף, (מכשירין ב), יטרפנה, (ווא-שען, מינכען, גלאט מאכען).
 מרף (כלאטט), תר' עלת.
 מרפיזין (ב"ד יא), איין טיש.

בערגען).

מש תמוש ת"י תסוך, ראיתמש, ת"י הטוח,
טשין, (זאלבען, שמירען).

משטקי (גרה סא), טאפא.

משמש ממשטשין, (טריב, אונקלאך זיין)
תרי "יחמרן" מימיו. ממשטשות,
ונמשטשו, (ערוויבען). ממשטשין, (בער
שמירט, בעשמוטצט, (בעפלעקסט)

מרשא (ב"מ סה), (פעררינסט, פערבאָר
נונג), נתינת סחורה בהקפה במחיר טוב.

מירת (פאָרהאָף) תרי חצר אדר. מרת,
(כלים ה), כמין חצר העשויה סביב לתנור.

מריתא (ברכות לר:), מין מאפה.

מרית (ע"ג לה:), מין דג.

מש נמשי תרי נצפנה, דמשינא, (ע"ז ע).
ומשו, (פסח' קיר), (זיך פערבערגען, פער

י

יאי (שען, אנשמענדינג), תרי נאווה, (חגיגה
ט). יאה.

יאורי (ב"מ קני), גראבען, קאנעלע.

יארק (עירובין קד), מין כלי.

יאוש (פערצווייפעלן), (ב"מ כא)

יאת שיאותו, (ברכות נא), ניאותין, (גער
ברויבען, בענוטצען).

יבב ותיבכוו, (עכצען), יללה, תרי והרעותם.
יבבות, (ר"ח לג), תרועות.

יבדה (פסיקתא בשלח), פערלאָרען געהעו.
יבחושין (חולין סז), תולעים קטנים, (מיר
קען).

יבל יבלית, (כלים ג), ויבלי, (גראָז).
מייבלין (שביעית ב), עוקר העשבים
הרעים. יובלא, מין עשב, (חולין קה).

יבם יבם, אחיו של המת בלא בנים. יבוט,
נשיאה לאשת המת בלא בנים. מייבם,
מתייבמת.

יברוחין מין צמה, (סנה' צט).

יבשתא דיא סראָקענע.

יגריין (שטיין־הויפען) תרי גלים. יגה.

יד ירא, (האָנר). על יד, מעט מעט, (ביצה
יב). מיד, (זאָ גלייך). ידים מוכיחות,
(בעווייזן). כלאחר יד, (ביילייפינג).

ידות (האָנר גריף), בית "יר".

יה (ב"ר צב), שם הקריאה לצער.

יהמ כיהט, (צווייגע), תרי כנצר.

יוהריין (פערלען), תרי פנינים.

יוהרא (ברכות יז), דמייהר, יהיר,
(שטאָלץ, איבערמיטהיג).

יונית גריכיש.

יוחנא (חולין סה), מין חגב.

יורה (ע"ג עו), קעססעל.

יחה יוחי, ואוחי, (איילען), תרי וימהר.

יחמא תרי שטן, (אנקלעגער).

יחול (ברכות טז), האָפּנונג.

יחם (געשלעכטספּאָלגע, אבשטאָמונג), תרי
משפחת. יחוס, מיוחס, בעל משפחה
נכבדה.

יחור (כלאים א), צווייגע.

ימור (ערהעבונג), תרי "משאת" העשן.

יי (טרויער געשריאה), תרי מה ברי.

ייבא (ירו' בלאים ב), עם זיבא.

ייבא (ב"ב קמו), שלייער.

יידא (ירו' ברכות ז), (אויף וועלכעס?), על
איזה דבר?

יינומליין (שבת קלט:), האָניג־וויין.

יציבא תר' אורח, (אייננעבאָהרענער).
יצול (כלים כא), העץ שלצד שמאל של
עץ המחרישה.

יציק (בעקיימערן), תר' ודאג.
יצר יצר הרע, הכח התאוני.
יקמין (ב"ב סז), מין בנר, (באדע מאנז
טעל).

יקומיני (ב"ר לב), דיא בעוואָהנטע ערדע.
יקינסין (ילמדנו עקב), מין אבן יסרה.
יקר מיסירי, (עהרווירדיגע), (יומא סז).
יקר יקרו, (שווער זיין), תר' כבדו מוסקן.
יורא, (שווערטיט), (שבת קז).
ירא יראתם, (מכילתא), (שרעס בילד),
אלילים.

ירואר (פסחים לט), מין צמח מר.
ירבוזין (שביעית ט), מין ירק.
ירוד (שבת עח), ערוון העין, (שטארר).
ירודין ירודאטא (מר' איכה), ירוד, יארוד,
מין נחש, (שלצנגע).

ירדינון (ש"ר כג), מין אילן.
ירח הוראה, (לעהרען).
ירח ירחינאה, (ב"מ פהג), שהיה בקי בסוד
העבור.

יריד (ע"ג יג), יאהר מארקט.
ירך ירכות, (גיטין כ), מקום הדיו רשימת
הכתב.

ירינון (ירו' רמאי א), מין שמן.
ירעינין מין צמח, (ירו' שביעית פ"ו).
ירק הירוס, (עדות ח), (געלב). ירוקת,
(גרינע גראָז), (סוכה לד).

ירק ירוקת, (אהלות ח), מין קשוא, (גורקע).
ירקא (פסחים ל:), כלי סיד.

ירקמי שם שר הברד, (פסח' קיח).
ירקן מין אבן יסרה, תר' פטדה.

יינים (שבת קכט), מין עץ יקר.
יים (ירו' ברכות ו), פוי' לרפואה ואסותא,
(היילונג).

יכולני עיין לגיון, (מר' אסתר).
ילא יילי, מין תולעת, תר' והאנקה, (שבת
נד).

ילדה (נדרים נז:), ענף עץ רך.
ילוף (ירו' פאה ח), לערנען, געוואָהנט זיין.
ילפי בדילפי, (ב"מ ק), פערבינדען, פער-
אייניגען.

י"ם" נפה (כלים טו), ארג שיער של הנפה,
(זיעב באָדען). ים, (ב"ב סז), אבן עגולה
לסחוט עליה זיתים.

ימי אומאה אומי תר' השבע השביע, ימן,
(שווערען).

יניבא (חולין כח), מין תולעת.
יינוברים (ירו' ע"ג א), מאנאס יאנוואר.
ינון לינון, (פדר"א לב), אויסריימען, ריי-
ניגען.

יניק (קנאבע) תר' נער. ינסי, (זויגען),
(ביצה לז).

ינקא (יונגער קאמעעל), תר' בכרה קלה.
יסמין (שבת נז:), מין צמח.
יעא (בליהען), ת"י פרת.

יעד ליעדה, (צור פרויא בעשמיממען),
(קדוש' יז).

יעזר (שבת קט:), מין צמח.
יעסהי ראטהגעבער, (דניאל).
יעל מין חיה, (ר"ה כו).

יעק ואתיעטו, (איבערדרוסעמפפידען),
ת"י ויסוצו.

יערא (שילף, זעענראָז), תר' סוף.
יעצא (פסחים לה), (ענטגעהען). יצואה,
(אויסנאבע). כיוצא בו, (ראס גלייכען).
יעיב (וואַהר), (דניאל).

ית תר' את, יחס הפעול. יתי, (מיד). יתית, (איהם). יתה, (איהר). יתכון, (אייד). יתהון, (זייא).

יתיב (זימצעון), תר' יושב.

יתיכים (כלים יב), צאננע; לעפעל.

יתר איבערפליסיג, מעהר אלס, איבריג.

יתר דאייטרא, (חולין נ), קיבה של בהמה עגולה כמין קשת, (בויגין שנור).

יתוש (שבת עז:), מין שרץ, (מיסקע).

ירקונא (שבת סי:), מין חולי, (געלב זוכט).

ירקריקא מין עוף טמא, תר' הרחם.

ירושלים (שבת נט), כתר ועליו צורת ירושלים.

ירית (ערבען), תר' יורש. ירותא, פי' ירושה.

ישוע ישוע הבן, (ב"ס פ), פדיון הבן.

ישב ישוב, (בעזעמטצע לאנד). מתישב, (זיך עטוואס איבערלעגען). מיושבת, (רוהיג).

נ

נכבב (כלים ב), איין דעקסעל.

נכל נכולות, (שבת נד), שכובלין (שם), שקושרין ומדביסין. נכלא (שם), (פער בונדען).

נכל נכול, נכלא, (שבת נו:), מין חותם.

נכולת (שבת סב), בינדעל.

נכץ מכבן, תר' יעטוף, נבינתא תר' רדירים, נבינת, (אָבער דעקסע, איינוויסקלען) (גיטין יד). נכונות, (אינגעוויסקעלט), (שבת נב).

נכסא (שבת סז), תמרים, (ראמטעלן).

נכס נכובסיה, (ב"מ קא:), כים שבבגדיו, (טאשע, ראנצען). ורש"י פי' בביצים שלו.

נבע לכובעות, (פאה ה), הוט.

נכר המכביר, (ב"ס נח:), ריין מאכען, אויסראַמטען.

נכר משיכביר, כובר, (מעשרות א), אין איין זיבע רייניגען.

נכר נכריתא, תר' נפרית, (שוועפעל). נכברווי, (מיט שוועפעל רייכערן), (ברכ' כז).

נכריתא (שייבען־האַניג), תר' נופת.

נכש

נא ונא, (יר' פאה ה), (דאָרטעהין, היער). נכא, (היער).

נאמי (מר' שה"ש), אויף דער ערדע. נאן היער.

נאור לכאורה, (כתובות נא), לפי הנראה, (וויא עס שיינט).

נאור (ב"ס ק), פעראבשייליך.

נאר (סנהר' צח), עזעל.

נב כובי, (ע"ג לג:), טאָנע, פאם.

נב כובי, (דאָרנען), תר' "קוצי" המדבר. נב כיבא, (שמערץ), תר' נאב. כייבי, (שמערצען), וועהע טהון, (ע"ג כח).

נב נכבב, (עירובין כט:), כיבי, חרוך באש, (פערזענען), סנה' ע).

נכא (ברכות לז:), (קוכען).

נכדא (לעבער).

נכד (כלים כא), (וועבערבוים). כוד ראש, (דעמיטהיגע שמעללונג).

נכד מכבדן, (ברכות נא:), אויסקעהרען, רייניגען.

נכד מכביר, (ערנערן), תר' "כעס" לאביו.

נכווי (עירובין כט:), צפיעי נקר, (מיסט).

כדן כודנו, (ירו' פאה א), מכודנות, (אנבניו דען, אנשפאנען, מיט מיהע ארבייטען), וי"ר מז).

כדון (אלוא, יעצט), תר' ועתה.

כדן כודנתיה, תר' פרו, וכודנייתא, (מויל-עזעל), (בכור' ח).

כדור (באלל, קונעל), (כלים כג). שכודרת, (רונר).

כיהה (כתובות עה), מיהה וחלק עליו (וועהרען).

כהה וכוהה (שליים אויסווערפען), (ילמדנו נח).

כהל (פענען), (דניאל).

כהותא (דראָהען, שעלטען), תר' לאחר ריב.

כו כואו, (פערברעננען), (ב"ק פג).

כוי (קרושין ג), (באָס הירש), מין בהמה הגולדה מתיש וצביה.

כוון יכוין, כיון, (ריכטען, צואווענדען, מיר נען). לכוין, המכוון, (צוטרעפפען). יכוין, (גלייך שמעללען). מתכוין, (צוקעהרען).

מכוונים, (צוגעווענדעט). מכוונות, מכוון, (גענויא). מכווין, (גלייך). כוונה, (אבי זיכט, צוועק, זינן).

כוונין כנים, (רעדליך).

כוין כוא, כותא, (פענסטער), (שבת לה).

כוון (תמיד ל:), זאָ באַלד, ווייל.

כוון וכונו, (זיך ווענדען), ת"י ויפנו.

כווין מכווץ כווי, (שבת כ:), דמכווצא, (איינשרומפפען).

כוורא כוורי, (פישע), ת"י דגת הים.

כוורת (שבת ח), בינענשטאָק, קאָרב.

כוזא (שבת קלז:), מין כלי, (שעפנעשירר).

כוך בכוכא, כוכין, (גראפ, גרובע, העהלע), (מ"ק ח).

כבש כובשת, (טהרו' ב), כבושין, כבשו כבושי, (עירוב' לד), (איינמאכען, אויס-דריקען, פּרעסען, טרעטען, עראָבערן, אונטערדריקען, פערברענגען, פעהרעהלען). הכבשים, (שבת קח), ירקות כבושים. כיבושים, (תענית טו), (איינגעהמענדע). כבשי, (ברכ' י), סתר וסוד.

כבשא (בעטרעמענער וועג), תר' מסלה.

כבש ונכבש, (יבמות סט:), בעילה (בענאט טען).

כבש טרעפפע.

כבש וכבושיהו, (אומגורט), תר' וחשוקיהם.

כבש מכבושין, (מ"ק י:), שמנקרין בכרזל חד.

כבושין (פסיקתא יז), מין כלי מלחמה, (מויערבּרעכער).

כוביתא (ר"ה כד), פאָרשטעללונג.

כנני (ברכות נח), פאָסטאמענטע; שערבען.

כד (חולין סד), כדורי, (אבגערונדעט).

כד (ב"ק צב:), כאשר, (אלס). כדו, כאשר הוא.

כדא כדרא, (חולין נח:), פוילנים, ווארמ שטיך.

כדבה כזב, (ליגען), (דניאל).

כודא (ע"ג כט), מין חולי.

כדי זאָ וויא, זאָ פיעל.

כדי (אלס, אום, ראמיט, דאס), (דניאל).

כדי (ר"ה ה), כדוי, (אומזאָנסט, אוננומץ).

כדי (יבמות מז), כדאי, (ווערטה, היגריי כענד).

כדודא מין אבן יקרה, ת"י גופף.

כדומים (כלים יג), עץ ארוך להוציא בו דלי שנפל לבאר.

כדום ענבי כדרום, פי' ענבים שהתליעו, (ב"מ קו).

קען־פערמיג).
 ככר (כלים יז), מרת חצי הקב.
 כל כלי, (אללעס). כלל, (אללגעמיין, רע־געל). מכלל, (דארויס איזט צו שליסען).
 כל כך, כולי האי, (זא זעהר, זא פיעל).
 מכל מקום, (יערענפאללס). כל דכן, כל שכן, (דעסטאָ מעהר). כל שהוא, כל דהו, (ראס קליינסטע, עם זיאי וויא).
 כל (שבת נז:), כליא, מין תכשיט. כלה, (מדות פ"ד), טס של ברזל וחד, להבריה העורב. אכלויי מכלינא, (ב"ב ה), הינ־דערן, צוריקהאלטען.
 כל ואכלי, אכלאה יכלי, (רופען, שרייען), תר' שאוג ישאג.
 כל כלי, (חולין מט.), דכלה, דרשה, (פרע־דינט).
 כל בבילה, (סוכה י:), חופה, (דעקסע, באל־דאכין). כלליה, עשה לו חופה, (ב"מ קא).
 כל מכילתא, (מאס), גם שם לחבורי הלכות ומשניות. במכילתך, (גיטין מד), מכילא, כילא, (מאס), (ב"מ ט).
 כלט כלוט, (ירוי' שבת פ"ח), הכלוטין, (שלאָס, ריגעל), (פסיקתא ו).
 כלא בכלאי, (נדרים צא:), פאָרהאננע.
 כלב מכלב, (מ"ק י), מפזר התפירה ודומה למצב שיני הכלב. כולבא, (הונד), (ב"מ פד).
 כליבה (פתיחת' איכה רבה), קאָרב.
 כולבא תר' קרדום, (האקסע).
 כלבודא מין צמה, (ירוש' עירובין ג).
 כלבום (סוטה יט:), מסמר, (נאגעל).
 כלבום (מנחות סג), מין כלי.
 כלבם (ב"ס ק:), מטלניות שמקנחין בהן היורות, (קעססעל וויש).
 כלבית (שבת עז:), מין דג קטן.
 כלידים (ב"ר פט), האל־באנד.

כלירא

כות דכותי, (גלייך, וויא), תר' כמוני.
 כוזבה רום כוזבה, (מנחות ס"ט), פי' טפת כוזב המכזבים, (אויפהערן), (פרה ח).
 כוזב כוזבות, (ב"ק צז:), שטבע בן כוזיבא.
 כזית (אליפען־גרעסע), שעור גודל הזית.
 כיחי (ב"ק ג:), (פלעגמא, שפייכעל). כיחה, (שליים אויסווערפען).
 כחל מכחול, (כלים יג), הכלי שעל ידו מכניסים בעין. כחלי, כוחלא, מראה כחול, צבע שחור, (שמינסע).
 כחל (חולין צז:), דד הבהמה, (אייטער).
 כוחילנא (חולין סב:), שם עוף.
 כחש מכחיש, הכחשה, (אבליינגען, ווידער־שפרעכען, ווידערשפרוך).
 כחש מאנערקייט.
 כי (מנחות עד:), אות יונית, X.
 כי (ר"ה ג), אי, דלמא, אלא, דהא, שמא, (אלס, וויא). וכי, והכין, מלת השאלה.
 כיו (ירוי' ברכות ג), זאָ וויא דיעס.
 כירר בכיורי, וכיירה, (בעשטשרייכען, בע־טיינכען, פארבען), (ב"ק נד).
 כוכא (ברכות לז:), קובען.
 כך (זאָ). לכך, (דארום). כל כך, (זאָ זעהר). הלכך, (דארום).
 ככי (באקצעהנע). לככא, שן המפתח, (חולין נט).
 כוכא (גיטין סח:), מערה, (העהלע, היטטע).
 ככב כי כוכבי, (ע"ג כט:), באויר לאור הכוכבים. כוכבא, (שטערן, קאָמעט), גם שם לא' מוכבי לכת, (מערקור).
 ככיי (כלים יז), (דינגע הייטכען), הארומים הדקים.
 כוכלא (ילמדנו תולדות), מין בגד.
 ככלי (יומא עה:), מין עוף שמן.
 כוכליאר (שבת סב:), מין תכשיט, (שנעק־

כלידא (בעכער), תר' גביע.
 כלידון (ירו' פסחים ג), הלורה, (שמוטץ).
 כולמיתא (פערפוילט), תר' לעז "רקבון".
 כילי (ב"ר נא), מין שרץ.
 כליא (ב"ב יז), בטן ואמצע התנור, (בויד).
 כיליארין טויזענר, (פסיקתא כא).
 כיליא (קראנע), (ב"ב ח).
 כליל (כתובות עז:), כליל מלכא, כליא, מין
 עשב ועושים ממנו עטרות.
 כיליריכון (מר' קהלת), שר אלפים
 גרוכבים.
 כלך (כלאים ט), פסולת משי, (פלארעט
 זיידע).
 כלך (יבמות מד:), געהענור.
 כליכה (ט"ע כז:), קארב.
 כלכית (שבת עז:), כלכיר, מין דג קטן,
 (ירו' נדר' פ"ו).
 כלכל כלכול, (שבת פ:), טוח בשרו בסיר
 להשיר השער. מכלכל.
 כלכל כלכלות, (דמאי ז), קארב.
 כלום (נדרים סג:), (עטוואס, וואס גור,
 גיכטס), וישמש ג"כ למלת השאלה.
 כלמי (ברכות נא:), כנים, (לייזע).
 כלומך (שמ"ר טו), מעלות השמש,
 (שטופע).
 כלמוס (ילמדנו תולדות), מין בגד.
 כלן מין בגד, ת"י כאדרת.
 כלזון (בכורות מג:), לאנג קעפפין.
 כלנים (אדר"נ כד), מתנ, (צויס).
 כלזנסאות (ב"ב סז:), שטאנגען.
 כלינארין (ירו' סנהד' יא), מין בגד.
 כלניתא (פסחים לה:), מין זרע, (מאָהן).
 כליסין (עוקצין א), מין פרי עץ.
 כולסא (שבת קנד:), חתיכות זוכיות.
 כלפי (ברכות לד:), גענען, פאָר, ווייל.

כוליקום (ירו' תרומות א), בעל חימה.
 כלקסורין (וי"ר כג), פאָרם, געשטאלט.
 כולתיה (צאָרן, האס), ת"י "חמת" אחיד.
 כמא זאָ וויא.
 כמהין (נדה כז), ערר שוועממע.
 כמות זאָ וויא.
 כומז רפוס של בית הרחם, וי"א רפוס של
 הדריין.
 כמינך כל כמינך, (ב"מ פו), כמו כהימנך,
 (דיר צו גלויבען). כמיניה, (איהם צו
 גלויבען).
 כמך (נדה נא:), מין מאכל, (איינע ארט
 זופפע).
 כמזן קיממעל.
 כמן וכמן, מכמינין, (אויפלייערן), (סנה' סו).
 כומן (ב"ב עח:), פרויען־זאממעל.
 כמס ולכומסאות, (פאה ה), קובע, (מיטצע),
 או תחתון של שבלים.
 כמס (פסיקתא שובה), תפיסה, (פעהראפ־
 טען).
 כומצא (גרובע), תר' ופחת.
 כמר הסכמיר, (מעשרות ד), כומרי, (ער
 ווארמען, מירבע מאכען), טומן פירות
 בארמה כדי שיתחממו ויתרככו. כומר,
 עינף, (ב"מ עד).
 כמרוסא (במד' רבה יב), איין געוועלכטע
 ציממער.
 כמש כמושין, (פסחים לט:), התחלת רקבון,
 (פעררוועלסט).
 כמתא (עירובין פד:), כומתאי, (קאָפּף־
 דעקקע).
 כמות (ב"מ כד), כמו, (גלייך וויא). כמותו.
 כן בכניהון, (כריתות ג:), פי' מקומם.
 כן הכן והכנה, (כלים יב), הכן, (לינעאל),
 והכנה, (שטיפט צום לינירען).

כונא (שבת קי:), האנרפאלל.

כן המכנה, (צונאמע געבען), (ב"מ גח).

כן כיני, (יר' כלאים ב), (זא איזט עם).
ונם בלי שאלה.

כן כונניות, (חולין נו:), המעיים המכורכים,
(געקרעזע). מכונן, המכונן, (וויקסעלן),
(פרה ז).

כנונא (ביצה כא:), קארב.

כנגר (שבת קט:), מין צמה.

כנדי (חולין מח:), בועה בולטת, (גע-
שוואולסט).

כנדי (ברכות ט:), מין פרי עץ.

כנדי (פסחים ל:), כדים, (קריגע). כנדוקא,
מוכר כדים, (חולין מט).

כנה והכנת, (פרה ט), מין תולעת.

כנימה (מכשירין ו), מיני תולעים.

כנמא זא, וויא פאלנט.

כנס הכניסה, (מגילה ב), הכנסת, (פער-
זאממלונג). נכנס, (העריינקאממען).
מכנים, (העריינבריינגען).

כנף יכנף, (פערזאממעלן), תר' יקבץ.
כנופיא, (פערזאממלונג), (שבת ס).

כנרא (פסחים קיא:), מין פרי.

כנר דכינרא, (פירעל), (מגילה ו).

כנש למכנש, כנשיה, (פערזאממעלן), (חולין
ס). כנישתא, (פערזאממלונג). כנישתא,
(אויסקעהרען), (ב"מ כא).

כנשר בכונשרא, תר' כישור, (שפינג-
ראקען).

כנשר לכונשרף, טבור, (נאבעל), תר' לשרף.
כנותיו חברים, (סאללענען).

כנתא (כתובות קה:), (קארב). לכינתא,
מחצלת, (מאטטע, דעקסע), (סוכה כ).

כנתיא מין תבואה, תר' כוסמת.

כנתא (חולין קיג) קרבים ומעיים, (אייג-

געוויידע).

כנתא כסיס, (געשטעללע), תר' כן.

כס תיכוס, תר' תוכח, יכסן, מכנסותא, (צור
רעכט ווייזען, מאדעלן, פארווירפע מאכען),
תר' תוכחה.

כס כסא, כוסתהא, (בעכער), (שבת קט).
כוס, כוסות, (פרה ב), גומות העור, (האצור
פאָרען). בית הכוסות, מקום המעיים
והדקי, (חולין מב).

כס (ברכות לו:), הכוסס, (קאָסטען, קויען).
לכוס, ומכסכס.

כס בכוסיא, פי' בפשיעה, (פריווילליג-
קייט), (ב"ק קיו).

כס לכסכס, (דייבען, אברייבען), (גרה סב).

כס תכסכס, (יר' ביצה פ"ד), (וואנקען).

כס בכילה ובכסכסיה, (שבת קלט), רצועות
התלויות בה.

כס בכיסתא, (מגילה ז:), בייטעל.

כס נכסת, וכוסו, ת"י ושחטו, כוס, (שלאכ"ב
מען), (חולין מד).

כס כיסי, (שבת עז), כיסתא, קוצים (דער-
נער).

כס כיסי, (שבת קמו:), קמטים, (פאלטען).

כוסבר (דמאי א), מין זרע.

כסח תכסח, (בעשניידען), תר' תזמור.

כסכס לכסכוס, (מ"ס י:), אכפוטצען, רייר
ניגען.

כסול (בכורות ג), שרגלו אחת ארוכה
מהשנית.

כסלא (ברכות ו:), (האָלץ), עצים ויתרות.
כסל דכוסילתא, (מ"ס כת), אומל להקיו בו
דם, (שנעפפער).

כוסמין מין חמים.

כסן כסנין, פרורים, (ברעקען), תר' נקודים.

כסנין, בפרורין של מטעמים. כסני, מין
מאפה, (כתובות יז).

כמן בכסניו, (שבת קלח), (שנידע, בענדער).
 כססמאות (ב"ר ד), שם מרה.
 כסף בכסיפתא, (ב"ק סב), געלרבייטעל.
 כסף שהכסופו, (פסחים מח:), משיכסוף,
 (בלאס וועררען), (נדה מז). תכסוף, (מא"ד
 גער וועררען).
 כסף תכספונה, כסופא, (בעשעמען, שאנ"ד
 דע), תר' תכלימוה, (כתוב' קד).
 כוספא (תענית כד:), מין כלי, (קיסטע).
 כוספא (שבת נ:), פסולת שומשמיין. כוספן.
 כספתיאס (חולין סו:), מין רג טהור.
 כסת (כלים כח), מה שנותן תחת
 מראשותיו, (קיסטען). כסתות, (בכורות
 מה), כנוי לבשר התפוח.
 כסיתא (ר"ה כג), מין צמח.
 כעבין (פסחים מח:), רונדער קיכען.
 כעכע (וי"ד כא), הוסטען.
 כען (יעצט), תר' עתה.
 כער מכוערא, כעורה, (פעראבשייליך),
 מאוס, תר' כרואי, (קרוש' ט).
 כף (שאלע). כפא, (חולין נד). כף סיד,
 (שבת פ.), (מויערער קעללע), כלי הבונים.
 כף כיה, (אופער), תר' שפת הים. מכיפיה,
 מגדרתיו, מעצמו, (שבת סה).
 כף כפאוהו, כופין, (אנטרייבען, נעטהיגען,
 צווייגען), (ר"ה כח).
 כף שכפה, (ע"ג ב), (איבערדעקען). כפה,
 (הויבע), כסוי הראש, (שבת קז). כפויי
 טובה, שמכסה הטובה ואינו מכירה, (אונ"ד
 ראנקבאר), (ע"ג ה).
 כף כפופין, (קרום), (ר"ה כו). נכפי, מין
 חולי נופל, (כתוב' ס). כייפין, (כייגען,
 צווייגען).
 כף הכפים, (שבת קנה), אלומות תבן, (בינ"ד
 דעל). כפת, כיפי, ראכפי, אלומות, (גאר
 בען), (ב"ב סט).

כף הכפין, (פסחים נג), עיקר חריות של
 דפל.
 כף כיפה, (יומא יא), (גערעק, געוועלכ),
 כיפין, בכיפה, תחת קערודית השמים,
 (מגילה יא).
 כף לכיפה, (סנהר' פא:), תפיסה, (וואכע).
 כפתא, תר' מהפכת, בית הסהר.
 כף דמיכה, (נדה יד), שמניה אוכף, (גער'
 זאטעלט).
 כף כיפי, (פעלזען, שטיינע), (מ"ק כה).
 כפא (מד' איכה), צוואנציג.
 כופח (שבת לח:), מקום שפיתת קדרה אחת,
 (קאך העערדע צו איין טאָפּף).
 כף כיפי, (פערלען, ערעלשטיינע), (ב"מ
 לה).
 כפליסין (ירו' פאה ז), ר' פעמים כפול.
 כפלא (קדוממע וועגע), תר' ומעקשים.
 כפלא בכפלי, (לענדען), כסלים, (חולין צג).
 כפליות פאלמענפלאנצע, (ב"ר צח).
 כפן ארכפנית, (ברכות סב:), הוננער הא"ר
 בען.
 כפניות (ערלה א), אונרייפע ראטטעלן.
 כפס מויערער קעללע, (מדות נ).
 כפיסין (ב"ק קיז:), האלב ציגעל.
 כפיסן (געוועלכט, געבעלקט, באלקען), (תר'
 אסתר, ועמורי שש).
 כפיפיות (תרומות ט), קארב.
 כפר הכופרי, (כלאים ט), דאָרף.
 כפר כופרא, (ב"ק נט:), כופרי, (אונרייפע
 ראטטעלן).
 כופרא (פסחים נו), צווייג.
 כפר והכופר, (שביעית ז), מין פרח.
 כפור ריף.
 כפר כפרה, (פערזעהנונג).

כפר ואכפר, (פערליינגען), תר' וכחשתי, כפירה, כופר.

כופרא (שבת סז), פער.

כפר ומכפרה, לכפורי, (אבוישען, אויס־שטרייכען), תר' ומחתה פיה, (גיטין נו).

כפישה (אהלות ח), מין כלי, (קיסטע).

כפושה (יבמות קז:), במדה גדושה ובוותרנות, (איבערשיטטעט).

כפשני (חולין סב), איין ארט טויבען.

כופיתא (ב"מ עג:), (פאס, טאָננע), כופתא, (שבת עז).

כופתא (גיטין לב), קאָרב.

כפת כפותא, (ב"ב עג:), (מיסט), "כפת" הירדן, מין בושם, (כריתות ו).

כפת כופתין, (בינדען), (תמיד לא). מה "איכפת" ליה, (וואס קיממערט עס איהן), (ב"ר נג).

כפת כפת שאור, (פסחים מה:), (לאיב בראָד), עגולי לחם.

כופת (כלים כ), שם כלי, וגם עץ עב או קורה.

כפתא סד, (בלאָק), תר' מהפכת.

כפת וכפית, (רייה, צייטיג ווערדען), תר' וינמול שקדים.

כיצד (אויף וועלכע ווייזע, אַרט?), פי' על איזה צד?

כצצריות (מד' תהלים א), פעסטונג.

כר כרי, (גיטין מז), כרים, (כלאים ט), מה ששוכב עליו, (פאָלסטער).

כר כירה, (שבת לו:), באַקשטיינע, באַק־אויווען.

כר דכריא, (ליידען, טריבזאל, קורץ), תר' וקצר רוח.

כר כור, שם מדה, תכיל ל' סאין.

כר כירי, (עירובין נג:), דינער.

כר כירה, ל' מכירה, (פערקויפען), (ר"ה כו).

כר כירי, (ב"ר פט), פריידע.

כר כריא, (ב"ב ח), (גראָבען), חפירה.

כר כרוון, ת"י חמרים, בכרי, (געטריידע הויפען), (גדרים יט).

כר כירי, (ילמדנו מקץ), ענין נתינת שלום, (זייא געגריסעט).

כר הכירין, (כלים יא), שם כלי, (פרעם ברעט).

כרובא (ברכות כט), מין ירק. כרבא, כרוב, (ב"ק צב, ע"ז כט).

כרב כרבי, (שבת לג), (אקערן). כרבא, (דאס אקערן, אקערפעלד), (גדה סה).

כרוב, (אקער, אקערווייטע). דבי כרבי, במחרישה, תר' "לכברת" ארץ, (מכות סז).

כרביז דכרביז, מין עז ידוע, (חולין נט).

כרבלא (ברכות ז), כרבלתו, (שבת קי), (האָהנענקאָמם).

כרבלין (ב"ר כג), מין כלי זמר.

כרבלתהון מין בגד, (דניאל).

כרבל ומכרבל, נוע בכברה, (דורכזיעבען), (ילמדנו וירא).

כרבק ויכרבק תר' וישרק, (פייפען).

כרבת תר' מצלות הסוס, (גלאָק).

כרגא מס הגולגולת, (עירובי נא).

כרדום (מאנטעל), תר' אפור.

כרירן (הארט).

כרה כורהניה, (קראַנקהייט), תר' יכלכל "מחלהו". כריהי, (קראַנקע), (שבת כא).

כרויא (ע"ג כט), קיממעל.

כרוז והכרוז, (אויסרופען, עפענטליך בעד קאָננטמאַכען), (דניאל). מכרוז, הכרות.

כרוז (וי"ד י), קרוג.

כרוזי (חולין סב:), (היישרעקען), (לרש"י), או מיני עוף, (לתוספות).

- כרזבא (היישרעקע), וי"מ נמלה, (אמייר זען), תר' כחמל.
- כרזימון (מד' אסתר), מין מאכל דגים או ציר.
- כרחה, הכריחה, (נעטהיגען, צווינגען). הכרחה, (צוואנג). בעל כרחו, (זוידער וויללען).
- כרטיס (יר' כתובות ט), ברית, שריפט.
- כרך וכודך, (סנהד' נב), (וויקעלן). כרוך, (אנהענגליך, אומגעוויקעלט). כריכות, (בינדעל, גארבען), (ב"מ כא).
- כרך כרוכות, (חולין נט), וכריך, (רונד), (ב"ק ג).
- כרך (גראָסע שטאדט, איינבאנד, באנד). תכריך, (פומעראל, איינבאנד), תכריכי מת, (מאָרטענקליידער).
- כרך וכריכן, (בעפעסטיגט), תר' ובצורות. כריכתא, (פעסטונג), תר' עיר "מצור".
- כרך כרכו, (כרכות כב:), עססען.
- כרכד (שבת פא), וועבער שיפען.
- כרכדון (שמ"ר לח), מין אבן יקרה.
- כרוכא (וי"ר ג), מעיים הדקים וכרוכים, (געקעזן).
- כורכיא כרוכיא, מין עוף שקולו רם, (קדוש' מד).
- כורכיא (ירוש' פאה ב), ירד של ישמעאלים.
- כרכם (זאפראן). כורכמא—לכרכם, (געלכ' פארבען), (חולין כה). נתכרכמו פניו, (געלכ ווערען, ערבלאסען), (כ"ר ג).
- כרכומין (פעסטונגען), תר' מצור.
- כרכומא (קופפער), תר' נחושה.
- כורכמישא (בלייא, בלייא-שטיפט), תר' ועופרת.
- כרכם מכרכם, (ילמדנו קרח), בעוועגען, שיטטעלן.
- כרכמן (מד' אסתר), זנב.
- כרכר כרכורין, (ב"ר מה), אומטאנצען, זיך אומדרעהען.
- כרכש לכרכושי, (שבת עז), וכרכיש, (שימ' טעלן, אבשיטטעלן), (גדה מב).
- כרכש לכרכשיה, (גימין נו), וכרכשא, תלתולת שבקצה המעיים, (מאסטדארם), (חולין קיג).
- כרכשתא (סנהד' קה:), מין חולד.
- כרכשתא (ב"ס נב), העז ההולף בראש העדר.
- כרכשתא (ב"מ ו), קצה וכנף הבגד, (דאם עדרע).
- כרכם (שבת פח:), (צוואמען לעגען, צווא-מען פרעסען). הכירים, שם עלי, (קיר-לע), (כלים יב).
- כרום (ברכות ו:), מין עוף, וכיון שחמה זורחת מתהפך לכמה נוונים.
- כרום מין אבן טובה, תר' תרשיש ושוהם.
- כרם אכרום, (שוואַרץ), תר' פארוד.
- כורמיזא (פויסט), תר' באגרוף.
- כרמלית (שבת ו), לא רה"י ולא רה"ר אלא כרמלית, (מיטטעל אָרט).
- כרומנקיא כבלי היר, (פסיקתא שובה), (קעמטען, האנד-באנד).
- כרן בכרו, (צייט), תר' "בעצם" חיום הזה.
- כרנבי (מד' איכה), מין ירק.
- כרדונכאות, (ספרא ממות), מין כלי שתייה.
- כרם כריסא, (בויד).
- כרם בכרסי, (ב"ר פח), אים אינגערן.
- כרוסין (מד' קהלת), גאָלד.
- כורסא (שמוהל, מהראן). כורסיא, (מנילה כו:), הבימה שמניחין עליה הס"ת.
- כורסיא (זוהר פ' אחרי מות), ל' שבועה הוא, כמו העבודח (מעריף).
- כרוסא (יר' ב"ס ג), גאָלד.

כרסם (גיטין סט.), מחלת הנזילה מהחוטם, (שנזפמן).

כרוספדא שפת הבגד, (זוים, ראנר). כרוספדון, תר' על ציצית.

כרסלכטן (ירו' כלאים פ"א), מין ירק.

כרספת (חולין סה), מין חגב.

כרסתן (חולין ס), בעל כרס רחב.

כרעא כרעי, (פוס, פיסע), (כלים יח).

כרע הכרעו, (שבת כח), מכרע, (בעשטימר מען, ענטשיידען). הכרע, (ענטשיידונג).

מכרעין, (איבערוועגען, איבערגעוויכט גע- בען). הכרעה, (איבערגעוויכט, צוגאבע ביים וועגען).

כרופייתא (מ"ק יג), מוכרי בשמים.

כרף אכרפוא, (נדה מח:), נתגדלו ונתמלאו.

כרפוזנא (ירו' כלאים פ"א), איין באהגען ארט.

כרפס (שביעית ט), מין ירק. כרפסינון, (גדון), (מר' אסתר).

כרופסלא (ירו' שבת ו), מין תכשיט הרגל.

כרצא (גיטין סט:), שרץ בני מעיים.

כרקומא כרקום, (לאגער, בעלאגערער), (כתוב' כז).

כרקמא מין בושם, תר' מור "אהלים".

כרקום (ב"ד צח), יתר שסומכין עליו זמורות הנפן.

כרש כרשים וכרשי שרה, (כלאים א), מין ירק.

כרש כרשינון, (חולין ו), מין קטניות.

כרשיני (שבת פא.), רגבי עפר, (ערד- שאללע).

כרשיייתא (גיטין סט:), סוכען.

כרשתינא (שבת עח), פלערער מויו.

כרישא (ב"ב ער), מין דג.

כרת, כרתא, מין ירק, תר' החציר. כרתן,

(בירוש').

כרת הכרתים, גזע, (שטאמם), (ירו' כלאים פ"ד).

כרתית (כלים כ), שק של עור.

כש כישא, (שבת קמ:), כישתא, (בינדעל), (שם).

כש הכושי, (שווארץ), שחור ככושי, (סוכת לר).

כש כוש, (כלים ט), שפינדעל.

כש הכישה, (קרושין כב:), שלאגען, קלאפ- פען, בייסען.

כש כשכש, (ביצה כ), כשכשה, (שיטמעלן, קלאפפען, בעוועגען), (חולין לו).

כש כישי, (שבת קח:), שטיקסער.

כשמ תכשמ, (בעגליקען), תר' תשכיל.

כשל לכושל, (כתובות פד.), הגופל והגרוע במצב.

כשף וכושפין, מין בגד מדוקם, תר' בגלומי תכלת ורקמה.

כשוף צויבערייא.

כשר הכשרתי, (ב"ק ט), (פארבערייטען). התכשר, (זיד בעפלייסען). כשרין, (גיל- טיג). מכשיר, (אלס צום גענוסע ערלויבט ערקלערען).

כשורי (באלקען), תר' קורות.

כשרי (שבת קח:), שטיקסער.

כשרתא (כרכות מג.), מין בושם.

כשותא (שבת קז:), מין צמח, (האפפען). כשות, (מקוואות ט), כעין שיער צומח על גופות הקטנים. כשותא, כושת, מין בושם, ת"י ושחלת.

כת (ביצה טו:), כתות, (פערזאמלונג).

כת כתא, תר' ספית, (נאכוואכס). כתכתא, תר' סחיש, (רער צווייטע נאכוואכס).

כתב וכתובתא, ת"י מוהר ומתן, כתובת, שכותבין

כַּתְרֵא (פאה פ"ז), ענבים המחוכרים זו ע"ג זו.
 כַּתְרָא מין תכשיט על הראש, תר' ציפוף.
 כַּתַר (קראָנען). מוכתר, (געקערענט), (מגילה ז).

כַּתַר יכַתְרוּ, (וואַרטען), תר' ייחלון.
 כַּתַשׁ מכתשת, (ביצה יד), מערוזער, שטאמפּפּע.

כַּתַשׁ מכתשא, (ב"ר מח), צאנקען, שטריוי טען.

כַּתַשׁ מכתש, תר' נגע, (פלאַנע).

כַּתִּית (שבת עו:), קוועטשונג, רייב וואונדע.

כַּתִּיתִין (יבמות קב:), (לומפּען, פעטצען), חתיכות קטנות מבגד דס.

כַּתַת כותתי מכתת, (סוכה לא:), (צעד שטאַססען). כתות, מין מום של סירוס בכיזים, (קדוש' כה).

שכותבין חלקה אם תתאלמן או תתגרש, - (פערשרדיובנג).

כֹּתֶבֶת (יומא ענ:), (ראטטעל), פרי תמר. כֹּתֶח (פסחים מב:), מין מאכל.

כֹּתְלֵי (חולין יז), בשר שמן של חזיר, (שינקע).

כֹּתֵי כותים, השומרונים שבאו מכותא, (גיטין י).

כֹּתֵל וואנר.

כֹּתֵם (נדה נז:), בלוט־פלעק, שמוטז־פלעק.

כֹּתוּנָא (ר"ה כז:), (העמר). כתונא, (חולין מו:), (ריא הויט), פי' קרום.

כֹּתוּנָא (פלאַכס, ליינ), תר' פשתה. כתן, אומן העובד בפשתן, (כלים פכ"ו).

כֹּתוּנֵיא מין נעלים, (שוהע), תר' המחלצות. כַּתַף לכתף, (שבת ה), מכתף, (אויף דער שולטער טראַגען), (שבת קיט). כַּתַף, (כלים פכ"ו), (לאסט טרענער). כַּתַף,

ל

לֹא (יומא כ:), לא שמיה, (ניכטס). לאו, (איינ פערבאָט), לאוין.

לֹאֵה ולא, (מירע), תר' ויגע.

לֹאֵי (חגיגה ט), באמת, (ווירקליך).

לֹאֲכֶסן (וי"ד ל), מהרה, (שנעלל).

לֹב לבובין, (ע"ג לב), פי' כנגד הלב. אַלִּיבא, (נאָך דער מיינונג).

לֹב ללכבו, (ילמדנו), בעהערצט מאַכען.

לֹב ולכה המלכה חייב, (ב"ס ט), אנצינדען.

לֹב לובים, (בכורות ה), חמור ממדינת לוב, לובא, לוברקום, לוברקין.

לֹבֵא ת"י המאה, (בוטטער).

לֹבֹד (סוכה ל:), פערבוּנדען.

לֹבֵד הלברין, (כלאים ט), מין בגד מצמר, (פילץ).

לֹבֵד (ירוש' ברכות ב'), ליברין, לבדא, (נאר טעל).

לֹבֹז עיין לזבו.

לֹבֵךְ לבכין, תר' תמכו, (פאססען, האַלטען).

לֹבְלִיבין (בליטהע, שפראַססען), תר' פרה.

לֹבְלֵב (ת"י שמות יד יג), נלבלבה, (שרייען).

לֹבְלֵר (גיטין כד:), שרייבער.

לֹבֵן לבנונית, (ווייס). לבונך, (שבת יג:), טוטר ונקיות, הם ימי ז' נקיים.

לֹבֵן (תולין ה), לבן, מלכנין, (אנברעננען), (ביצה לד).

- לד לודיות, (כלים ב), לדיקי, מעיר לוד, (כלים כו).
- לדן תר' מתערה, מלדנה, (פוטעראל).
- לדנא (כתובות עז:), מין בושם ורפואה למורסאות קשות.
- לודר (שמ"ר ל), פעכטער, שוישפילער.
- להוט (ב"ר לו), מיט בענירדע זוכען.
- להן (דניאל ב.), דעסווענען, נור, אויסער, אבער.
- להוני (ב"ר עח), להונר, (לאננזאם), ווי"ד (כו).
- לזה דלואי ילונייה, (כתובות עב.), (בעגלייר טען). לוייה, (בעגלייטונג).
- לוי (פרה יא), בייא נאמע.
- לווי (!) ווען דאך, תר' מי יתן.
- לויתה (ירו' מ"ס א), קלאגע.
- לוז (בכורות ח), (מאנרעלבוים, האועלנום). לוז של שדרה, (ב"ר כח), שם עצם סטן כדמות שקר.
- לוזין ת"י שקדים, (מאנרעל).
- לוטם (שביעית פ"ו), מין צמח בושם.
- לוטמין (ילמדנו בלק), מין תשורה.
- לוז (שבת קכ:), שטייגע.
- לוז (פסחים לד), וואנרעל טרעפפע.
- לוזבין לויבא, לולב, (צווייגע, בליטהע), תר' כפות תמרים, (נדר' מט).
- לוזב והלובים, (ע"ג עה), קעהר בעזען.
- לוזין (ע"ג יח:), דברים ריקים, (נעפלויר דער).
- לוזיניית (נדרים נא), פי' נוזו את ראשו באופן שנראה שער ראשו כמדרגות ולזין, (טרעפפע).
- לוזיתא (גיטין סח), אבן הנופל מן האויר.
- לוף (פאה ו), מין נמע, (שפראססע).
- לוזקן (ברכות נח), ווייס.
- לכץ ומלכנים, (מדות פ"ג), (ווייס מאכען).
- לדה לבן, (ב"ב ז), שדה תבואה שהיא "לכנה" ואין בה אילן שיעשה צל, (קאר"י פעלד).
- לכבן כתב ליבונאה, (סנהד' כא), שם לכתב עברי הישן.
- לכבן מלכנן לבוני, (ירו' כלאים ב'), רחב כלכינה, (צינעל).
- לכבן תר' לכנה, (הושע ד יג), מין אילן.
- לכס הלכס, (כלים יד), קעססעל.
- לכורנין ת"י באניות, (שיפפע).
- לברות (ב"מ פז), שיפפען.
- לברנקיא תר' מטפחות, (מאנטעל).
- לכש כלבוש, תר' ככור אש, (בראנר, פא" קעל).
- לגאי (ב"ר כ), האָוענפעלל.
- לגדקם (ירו' שבת ה), ווילרער עזעל.
- לגז במלגז ולוגיון, (שבת צב:), (גאבעל), - למלטל ולהפוך בו את התבן.
- לגיון (ברכות לב:), מחנה חיל, (בריגאדע).
- לגין לגינין, (כלים ל), פלאשע.
- לגין (ירו' סנהד' ב), מאַנטעל.
- לגלג לאתלנגא, לגלג, (שבת ל:), (פעראַכ"טען, לאַכען). לגלוג, (מר' שה"ש), (שטאממעלן).
- לגלוגי (ב"ב כה), בליטהע, שפראַססע.
- לגם לוגמיו, (פסחים קז), מלוא הפה, (ראם שלוסקען). לגימה, אכילה ושתייה, (סנהד' קג).
- לגם לגומיא, (במ"ד ב), דבר מגונה, (פער דערבליך).
- לגסמים (אויפזעהער), משגיח, (ילמדנו צו).
- לד לודיות, (ביצה יד), מין מאכל.
- לד לודים, (שבת י), ללודאי, (פעכטער, שוישפילער), (גיטין מז).

למט ומלמטך אילוט, ליט, (פלובען, פער-
 פלובט), תר' ומקללך אאור, (ירו' כלא' א).
 למסס והלמסס, (שביעית ז), מין פרי עץ.
 למרא (ירו' תרומות י'), פפונד, 12 אונצען.
 למור (ספרי ברכה), רעדנער.
 לימור (ירו' ברכות נ'), אנקלאנער.
 למירס (פסיקתא ברכה), דינער, זעלדנער.
 למיש תלמוש, (פסחים מה:), פייכטען,
 פוטצען.
 לייא (פסחים ה:), אומגעקערטע זייטע,
 וואהין.
 ליכא איזט ניכט דא.
 ליכא כמו לאמר.
 לינא (ירו' ברכות ב'), כמו "לית אנא."
 לינן, כמו "לית אנן."
 לית (איזט ניכט), תר אין.
 ליתא עם איזט ניכט.
 ליתא (איין לעווין), תר' כלביא.
 לך ליכא, לוליד, (שבת קלד), פיהרען, מיר
 שען.
 לכא (חולין כה), מין דבס, (לאס).
 לכאורה (וויא עם שיינעט), לי "אור."
 לכלוך (וי"ד כב), פייכטיגקייט, שמוטץ.
 לכס רלכיסא, (ירו' כלאים א'), מין דג.
 לכסן לוכסן, (דמאי ז), אלכסון יעקום,
 (שיעה שרעג).
 לכש (שבת כ:), מין עץ ערבה, (בויטוואלל
 וויידע).
 לכתא (שבת קב), עץ עקום התלוי בחבל,
 למא בלומא, (ע"ג לד:), מין מטבע.
 למא (אונטוירדיג, פאלש), תר' השוא.
 למד לימודים, (מ"ק יב), מין כסוי. לימודיג,
 כעין חשוקים, (רייפען). ולמדום, (שבת
 קכה), ענין כסוי.

למח

לות תר' אל, (צו). לותי, לותך.
 לז ומלז, (כלאים ט), אבווייכען.
 לזכו (כלים ב), לזביו, נריף, האנדהאבע,
 לייסטע.
 לח ליחה, (נדה נה:), (אייטער, שליים).
 לחלוחית, (סנהד' מט), כח ובריאות,
 (פרישקייט).
 לוח לווחים, (שבת מז:), (ציל ברעט).
 לוחי, מין מלכודה לעופות, (שבת יח).
 לחדא תר' מאד, (זעהר, איינציג).
 לתוד תר' רק, (אליין, נור).
 לח ולחיים, (כלים יא), מסי ברזל יורדים
 על לחיי הסוס. לחי, (עירוב' ה), (פפאס-
 טען). בלחיים, ב' העצים שבנקבי העול,
 (כלים כא).
 לחיי (חולין ס'), טוב ונכון, (גוט).
 לחך לחכה, (ב"ס ו), פערצעהרען.
 לחם שמלחם, (וי"ד ג), (צוואמענקלעבען,
 פערביגערען). המלחם, (ירו' שבת פי"ב).
 לחם לחמיות, (כלים ב), כלי חרס נעשים
 בבית לחם.
 לחם לחמיות, (ברכות מב), צוקער ברער-
 כען.
 לחנת תר' פלגש, (קעבס ווייב).
 לחש לחשך ארם, (ברכות ל), (אין אהר
 זאנען). הלוחש, (בעשווערען). מלחשת,
 לחישה, (צישען). בלחש, בלחישה,
 (שמי"ל).
 לחש הלוחשות, (פסחים עה:), היים, גלי-
 הענדע.
 לחש לחוש, ת"י וכל חום, (שווארץ).
 לחת לוחתא, (יבמות קג), כפות רגליו
 הפוכות גביהן למטה ותחתיהן למעלה והוא
 הולך על צדי הכפות.
 לחת ואלחת, מלחית, (זיך נידערביינען),
 (וי"ד ג).

- למח (ילמדנו שמות), פאלש.
 למן ללמינה, (ירו' יומא ג), האפען.
 למס (שבת סג), כלב (הונד).
 למפדס (ירו' יומא ג), למפד, גר ומנורה,
 - (ת"י שמות כ ג).
 לימצא (ב"ר נא), שבלול, (שנעסקע).
 לן לינה, (איבערנאכטען).
 לן כמו לנו, (אונז).
 לונמית (שבת קמז), מטפחת, (לייגענטוך).
 לונכא (ניסין ע), שפיו.
 לסוטה (ירו' שבת ו), אָבער מאנטעל.
 לסמין (רייבער). בליסטייא, (רייבערייא),
 - תר' ושאף צמים, (ירו' הוריות ג). מלסטס,
 - (בערויבען).
 לסת לסתיה, (קינגנאקסע), תר' על הלחי.
 לע רלעיא, (בעמיהען), תר' עמל—לעי.
 לע בלעא, (קינגנאקסע), תר' בלחי.
 לעז לועז, (פרעמד שפרעכענרע).
 לעז ולעזה, (פסחים נא), שפאָסטען.
 לעם מלעיטין, (אין מונדע לעגען), (שבת
 קנה).
 לען והלעונין, (כלאים א), מין ירק.
 לעם ילעום, (פסחים למ), קויען.
 לק רלפיית, לפופי, (וויסקעלן), (שבת סו).
 לק ותלפא, בדלייפא, (ב"מ ק), (צוואממענ-
 בינדען). מלפתו, (סוטה ג), (פעראיי-
 ניגען).
 לק דמלפא, (כתובות סב), צעוואָהנט.
 לפדא (ב"מ פד), לפרי, מיני מאכל טובים,
 (גדר' ג).
 לפדא (טאָפּא), ת"י פרור.
 לפיד (פאָטעל), (כלים ב).
 לפיד (ב"ר כט), אויף קלעהרער.
 לפי (ווייל). לפיכך, (ראחער).
- לפי וילפי, לפא, (אונטער צינדען, ברענגען).
 ת"י ובער, (מד' שה"ש).
 לפלוף (מקוואות ט), צואת העין, (אויגען
 קאָטה).
 לפן והלופין, (בכורות מד), אויגען טריפונג.
 לפס בלאפוסיא, מלפסו, (טאָפּא), ת"י
 בפרור, (פאה ח).
 לפס ליפס, (שמ"ד טו), מין סס, (שטייער).
 לפסן (כלאים א), איין ארט קרויס.
 לופר (במד' רבה י), ליפורין, ראש
 השוטרים, (פסיק' בשלח).
 לפת (כלאים א), ריבען.
 לפת הלפתו, (בכורות מג), דליפתא, איש
 בעל ראש עגול כלפת (ריבע), (שם).
 לפת בלופתא, (ב"ב ה), פערבונדען, צר
 זאממען.
 לפתן (נגעים יג), כל דבר שנאכל עם הפת,
 (צושפייז).
 לצוי (ב"ב עה): בשוחר טוב מזמור מ"ח,
 הגירסא רצ"ו.
 לוקו אָרט, (מד' רות).
 לקק מלקת, (פריה ב), לעקסען.
 לקה ילקיניה (שלאגען), תר' יכנו.
 לקוי (יבמות פ), ווייף, שוואַך.
 לקט מתלקט, (הולין עז), אינו ביחד רס
 כאן מעט וכאן מעט. לקט, (נאכלעזע).
 לקט מלקטי, תר' חוטב, (האקסען). מלקט,
 מלקחיים חר, (צאנגע), (שבת צו).
 לקט בלקטיה, (איינגעוויידע), ת"י
 בנצותה.
 לוקטא (מד' איכה), קליין, וועניג.
 לוקוטונגמיס (מד' תהלים קמט), משנח
 לדוכוס.
 לקטיקא (ילקוט משפטים), איין זואגען
 אָהגע רעדער.
 לקנא (שבת יב), בעקסען.

לשלושת (שבת קמב:), צואת תרנגולין,
(הינער קאטה).
לשון לשונות, (ב"מ כא.), בינרע.
לתאי (ב"מ כ:), גליק.
לתת מילתת, נילתות, (פסחים לו.), איינר
וויקען, וויקען, וואשען.

לקן (יר' מעשרות ד), מין מטבע.
לוקס (סוכה נו:), וואָלף.
לקיש (שפעט צייטונג), (סנה' יח).
לורטיא (מר' איכה), באָד וואַנע; לאָר
בעער קראַנץ, זר של עלים.

מ

מובת מובאת, (נגעים ו), נעמעסען, גע
נויא.
מגב והמגיב, (טבול יום ג), כלי שרומה ליד
אדם, (האנרשוח).
מגביא גילי (שבת קי.), מין מלח.
מגביתא (שטראפע, לידען), תר' עונש.
מגג (פרה ג), מין גומא, (שילף).
מגו ווייל.
מגוד (פסחים כו.), קלירער שטאַנגע.
מגד מגדון, (בינרעל), ת"י וקסמים.
מגזיין (יר' שבת ו), (שניידע צייג), או
מין כלי זמר.
מוגלא (חולין מח.), אייטער.
מגלכא ובמגלכין, (וי"ד כז), רצועה
(פייטשע).
מגל סערב.
מגלונאה (פסחים מה.), גראָס.
מוגלסייא (ריגעל), תר' והפותות.
מגמגם (מגילה לא), שטאַממען.
מוגמר (ברכות מב:), מיני ריחנים שמעשנין
בהם הבית, (רויך ווערק).
מגן (אומזאָנסט), תר' חנם.
מגני (פסחים קז.), (אויפגיסע), יציקות,

מא תר' מה. מאי, (וואס, וואס איזט).
למא תר' למה, אמאי, (ווארום).
מאדים (שבת קכט:), פלאנעט מארס.
מאכולת (נדה יא.), לויז.
מאים (פיללייכט), תר' אולי.
מאן מאניא, (נעפעסע), (עזרא).
מאן מיאון, (ניכט וואָללען).
מאס מאסיא, (מר' איכה), פעהאַסט.
מארופה (שביעית ה'), (נראבשייט, רידעל).
מאור (שבת קנו.), פענסטער.
מאורע (שבת יג), (עראיינגים). אירע,
(זיך עראיינגען)
מבנאי (מכות יא.), (אקקער מאַנן; פער-
שניטטענער), סרים.
מובהק קלאָר.
מבוי (עירובין ב), אייננאננ.
מבל מובלתיא, (ב"ר פ), משא, (לאסט).
מבליגא (סנהד' קה:), אייכען בוים.
מבן במבינה, מבאניד, מביני, (בעזעם),
(ב"ר עט).
מבעה (ב"ק ב.), זה השן.
מברא (יומא עז), מקום מעבר הגהר,
(פראָם).
מברכתא (כתובות י.), מעדען.

מדני (שבת לנ:), בינרעל.
 מודנא מורנוון, (וואנע), ת"י מאזני.
 מדנה מדינהא, מורה, (אָסט זייטע), תר' קדם.
 מודעא (ב"ב מט.), מודעה, מודעיו, (ער קלערונג, בעשלוס), (עירוב' גר).
 מדעם (ניכטס; עטוואס), תר' מאומה.
 מדף רייכער געפעס, (כלים מז).
 מדף (דעק ברעט), גם מכסה העליון של הזב, (כלים כג).
 מדורתא (שייטער הויפען), (ביצה לנ).
 מדרא (וואורפשויעל; פייטשע), רצועה, (יומא כג).
 מדרון מקום מורד ושפוע, (אבהאנג), (פסחים מב).
 מדר (ערד שאַללע), (ת"כ מצורע).
 מדרקא (פערפוילט, קאָטה), תר' רופאי אליל.
 מדושא מין בושם, (מ"ק יב).
 מהוהא (פערפוילט), (נדה נו).
 מהו וויא איזט עם ?
 מהבתיה תר' מתן, (גאבע).
 מהוכיא מין תכשיט, ת"י כומא.
 מהולתא (זיעב), (ביצה כט:).
 מהל (בעשניירען). מהל, מהול, מהולתא, (בעשניידונג), תר' למולות.
 מהומה (אונרוהיג), (נדה ה).
 מהם דמהמי, (פערברענגען), תר' ומעלים.
 מהרקי מהרקייהו, כתבי הקשור, (בינר ניס; מעבעל), (ב"מ עג).
 מוועי (פערעפענטליכען), תר' יפית.
 מז נתמזמו, דמתמזמין, (שלאף, לאַקסער), תר' הרפאים.
 מזווה שם בתלמוד לקלף שקובעין ברלת.
 מזייא שיער, (האַר), (מגילה מז).

מגנון (ב"ר מג), מגניות, (קינסטליכע מיטטעל, בעטריגערייא). במגנין, (צויבער רייא).
 מגם מגיסתא, (שיססעל), תר' קערה.
 מגוסין (שטיקען), תר' פתותי.
 מגיסמרני (אנפיהרער), (ת"ש אסתר ט ג).
 מגיסתא (ב"ק קיד), אנפיהרער.
 מגפיים (שבת ס), אייזערנע זאָקען.
 מגורה מאנאציין.
 מגיר מגירתך, שכן, (נאכבאר), (נדר' כא).
 מגרום (מד' איכה), (קוכער). מגריון, בית הבשול, (קיבע), (ירו' ביצה ה).
 מגרפות מגרופייתיה, (שויפעל, מיסט גא בעל), תר' ויעיו.
 מגריפה (ערכיין יא), מין כלי זמר.
 מגוש (שבת לה), מכשא.
 מדה (זיטטע, רענעל), (אבות ה).
 מד אמודאי, (ר"ה כג), ולימוד, (שוויממען, טויבען), (גיטין מז).
 מודיות (גיטין נו), מדת היבש, (שעפפעל).
 מדא (קלייד), (ברכ' כה).
 מדבריות מרחבי אחו לרעות במ, (ביצה מ).
 מדברנא תר' תחבולה, (ראטה שלאג).
 מודה מורים, (געשטעהען). מורנא, אתן תודה, תר' השתחווית.
 מדוכיא (סוטה כב), פי' שראשו כפוף.
 מדוכרי (מ"ק יב:), פאקעל טרענער.
 מדין (ווארום), ת"י מדוע.
 מדל (פאה ג), אויסברעכען, שיטטער מצ' כען.
 מדלא (שבת סנה), אויפגעוויבען.
 מדלא (פערמעגען), תר' הין.
 מדלייהו (פסחים כג), (פאללען), דרף נפילת.

מח ימחא, מחאה, למחות, (אָבּהאַלמען, הינ־
 דערן), (ב"ב כה, שבת נה).
 מח המחווה, (אנצייגען), (ב"מ קיא).
 מח מחי, פּי' זני, (הורע), (מדי' שה"ש).
 מח יתמחי, ומחית, (אויפּלעגען), (שבת נח).
 מח מחי, דמחא ממחי, מחתא מחתינהו,
 (וועבען), (שבת נח, שם קמח).
 מח למימח, (מיט מעהל איינמישען), (פסח'
 ט). מיחא, (מעהל), (שבת לו).
 מחבה (פאה ז), שם להעץ שחובט בו את
 מותר פירות העץ שלא נפלו.
 מחג במחוגא, רמיות, (ווינקען), (ברכ' מו).
 מחגר החבל שקושרין בו תחת צואר השור,
 (כלים יד).
 מחט מוחטת, מפלת נפל, (ילמדנו
 בראשית).
 מחט (נארעל), (סוטה י).
 מחוך מחכיא, מין תכשיט, תר' כומו, תר'
 והחריטים.
 מחול זאפט, (טהרות ט).
 מחל (פערנעבען, עראססען). מחילת.
 מחול סבוב, (אומקרייז), (כלאים ד).
 מחיילא כריכה, (בינדעל), (ב"ר עז).
 מחלציים (שטארקע שטאַנגע, העבע מצ'
 שינע), כלי להניע בו דברים כבדים, (מ"ס
 יא). למחלציא, (שם כה).
 מחלוקת (שטרייט), (אָבות ה).
 מיחם כלי להחם בו חמין, (שבת מא).
 מחץ מין בלי גדול, (צובער), (פרה ה).
 מחצל שטאַנגע, (מכות ט).
 מחצלת יריעה קלועה מקנים, (מאטמע),
 (אהלות ח).
 מחק המוחקו, למחוק, (שטרייבען, אבויר
 שען), (ב"ב פח). מחוק, (שטרייכהאַלץ),
 (כלים יז).

מוזא (האַנרפּאַלץ; שפּרייא), מוז, (קרושין
 נב).
 מזבלי (מיסט קערבע), (סוכה כ).
 מזג מזג, (מישונג; טעמפּעראמענט). מוזנין,
 (מישען), (ברכ' נא). מוינא, (מישער),
 תר' משקה.
 מנוד שם קטן, (ראנצע), (כלים כ).
 מזדנדזין (אין צווייפעל זיין), (חולין מה:).
 מזחילה (ראך רינגע), (ב"ב נח).
 מזיד מוטוויליג.
 מזלא (גליק) תר' הון.
 מזלג גאַבעל.
 מזומטין (פערנגיגען, געזאַנג) תר' בנעימים.
 מזופיתא (פלוד), תר' מנערת.
 מזיקיא (רעמאַנען), תר' לשרים.
 מזקפתא מזקיפין שיער הבהמה במסרק,
 (ב"מ סי).
 מזיקתא (קאַנאַל, גראבען), תר' תעלה.
 מזור ממזור, פתילה שזורה בידים, (ירי'
 שבת פ"ז).
 מזורי מין כלי עץ, (וואש האַלץ), (שבת
 קכג).
 מזר שממזר, (צייטיג מאַכען), (ב"ר י).
 מזרה וואורפשויעפל.
 מזר מזרות, (שפינגען), (סוטה לא).
 מזר מזרות, (צערראַנען), (חולין קט).
 מזריין מין עשב משלשל, (פסחים קז).
 מזרן מצע, (טעפּפירד), (כלים יט).
 מזרקי (בלוט אָרערן), (חולין צג).
 מזרקי מין חיה, תר' כתוא מכמר.
 מח ומחו, ממחה, (שלאגען, צערשלאַגען,
 צערמישען), (מע"ש ה).
 מח זמחוי, וממחה, (אבווישען), (ב"ב פח).
 מח סמחו, (איינמישען), (שבת ט).

- מחרשה מסרק, (קאמס), (ב"מ קיג).
 מחתא (ניכטס), תר' כמעט.
 מט מטמטמת, (וואנקען), (פתיח' איכה נב).
 מט מטא, מטה, דמטו, (קאממען, דייכען,
 געלאנגען, רייף זיין), (חגינה ה). אמטו,
 (דארט), (פסח' פג).
 מטבע (מינצע; פאָרם), (ברכ' מ).
 מסו במטותא, בקשה, (ביטטען, ביטטע),
 (ברכ' לה).
 מטחאתא ירך, (היפטע), (גיטין סט).
 מטוטלת מטלית, חתיכת בנד, (לאפען),
 (שבת נד).
 מטוטלת אנך, (זענקבלייא), (כלים יב).
 מטטור מטטרון, פקיד ההולך לפני הצבא
 לשום להם מקום לחנותם, (ילמדנו תשא).
 מטכסא משי, (זירע), (ב"ק קיז).
 מטכסא (מיטטע, צווישענרוים), (ב"ד סג).
 מטול (ווייל, ווענען), תר' כי אתה תברך.
 מטול תר' למשא, (לאסט).
 מטיליא מין קטניות, (תוספ' מעשר' ג).
 מטלנא (שטאנגע) תר' (אויב מ יח).
 ממלניות (טהיילווייזע, שטיקען), (פתיח'
 איכה נא).
 ממלא מטלן, תר' סוכות, (היטטען).
 ממלן לממלנוהי, (רייזע שטעללען), תר'
 למסעיו.
 ממלון מקום חפירת עפר המתכות, (בערג
 זוערק), (במ"ד ז).
 ממרין געבער מוטטער, (ב"ד סג).
 ממרדי שם אליף, (ע"ג יא).
 ממרוניתא אשה חשובה, תר' שומד
 הפלגשים.
 ממרפולין הויפט שטאָרט, (מגילח ו).
 ממרפסיה שכר וגמול, (לאָהן), (פסחים נו).
 ממרקא רצועה, (פייטשע), (יומא כג).
- ממרתא שם מדה וחבית של משקים,
 (כתובות י), גם (וואכטפאָסטען), תר'
 המשמר.
 מי מלת השאלה, זכירוש' יבוא במקום סן,
 (פאָן).
 מיא (וואַססער), תר' מים.
 מיי כמו מאי, (וואס איזט), (ירו' שבת ח).
 מידי (עטוואס, זאכע), (ב"מ צד). ובא
 גם לשאלה, מידי גבי הדרי תניא?, (ניכט),
 (עדוב' ב).
 מידם (עטוואס), תר' כל מר מתוק.
 מיהא (פאָן היער), (גיטין לד).
 מיהת מיהו, על כל פנים, לפחות, (ווייניגס-
 טענס), (נדה ו, ע"ג מא).
 מיומם מין צחוק, (שויא שפיעל), (במ"ד י).
 מיל (סוויזענר שריטט), (יומא סח).
 מיימים מילדת, (העבאמע), (ב"ר מה).
 מיירי תר' אלון מורה. קמיירי, (לערנען).
 מייש מין אילן, (תמיד כט).
 מייתי (בריינגען), תר' ינופה ידו.
 מך מייכי, (ב"מ פד:), (אונטער בעטטען),
 מככין, תר' משכב, מאכית, תר' רפדתי.
 מך מכיא, מכיך, (נידרויג, געשטירעט),
 (וי"ד יג), תר' שפל.
 מך שנתמכך, (אבגעריבען), מכא,
 (גלאטט), (סנה' קא, ב"ק נז).
 מך מוך, (ביומוואָללע), צמר גפן או פשתן
 הסרוק, (שבת סד).
 מך המוכין, פושרין, (לעפליך), (פרה ח).
 מכבד קעהר בעוען, (עוקצין א).
 מכבנתא מין תכשיט, (שבת סב).
 מכבש מין כלי, (פרעסע), (כלים טז).
 מכדי מלת השאלה, (ב"ק ג).
 מכחל מכחול, (אויגען פענעל, אָהר לע-
 פעל), (כלים יג).

מכילא (איין מאָס), תר' משורה. מכילתא, (לעהר זאמץ).

מכילתא (אפפער געפעס), תר' מנקיות.

מכטר מכמירין, פורשין מכמורת.

מוכני מאשינע, (יומא לז).

מכס מוכסין, מקבל הפרעון והמכס, (שבת עה).

מוכסין מין פרי, (ע"ג יד).

מכסורין שארען, (ילמדנו, מי מנה).

מכירה שווערד, (תנחומא ויחי).

מכוש האממער, שלאג, (ב"ב נד).

מכוש גראב שייט, רידעל, (וי"ר כד).

מכתא מכותא, (שיף), (כתובות סט).

מכתבא גריפפעל, (ע"ג כב).

מכתש תר' נגע, (פלאנע).

מכתשת מין כלי, (מערוער).

מל מוללין, (אויסרייבען), (ביצה יב).

מל מוללין, (פערמישען), (פסחים ט).

מל מולל, (איינדרעהען), (כלאים ט). מלל, (פרענזע).

מל במיללין, הדייטים, (געמיינ), (סנהד' סו).

מל מילה, (בעשניידונג).

מל ממולאי, (ב"מ קט), מבית עלי שחייהם נקצרו.

מל מולייתא, (אונרעכט), (ב"מ קט).

מל ממילא, (פאן דער זאכע זעלבסט).

מלתא, (וואָרט, זאכע). במללא, (שבת

קי), (גליהענדע קאָהלען). מלתא, (ארער לאסט).

מל במללא, זהב שחופרים מן הארמת, (כתובות סו).

מל מלייתא, מולייתא, מוליא, תל, (אנהעה,

וואַל), (עירוב' נו, ב"ב גד).

מולייתא אנגעפיללט, (פסחים עד).

מל מילה, מין עץ סרק, (עירובין לג).

מל מילין, (גאלל אפפעל) זמחה יעשו דין שחור, (גיטין יט).

מל מילא, מלמלא, מין בנר צמר יפה, (גיטין נט).

מל במלת, (דיא ווייכע פאן אָהר), (קדושין כא).

מלאי פערמענען, פערדינסט, (פסחים לא).

מולא מולאות, (מוילעזעל), (שבת נב).

מלבנות ערוגות, (בייטען), (פאה ג).

מלבנות, (ב"ב סט), מזוות, (פפאסטען).

מלבנים, (תרומה ד), חתוכי תאנים מרובעות.

מלוג הבעל אוכל הפירות, והקרן שלה, (מעלקען), (ב"ק צ).

מלג מולגין, (אכבריהען), ביצה לד).

מוליגא מי חלב, (מאָלקען), (וי"ר יב).

מלוגא שק של עור, (כתובות פ).

מלגז גאבעל, (שבת קכב).

מליגלה האָניק סיכיל, (ירי' חלה א).

מלוגמא פפלאסטער, (שביעית ח).

מלוח (גלייביגער, לייחער). מלוח, הלואה, (אנלייהע).

מלוזמא מין מטבע, (ברכות נג).

מליח דג מלוח. מלחת, מין עפר לבן דומה

למלח, (אהלות ג).

מלח ממלח מלוח, (שיף קאפיטאן, רודער

רער), (כתובות פה).

מלסמיא איברים ועצמות, (גלירער), אהלות יז).

מלסמייא האָניק געבעק, (ב"ר מח).

מלסיתא (פערפוילט), תר' וכרקב.

מוליון עושה קדורים עם פורים, (ע"ג יח).

מוליאָר מין כלי להחם חמין, (סאמאָוואַר,

שבת מא).

מלך נמלך. (זיך בעראטהען).
 מלכיא קראנקע, (דברים רבה תצא).
 מלכניקי מין צמה, (ירו' שבת ו).
 מלמל ממלמליון, (ווינקען, מורמעלן), (מד' קהלת).
 מילמלי מין תפוח מתוק, (ירו' מעשרות א).
 מלמולין קאטה, שמוטצקערנער, (מקוואות ח).
 מלנין דיו, (טינט), (ב"ר א). מלני, (שווארץ). (ירו' ע"ז פ"א).
 מלוסא ריוח, (רוים), (ב"ב סו).
 מלוסא טאָפּף, (תר' פרוור).
 מלעין זקן השבלים, (באָרר), (עוקצין א).
 מלפנא דמלפא, (געוואָהגט), (יבמ' כא, כתוב' סב).
 מלפפון מלפניא, ת"י אבטיה, (מעלאָנענר אפּפעל).
 מלקת לעקען, (פרה ט).
 מלקוט עור שמשמין בעיני הפרה לסבב בדישה, (אויגען לעדער), (כלים יז).
 מלקות שלעגע.
 מלוש טאָפּף, (ירו' גיטין ח).
 מילת מין בנד צמר יקר וטוב מלתן, מילת, (חולין ג:), בעין שיער מצמר דק.
 מומחה מקום מרווח וישר, (אויסגעבריר טעט), (עירובין נח).
 מומחה בקי ומדקדק, (איבערצייגט, קינסט לער, געלעהרט, ערפראַכט), (שבת ס), אתמחי.
 ממל האבן הטוחן את הזיתים להוציא שמן, (פרעססע), (מעשרות א).
 ממון ממונא, (רייכטהום, געלד), תר' הון.
 מם מומי, (שוואור), (ב"מ סד). תמי, תר' תשא. ימיון, (שווערען), (פסח' קיג). מומתא, (שוואור).
 מומסין ליצן, (שוויא שפילער), (ב"ר ב).
 מומק וממיק ממיקנותא, ליצן, (קאמער יאנט), תר' ולצים ליצן.
 מומר שהמיר אמונתו.
 ממרו מין שורש, (גיטין סט).
 ממש ממשא, (פיהלען, פעסטיגקייט), (שבת קנב).
 מומיתא כנה, (לויז), (ירו' שבת א).
 מנא (צעהלען), (רניאל).
 מן ממונה, (אויפזעהער). מנו, (ב"ב נא).
 מן מניה, (פאָן איהם), תר' ממנו.
 מן מיו, עובד אלילים.
 מן מנא, (געפעס), תר' כלי.
 מנין מין מטבע, ת"י גרה.
 מן תר' מי. מאן, (ווער). מנו, מי הוא. מני, מי היא. מנא, (וואָהער).
 מנב המנוביות, וי"ג המעביות, (מד' איכה), בייטע. מנוביתיה, (ב"ר צא), מנובחאי, (מד' איכה), (הויזהערד).
 מנגנין קינסטליכע מיטטעל, (מר' תהלים סו).
 מנגינום בן יחיד, (פסיקתא י).
 מנד דמניד, (ציטטערן) תר' מחירד. במנוד, (עהרפורכט) (שבת קד). מניד, (שיט טעלן).
 מנדה מס, (טריבוט), (עזרא).
 מנהרותא דיענען, (גדרים לח).
 מנוולין האנד שוהע, (ב"ר כח).
 מנמר (אַבער מאַנטעל), ת"י מעיל.
 מנטרומים מחירדים, (שרעקען), (ב"ר כו).
 מנט מוניטה, מוניטין, (מינצע, רוף), (ש"ר פ"ה, ב"ר לט).
 מנין פאָן וואָ.

מנין (צאהל), (עזרא).

מניך מניבא, (האלובאנד), (ילמדנו אמור).
תר' רביד.

מנלן (פאן וואָ הער), מאיה זה לנו.

מנמכום לוחם אחד כנגד אחד, (אלליין
: שמרייטער), (ילמדנו ויחי).

מנמנמי מנהיג, (פאָרשטעהער), ת"י קריאי
מוער.

מנומר (פלעקיג, געשפרענקעלט) (סוכה
לה).

מנון שמארק, (ב"ר כב).

מנן (פאן וואָ), תר' אי מזה.

מוניני ציר, (בריהע, לאָקע), (שבת קי).

מנעל שוה, (כלאים ט).

מנפא במניפייך, כלי המביא את הרוח,
(פאָכער), (כלים טו, ב"מ פו).

מנפול קונה מסוחרים רבים למכור הוא
לברו, (אלליין פערקויף), (דמאי ה).

מינקת כלי שיונקין על ידו את היין
מהחבית, (העבער), (ע"ג נח).

מנקמא מין תכשים, (שבת נט).

מנשתפא הרוח מנשף בהם ומתגלגלין,
(פערקייקלען), ב"מ כג).

מנת על מנת, אופן ודרך, (ארט אונד וויי-
זע), (קדוש' סג).

מינתא מין צמח טוב הריח, (מענטא),
(עוקצין א).

מסו רפואה, (היילען), (שבת עח).

מס משימסו, (ווייך זיין), (מעשרות א).

מס במיסון, אמצע, (מיטטע), (מ' איכה).
מסא כלי שרודין בו את הפת מהתנור, (לאָד-
פעטע), (תענית כה).

מיסא מיני תבשיל, (געריכטע), (ילמדנו,
במדבר).

מסאמא מלמד הבקר, (אַכסען שטאכעל),
(ווי"ר כט).

מסובלי רצועה קלועה מקש בשומים,
(קראנץ), (ב"ב פו).

מסובין גדולים וחשובים, (פסיקתא, רני).

מסבתא תר' לולים, (וואַנדעל טרעפפע).

מסו החלב שמקפאים לגבינת, (ב"ר ד).

מסוי הביט, (קוקען), (כתובות ט).

מסחפא (שפיו), תר' כידון.

מסחתא אמסחתך, (וואַגשאלע), תר'
מאזנים, (ב"ס כג).

מספייכי מין נטף מריח, (ב"ר צא).

מסטירון געהיימנים, (ב"ר ג).

מסטבייטא (ירוש' ביצה א), (באנק).

מסטורין ראטה געבער, (ב"ר ג).

מוסך לוטש, (שלייפען), (ב"ר יב).

מוסף הקרבן והתפלה "שמוסיפין" בשביל
קדושת היום. הוספה, תוספת, (צוגאבע).

מסכתא לעהר זאמץ.

מסכסכת הפגימה מסקללת הנוגע בה, (זענע
ארטיג), (חולין יז).

מסמא גרויס, שווער, (נדה סט).

מסמים יקר וחשוב, (פאָרציגליך), (חגיגה
כו).

מסמסין מין מטבע, (קדושין יב).

מסמס ממסמסא, ממסמסין, (טרעסטען,
בערוהיגען), (ב"ר פב).

מסמס דמסמסא, מטמוסי, ממסמס, (בעד
שמוטצען), (חולין נג).

מסמס מתמסמסין, נתמסמס, (חולין מה),
מוסמסין, (צערדינען, צערנאנגען), (נדה
כד).

מסמסתא (פאָרהויז), וי"ג מסמתא, (תר'
יחזק' מג יד).

מסמר נאגעל.

מסני מסאני, (שוה), (קדוש' מט).

מסם המספ, אסטומכא, (מאנען, פייסט-רארם), (חולין מב).
 מסוסמלא האלביזיילע, ירו' שבעות ג).
 מסוסלא מין פרי, (ירו' שבת ז).
 מסיפס (האלבציון), גדר נמוך, (ב"ב ב).
 מסופשמיא הוא ארם נהרים, (ב"ר מד).
 מסק וכמוסק, (אבקלייבען), (נגעים ב).
 מסיקין רייבער, (ב"ק קטז).
 מוסקין מין נטף חזק הריח, (ירו' ברכות ז).
 מסקר (צורעכטווייזען), ת"י ייסר.
 מסר זענע, (שבת קכג).
 מוסרה שטרק, (פרה ב).
 מסרק איין קאמם, (כלים יג).
 מסורת מה שנמסר בקבלה, (טראריציאן), (אבות ג).
 מסרת (פפאננע), תר' משרת.
 מסת מסתייה, מסתייא, (נענוג, הילפע, בעווייז), (ברכ' נה, פתיח' איכה נב).
 מסותא באדע, (ב"מ י).
 מסתמתא יסוד המזבח, תר' עזרה (יחזק' מן יד).
 מוסתק מין זפת, (ביצה לג).
 מע מעין, מעה, מין מטבע (קרוש' יב).
 מעות, (גערל), (ב"מ יג).
 מע מעיים, (אייננעוויידע, איננערע). מעא, מעין. מעה, פי' הפנימית, (קערן) (ערוית א). מעיינא, שלשול, (דורכפאלל), (תענית י).
 מעה חוט, (פארען), (וי"ד יז).
 מעברתא (בריק). מעברתא רתפילי, מקום שעוברת הרצועה, (מנחות לה).
 מעברתא (אצמיהילונג), זקנו מחולק, (סנה' ס).
 מעגילה אבן גדולה וכבדה, (וואלצע), (מ"ט יא).

מעדיא (געבערערין), תר' קול' כחולה.
 מעדנים קניפפע, (כלים כ).
 מעוי מעואי, (ברומען, אטהעמען), (חולין-נג).
 מעזיבה לוחות ומיט וחרסית, שנותנין על' הקורות שעליהם יעבור הגשם, (ב"מ קיז).
 מעט מיעוטא, (וועניג).
 מעמן כלי שנותנין בו זיתים לרכבם, (מעשרות ד), (קופע).
 מעל מועלת, (נוטצען, העלפען), (סנה' כו).
 מעליא מעליותא, (גוט, בעסער), (כתובות כא).
 מעלה (שטופע, שטאפפעל, פארצוג). מעולה, מובהר, (ב"ק מז).
 מעסן תר' חרק, (קנירשען).
 מעסה המעסה, נותן חמין לתוך קמה, (איין מעהל קאר), (ירו' חלה א).
 מעפרא מעפורת, (קאפף טוך), (כלים כט).
 מעצד הובעל, האקקע.
 מעצרתא (וויינפרעססע, קעלטער), תר' יקב. וגם חג השבועות.
 מערוך וועלגער האלץ, (כלים טו).
 מפא האנר טוך, סערוועט, (ברכות נא).
 מפניע מין חיה קטנה, (שבת עז).
 מפוחא בלאזעבאלג, (חגיגה יב).
 מפלם מפולמים, לחים, (פריש) (ביצה כד).
 המפולמות, (פייכטע), (חגיגה יב).
 מפלש ממפולשים, (ב"ר מד), מפורסמים וחשובים.
 מפים אויסקוועטשען, אברייבען, (שבת ג).
 מפים בידור רבר, (ענטשיידען), (שבת לג).
 מפץ מחצלת, (מאטמע), (מעילה יח).
 מפקת מפקתהון, צואה. מפקתיה, מקום דנפיק ממנו הצואה, (שבת קלד).
 מפרכתא

- מפרכתא אבן המוחן את הזיתים להוציא שמן, (פרעססע), (מעשרות א).
 מפרס כמפרים, כחזיר מפרים פרסה, (ב"ר כב).
 מפרע למפרע, (צופאר, פארהער, צוריק), (מקוואות פ"ב).
 מפרקת געניק.
 מץ מציצי, (קליינע) (כתוב' ס). ממצמץ, (מיט האלב אָפּענען אויגען זעהען), (ב"ר ס').
 מצוביתא עיין ע' קירום.
 מצונייא (וויינצווייגען), ת"י שריגים.
 מוצא שפרייא, שמראָה האַלס, (כלים ט).
 מצה עיר מעובד דלא מליח, (פעלל), (גיטין כב). מצה, הקשרים שיש בהאנה, (קנאָט טען), (כלים ט).
 מצוי מצויות (אנטרעפּענד, הייפיג), (ב"מ יח).
 מצויאָה דיא פונד.
 מצי קענען, (ב"מ טג).
 מצטרא לעפעל, (וי"ר לג).
 מצטרו צערברעכען, צערשפּרינגען, (שבת קנד).
 מצלת מין כלי בעל שינים, תר' ולשלש קלשון.
 מצליף שלאנען, פייטשען, (זבחים לח).
 מצע במציעות, (אין דער מיטטע) תר' בתוך. אמצע, (מיטטע).
 מצף גיסען, (נדה יט).
 מצוצא רויך, (מר' תהלים קב).
 מצרא (קליינע בריקע). מצר, (שמאָלע שמענע) ב"ב נה. מיצרא, (גרענצע), (כ"מ קח).
 מצר אמצורי ממצרנא, (ויך אויסשטרעקען), (ע"ג עב).
 מצר חבל המצרי, כפיפה מצרית, עשוי ממצרים של אילן.
 מק ויתמקמק, שימוק, (פּוילען), תר' ויחלש, (נדה סט).
 מק ואתמקמק, עמישה, (ניסען), תר' ויזורד.
 מק במוקיה (גיטין סח). במוק, (פּוס זאָקסע), (יבמות קב).
 מק מוקיה, קדקד, (שייטעל), (סנהד' צה).
 מקבן אחורי ראשו מחודד ודומה לפטיש, (בכורות מג).
 מקד מוקדיה, תר' קדקדו, (שייטעל).
 מקדח כלי שנוקבים בו (באָהרער), (כלים יג).
 מקח נעהמען, קויפען, פרייז.
 מקטר אדמקטורך, מקטורין, מין בנר עליון, (שבת קב).
 מוקי זעמצען, שמעללען.
 מקיין שפאסס מאכער, (ע"ג יח).
 מקולין פלייש מארקט, (חולין צב).
 מקמתא מסימה, חפץ, (זאכע), (ב"ר עג, וי"ד ה).
 מקם במוססהון, כובע, (מיטצע), (ב"ר לו).
 מקפה מרק, (ברייא), (טבול יום ב).
 מוקצה שם בנין, (שפייכער), (עירובין קא).
 מוקצה אָבנעזאָנדערט, אוננימציג.
 מוקצה צוזאממען געהויפט, (מעשרות א).
 מוקצה שניידע ווערקצייג, פייגען מעססער, (שביעית ח).
 מקצוע שניידע ווערקצייג, (שבת קנג).
 מקצוע שם כלי, (מנחות נה).
 מקצוע עקסע, ווינקעל, (ב"ב קעה).
 מקר ומקרא, ודמוקרי, מוח, (מאָרד), (חולין צג).
 מוקרא בכסא דמוקרא, (טהייער).
 מקור האממער, (כלים כט).

מרגנין שבת, (פויטשע), תר' בעקרכים.
 מרדות (פלאנע, לידען) תר' ננעי. שמרדה,
 (ע"ג כח), (ענטצינדעט ווערען). דמריד,
 (ברכות מר), (קראנק זיין). המודרין,
 (נגעים פ"ז), ענטצינדעט.

מרוד (פערוויילרעט) תר' פרא, מרדא.
 מרדותא מרדות. (שטראפע). מררין, (פ"ב
 לח), מאָרד.

מרדא מין עוף, (חולין סב).

מרדה ברָר שוּיפּעל לאָפּעטע, (תענית כה).
 מרדיא משוט, (רורער), (מנילה מז).

מרדע אקקער אייווען, (וי"ד כט).

מרדעת זאטטעל, (שבת נב).

מרזבא (רינגע). מרזב, קפילת הבגד
 שנראה כמרזב, (פאלטען), (שבת קמז).

מרזבתא ס"א מרזפתא, או מרזופין, (האמ"ד
 מע), (מנילה כה).

מרזבני ראשים, (פאַרשטעטער), (מנילה ז).
 מרזו רמרזו מכה, (יכמות מז), פי' מחזקים
 ומכבירים.

מרזובלי מחצלת שלח בית קבול, (סוכה כ).
 מרזמא לאנג אונד ראָטה, (חולין סג).

מרח שימרה, (ווינרשוּיפּעלן), (פאה א).

מריהא (שטאָלץ), תר' יהיר.

מרח ממדה, (שמירען), (שבת קמו).

מרחץ באר.

מרחשון החורש השמיני, (ת"י דברים
 לב ב).

מרם ממרטא, צמר הנמרט מכין הירכות,
 תלישה, (אויספליקען), (שבת מט).

מרם ממרט, ממרטט, (צערדרייסען), תר'
 ירטני, (חולין צב).

מרטומא בנד בלוי, (לומפען), (יר'
 תענית א).

מרטסא בריהע, לאָסע. (יר' ע"ג ב).

מרטקא

מקדולות קליין, ווייד, (שבת מג).

מקדולפרום ארוך ורק, (שלאנק), (ב"ד סד).

מקשה הארטע שוויין האָר, (שבת צ).

מר תימרון, (ריהמען), תר' תקדישו.

מר מרא, מרי, מארי, ארון, (הערר). מרות,
 (ביצה כד), (העררשאפט). מרוותא,
 אדונים.

מר שממרון, שמורין אותם לפרוה ולהקדים,
 (אבריקטען), (סנהר' כה).

מר ממרין, המראה, (פיטטערן, אָנשטאַפּען),
 (שבת קנה).

מר מרורים, מרוד, (ביטטער קרויט). מרה,
 (גיפט, גאללע), (חולין מב).

מרוא מין עשב, (שבת קט).

מרא יעטהאקע, (ב"מ פר).

מר מרריתא, (סוכה יג), חורת (תריון).

מר מורוס, (נאָרר), (פתיחתא איכה נו).

מר מרת, יין חי, (אונפערמישט), תר'
 וכעסים דמם ישכרון.

מר במר, תמורה, (פערטויש), (חולין צד).

מר שהמרו, (וועטטען), (שבת לא).

מריבג מין אבן יקרה, (תר' שה"ש, ידיו
 גלילי).

מרביות כמו מרובעיות, (קווארטאטען),
 (שביעית ג).

מרביות צווייגען, (סוכה מה).

מרכיינתא זיינאממע, ערציהערין, (קרושין
 לא).

מוריגא (גוימען), תר' חיד.

מרגזאות (מרש תהלים י"ב), (אויפ
 זעהער).

מרג מרגוהי המוריג, (זיך לאָו רייסען),
 (יר' פאה ג).

מרגליין מרגליתא ת"י ישפת, מרגניתא,
 (פעלע, ערעל שטיין), (ב"מ יז).

מרגלא געוואָהנט, (ברכ' יז).

מרמקא (פערפוילט, קאטמה), תר' רופאי אליי.
 מריאים שדים, (דעמאָנען), (ב"ד ז).
 מוריא (לערנען), הוראה, (גיטין סא).
 מוריים (חולין ז), ציר מדגים קטנים.
 מרך נתמרך, (ווייך זיין, פליסען), (חולין מה).
 מרכותא (טרענקדזאסעררינגען), ת"י ברהמים.
 מרכז מיטטעל פונקט.
 מרכוף חמור של עז, גם בית יד של מגל, (כלים טו).
 מרומה בעטרוג, (סנה' לב).
 מרסחון איין ארט האַלץ, (גיטין סט).
 מרסמא מין חיה, (ב"ד יז).
 מרסרא מאַרמאָר שטיין, (ב"ב ד).
 מרון טהורם, (ב"ב יא).
 מורון מין דג, (ב"ד ז).
 מורנייתא (שפיו), תר' וחנית.
 מורנין מין עז, תר' תהרה.
 מרון שאף, לאַמס, (ר"ה יח).
 מורני תר' רמת, (געוורים).
 מרנא ארון, (הערר), (גדרים ג).
 מרס המירוס, הומירוס, אחד ממשוררי חיונים (נריכען), (ירם ד).
 מרים שממס, (צערדייבען, מישען), (יומא ג).
 מורסא געשוויר, (שבת ג).
 מרסן זמורסנן, (גראַבע קלייען), (חלה ב).
 מורסינסון מירטענאפס, (ירו' שביעית ז).
 מרע ממרעה, מרע תר' חולה, ואמריעי, (קראַנקייט, קראַנט), (ר"ה טז).
 מרעל מרעליה, (קארב), (ווי"ד כה).
 מרפסת גאללעריא, געלענדערנאנג, (עירוב' פה).

מרפקי (אקסעל, עללענבאָנען), תר' אצייל' ידים.
 מרצופין זאק, בייטעל, (שבת ב).
 מרק ומירק, (פאָללענדען), (יומא לב).
 מרק זופפע.
 מרקא טיט טתוקן לתקן בו כלים שנמדקו, (קיטט), (מקוואות ט).
 מרק הממרק עצמו, (זיד לאָז רייסען; ענט' היטצען), (שבת לג).
 מרקא ריין. אונפערמישט, (יבמות ב).
 מוריקא (דאָטטעל קערן), גרעינה של תמרה, (ב"מ מז).
 מוריקא זאפרען, (ביצה יד).
 מרקולים שם אליי, (סנהד' ס).
 מרקוע פתותי לחם, (שטיקצען), (ירו' תענית ד).
 מריש מרישא, (באַלקען), תר' וכפים מעץ.
 מורשא שפיטצע, (שבת עד). גם חידוד הפניטה, (חולין יז).
 מרשותא (זענע מיהלע), כלי לנסוד נסרים, (ירו' ב"ב ב).
 מרתכא (זילכערנלייט), סיג כסף, (גיטין סט).
 מרתף קעללער, (פסחים ב).
 מרתוקא איין פויסט, שטאַם, (ירו' ט"ס א).
 מש תימוש, (פאָרבערייטען), (ט"ס כז).
 מש משי, (וואַשען), (פסחים קיב).
 משא (לאַסט), משא ומתן, (האָנדעל).
 משואות הבערת לפידים, (בראָנד), (ר"ח כב).
 משב תר' ספות. (בלאזע באַלג).
 משבוג איין לעדערנער שמוהל, (חולין קכד).
 משחו כמו מח שהוא, (דאס קליינסטע).
 משח תר' סמן, (על, זאלב).

משקיתא מין כלי זמר, (פפיימע),
 (דניאל).
 משתאל תר' קוסם, (זאכקעננער).
 משתייא סרדי מלחמה, (קריגער רייהען),
 (פתיח' איכה סי' נה).
 משתייתא (האָכצייטסמאהל), לי' משתה,
 (ידו' שביעית ד).
 משתייתא תטי השתי של הארנ, (אויפצוג
 רעם געוועבעס), תר' מסכת.
 מתא שטארט, (שבת קמה).
 מתיבתא ישיבה, (שטודירערנע שוחלע),
 (גיטין ו).
 מתח (אויסברייטען, אויסציהען), למתוח,
 (כלים יג).
 מתחלי קליפי התמרים, (שאָלאַכץ פון
 טייטלען), (ברכות לו).
 מתי אימת, (ווען).
 מתכוות (כילרעד, פינור), ת"י משכית.
 מתכליתא מתוכליתא, דבר הנאכל עם
 הפת, (צושפייז), (שבת עז).
 מתלא תר' משל, (שפריכוואָרט, גלייכניס,
 כייא שפיל).
 מתמהא שוואַך, (פסחים ער).
 מתן שימתינו, מתונאי, (פייכט, ווייך ווער
 רען, פייכמקייט), (טהרות ט, ב"ב יח).
 מתן המתין, המתנה, (וואַרטען, אָבוואַר
 טען). מתון, (מוטהוויללען). מתונים, (בער
 ראַכטזאָם), (אבות פ"א).
 מתנא חוט, (פארען), (ב"מ סיג).
 מתנא געשענס, (דניאל).
 מתנא מין ירק, (עוקצין א).
 מותנא פעסט, (תענית כא).
 מתנה (בעדינגען), ענין תנאי, (כתובות
 פג).
 מתננא מתנונה, פיל' בריאותו מתמעט יום
 יום, (הינשוויגערען), (ב"ק צא).

מתניתא

משח (מעסען), תר' מדר.
 משיחה פארען, שונר, (כלים כא).
 משהו משהיוון, (שארפען, שלייפען) ביצה
 כח). משחות. (שלייפשטיון).
 משום רודער.
 משמה שפאס מאַכען, נאָרדען, (גיטין קו).
 משכא (פעלל), תר' ער.
 משכוכית ריא שאָף וואָס נייט צום ערסטען
 מיט דעם גלאַק, (כ"ק כב).
 משכלא בעקען, (שבת עז).
 משכון משכונא, (פפאנר) תר' ערכון.
 ממשכנין, (פפאנר נעהמען).
 משליא (נאכעל), ת"י מולג.
 משמהיג קעניגס-האפען, (ר"ה כג).
 משמוסא רויבען, (ע"ג טו).
 משמע (הערען-לאַסען) (יומא מכ).
 משמעות, (כערייטונג).
 משמש (טאפפען. בעריהרען) (שבת פא).
 משמוסא רויבען, (ע"ג טו).
 משנה לעהרע.
 משוניתא לשון ים, או מקום נכוח, (תענית
 כג).
 משפו (איין בעווייז), הוראה וגלוי דבר,
 (ב"ד לח).
 משפך כלי רחב למעלה וצר למטה, (טריכ-
 סער, לייקע), (אבות ה).
 משפלות מיסט קאָר, (שביעית ג).
 משקולת כלי הבנאים, (פויער וואַנע),
 (כלים כט).
 משקרי (שנעקען-הוויז), קליפות השבוללים,
 (ע"ג כח).
 משר (עכענע, גראד, נידרינע עכענע), תר'
 ככר, ותר' עסק.
 משר ערונה, (איין בייט), (כלאים ב).
 משרייתא תר' חיל, (העער).

מתק המתוק, מין דלעת מר, (וואסערמעלאָד נע), (יר' שביעית ג).
מתארא (בראנד), אוד לחתות בו אש,
(חגיגה ד).
מתורין גרענצע, (ב"ר ג).
מתרפס (יר' עירובין פ"ה), (דורכבאָהרט).

מתניתא (לעהרע) (זבח' צו), מתניתין.
מתק ומתק, (ע"ז יח), (זויגען), פי' שלקס
אצבעותיו.
מתק שימתקו, (צייטיג ווערען), (עוקצין
ג).

נ

נבל הנבלות, (אכגעפאללענע אונרייפע פריכטע), (ברכות מ).
נבל להתנבל, (פערצכטען), (ב"ר סא).
נבול מבול, (שטרעמונג), (ב"ר פו).
נבר ינוברינית, נובר, חפירה, (וויהלען),
(ב"ק יז).
נברא שאַלאַכץ פון איין צווייג, (שבת ל).
נברכת טייד, (מ"ס ח).
נברשת נברשתא, (לייכטער), (יומא לו,
דניאל).
נגאני איין גראָבען, (ב"ב קג).
נגב נגיבו, ונגיב, (טראַקסען ווערדען, אָב
טראַקסען), (ב"מ כד).
נגד ואתנגיד, ואינגיד, (פערנעהען, דען
אטהעם פעהרויכען, זייפען), (ב"ב י).
נגידים, כחושים, (ב"ק סז).
נגיד פליססען, פלוס, (דניאל).
נגד מנגיד, כמנגדנא (יומא נג), נגדחי,
(שלאַגען), (כתובות לג).
נגידא פיהרער, (ב"ס נב).
נגד כנגידא, (שפת קנב), פי' באוב.
נגד ציהען, אנציהען, (אבות פ"א). נגדי,
(ב"מ פד).
נגד (אויסברייטען), תר' פשט.
נגחי (ליכט צייט, לייכטען) (פסחים ג),
נונה, א' מכוכבי לכת, (ווענוס).

נאב הניאוב, (בעכער), כוס, (יר' נזיר א).
נאגה צכע שחור, (רוס), (מר' איכה).
נאה נאות, (שיינע). התנאה, (זיך שמיך
קען), (ברכות מג).
נאלא שנען, (בלאדזין). נאלה, שם חיה,
(בכורות מר, סנהד' נט).
נאמן (שבת קד), אדם כשר.
נאני כלב, (הונד), (סוטה מב).
נאקה (קאמעל), נקבת הגמל, (שבת נא).
נאתא ווילד פלייש, (ב"ס פה).
נב ניביה, גיד, (זעהנע), (חולין נד).
נב ניבא, ניביה, שיני הכלב, תר' מתלעות.
נב בניב, (שפרייא), (עירובין עט).
נב נוב, כנבייה, (מעילה יד), פרה, (כלר
טהע), או עלים.
נב כניב שפתים, (אָבער ליפפע), (גיטין נו).
נבגא (בעכער), מין כוס, (ברכות נא).
נבגי נבוג, (קוועללען, אויסניין), (סוכה נג,
סנהד' פב).
נבגא צווייג, (פסחים ער).
נבזכה געשענק, (דניאל).
נבח בעללען.
נבט דנכט נבט, (הערפאר שפראַמטען),
(תענית ד).
נבט שניכט, (בליקסען), (סנהד' קא).

נהורא, (ליכט). נהריתא, (ב"מ עה),
עינים יפות ואינן רואות, (ליכטיגע
שטאטאר).

נהרא טייד, (תולין יח).

נהיר נהירנא, (מיט גוטעס געדעכטניס, גע
דענקען) (תולין צג). נהירין, (בעוואוסט)
(ברכות נח).

נהה הנוה (ערכ' יג), נאות, (שעהן) (נדר'
סז). נוי, (שיינקייט). נויי סוכה, (ציר
רונג).

נומיא שיפער, (מד' סהלת). נוויים.
נול נולי, מנוולת, (מיסט הויפען, שמוטץ,
בעשמוטצען) (נדר' סז). מנוולתא, (בער
שמוטצט), (תענית ו).

נול ונוולא, נוולא, (וועבען), (ב"ב יג).

נון נונא, (פיש), תר' דג.

נווסין שיפא, (ב"ד מז).

נוז שפינגען, (יבמות ה).

נוזה מנויותיה, נוזה, (געשרייא), (סנהד'
מא, פסחים קיב).

נוזי (קערנער; פליסיסינקייט), (מ"ס יב).

נוזיתא שם כלי שעושים בו שכה, (ב"ס
כה).

נוץ תר' גער. נוץ, נוזפה, (אנשרייען,
פלוכען).

נוץ (שאדען). נוץ, סוכל הנוס. מוץ,
עושה הנוס, (ב"ס ל).

נוח געפעליג, (אבות ג).

נוחיל (בינשטאק), קבוץ דבורים שמתקבצין
בכורות לעשות דבש, (ב"ס קיד).

נוחר הנוחר, דוקר בצואר עד יציאת הנפש,
(דורכשטעכען), (תולין פא).

נוחר נותרת, (פליסען, קוועללען), (נדה סד).
נוחיר נהירנא, (שנאָרבען, מיט דער נאזע),
(ר"ה לד).

נוחש הגחש, ארס, (גיפט), (עירובין כט).

נחשא

ננה ננהא, התמחמה, (זיימען), (תענית כד,
יומא כח).

ננהקיהו פתח ומכוא, (איינגאנג). (ב"ב
סח).

נגוון נגוות, (אינועלן), תר' איים.

נגומא בעכער, (ע"ג לח).

נגם שנגם, טעימה, (קאסטען), (מבול יום
ג).

נגר (ריגעל), ת"י בריח.

נגר בנגרד, (פוס, שריטט). (שבת קנב).

נגר נגרא, תר' הרש עץ, (ציממער מאנן).

נגר הנגרו, (טייכען), (ביצה כד).

נגר נגר טורא, דוכיפת, (אויער האָן), (גיטין
סח).

נד נאדי, נד (שבת סג). נידא, (צוריקווייר
כען, שיטמעלן) (ב"ב כה). נדנוד, (בער
ווענגונג), (פסח' ג).

נדא ונדא, (שפריטצען), תר' ויז.

נדבך נדבכין, שורה, (שיכמע), (עזרא).

נדוי הרחקה מתברת האדם, (פערשטאָסען).

נדיין נדינא, מין ארבה, ת"י החנב.

נדיין טייד, (ב"ב יט).

נדל מין שרץ בעל רגלים הרבה, (תולין סז).
נדוניא מיטנאבע צו דער האַכצייט, (ב"מ
ער).

נדיף נתינת ריח, (דופטען). נודף, (ברכ'
נא), זיך פערברייטען.

נהג מנהיג, (פיהרען). המנהיגין, (רודער)
(ב"מ עג). נהגו, (איינגעפיהרט, גע
וואָהנט).

נהי עם זייא, (הוריות יג).

נהילא נהלי, (זופפען) (ביצה כט). נהילא,
המטר היורד דס כמו הקמח, (תענית ט).

נהמא דנהום, (בראָד), (ביצה טז, ב"ס צז).

נהר שמנהיר, (ערלייכטען) (שבת קמו).

נחשא צויבער; אונגליק, (סנתד' יט).

נחשול שטורם, (גיטין נו).

נחשירכן (יאגרפריינד), תר' יודע ציד.

נחש מנחושתו, תחתית, (באָרען), (כלים ח).

נחת העשוי לנחת, (אויף איין שטעללע זיין, רוהען), (הניגה כו).

נחתא מין כלי, (נדה ז).

נחת (הינאב געהען), תר' ירד.

נחת נחת רוח, (צופרירענהייט), (כתוב' צה).

נחתומא תר' אופה. נחתום, (בעקער).

נמל ונטילת, נטולי (סנה' כא), נמל, (אויפ' העבען, ווענגעהמען, רייזען), תר' נסע.

נמל נטילת ידים, (וואַשען). והכלי שרוחצין בו נקרא "נמלא".

נמף זיתים תולים בקצה הענף ונדאים כנוטפים, (טריפען), (פאה ז). הנטופה,

(פאה ז), שנוטף שמן הרבה.

נמרון מין מלה, (ירו' שבת ט).

נוטירין שרייבער, (סוכה לה).

נוטריקון קורצשרייבער, (שבת כה).

נמוש אבציהען, (ב"ב קי).

ניהליה ניהלי, ניהלן, כמו אצלו, אצלי, אצלם, (בייא).

נייח (רוהען). ניהא, (זאנפט, ליעב).

ניהחא, (רעכט). נייחא, (רוהע). בניחותא,

(רוהע). ניה, (רוהע).

נייר (פאפיר). ניירות, כסויים מן נייר, (כלים ב).

נך בנכהון, ינכה, בנכייחא, נכה, מנככם, לשון הכאה וחסרון וגרעון דמים, (אבשלא-נען, אבציהען), (וי"ר לג).

נכס נכסתא, (שלאכמען), תר' זכה.

נכש תלישת עשבים רעים, (אויסייעטען), (כלאים ב).

נכוש (געמעלדע), (פסיקתא ל"א).

נכת נכית, נשיכה וחסרון, (בייסען), (ב"מ ס).

נכתמא דעקסעל, (ביצה ל).

נם נומינו, (רעדען), (גיטין סו).

נם מתנמנם, נים, (שלוּמערן), (מגילה יח).

נם נימא, עלוקה, (בלוט ענעל), (ע"ג יב).

נם נימא, (שנור, פאָרען, שטרונע), תר' יתר.

נם נמי, (געשוויר), (ע"ג י).

נמטא מין בגד צמד, (ביצה יד).

נמי (אויך). הכי נמי, גם כן. אי נמי,

(אויב מיר וועלען זאגען). נימא.

נמייה מין חיה, (חולין נב).

נמוך גידעריג, (כלאים ד).

נמל חוף הים, (האפען), (יומא לה).

נמוסו זיטטע, געזעמץ. צייכען, (גיטין מג).

נמוסין מרחץ, (באָד), (ירוש' פאה ח).

נמפיון קוועללע, (ילמדנו משפטים).

נימוקו ידיעה והבנה, (ערפאהרונג), (עירוב' יד).

נמר נמורין, (פלעקיג). המנמד שדהו, זורע

שדהו מינין הרבה כמו עור הנמר שיש בו

הרבה גוונים, (פאה ג). נומרא. (גע' פלעקט).

נמורקין (פילצ'דעקען), מיני מצעות, (מר' קהלת).

נמש הנמושות, (דיא אַלטע לייטע; נאָך

קלייבען צום צווייטען מאהל), (פאה ח).

נן אנו, (וויר), (ירו' דמאי א).

נינהו זייא זינד.

נניא צמח רב הדית, (מענטע), (ע"ג כט).

נינא כברה, (זיעב), (וי"ר כב).

ננס סצר הקומה, (צווערג, סארלוג), ת"י או

דס.

נע ינעי, (בליהען), תר' יפרח.
 ניעא (ברוסט), ת"י החזה.
 ניעוא נעוויא, תר' היקבים, (סעלטער).
 נעמיתא (שטרויס), שם עוף גדול, תר' היענה.
 נעץ נעצה תר' מעוכה, נעץ, (איין שטעך קען).
 נעץ ונעיצין, (לעכער), (מקוואות ח).
 נער ומנערה, (אבשיטמטעלן), (ביצה ב).
 נער אומריהרען, (חולין קח:), מנערת, (דורכמישען), (טהרות פ"ב).
 נער הניעור, וניעור, (וואכען, ערוועקען), (אבות ג, ע"ג ענ).
 נער לנער, (אומטרייבען, פיטערן), (מ"ס יב).
 נער שרייען, בריללען.
 נער נערות, (יוגענד).
 נער שמנוערין, (אבגעשיטמטעלט), (סומח מו).
 נעורת (ווערן), פסולת הפשתן.
 נף נפה, ונפוטא, (זיעב), (סוכה נ). נפיא.
 נף נופיה, (צווייג), תר' פרי למעלה.
 נפה נפיחין, (געשוואַלען). נפוח, נפחה, (אנגעבלאָזען), (ב"מ פ, ב"ק מז).
 נפחא (אייזענשמיר), תר' חרש ברזל.
 נפחא מין שמן, (בערג על), (שבת כד).
 נופך מין אבן יקדה.
 נפל הניפול, מין ארבה, (היישעריס), (חולין סה).
 נפלי קבוצת כוכבים, (אַריאָן), תר' ומושכות כסיל.
 ניפול גיזל שנפל מהשוכר, (טויב), (ב"ב כג).
 נפם והנפוס, מין צמח עגול וארוך, (ריבען), (כלאים א).

נינפי נינפה, כלה, (ברויט), חתונה וחופה, וי"ג נמפת, (ר"ה כו, ב"ר עא).
 נם הנסין, (אינועל), (נימין ח).
 נם נסים, (וואונדער).
 נם למינסהון, יינסון, הונאה, (טיישען, אב" נאָררען), תר' להונותם, תר' יונג.
 נסב ונסתון, כמו ונסבתון, (נעהמען), (ירוש' ב"מ א).
 נסב נסיבא תר' מכס, נסיבתא, מכס, (אב" נאכע, מילדע נאכע), ת"י נרבה.
 נסח מסיח, (אבשאַפּען, איבערטראַגען). נוסחא, (אבשריפט).
 נסח מנסח, יעקר מן העולם, (אויסנעריסען ווערען), תר' מנו.
 נסיוכי קעזע וואַססער, מאַלקען, (פסחים מב).
 נסיון פריפונג, פעררוך.
 נסך נסכא, ראניסכא, (מעטאל גוס, גאַלד זילבער-פלאַמע), (ב"ב לג, שבת נט).
 נסכא טראנק אָפּפער.
 נסן בדניסני, כפניות מרקלים זכרים שאינם ננמרים וכונסין אותם בחודש ניסן, (עירוב' כח), וי"ג נסחני.
 נסים נסיסין, (צאַרניג, בעטריבט), תר' זועפים.
 נסים ת"י יבלת, (וואַרצע).
 נסע שיסיע, (פאַרטריקען), (כלים ה).
 נסק להסקה, מסיק, (הייטצען).
 נסר נסרים, (ברעמער) (כלים כ). מנסרים, (זענען). מסור, (זענען). נסורת, אבס עץ, (זענען שפענען), הנופל מן הנסירה, (ב"ק קיט).
 נסתיה נעהמען, (ב"ר סח).
 נע הניע, וניע, ליחה היורדת מן החוטם, (ראַמיץ), (נדה נד, ב"ק ג).
 נע נענע, (שיטמטעלן, בעווענען).

נצח מתנצח, (בעזיגען), (דניאל).
 נצל הנצולות, (קראַנצע), (כ"ד ער).
 נצל בזות נצל, קרישה, (נעראַנגען, פייכטיג
 קייט), (נויר מט).
 נצנץ ומנצנצים, (פונקעלן), תר' נוצצים.
 נצף תר' צפצה, (צוויטשערן).
 נצפה גרנירי צלף, (קאפּפער), (ברכות ט).
 ניצוצות שפּריטצען, טראַפּפּען.
 נצצא ת"י הנץ, (האביבט), מין עוף טמא.
 נצוק הרקה מכלי לכלי, (ניסען), (ע"ג נו).
 נצר נצרים, (צווייגען, רוטהע), (בכורים ג).
 נצר נצורין, תר' מחונה, (צירדעל).
 נוקד מין כבשים מאוסים בתארם, (פרה א).
 נקד (ריין) (פסח' קיא), מנקרותא, (ריינ-
 ליבקייט) (ע"ג ל). נקידא, דתינקר, (ריין
 זיין), (כ"מ קג).
 נקד (פונקטירט זיין). נקודות, (פונקטען,
 וואַקאַלאַציען), (אדר"נ י).
 נקודים פּערשימעלטע באַר, (תרומות ה).
 נקט בנקוטאי, (צוזאַמען געקליבען),
 אנשים מלוקטים מעיירות שונות, (כ"מ
 פג).
 נקיטא (זיענער), מנצח, (פתיח' איבה סי'
 נר).
 נקט תנקטון, (קרענקען, בעטריבען), תר'
 תוניון נפשי.
 נקט דנקט, נקיט, אחיזה, (פאַססען),
 (שבועות לח).
 נקטמון (כלים טו), מין בלי נגון.
 נקי פרייא, דין, לעעד.
 נקלוגום זיגער אין רעדען, פּערטהיידיער,
 (פּסיק' ר"ה).
 נקלם מין תמרים, (ע"ג יג).
 נקלם דנקליטהון, (אנלעהגען). נקליטין,
 (שטאַנגען), (סובה י).

ניקלי

נפץ דנפצא, (קינריש, שוואַך), כ"ד
 המשביר, ורש"י פ'י מנפץ צמר, (יבמות
 קיח).
 נפץ והמנפצו, פוץ, (צערשטרייען), (שבת
 עג, נדה לא).
 נפץ התנפצי, מנפצי, (אויסשטעלן) (שבת
 קמז). ונופצת, (אויסניסען), (נדה סו).
 ונפצת.
 נפיץ (אויסברייטען), תר' נטה.
 נפק (אויסגעהען) תר' יצא. נפקא דבלבא,
 צואת הכלב. ניפקי, (אויסגענעט) (עירוב'
 פז). הנפקו, הוציאו. נפקת ברא, זונה
 היוצאת ברחובות. נפקתא, (אויסגאבע).
 ניפרא שר, (הערר), (ע"ג יא).
 נפרזא שם חיה טורפת, (כ"ק טז).
 נפש נפש המסכת, חוטי הערב הנסגרים
 במסכת הארץ (כלים כא). נפש מאזנים,
 בר ברזל רק העומד זקוף באמצע קנה
 המאזנים, (כ"ב פט).
 נפש ציון לזכרון, (דענק מאהל), (שקלים ב).
 נפש וניפש, (רוים, פלאַטץ), ת"י ודוח
 תשימו.
 נפש אליבא ריקנא, (ניכטערן), (נדה סב).
 נפיש פיעל, גראַם, (כ"ב עג).
 נץ מניץ, (כ"ד בח), הנץ החמה, (הערפאָר-
 ברעכען, בליהען) (ברכ' ט). נוצצין, (כלי'
 הען).
 נץ ונץ החלב, מין צמה, (שביעית ז).
 נץ נוצה, (פּערערן).
 נץ שפּערבער.
 נץ נצו, (מאנער), תר' צנומות.
 נץ בנצא, בנצין, (לעכער), (כ"ב נד), תר'
 במהמורות.
 נץ ונצא, (שטרייטען), תר' ויריבו.
 נצבא תר' גוע ונטע, (וואוּצעל, פּפלאַנצע).
 נצב לאנצבא, (שטעללען), תר' להציב.

נש נשא, נשם, מין סם שמשיר את שיער
 האוכלו או הסך, (נויר מ, נגעים יג).
 נש בר נשא, (מענש), תר' איש.
 נשא (פרויא; שוויגער פאטער) (ב"ב יב).
 נשייהו, (פרויען).
 נשא נשיאות, (ערהעבען). השיאו, (איך
 בערטראגען) (ע"ג כט). נשואים, נשאת,
 (נעהמען).
 נשכא נישבין, (נעמץ), (ב"ס עט).
 נשדור (גיטין סט), מין מלח, (אמאניאק).
 נשוורא פרורי לחם, (ברעסכען), (פסחים
 קיא).
 נשך שישוכו, (חלה ב), (אנקלעבען).
 נשם נשמי, (אטהעם האלען, הויכען).
 מתנשם, (זיך ערהאלען), (סוכה בו, וי"ד ט).
 נשף נשפי, (דעמערונגס צייט), (ברכ' ג).
 נשף לנשוף, (שפרינגען, וועגלויפען) (מגילה
 ג).
 נשף אנשפי, (אלט געבאקען, אָבגעשמאקט),
 (מנחות ז).
 נשקי וואפפען.
 נשק דנשקי, (קיססען, בעריהרען), (ב"ב
 עד).
 נשר הנשר, (אָבפאלען) (סוכה י), הגושרין.
 משידין, (העראבווערפען).
 נשרא אברייסען, (ברכות ח).
 נשריא אדלער.
 נשת מינשתא, אינו יכול להשתין, ורש"י
 פי' שאין נראה נשימתו, (שבת קלד).
 נשתון בריף, (עזרא).
 נושתק דעקסע, דעקסעל, (יומא מד).
 נשתרופי (שבת קי:), שעוה הצפה ונוטפת
 מכוורת.
 נתב ינתב, (בלאזען, וועהען), תר' "ישב"
 רוחו.

ניקלי מאנטעל, (ירו' שבת מז).
 נקמו מתנועע בחבל הנה והנה ואינו עומד
 ישר, (וועגצוריקפיהרען), (עירובין קב).
 נקן הניקין, (כלים יא), כלי מלחמה לשבור
 בו החומות.
 נקניקא פלייש וואורסט, (ירו' שקלים ז).
 נקע נקעים, (גראבען, שפאלטען), (ב"ב נב).
 נקף נוספו, (שלאגען) (ברכ' ו). נקפים,
 מכות, (צערשלאגען) (שבת סב). ניקוף,
 (אבשלאגען), (חולין ז).
 נקצא (שליידער שטיין), תר' כצור אבן.
 נקר נקורי תאנים, (געלעכערטע) (תרום' ח).
 והנקורות, עושי נקבים (קדוש' פב).
 דנקורי, (שפאלטען) (חולין נז).
 ניקרא סמרטוטין, (לומפען), התיכות כגד
 ישנות, (ע"ג כח).
 נקר והנקרנין, (גריבלער, אונטערזוכער
 קריטיסירער), (ברכות נ).
 נקש נקשן, (שלאגען, שטאָסען), (דניאל).
 נקש נקשה, חמץ שקשה ורע לאכלו,
 (פסחים מג).
 נר נורא, (פייער), (דניאל).
 נר נירין, (שביעית ד), שדות הרושות.
 נר דנרא, (גיטין יט:), (שוסטער שווארץ,
 קופפערואאס).
 נר נירין, (וועבער פארען), (ב"ק קיט).
 נר בנירא, תר' בעול, (יאד).
 נרגא נרגיא, נרון, (האקסע), ומין כלי
 ברזל, (ברכ' נד), תר' תותח.
 נרדינון מין צמח רב הריח, (מד' שה"ש).
 נרדשיר (כתובות סא:), מין צחוק, (שאד
 שפיל).
 נירונית של מושל ששמו נרון, (ב"מ כה).
 נרקם מין צמח, (ברכות מג).
 נרתק שידע, פוטעראל, (יומא נד).

נתק הניתק, (איבערטראגען, אבגעשירעט),
(חולין קמא).

נתר קרייד, (כלים י).

נתר תר' נבל ציץ (אבפאלען), נתרי,
לנתורי, ונתרנא, כמיתר, אתרו, (דניאל),
(העראכפאלען לאסמען).

נתרת (ב"ר עג), קראנקע.

נתז ונתזן תר' ויתכו, דנתזן, (שפריטצען),
תר' תעשינה הרבורים.

נתח מנתחי, (אבטהיילען), (ביצה א).

נתך לאתכא, (שמעלצען) תר' לצקת.
מתכות, (מעטאללע, שמעלצבאר).

נתינים נתיניא, (טעמפעלדינער), (עזרא).

ס

סבך הסוכך, פרק התחתון שברגל בהמה
(חולין קלר).

סבכיא סבכות (כלים כד), מין בנר ותכשים
קלוע מעשה רשת, (קאפפנעטצע, סיאטקע).

סכולת ובירושלמי: סנכול, (בייטראג צו
געמיינשאפטליכער מאהלציית), (פסחים
פמ:).

סבל (טראגען, ערטראגען, דולדען). סבלן,
(געדולדיג). סבלנות, (געדולד).

סבלונות מתנות החתן לכלה, (ברויט גע
שענקע), (קרושין ג).

סיבני מטפחת, (ליינענטוך). סבניתא,
סדון, (ניטין נט, שבת קמז).

סובין קלייען, (כתובות קיב).

סכסוך מין פרח, (פילכען), (סנהר' צט).
סכקין וואכסליכט, (שמ"ר לו).

סכר סכרם, (האפפנונג), (עירובין כא).

סובר תר' כלכל, (שפיווען, אונטערהאלטען).
סבר ומסתוברין, הסקה, (הייטצען), תר'
והשיקו.

סבר סברית, יסבר, (גלויבען, מיינען), תר'
פללתי. (ווארטען).

סבר בסבר, (אנועהען), (אבות א). הסביר,
(ערקלערען). מסתברא, (עם פערשטייט
זיך).

סאה סיאת, מין צמת, (שביי קכח).

סאב מסואבות, שיסתאב, (אונריין, אונר
ווירדיג ווערדען), שיפול בו מום, (חלה ב,
פסחים צו).

סיאנקא מין מטבע, (כתובות סו).

סאמא זקן השבלים, (חולין יז).

סאר לסאורון, (נאדרהייט), תר' לכסלה.

סאר הסואר, (הויפען), (ביצה לא).

סב הסוכב, חגורה של ברזל הסוכב את
הנגל, (רייף), (כלים יד).

סב בסבי, מין צמח דק, (פסח' קטו). והסיב,
כמו שיער דק הצומח בראש הצנון,
(עוקצין א).

סב סבואתא, מסוביתא, מוכרי יין, (ע"ג
עא).

סב הסכו, שישבו סביבות הפת (ברכ' מב),
הסיבה, (זיך לעהנען).

סב סיב תר' זקן, סבא, (אלט). סבתא
זקנה.

סב (נעהמע), תר' קח.

סבהלום מין אבן יסרה, תר' ויהלום.

סבמא יתר, (נאגעל), (סנהר' קיב).

סבך הוסבך, (פערפלאכטען), (פאה ז).

סבך מסכך, (איין ראָרן), (פרה ג).

סג סייג, סיגא, למיסג, (ציון, אומצוינען),
 (וי"ר קיב).
 סג הסיג, (שמוטיץ, שטויב), (עוקצין א).
 סג הסוג, קופה גדולה, (קאָרב), (דמאי ה).
 סג דמסגן, לסגויי, סוגיא, (געהען, גאנג),
 (כתובות סב, סנהד' לג).
 סג זסג, (פיעל זיון) תר' ורכו. סגי, (גענוג).
 (כתובות צה).
 סג סוגא, מין עוף, (חולין סב).
 סגהון (פעבעל), תר' והמונה.
 סגיניי בלעטטער, (עירובין כט).
 סגלי מין פרח, (סנהד' צט).
 סגולה פערמענען, שאַטיץ, (ב"ב נב).
 סגוליא (וויינטרויבען), ת"י אשכול ענבים.
 סגלגל תר' עגול, (רונד).
 סגלריון שפילער מיט פיגורען, (ע"ז יח).
 סגמטין מין מטה, (קאנאפע), (במ"ר א).
 סגמס אסגמס, לוח, (טאפעל), (ילמדנו).
 סגן פאָרשטעהער, (תמיד לג).
 סגנון פאהנע; זיגעל, (ב"ר ו).
 סגנון אויסדרוק, צייכען, סטיל, (סנה' פט).
 סגנום כאהנע, (שמ"ר מה).
 סגניות קאָרב, (כלים מז).
 סגום גראָבער מאנטעל, (כלים כט).
 סגייען (פיעל), תר' רבים.
 סגף בסגופא תר' בעניי אמתך, המסגף, (לייך
 דען, פיון, פייניגען).
 סגר בסוגר, (קעטמענשלאָס), (שבת נא).
 סגר חנית וסגור, (שטרייט אקסט), (תהלים
 לה ג).
 סגרין (זאָלאַטען), אנשי חיל מחרפי
 נפשם, (במ"ר ח).
 סד סוד, (געהיימנים).
 סד סיד, (קאלק).

סדיא קיססען, (כתובות סא).
 סדן סדנא, גוע, (שטאמס, זואורצעל),
 (כלאים א, קדושין כז). (מאשינע).
 סדנא כלי היוצר, (ראָר) תר' אבנים. הסדן,
 ברזל עב שהנפח עושה מלאכתו עליו
 (אמבאָס), (ב"ר כח).
 סדנא ביעד הויז, (פסחים קיג).
 סדן עץ עב שנותנין בדגלי הנתפסים
 (בלאָק), (כלאים א).
 סודני פערטרויטער; ביעד ברייער, (נדה יב,
 ברכות מד).
 סדק סדיקת תר' מפריס, וסדקינען, סדקין,
 (צערשפאלטען, שפאלטען) תר' ויקרעם
 לשנים קרעים.
 סדק פידקית, מיני מאכל מתבואה. כמחט
 סדקית, שקים של מוכרי תבואה, (סוטה
 מ', עירובין נג).
 סדק בסידקי, אוצר של תבואה, (מד' רות).
 סדר מסדרין, (פעראָרדנען), (ב"מ קיג).
 סדר סודרא, סודרית, (שווייס טוך; שלייך
 ער), (פסחים קי).
 סדירות זעקסע, (ילמדנו בשלח).
 סהדא (צייגע). מסהדי, (צייגנים געבען).
 אסהדותא, (צייגנים).
 סהר סהרא, (מאָנד), תר' ירח.
 סהר גדר, (אומצוינונג), (שביעית ג).
 סודריק איין אַרט קלייד, (כלים כט).
 סוי (זיס, אנגענעהם), נתמלא לבה עונג,
 (כתובות סב).
 סח ערצעהלען, (ברכות נא).
 סח כסוחתא, (קאָטה, מיסט), תר' כסוחת.
 סח ויסחי, (וואַשען), תר' ורחץ. סיחוי,
 סיחא, (יומא עז), (שוויימען).
 סח כהיסת, (אכשאַפען) (סנה' צז).
 יסיחנה, (ענטציהען).

סחם הסוחם, (אויסדריקען), (מעשרות ד).
סחום תר' תנוך אזן, (קנאָרפעל).

סחף סחופי, (אומקעהרען) (שבת טו).
ונסתחפה שדהו, (איבערשוועמט) (כתובות י).

סחף בסחופיה, צפרנים ופרסות (הוף,
סאטצע), (חולין נב).

סתר סחור, (רינגס אום) תר' סביב.
ואסתחרו, שיטבו סביב לשולחן, תר' וישבו
לאכל.

סמ ודיוסיט, היסט, המסיט, (שיטטעלן,
בעוועגען), (ב"ב ט', זבים ה).

סמ הסיט, הרווח שבין האצבע לאמה,
(שפאנצע), (ערלה ג).

סמיו זיילעננאנג, שוטצדאך, זאללעריא,
(שבת ה).

סמיו אבנים מרובעות, ת"י (ויקרא כו א).
סמטיונר צופה עומד על המשמר, (אויפ־
זעהער), (ב"ד כו).

סמטרין ברוסט בילד, (מד' שה"ש).

סמטמין מי אפר, (קאלק־לויגע), (וי"ד כח).

סמכת שמן מריח, (ציממט־על), (מגילה יג).

סמלא דלי, (אוימער), (ירוש' שבת ג).

סמומתא אות וסימן, (צייכען), (ב"מ ער).

סמון הסמונות, (געטריידע הענדלער), (ב"ב
פת, רמאי ב).

סמן בסמיניהון, סמנו, (מאכט, קראפט),
(תנחומא שופטים).

סמן קטיגור, (אנקלאגער, גענענער), תר' שטן.

סמסימה מיני מאכל, (שפייזע), (ילמרנו
וישב).

סמף המוסטפות, שנבקעו מאליהו, (אויפנע־
שפרונגען), (רמאי א).

סמיפה בלוטפליסיג, (ירוש' שבת ט).

סמר וסטרו, הכאה על הלחי, (שלאגען,

אָהרפייגען), (נדה ל).

סמר לסטריה, בסטראי, שפת הבגד, (זוים),
(שבת קלד, נדה נו).

סמר מסטרא, (זייטע) תר' מצדה. סטראי,
מצד אחר, (שבועות מב).

סמר סוטריה, (לָאָהן), תר' יקוה פעלו.

סמרטיומין אנשי חיל למלחמה, (קריענס־
העער), (ש"ר טו).

סמרומסין מצעות, (בעטט דעקען), (מד'
קהלת).

סמרנלייא שם חג שהיה לרומיים, (ע"ג ח).
סיב סייבת, (געענדעט), (ב"ר עח).

סייחא שווימער, (יומא עז).

סיח סייחין, (מױל עזעל), (שבת קכח).

סיואה שוואַרץ, (נדה כ).

סיימא (רויב פויגעל), ת"י העיט.

סיוטא שרעק, (יומא כב).

סיים סיימתינהו, (ענדען, פּאַללענדען),
(ברכות לג).

סיים וסיימו, (בלינד מאַכען), (תר' שה"ש
ג ג).

סיום אנציהען, (תענית כב).

סיום וסיימו, (צייכען מאַכען) (ב"ד א).
ארם מסוים, איש חשוב.

סיום (שארצען), תר' היחתה איש.

סיון בסיינא, כובע, (הוט), (שבת קיט).

סיונא שוואַרץ, (נדה כ).

סיוע יסויעינד, (בעהיטען, העלפען, תר'
יסערך).

סיוף סיופא, (שווערד), תר' חרב.

סך זאלבען.

סך המסיד את גליו, (זיין נאָטה דורפט
טהון), עשיית צרכיו, (יומא כח).

סך סוכו, סוכי (סוכה יז), (צווייג). סיכא,

שריגים דקים, (וי"ר כב).

סכר (פערשטאָפּפּען). מסוכרא, (רעקקעל),
 (שבת קיא).
 סל שהסליא, (ערהעבען), (סנה' פב).
 סל וסלא, (שטוהל), (שבת קלח).
 סל סלוי, הסול, בסלוא, (דאָרן), (בכורות
 כד, ב"ק קנא).
 סל סולאנא, תר' סיגים, (שלאקען).
 סל מסלי, (פערזאכטען), תר' מואס.
 סללל המסוללות, (צוזאממען רייבען), (שבת
 פה).
 סלל הסליה, (רעדעל, שפין מאשין), (נגעים
 יא).
 סלל הסליה, כלי שנמלחים בו, (זאלצפערס
 כען), (ע"ג למ).
 סלסל מסלסל, סלסול, (קרויזעלן ריא האָאר).
 סלסלה, (קאָמס), (נזיר ג', מר' איכה).
 סלסול שררות, (ערהעבונג), (קרושין עה).
 סלסלה מין בנד יקר, (גיטין נט).
 סלביניה מין סבכה, (נעטצהויבע), (ירוש'
 שבת ו).
 סלג סולגיאתא, (קאָרב), (ב"ד סה).
 סלגרון אנשים מתאבקים, (וועט קעמפּפּער),
 (ע"ג יח).
 סלד סולדת, סולדיו, (צוריק ציהען), (ב"ד
 נא, מכשירין ה).
 סלד סולד, חוטמו משוך למעלה, (אויפ'
 ווערס נעבאָגענע נאזע), (בכורות מג).
 סילי מין שרין, (ב"ד נא).
 סלמא מין כלי, (ירוש' תרומות ה).
 סליון שטות, (טהאָרהייט), פיר' לוף השוטת,
 (ירוש' מעשרות ה).
 סוליים פאנטאָפּעל, בענדער שות, (קרושין
 יד).
 סלמנדרא מין שרין, ת"י התנשמת.
 סלמנטון קאָרנוואורם, (ב"ב צא).

סך המיסך, (רעקקען), (אהלות ח).
 סך וסכא, סכויא, (אנזעהען) תר' צופה.
 סכויס, (אנזעהונג) (סוכה מה). שסוכין,
 (זעהען). סכויא, פיר' הרואה, (וי"ד א).
 סך סכי שמש, שאינו יכול להביט בשמש,
 (בלינד זיכטיג), (בכורות מג).
 סך והמיסך, (וועבען), (שבת עג).
 סך צאהל, מענגע.
 סך סיכא, סיכתא, יתד, (נאנצעל), (גיטין
 לב).
 סך סוכות, (פייגען), (ירוש' בכורים א).
 סך סיכי, יתרות זקן, (שפיטצען), (יבמות
 פ).
 סך בסכתא, (שטעמפּעל), (ב"ק צט).
 סכל אסתכל, תסתכל, (זעהען, קוקען),
 (אבות ד).
 סכום (רעכנונג, צאהל), ת"י מספר.
 סכס מסכים (תר' שה"ש ח יג), הסכמה,
 (איבער איינשטיממען, בייאפאלל געבען).
 סכין מעססער.
 סכן בסכנת, וסכנתי (ברכ' י), המסוכן, (גע'
 פעהרליך זיין, געפאָהר), (גיטין סה).
 סכן לסכיון, (דאָרנען), ת"י לשכים.
 סכניתא מין סודר, (שבת קמו).
 סכס סיכסא, סכסן, (נאָרר, אונזינינג), (ב"ב
 ער, סנה' ק).
 סכסך סכסכה (ב"ק ו), במסככת, (אנציינ'
 רע), (ב"ק כב).
 סכף סכופי סכופים, תסכפינן, רעבים
 ונולפים, (פעררערבען), (פתיח' איכה סי'
 נו).
 סכר סוכרי, (לעכער), (שבת סז).
 סכר רמסכר, מסכרינן, הקות דם, (אָדער
 לאַססען), (פסחים קיב, יבמות עב).

סם סימא תר' כסף, סאמא, סימן תר'
 מטמוני, סומתא, (זילבער, געלד, געלד
 שאטץ), (ב"ר לג).
 סומבל היישריק, (ע"ג לו).
 סימיא סומא, (בלינד). מסמא, (בלינד מא'
 כען) (פסח' מב). נסמית, (בלינד ווער
 דען), (גדה לא).
 סמידא זעמעל מעהל, (גיטין נו).
 סמדר אונרייפע טרויבען, וויינבליטהען.
 סמדרקום געשוואלענער מאן; שויאשפילער,
 (ש"ר מז).
 סממא מין מכה, (געשוויר), (שבת סז).
 סממא שמאלער וועג, פוסשטענ, (כתובות
 פד).
 סמי הסיר, (וועג נעהמען) (שבת נב).
 אסמיוה.
 סמך (זיך נעהערן). סמוך, (נאהע),
 (מגיילה ג).
 סמך סמוכות, (אנלעהנונג) (שבת פו).
 הסומך, (איין יאך, רינג) (כלים יז). סמך,
 (פערבינדען). סמך, (שטיצע). אסמכתא,
 סמיכה על המקרא. סמיכת חכמים, שנתקבל
 לחברה.
 סמך וסומכיה, (דיא דיקקע) תר' ועביו.
 סומכוותיה, הענפים העבים, תר' פארותיו.
 סמך לסמכא, (פוסגעשטעללע), תר' לארן.
 סמכא (מאהלצייט), (תר' אסתר, בהראותו).
 סמלון סמלוניו, (יאָר־דימען), (שבת נט).
 סמלק מין צמה, (ברכות מג).
 סממנין מיני צבע, (פארבען), תר' בששר.
 סממית לטאה, (איוועקסע), (שבת עז).
 סמן סימן, (צייכען), תר' נס.
 סממריין זיגעל, צייכען, (יר' ברכות א).
 סמוניא וואססער טראָסטנע, איין אַרמ
 ראָהר, (חולין מז).

סלון (רעהרע, רינגע), וגם צנור השתן
 (שבת לח).
 סלון שטוהל, (וי"ר כה).
 סלע סלעא, מטבע כסף, תר' שקל.
 סלעם לסלעמותיה, (פערשלינגען) תר'
 לבלעו.
 סלפירן טראָמפעטע, (פסיקתא ח).
 סלפירנסי, (וי"ר כט).
 סלק ואסתלק, סליק, ומסלקין, (איבערטרא'
 גען, ווענטהון, הינויפשטייגען), תר' ויעתק,
 תר' עלה.
 סלק סליק, (אויפהערן), תר' הס.
 סלקא איינע פרוכט, (ב"מ קט).
 סלק פאן וואַלד, ווילד, (יר' שבת ה).
 סלקונדרית ווירצואלין, (ע"ג לט).
 סלקוסתא בינדעל פאן בלומען וואס היי-
 סען נרוס, (שבת ג).
 סלקוסתא פסולת עצורי התמרים, (ראטטעל
 טרעסער), (ב"ב ל).
 סלקותא מין כלי של יין, (ירוש' תרומ' ח).
 סלקירא מין צמח (זאליצקרויט), (יר'
 פאה ח).
 סלרין געשענק, (וי"ר לד).
 סלת סלת סילתא, סלותא מסלתינן, בקוע
 עצים, (שפאלטען), (שבת ער, כיצה יט).
 סלת המסלת קב, (פייגעס מעהל מאַכען),
 (תרומות יא).
 סלית רג מליח, (יר' ברכות ו).
 סלת סלתאי, סל, (קארב), (ב"ב עד).
 סלת לסילתא, שלייא, (נאכנעבורט), (שבת
 קלד).
 סלתנית מין רג קטן, (ע"ג לט).
 סם סמא, מין אדמה לבנה, (שבת קד).
 סם סמא, מין רפואה, (שפעצייעס), (גדה ל).

סמינור קאנטראקט, פערטראג, (סנה' לא).
 סמפון מום, (פעהלער), (כתובות נח).
 סומפנייה (איין ארט פפייפע) (רניאל).
 סמפונא, (רעהרע), (חולין מח).
 סמפורין (איינשניטטען, קערבע), תר'
 למורג חרוץ חדש.
 סמפרינן סמפריינא, (סאפהיר שטיין),
 ת"י ספיר.
 סמק מסמקין, (ראָטה) תר' מארמים.
 סומקי, חתיכות בשר, (ראָטה פלייש),
 (סנה' ט).
 סמקרי (ראָטה), ת"י אדמוני.
 סמר אסתמר, (אין אַכט נעהמען), תר'
 השמר.
 סמרטומי חתיכות כגד ישנות, (לומפען),
 (ברכות נא).
 סמרון היום, (הייטע), (ירו' כתובות ב).
 סמרוסי איין שטרודל אויס מעהל, (ברכות
 לט).
 סמתר מין רפואה ומשיחה, (ב"מ קז).
 סן סנא, (האַססען), תר' שנא.
 סן סין, (לעהם, קאָטה), תר' רפש.
 סן סיני, בקי, (ערפאָהרען), (ברכות סד).
 סן סנה, סניא, וסנאין, (ראָרנען), (ב"מ
 קיז).
 סן בסנין, (אויס ברעטטערן געמאַכט, האָלץ
 נאנעל), (כלים י).
 סן סינג, (שוה), תר' נעלך.
 סנארתא כובע, (העלם), (שבת סב).
 סנבול קבוץ ממון מחבורה לאכול ביחד
 הסעודה, (געזעלשאַפט), (ירו' פסחים ח).
 סנגלרין סנגורין (ירו' סנה' יא), סנגורדים
 (ספרי בלק), אנשים מתאבקים, (וועט
 קעמפפער).
 סניא דיבי (חולין ג'), שם המעי שמתקבצים
 בו האוירים, (גריממארים).

סניגור (פערטהידינגער), מלמד זכות,
 (קרושין ח).
 סנודיא רייזע געזעלשאַפט, (ילמדנו עב).
 סנדל (שוה). סנדל הסיידים, (רייבע
 ברעטט), (עדיות ב).
 סנדלכונ מין אבן יקרה, תר' ראמות.
 סנדיקום האוחז את הילד בשעת מילה, (גע'
 פאטער), (ילקוט תהלים, ריבה ה').
 סנהדרין תר' מושב זקנים, אסיפה, (סע'
 סייאָז).
 סנט סונטים, סונטות, (אויס לאַכען), (ב"ר
 עא).
 סונטומום בקיצור, (קורץ צו זאנען, הויפט
 זאכע), (במ"ד יא).
 סנטר שומר העיר, (וועכטער), (ב"ב סח).
 סנטר לחי התחתון, (קיננבאַקק), (ברכ' כד).
 סנטר סנטורי, (ראַטההער), (ב"ר סז).
 סנטרוי, מין מלבוש, (ב"ד ק).
 סנן מסננין, (לייטערן, רייניגען, דורכוייען).
 מסנת, (איין זייער), (שבת קלט, סוכה ג).
 סנוניתא (שוואַלבע), תר' זעגור.
 סנף סניפין, (זיילען). סניף, חבור ודבוק,
 (פעראייניגונג), (מנחות צד, ברכות מז).
 סנפרינן עיין ספירינן.
 סנק המסנק, (פערזאממעלן, פעראייניגען),
 (מקוואות ב).
 סנק מסנקן, וסנוק, (ערמידען, שוואַך זיין),
 (שבת סז).
 סנקליץ לסנקליטיו, לסנקליטיקום, (סע'
 נאַט, ראַטההערדן), (וי"ד יג, שמ"ד מז).
 סנקרת פויסט שלאַג, (ב"ק כז), ורש"י
 פ'י אוכף חמור.
 סנקתדרין ראַטה געבער, (ב"ר ח).
 סנר בסינר, (גירטעל), (ב"ק פב).
 סנריות מין צמח נאכל, (שביעית ט).
 סנתא

סָף אסתפית תר' זחלתי, מסתפינא, (פירב' טעון), (מ"ק כד).
 סָף (שוועללע). אסיפא.
 ספג ספוג, מין צמח מלא חורים ובלוע מים רבים, (מעער שוואמס) (אבות ה). ונסתפג, (זיך אָבטרֶאָקסענען) (יומא ע). אספוג, תר' רקיע, (דינגער פלאָדען), סופגנית, הסופגניו, (שוואממיכטער קוכען). סופג, (איינציהען, איינזויגען) (אבות ה).
 ספג סופג, (שלאגען), (כלאים ח).
 ספד (בעקלאגען). הספד, (טרויער).
 ספטא תיבה, (קיסטע), (תענית כא).
 ספל שם מדה, (ב"ב קסו).
 ספלי גרעיני תמרים, (ראטטעל־קערנער), (ביצה כא).
 ספליני רטיה, (פפלאסטער), (ירי' בלא' ט).
 ספן הספניו, ספניהו, (שיפפער), (שבת קיא), תר' מלחיהם.
 ספן בדספנא, (שאַרדען, גראַבען). סופנת, (בערעקען), (ביצה ז, כתובות עב).
 ספן ספין (מ"ק כח), ספונים (ילמדנו ואתחננו), יקר וחשוב, (געאכטעט). ספון, (אַכטען). ספון, (ש"ד כ).
 ספון זיפּע, (ב"ק צג).
 ספן סופיניה, (וואורף שפיעס), תר' קינו.
 ספיסטא סופיטא, (איון געלעהרטער), (ירי' שביעית ט, פסיק' כא).
 ספסל שמוהל, שעממעל, (מקוואות ה).
 ספסף (אברייסען), (נזיר לט).
 ספסוף מזון, (נאהרונג), (ירי' פאה ז).
 ספוסקא גראָבע מעהל, (גיטין נו).
 ספסר תר' חרבות, ספסירא, (שווערד).
 ספסר כפי במסחר, (שפעקולאנט), (ב"מ נא).
 ספוף שפיווע, (ילמדנו וישב).

סנתא (געוואָהנהייט), הרגל, (ב"ר ג).
 סם הסיסין, מטוה צמר של השתי, (אויפ' צוג), (מנחות מב).
 סיסא (בעפעסטיגען), מקפל חומי הציצית וכורכם בחוט למען יחזקו, (מנחות מא).
 סיסיא פערדרוס, (ע"ז ד).
 ססגנא חיה אשר עורה בעל צבעים יפים ושונים, (שבת כח).
 ססכנתא חולי עצירת השתן, (יבמות צד).
 סיסמא פּעראברעדטער צייכען, (מד' שמואל).
 ססמגור ארו, (צעדער), (יומא ט).
 סיסני איין קאָרב, (ב"מ סז).
 סיסן אסיסנא, מין צמח, (גיטין סט).
 סוספניא (זוהר פ' וישלח), קנה חלול של ברזל.
 סיסרנון לבוש צמר עב, (ב"ר כ).
 סיע מסייע, מסתייעא, (העלפען), (סנה' יד).
 סע לסיע, סיעתו, אנודה, (בוגר, סעקטע) (גיטין עו).
 סעד סעדו, (שפיווען) תר' אכלו. סעודה, (מאהלצייט).
 סעורין (גערשטען), תר' שעורים.
 סער למסער, תר' לראות, (בעזעהען, בע' זוכען).
 סער (האַר), תר' שער.
 סער מסער, חפוש, (היימוזכען), תר' פוקד.
 סעותיה מיסט, (פסיק' עשר).
 סף יספיננא ת"י יאכילנו, ספו, וספי, (צו עסען געבען), (כתובות ג).
 סף ובסיופות (תרומ' ד), סופי תאנים, שנמרים בסוף הקיץ. לא סוף דבר, (ירוש' תענית ג'), (דורכאויס), פ"י לאו דוקא.
 ססיף, (פּערגניכטען). סיפא, (ענדע).

ספק מספקין, הכאת כף אל כף, (שלאגעו),
(ביצה ל).
ספק הסתפק, (צווייפעלן). ספק, (צווייר
פעל).
ספק ספקה, (צוואַמענבינדען), (כלא' ו).
ספק הספיק, מספיק, (געניגען, הינרייכען).
הספיק, אונטערהאלטען). הספקה, (אונ-
טערהאלט). הסתפק, (זיך בענגיגען).
ספק אספק, תר' אכלכל, (ערנעהרען).
הסתפק, (זיך ערנעהרען).
ספקולא שמירה ואסיפה במשמר, (וואַכ-
היטטע), (וי"ר כד).
ספקולא מקום גבוה, (אנהעהע), (ירוי'
שבת א).
ספקלמוריא (לייבוועכטער, שאַרפריכטער),
ת"י המבחים.
ספקלריא פענסטער גלאַז, שפיגעל, כלים ל).
ספקריא מערה, (העהלע), (ירוי' ברכות ט).
ספר ויספר, (בארבייען, שעערען) תר'
ויגלח. ספר, (שעערער) (שביעית פ"ח).
תספורת, (שעערונג) (מ"ק יד). מספרים,
(שעערע), (כלים פי"ו).
ספר סופר, (געלעהרטער). סופרים, חכמים,
(ברכות מה, יבמות כ).
ספר גרענצע, (יבמות מח).
ספיר מין קטניות, (באָהגען), (כלאים א).
ספירא בנר של שיער, (סוכה כ).
ספירא כדור, (קונעל, באַלל), (פסיקתא,
ויהו ביום השמיני).
ספרגום (זיגעל), חותם, (ב"ר לב).
ספרכותא דברים מכווערים, (שענדליך־רעד
דען), תר' תהפוכות.
ספיריגונן מין אבן יקרה, (סאפהיר), ת"י
ספיר.
ספרקין מין בנר, (שבת סכ).
ספת יספות, (שניידען), (שבת סכד).

ספת יספות, טבול, (איינטויכען), (ב"מ
פט).
ספתקא שטארקער עססיג, אונגעניסבאר,
(ב"ב צו).
סק יסיקו, (הייטצען), (מכשירין ד).
סק סקא, (זאק) תר' שק. סקאין, תופרי
שקים, (כלים יג).
סק מיסק ניסק תר' עלה נעלה, מסקינן.
מסקנא, (אויפשמייגען, אויספיהרען).
אסוקי.
סקאה (היישעריק), תר' הצלצל.
סקב דמסקב, (קרעמציג מאַכען). סקבא,
(קרעמץ), (ב"מ כז, קרושין פא).
סקבמריין שריפט, (וי"ר כא).
סקבם מין קשת מלחמה, (שבת מזו).
סקד מסקר, (צורעכט וויזען), (וי"ר כט).
סקל מסקלין, (גראַבען, בעהאקען), (שביעית
ב).
סיקלי זילבער שמיד, (ב"מ פד).
סקלא (לייטער, טרעפפע), (תוספתא שבת
פ' י"ד).
סקלימין (ראטה געבער), (ילמדנו).
סקוסים וואגע, מאַס, (ב"ר י).
סקוסים מין שאת כעין תאנה, (פייגע
ווארטצע), (ב"ר מא).
סקופת (שוועללע), תר' מפתן.
סקפמיות קליידונג, (מד' איכה).
סקופסמי איין בעדעקטער וואגען, (פסיקתא
בחורש השלישי).
סקפטורין רענער, (פסיק' רחודרש).
סקרא מין צבע ארום, (מגילה יז).
סקר דסקרתיה, (זעהען) תר' שופתו.
סקרנית, חפצה לראות כל דבר, (ב"ר יח).
סקורא מין צמח, (מאָאס), (ירוי' שבת ז).
סקרדין כתבי המלך, (געהיימע פאטענטען)
(ב"ר עא).

- סקרטיא בגר עשוי מעור, (כלים מז).
 סקוריא ת"י גרון, (האסקע).
 סיקיריא קוצב בשר, (פליישער), (ירוי' שקלים ז).
 סקריפמור שרייבער, (מר' קהלת).
 סקריקון מיני מאכל מתוקים, (פון צוקער), (ירוי' ביצה א).
 סקריקון מערער, (גיטין נח). הסיקרין, (מכשירין פ"א).
 סר סיר (חולין קה), סירא, (זעהען, בער-טראכטען), (כ"ב כא).
 סר סורג, (פלאטמען), (סנה' צב).
 סר סורו, שסורן רע, טבע, (נייגונג, לירעני-שאפט), (הוריות יג).
 סר סריא, (אויסגעלאסען), (כ"מ צג).
 סר בסירה, (בכורות לח), (אוינאפפעל).
 בסירה, (כ"ד מב), (געפענגנים). בסירה, (כריתות טו). פי' בקוץ.
 סר תר' ובאש ויסרי, סריא, סריות, (שמיני קען). סרי, (פערפוילען), (ביצה ל, חגיגה פ"ב).
 סר סירים, (רערנער).
 סר סרי, (שוואך, קרענקליך), (סנה' כב).
 סר סורין, (שלעפפען), (וי"ד מז).
 סריאתא איין בעזען, (מר' תהלים).
 סרב תר' מאן. מסרבים, סרבן (ברכ' לב), סרבנות, סירוב, (ווייגערן, ניכט געהאָר בען, ווירערשפענסטיג זיין).
 סרביטין מין תכשיט אשה, (שמירן טוך), (שבת נז).
 סרבל בסרבליהון (רניאל), הסרבלין, מכנסים רחבים ומין בגד. ומסורבלין, מלובשים, (מגילה יא).
 סרבק ומסרבקין, (ווינקען), תר' ומשקרות. סרג סרגתא, תר' שבכה, (פלעכט ווערק), קליעה. קראת סרגין (מגילה י), מעשה
- קליעות, קורא פסוק ומניח פסוק. מסרגין, (רורד פלעכטען) (מ"ק י). סריגות, (גיט' מער ווערק). סורג (מרות ב), גרד של עצים סרגנים מעשה שבכה. סירוגין, שלא כסדר, (וועכסעל וויזע), (מגילה יח).
 סרגין עושה האוכף, (זאטטלער). דמסרג, שיש לו אוכף, (כלים כה, ברכ' נז).
 סרגול שרטוט, (לינדערען), (בי"ד כד). מסרגלין.
 סרגלא (פֿאַסט וואָגען), עגלה של משא, (ש"ד טו).
 סרידא מעשה כברה מברזל, (גיטטער ווערק) תר' מכבר. שריד סייף ת"י חרב גאותך, מלאכת מקלעת. סרידות, כעין שקים עשויים ממעשה מקלעות, (נעטצפערטיג), (ילמרנו בשלח).
 סרד עריבה, (מולרע), (כלים טו).
 סרדיוט (ריכטער); איש מלחמה, (זאָל-דאָט), (שבת לב).
 סירא (פאָנצער), ת"י תחרא.
 סרהב מסתרהב תר' מהר, מסרהב, ממהר, (אוילען), (ברכ' מז).
 סרח סרחית, (זינדריגען). וסורחני, (פער ברעכען), תר' וחמאתי.
 סרח סורח, (ריססע מאַכען, איינשניידען), (כלים ל).
 סרמ שטריק, שנור, (כלאים ט).
 סרמ המסרט, (ריטצע מאַכען), שריטה, (שבת לה).
 סרטיא שטראַססע, (שבת ז).
 סרמן שרץ המים, (קרעכסע). גם שם אחר מי"ב המזלות, וגם מין פצע משחית.
 סרטנא (שטאב), מטה, (ילמרנו).
 סרך מסרו, (שבת נג), חגורה של נושאי משאות, (גירטעל).
 סרכין (גערניכטסרינער, שרייבער), ת"י ושוטרים.

סרך סרוכי מיסרד (חולין קיא), חבור ודבוק, (אנקלעבען), סריך, דסריכן (חולין מו), למיסרד (שבת קלט), סרד, (נאכאמען) (נדה נו). סירכא, (דאס אנקלעבען), גם דיבוק ריאה של בהמה לצלעותיה. סירכיה, (געוואָנהייט), (ברכ' יו).

סרוך סריכו, (אונרעכט), תר' עותתי.

סרך בסריכא, סרוך סריך, (אנהאלטען, זיך ציהען), (ב"ק כב, ביצה יא).

סרכא אילן סרק, אינו עושה פירות, (לעער), (מד' שה"ש).

סרממן מסרמיטן, (רעדען, שוואַמען), (סנה' יד).

סרממן מסרמסין, אנשים שלא ידעו לערוך דבריהם בסדר, (סנה' יד).

סרממן סרימוסון, (אין פינה טהייל), (ירו' גיטין ה).

סרני מין חית הים שמחציתה כפני אדם, (ספרא שמיני).

סרונכי יסרנק, (דאס ערווירגען, ערשטיק קען), (סנה' לו), תר' יסכר.

סרים חסר כלי זרע האדם, (פערשניטטעד נער), סרם, (ענטמאנען).

סרם מסורם (סומה לח), סרם, סירוסיין, (אומקעהרען, אומווענדען, פערזעמטען), (מגילה יח).

סרסיא דינער, (ב"מ מב).

סרסור מעקלער, (ב"ר ח).

סראפים שם אליף, (ע"ג מג).

סרפנס טראַמפעטע, (פתיח' איכה ס' נד).

סרק סריקא, ריק, (לעער) תר' ריק. אילן

סרק, שאינו עושה פירות (כלאים ו).

סריקי, (לעער), (ב"ב קנא).

סרק ושהסורק (דמאי א), סריקווא, (קעמד

מען) (נדה ב). מסרק, (קאמם), (כלים יג).

סרקן מין אדמה ממראה אדום, (כלים טו).

סרק הסריקין, (צוקסער ברעדכען), עגות

צבועות, (פסחים לו).

סרק והסיריקון, משי, (זיידע) (שבת כ).

סריקון, בגד משי (קרוש' לא). סרקארים,

אורג בנדי משי, (מד' שה"ש).

סרק דסרקיין, סרקי, ת"י ישמעאלים, (סיר

קען). סרקיא, (ירו' דמאי ב), יריד של

סרקיים.

סתו סתוא, (ווינטער). הסתוונות, של

ימות הסתיו, (שביעית ט).

סתם סתום ובלתי מבורר, (אונערקלעהרט,

אונבעשטיממטעס). סתם, (סנה' פ"ו).

סתר סתריה, (צערשמערען) (עזרא). דלא

נסתריה, שלא לבטל, (ב"מ סח).

סתר מסתוריתא, (שפינדעל), (חולין ס).

סתת סתתים (שמינהויער), (כלים כט).

ע

עב דעיבא, (וואַלען, נעפעל), (יומא כח).

עב (ריק, דיכט). בעובי (אהלות טו),

מעובה; עב, בגד עב, העבים הרכים, (כלים

כו, כח).

עב עייב, עייבא, (בעשולדיגען), (מד' איכה).

עב ועוביה, תר' וכפתו, (דינע צווייגע).

עב בעובי, תר' בחיקי, (בוזען, שאַאס, אינ'

נערן).

עבד (טהון, מאכען). דיעבד, ווען עס איזט שאָן געטהאָן (חולין ב). עובדא, (טהאט).

עבד והמעבדו, (גערבען, דיא פעלל אויס- אַרבייטען) (שבת עג). עבדו, בורסי, (גער בער), (שבת יז).

עבדקן זקנו מעובה, (דיס באַרט), (סנה' ק). עבימא (זאָטטעל), תר' בכר הגמל.

עביט קאָרב, (ב"מ עב).

עביט כלי השתן, (נאכט בעקען), (ב"ב פט).

עבופיא (גרוין, בליהענד), תר' רענטה.

עברא (ריגעל), תר' בריה.

עבורא תבואה, (געטריידע), תר' דגן.

עבר (איבערטערעטען). עבירה, (פערברע- כען).

עבר מעברא, (שוואַנגער) ת"י הרה. עובר, הולד שבבטן. כיצד מעברין (עירוב' נג), הוספה ויציאה מהגבול, (איבער מאָס געד בען). שנה מעוברת (סוטה יב), שנה שבה י"ג חודש, (שאלט יאהר).

עוברתא (דיקע צווייגע), תר' צמרת.

עבת ובעבות, העץ העב והארץ שבמחרישה, (כלים כא).

עג עג, (אייז קרייז מאכען). עונה, גרר בע, (תענית יט).

עג עונות, עוניות, ערונות, (בייטען, אומ- גראבען), (מ"ק ב).

עגבות דיא הינטערן שאמטהיילע, (ברכות כד).

עגה ובלשון ענה, (אונהייליג), פי' שלא בלשון הקודש, (סנה' קא).

עגול (רוג, גערונדעט). עגולא (ב"ר מט), עגולי הגת, אבן עגול. ועגלה, (אומוויק פעלן), (יר' כלאים ט).

עגיל רפוס של דדיו, (שבת סד).

עגילא תר' מגן, (שילד).

עגל בעגל, תר' מקרוב, בעגלא, (קורין, גער שווינד).

עגלה צורת כוכבים, (פסחים צד).

עגם עגמת נפש, (טרויער, קוממער), (מגילה כח).

עגן (צוריק האלמען, איינשליסען). עגונה, אשה עצורה מבעל שנאבד ממנה. ויעגנון, (איינשליסען) תר' וסוגרו. עגנא, מסגר, (שלאָס). עגין, או עגינין, הברזים שמשליכין במים לעצור את הספינה, (אג' קער), (ב"ב עג).

עגעג מעגעגין, וי"ג מעגעגין, (וואשען, באד דען), (וי"ד ב).

עגש עגישא, (שטאָסען מיט הערנערן), (ב"ר פ).

עד עד שאתה כובש, (וועהרענד), (יר' סוכה פ' החליל).

עד לערווי (ביצה לב), הועדה, (וועג טהון) וי"ד כו). מהעדה מלכין, (אבשאפען), (דניאל).

עד מועד, (ווארנען), שור שהעירו ג' פעמים בכעלין.

עד משמשת בעדים, סמרטוט לברוק בו, (טוך צום רייניגען), (נדה ב).

עד (רויב). עדודה, פי' השלל, היא הנבלה, (ב"ק יא).

עד ערא, עדי, (ריזער, דיזע), (פסחים נג, גיטין מה).

עד יומא דעדא, תר' ליום הכסא, (פייער טאג).

עד וערוויכי, וערוויך, (געבורטס שמערץ), תר' זהרוגך.

עד עודה של שקין, חבילה, (בינדעל), (סוטה מו).

עזגד כשוק לערן, (פאראיבער געהען) תר' לעוברים. לא יעידון, (אבווענדען), תר' יסורו.

עדב ערכא תר' גורל, (לאָאָז).

עדיא תר' ספחת, מין צרעת, (גרינד).

עדל איין ארט צוויבעל געוועכס, (עקצין ג').

עדן ועדנין (דניאל). בעירנא, (צייט), (פסח' ד).

עדן מערן עצמו, (פערנגניגען מאכען), (מ"ס מז).

עדן עדיין, וכירושלמי: אדיין, (נאָד).

עדף להעדפה, המותר, (איכריג), (כ"ק פז).

עדרא המוך שבאוזן (וואַללע), (ירו' שבת ז).

עדש העדשיון, שם כלי. ערשה, (פלשאש), (ע"ג ה, כ"ר פא).

עידית המוכחר והטוב שבנכסים, (ריא בעסטע), (גיטין סח).

עידית תר' נאות יעקב, (טעמפעל).

עוי ער האָט געשריען, (יומא עז).

עוין ועויתך, (זינדע), (דניאל).

עוויא שלאנגע, (כ"ר סו).

עוילא זויגלינג, (וי"ד ה).

עוקים (ילמדנו ויצא), עיין חוקים.

עוירא בלינד.

עור כעור, מוז, (שפרייא), (דניאל).

עות דעות, (אונרעכט טהון), (ברכ' יד).

עות מין חולי, (קרעמפפע), (גיטין ע).

עז עוזא ת"י העזניה, עויא, מכנה העז, שם עוז טמא, (כלים יז).

עז מעיז, (פרעך זיין). העזה, (פרעכהייט).

עזיזא, (שמאָרק), (סנה' ז).

עזב דעזיבא (גדר' כב), דבר מגונה ומעשה זמה. עזיב, ומתעזבות, (העסליך), (פסיקתא ז).

עזגד שליח, (באָטע), ת"י אילח שלוחת. עזיל (געשפאָנגענעם) תר' מטות. מעולא (שפינדעל), תר' פלך.

עזם ויעזם, (אכטנייפען), ת"י ומלס.

עזק עזקה, חפירה, (גראָבען), (יבמות סכב).

עזק שעזק, (האַלמען), (חולין צ"ד).

עזקא תר' טבעת, (רינג).

עזקתא שם לקצה הכרכשא, (מד' קהלת).

עזק בעזקיא, (קעטטען), תר' באזקים.

עזק צמר גפן, (בוימוואַללע), (שבת נד).

עזרד והעזרדים (וויילדע בירנע), (כלא' א).

עזרד בעזרדין, קנים חזקים וקשים כאילן, (עירובין לד).

עזרה פארהאָף.

עמא עצה, (ראטה), (דניאל).

עמיו בעמיו, (אורואכע, שולד; ראטה; פע דער), (כ"ב יז).

עמלא תר' עצל, (פויל).

עמלז (שלאַכט באַנק), חנות שמוכרין בה בשר, (ע"ג יא).

עמן עוטנו, (העריין זעטצען), (מנחות פו).

עמף בעטפך, (בווען, שאַאָס), תר' בחיסק.

עמף עטיפה, (בעדעקען), (מ"ס כד).

עמר עמרו תר' סרו, הסרה וסלוק, (אב" שאַפּפען). עמור סופרים, מה שהסופרים מסירים. ועמיר, ענין פמור וסלוק, (גדרים לו, גיטין פו).

עמרא כתב שותפות, (קאָנטראַקט), או שמר חלוקה (כ"ב כט).

עמר ת"י עשן כלא, (רויבען).

עמרן עמרנא, פסולתא דויפתא, (טהעער). (שבת כ).

עמש מתעמשות, (ניעמען) (תמיד ז). עמוש של מטה, הוציא רוח מלמטה, (ברכ' כד).

עיוול תר' שחק, (שטויב).

עין

- עין עיון, (בעטראכטען, דורכזעהען) (קדוש' ד). חמץ בעין, נראה לעין, (ערבליקליך). מעיינין, (גענויא וועגען, אָהנע צונאבע וועגען) (ב"ב פט). עיון, (בעטראכטונג). עין של תנור, החור שהעשן יוצא בו (כלים ח). בעין, (איום אונפערענדערטען צושטאנד דע). איסור בעין, איסור הנמצא בממשו ולא בטעמו. עין בעין, (גענויא) (ב"ב פח). בעין, (נאך ארט). מעין, (פאן דער ארט). עין של המחרישה, טבעת של עץ, (כלים כא). בעיניהו, (זוהר פ' אחרי מות), דברים בלי לבוש, בפירושו ולא בחידות.
- עין עינני, (נראָסע אויגען), (כתובות סא). עין ועין ענלא, מין אבן יקרה, תר' ואחלמה. עכב מעכב, (צוריקהאלטען, אויפהאלטען), (מנח' כז).
- עכוּביתא עכביות, (ראָרנען), (ב"ר כ). עכבר (מויז). עכברא דשכיב אדיגרי, כנוי לקמצן ביותר, (גייץ), (סנה' כט).
- עכברא (נאססע, נאכבארשאפט). בני עכבריא, פ' השכנים, (וי"ר י, ב"ם פד).
- עכוּביתא (שפינגע), תר' עכביש. עכוּזו אכוּזו, פ' ענבותיו, (דער הינטערע). (בכורות מ, עירובין נג).
- עוכלי שם מדה, (ב"ב פה). עכולי (פערדעהרט) (יומא מה). עכל, (פערדויען). עכול. עיכלא כמו אונקלי, (ערמעל), (יר' ע"ז פ"א).
- עכנא מין נחש, (שלאנגע), (ב"מ פה). עכם מין נחש, (אָטטער), (ילקוט ירמיה רס"ו).
- עכסילו שם סבוצת כוכבים, (אָריאן), (ב"ד צה). עכר (טריב מאַכען). עכורים, (טריב).
- עכר העכירין, שם כלי, (פרעם ברעם). (ב"ב סז).
- עכשובניתא איין געשוויד, (יר' ע"ז פ"ב). עכשיו יעמצט, (אבות א).
- על עלווי, (שעטצונג) ת"י ערכך. בעלויא, שומא (קדוש' מב). מן העלייה, מכסף שוין וערכו, (ב"ק מז).
- על עלת כל העלות, מקוד וסבה, (אורשטאף). על בני עלייה, אנשים גדולי המעלה, (סוכה מה).
- על עול תר' בוא, (הינין געהען). עייל, פ' נכנס. מעלי שבתא, ערב שבת.
- על עלאה (דניאל), פ' העליון (אָבערע). לעיל, לעילא, עיל, (איבער, אויף).
- על עולה, (מיט גערעכנעט זיין, געלטען) (מ"ק יט). עלתה, (גערעכנעט, גילטיג זיין) (נדה סז). עולה באחד ומאה, (אין דער מעהרהייט אויפגעהען), מתבטלת (תרומה פ"ד). שכך עלתה, (אויסגעהען). עולה יפה, (גליקליך אויספאללען). לעלה, (ער העבען). מעולה, מוכחר, (פאָרציגליך). יעליניה, (שעטצען). העלה, (שטייגערן). מעלה עשן, שם עשב. בעליית חנניה, (פערזאמלונג), (כריתות ו', סנה' עד).
- על עולי עין, הסדה וסלוק, מוסרים מן העין שלא תשלוט בהם, (וועג געטהאן).
- עלה עלילה, עלולי, (פאָרוואַנד, אויסדערע, אורזאכע, פאָרוואַרף), (גיטין פו).
- על ועילין, (יונגער עזעל), תר' ועירים. על עללת, תר' תבואת, (פרוכט).
- על עליל, (עפענטליך), (ר"ה כא).
- על עלולין, מוכנים ומסוגלים, (געאיינגעט), (פסחים יח).
- על עוללות, (נאכלעזע), (פאה ז).
- עלב עולבניהון תר' ריבם, עולבני, (ליידען, בערדיקסונג) תר' עוני. הנעלבים ואינם עולבים

עמל ועמלהון (ב"מ טו), (מיהע), פי' שכר
שעמל. מעמלא רביתי, (בעל־אָהנונג),
(ב"ב טו).

עמם עוממות, נחלים המתכבות והולכות,
(ברכ' נג).

עממין (ניכט יודען), (ביצה ו).
עמום כבד לשון, (שווער) וי"ד י). מלא
עומסו, (סנה' ק), פיעל מאן קאנן טראגען
אויף איין מאל.

עמעם עמעמו, עמעום, (וועגזעהען, נאכזע-
הען) התראו כלא רואים. מעמעם, כמו
מנמנם, לא מסרב ולא מסכים, (האלב וואל-
לענד), (ירו' שבת א', ירו' ברכות ח).

עמץ מעמצין, (צושליסען, צודריקען) (שבת
קנא), עמיץ, (ביצה כב).

עמק עומקא, (טיפע).

עמקא תר' שאת, (שאַרף, געשוואולסט).

עמק העמקי, (ווייס), (חולין סג).

עמק עומקין, תר' סרוחים, (זיד אויס-
שטרעקען).

עמר עמרא, תר' צמר, (וואַללע). עמרניתא,
מין צמר הנמצא בקליפת הארז, (שבת כ).

עמיר גרינע גראָן, (שבת עו).

ען ולענות, (וי"ד יז), עיין "אונין".

ען ענא, ענה, (אַנטוואַרטען) (דניאל). עני
מרי, פי' ענני מורי, (אַנטוואַרטען), (סנה' פא').

ען ענוי הדין, (בערדיקונג), (אבות ה).

ען נענתי לך, פי' עשיתי לך ענוי, (יומא
כב).

ען ענייא, תר' קינה, (קלאנע). מענות,
(קלאנען), (מ"ק כח).

ען עניות, (אַרמוטה). בעניותנו, עניות
דעתנו שלא נוכל לברר, (יבמות צב).

ען עונה, (בייאוואָהנען).

ען עונת מעשרות, (ציט), (פאה ד).

ען עאן, תר' צאן, (שאַרף).

ענב

עולבים, (בעשעמט ווערדען, בעשעמען,
שפאסען) (גיטין לו). עולב, עלובה בלה,
(אונגליקליך, בעדויערנסווערט) (גיטין לו).
עלכון, עולכנא תר' ריב, (שאַנדע, אונ-
רעכט).

עלם עלמא, (עוויג, איממער). לעולם, לא
לשנות, (איממער). העולם הזה, (וועלט).
עולמית, (עוויגליך) (ניזיר טו). בעלמא,
(בלאָס, נור), (ב"מ יו).

עלם ועלם, תר' ואימן, (שטארק זיין).

עלע מעלעהוי, תר' מצלעותיו, (ריפפען).

עלעין (צעהנע), (דניאל).

עלעל עלעולא, (שטורם) תר' סערה.
שעלעלה (כלאים ז), ויעלעליניה, (דורכ-
שטורמען, דורכוועהען).

עלעל משיעלעל, (בלוטען), (חולין כד).

עלף פערשמאכטען, אָהנמאכט ווערדען.

עלק עלוקה, (בלום איגעל).

עולשין מין עשב, (כלאים א).

עולתין מין עשב, (ירו' כלאים א).

עלת כלי שמעלין בו היין, (העכער, שעפ-
פער), (עירובין נג).

עלת עליתא, מן העלייה, (בייטעל), (ב"ב
קלג, ב"ק מז).

עליתא מין חיה, (סנה' קח).

עמד מעמד, (שטאַנד, לאַגע, שטעללע)
(תמיד לג). מעמדות, חבורת אנשים

נבחרים להשגיח על דבר, (פאָסטען).

עמד עמוד, (וויילע, שטאַנד, ביהנע). עמוד
החזור, הרעי היוצא כמו עמוד.

עמידה (נאכט טאָפּף), (ירוש' שבת ט).

עמל מתעמלין, (זיד ערמידען) (שבת קמו).

פת עמילה (פסח' לו), פת סלת, גם כנוי
לאשה יפה (שבת סב). עמילן, עיסת סלת

שמניחין הטבחים בקדירה לשאוב הזוחמא
מן התבשיל, (קראפט מעהל), (פסח' מב).

ירוע איזו היא אותה משפחה כולה או אותה עיר נקראת עסה, ואחר מאנשי אותה משפחה שנשא אשה שאינה ממשפחת עסה ומת, היא אלמנת עסה. פת עסה, לחם נקי.

עסה מעסן, תר' חרק, (קנירשען).

עסווס מין ירק, (פסחים למ).

עססיות מין קטניות, (שבת יח).

עסק אתעסקו, (שמרייטען) תר' התעשקו.

עסיקין, (שמרייטער) ב"ק ח). עסק, זיך

(בעשעפטיגען), עוסק, עסקינן. ומעסיקין,

(בעשעפטיגען). התעסק, זיך בעשעפטיר

(גען). עסקו, עסקניות, (טהעמיג). עסק,

(געשעפט, האנרעל). על עסקי, (וועגען).

עיסקא, (האנרעל, וואארע). עיסק, תר'

דבר, (זאכע, געשעפט). המתעסק בחלבים,

פרט למתעסק, (צערשטרייעט, פער'

טראכט), פי' שלא נתכוין, (כריתות מט).

עסרא (צעהן), תר' עשרה.

עף שט באויר (פליהענר), (שבת כו).

עף עיף תר' כפול, עיפינהו, (ראפפאלן,

צוזאמגעלעגען), (כתובות סו).

עף עפוי, (ערמידונג), (חגיגה טו).

עף תר' עונת רצפים, (אין צוזאמען גע'

זעצטע שטיינע געבאקען).

עף ויעפפו, תר' וכתתו, (שמידען).

עף עפיה, (לויב, צוויינע) (רניאל). מעפיא

תר' עבותה, (ריכט בעלויבט), בעלת ענפים

רבים.

עף עיפא, (שלייער), תר' הצעיף.

עפיאן מין דג קטן, (חולין סו).

עפצי תפוחי הדיו, (גאלראפפאל), (שבועות

מב).

עפר עפרים, (יונגע), (ילמדנו בלק).

עפרן מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידת

גלילי).

ענב ענביו, פי' גרגיריו, (קערנער) (סוכה

לב). הענבה, (קערן), (יר' סנה' ב).

ענב ענבתא, מין ננע, (בלאָטמער), (ע"ג

כח).

ענב שיש בעינו נפוח כענבה, (איין ארט

געוועכט אויף דעם אויגע), (בכורות לח).

ענב ויענבון ת"י וירכסו, עונבו, (שלייפע

מאכען) (שבת קיג). עניבה, (שלייפע),

(פסחים יא).

ענבל ענבול, (שלעגעל אין דער גלאָקע),

(פרה יב).

ענג הענוגה, פי' אחרונה, (זיך פערשפעטי-

גען), (ב"ק פ), כ"ה גירסת הערוך

ובנוסחתנו "הענוגה".

ענו ענותן, ענוותנות, (רעמיטהיג, דע-

מוטה).

ענו ענוה, גרגיר, (קערן), (פאה ו).

ענין (געשעפט, אינהאלט, זאכע). מענין,

(אינהאלט).

ענן עינוניתא דודרא, שם לאונא קטנה

ירועה בריאה, (חולין מז).

ענק ענקי, תר' גרוני, (האלז). עונקיא,

תר' הנטיפות, (פערלען). עונקי, פי' מן

הצואר (שבת קמ). עונקתא.

ענקליין כעין וו כפוף, (האָקען), תר'

והשפתים.

ענקמון אנשים גבוהים כענקים, (האָך ער-

וואַקסען), (ב"ר סה).

ענקוקלות אונרייפע טרויבען, (ערלה א).

ענתא צייט.

עסבא (גראָז), תר' עשב.

עסה עסתו, (חלה ב), עריסה, (טויג).

מעוסה, (פאפאנענעקען), (חלה פ"א).

עסה נמוך במעלה, (שלעכטער), (קרושין

עא). אלמנת עסה, פי' משפחה או עיר

שיש בה ספק פסול שפוסל מן הכהונה ואין

עקל ובעוקל, רגל הספינה, וי"א החבל שתופס הספינה, (מכשיר' ה).

עקולי מהלך עקומי, (קרומס, פערדרעהט), (ב"ב לר).

עקל והעיקל, (קרומע פיסע), (בכור' מה). עקילא (ארמ'באנר), ת"י עגיל.

עקם עקימת שפתיו, (פערקרימען) (סנה' סה). עקמן, (קרומיוענע) (ב"ר לג). שעיקם, (אומשרייבען). עקם, (אומוועג מאכען).

עקף בעקיפין, (בעטרונג, ליסט) (ב"ס סיג). בעקפין (ספרי ואתחנן), (אָפּפּענבאַר). עוקף, (פערדרעהען), (וי"ד לב).

עקץ שבעוקץ (חולין צג), בעוקצי (סנה' מ), עוקציה, (שטאַכעל, שפיטצע, שטיעל). עקיצה, (שטעכען), העוקץ, (יומא כה), (קרייץ אַם ריקגראדע).

עקץ עוקצי, (ווינקעל), (ביצה כב). עקץ אָבגעריססען, (פאה ז).

עקיק מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידיו גליילי).

עיקר (וואודצעל, גרונר). כל עיקר, (גאַנץ אונר נאר, (ברכ' כב). מעיקרו (ברכ' כט). מעיקרא, (אַם אנפאַנגע). העיקרון, (כרית' ה), שרשי בשמים. עוקר הרים, ארם חריף ובעל פלפול, (ברכ' סד).

עקרב רסו, (צויס), (כלים יא).

עקרב איין געקרימטעס אייווען, (כלים יב). עקרב שם מזל מי"ב מזלות.

עקרבלין עיין ע' ערקבלין.

ער המעוררים, (ערוועקען) (מע"ש ח). וניעור, מתעורר שנית, (ע"ג עג).

ער עירה דם הפר, (אויסניסען) (יומא נג). המערה, (ניסען) (טבול יום פ"ב). עירוני.

ער עירה, (פערבינדען) (ספרא קדושים). מעורה, מעורות, (פערבונדען) (ביצה ז).

המערה

עפש שעפשה, (פערפוילט ווערדען), (פסחים מה).

עצב מעצבין, (דיא גלידער רעכט מאכען), (שבת קמו).

עצב עוצבה, עוצבא, (פפערד רעקקע), (כלים כו, ב"ק סו).

עצב עצבוניות, (ראַרנען), (ב"ר פג).

עצב טפח עצב, טפח קטן.

עצה (שטרויא), תבן של מיני קטניות, (שבת עו).

עצה עצא, (בערדיקען). עציא, (בערדיק קונג), תר' את העושק אשר עשק.

עצותכון ת"י עדיסותיכם, (טייג).

עצם עצמו, (זיין אייגען, זיך זעלבסט).

עציץ עציצא, שם כלי, (כלומען טאַפּף), (כלאים ז).

עצר ועצרית תר' ואשחט. עצרי, (אויס' רדיקען). עצרי, (ב"ב כה:), (פּרעססער).

עצר (הערדשען). לעוצר, לשלטון, (הערר שער), (יר' פאה ו).

עצרת שם בתלמוד לחג השבועות.

עקא (בערדיקונג). עקתא, (נאַמף).

עקב צד האחור של הרגל, (פערזע). עקבין וי"ר יב, עד סוף וקץ. עוקבת המקרא,

פי' מבטלת (סוטה יו). עוקב אחד מנאף (שבועות מז), שהולך ומזמין להמנאף.

עקיבה (נר' כ), מקום התורה. עוקבין, (לויערז) (מכות י). עקבת יין, מקום שמעכב את היין ואינו יורד כולו, (ע"ז עב).

עקוב או עקוש מין ספוג ושואב את המים, (שוואם), (סנה' קח).

עקובה (קלוע), (סנה' צו).

עוקה (נרובע) (מעשר' א). עוקת נפש, (ב"ר צד), כמו חלוקת נפש, (ניכטערז).

עקל מעקל בית הכר, (נעמץ פערמיגער זאק), (שבת קמר).

- המטרה (כרית' י), העראה, (אנהעפמען, בעריהרען; ענטבלעסען), (יבמות נה).
 ער ובעריים, והערעיון, כלי לשבר בו גושי עפר, (כלים כא).
 ער יערערנו, שמוח בעומס הגרון, (גורגעלן), (ברכ' לו)
 ער ערי (ר"ה כג), רערי, מין עץ, (לאָר־בעער), (גיטין סט).
 ער עוררים (גיטין ב), עורדי, (בעשטרייִ טער) (גיטין פו). ערער, (אנקלאנען). מערערין אותה (סוטה כ), (געוואַלט אַנ־ווענרען).
 ער ובעירה, עירין, (וואַללע), (כלים כא, ב"ק קיט)
 ער וער, תר' הפרס, (ביין ברעכער), עוף טמא.
 ער עירין, מלאכים, (ענגעל), (פסח' לג).
 עראי ררך מטה, (צופעלליג), (חלה ג).
 ערב (פערמישען). ערב, חוט המתערב בדוחב תוך השתי, (איינשלאג), גם רוחב כותל (מקוואות ו). ערובי, (פערמישונג). ערבב תר' אפססוף, ערבוב, ערבוביא, (מישונג), נתערב, מערבין, מעורב, עירוב, תערובות, (פערמישט, פערמישען, פערמיִ שונג). ערבב, (פערוויררען). ערבוביתא, (אונריינליכקייט), (נדרים פ"א).
 ערב (בירגע). ערבות, (בירנשאפט), התחייבות לשלם בעד חבירו.
 ערבי אראבער.
 ערב ערבית, (אבענרס).
 עריבה שם כלי, (מולטער), וגם ספינה קטנה, (כלים טו).
 ערבה שם אילן, (וויירע). חבוט ערבה, (וויירענרוטהע), (סוכה מג).
 ערבלא (זיעב), תר' בכברה.
 ערבל מערבלין, (פעראיררט), תר' נבוכים.
 ערוגה (בייט). גם אומה דריאה, (לונגענ־לאפפען), (חולין ג).
 ערגל דמערגל, (וועלצען), תר' וגולל.
 ערווד מין נחש מזיק, (ברכ' לג).
 ערווד ווילרער זועל.
 ערד עורדן אני, (פערטילגען), (ב"ר כב), ערדלין אָבער שוהע, (ביצה טו).
 ערדסקאות פייערפאננען, (ביצה כב).
 עורדענייא תר' צפרדע, (פרעשע).
 ערזלא תר' כמלונה, מין מטה.
 ערמילאי (נאקענד), תר' ערום.
 ערמליינא (שנעללויפערנרע), תר' הרכש האחשתרנים.
 ערך כעורכי הדינים, סדר טענות, (אָר־נען), (אבות א).
 ערך ועריך, ת"י וריקס, (רינער סוכען), וי"ג ועריב.
 ערכאות מקום המשפט, (געריכטס אָרט), (גיטין י).
 ערכל מערכלות, נכוות, (בריהען), (ב"ר לא).
 ערם מערימין, (ליסט געברויכען) (שבת סה). הערמה, ערמומית, (ליסט).
 עירני עירניות, עיר קטנה וכפר, בן כפר, בנות כפר, (שמטעטישער), (ביצה לב).
 ערם ערסא, תר' מטה, (בעטט), גם ארון ששוכב בו המת, (כתוב' קג).
 ערם ערסן, (הענגען), (כלאים ד).
 ערם בשערסן, (פערמישען), שעירב אותם לעיסה, (ברכ' לו).
 ערסא ערסתא, שורה של בתים, (הייזער רייהע), (גיטין ו, עירובין כו).
 ערסא מאזנים, (וואגע), (שבת ס).
 ערסלא תר' כמלונה, מין מטה.
 ערסן איין ארט גריטצע, (נדרים מא).
 עריסה

עריסה וויגע (ברכ' מז).

ערים תאר להקלועים ביחד ועליהם סומכים את שריני הנפנים, (פאה פ"ז).

ערעיתא תר' צרעה, שריץ העוף, (האָרניסע).
ערע עידוע, (טרעפפען, צו פאלל), תר' פגש, ותר' מקרה.

ערפד פלערער מויו, (ב"ק טז).

עורפילא ריננער רעגען, (תענית ד).

ערצוביא מין חגב, (גריילע), (חולין סה).

ערק והערק, (איון פלאכער קארב), (כלים טז).

ערקון (שטאנגען), תר' ברזל עשות.

ערקון מין אבן יקרה, ת"י שבו.

ערק פארטלויפען, (ב"ק מא).

ערק דערק, (קרימען, אבהאלטען), (גיטין עח).

ערק ועורקי, (אָרערן).

ערקת (באנר ריעמען), תר' שרוך נעל.

ערקא (שילף, גראָן, זומפא) תר' אחו, ערסא, (בלוט איגעל), (ע"ז יג).

ערקוב וי"ג ערכוב, (קניע), (בכור' ט).

ערקבלין (עירובין כו:), וגירסת הרמב"ם עקרבלין, מין עשב.

ערקל דמערקלין, נמהר, (אייפלערטיג), תר' אץ.

ערקומא (גרובע) (קדוש' עא). ערקומא, עצם קטן מחבר את הפרקים, (חולין עו).

עש שם סבוצת כוכבים.

עשה עושין זיתים, (פרעססען) (שביעית פ"ח). ארם עשוי, (געוואָהנט) (ב"ב ס).

העשויון (ב"ב נב), (געאייגנעט), גט מעושה, (געצוואונגען).

עשן מעשנין, (רייכערן), (ביצה כג).

עשן בעושנא, אעשין, (קראפט, פעסט מאַ כען), תר' בעז, ותד' בעזו.

עושפא עושפו, הצד הרחב של הקרדום, (אקסט), (כלים יג).

עשיק (סהיער, זעלמען) (ב"מ נב). בעושקא.

עששית (לאמפע, לאמערנע, שפיגעל), (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

עששיות בלעכען, פלאטמען, (סנה' קט).

עתא דעאתא, עאתא, תר' און ותר' מהומה, (פרעפעל, אנרוהע).

עתד עתיד, (בעדייט, דיא צוקינפטיגע צייט). לעתיד לבוא, (אין דער צוקונפט).

עתירות, (צוקינפטיגע דינגע).

עתק העתיק, (איבערטראגען, איבערזעטצען, אבשרייבען). העתקה, (איבערזעטצען, אבשריפט). עתיק, (אלט).

עותרא (רייכטהום) תר' עושר. עתיד, (רייד).

עתר בעתר, שם כלי להפך התבואה והקש, (שויפעל), (סוכה יד).

עתר בעמען, ביטמען.

פ

פאהי אונגליק, (ערכין יט).

פאפי פאטער, (סוטה מב:).

פאר לפארות (ע"ג מז), פארי, (פארען, סטרונגעס, האַאר), (שבת נט).

פארי סובין, (קלייען), (גיטין נו).

פאה פאה נכרית, (פרעמדע האַאר), (שבת סד).

פואה שם שורש, (שבת סו). גם מין ירק

לצבוע, (שביעית ז).

פגור פגרא, (צערשטערן) תר' הרם. אפגורי
מפגור, משחית בבשר, (גדה סו.).

פגור דמפגורי (שבת קכט), איפגור, (פייערן
ניכט ארבייטען, רוהען) (כתובות קיא),
פגרא, (רוהע).)

פגוש הפגושות, מין כלי מלחמה, (כלים טז).
פד פיר של תרנגולים, (ראם פיסען),
(ע"ג ד).

פדנוג קינדער ערציהער, (ב"ר א).
פדגרא כאב ברנל, (פוס ניכט), (סוטה י).
פדה פריון, (לאָזקויפען).

פדת מצח, (שטירנע), (יבמ' ככ).
פדיא נער קטן, (קנאבע), (ירו' ניטין ה).
פדן (יאָד, פאָאר אַכסען), תר' צמד בקר.
פדן פרניה, יתר של העול, (יאָד נאגעל),
תר' ואת אתו.

פדע פרעא תר' פצע, פרעחא (ע"ג כח),
(איין וואונד). רפרע, (פערוואונדען),
(סנה' קט).

פדיעא (איין האמער), תר' מפיץ.
פה (מונד, עפנונג). על פה, בעל פה
(אויסווענדיג). מלוה על פה, בלי שטר.
פה מין תולע, (וואורם), (שבת צ).
פה פהיא תר' נפרד, פהי, (זאָנדערלינג
אייגענויניג, אויסגעלאסען), תר
בהתגלות לבו.

פהק ופהק, בשפהק, פותח פיו בלי רצון,
(געניצען), (שבת קלו).

פול באָהען.

פזל פוזלת, (זיא דרעהט מיט דיא אויגען),
(פסיקתא פרה).

פז פזתה, (איבעראיילען), (שבת נח).

פזיזא איבעראיילענר, (כתוב' קיב).

פזמא ערשיינונג, (פסיק' החודש).

פזמון געריכט.

פג שמפיגין, שתפוג, (ערשלאפפען, נאכ'
לאססען, ערשוועכען, אויסוויטערן), (פסח'
מא, יומא לא).

פג לפיגה, (איין קוועללע), (ב"ר טו).

פג והפג, (שפאצירען, וואנרעלן), (יומא יט).

פג פגיה, (אונרייפע פריכטע). שאכלה
פגה, פי' באה אצלו קודם זמן בישולה
באיסור, (סנהדרין קז).

פג פני, זונה, (הורע), (מר' שה"ש).

פג בפגא, רסן, (צוים), (שבת נא).

פגז פגזיה, (מויערברעכער), תר' ומחי
קבלו.

פגיון מין חנית קטן, (קורצער שפיו), (כלים
יג).

פגולא מין שורש עז הטעם, (רעטטיג),
(עירובין כח).

פגם פיגם, מין צמה, (רויטע), (שביעית ט).

פגם פגום נכנס, סדר של איזה דורין, או
שובך, (עירוב' נב).

פגם פגמו, הכלי שצודין בו, (שלינגע),
(סנה' כה).

פגם הפוגמת כתובתה (כתוב' פז), מודה
שקיבלה קצתה; (פערלעטצען). פגם סכין,
(שארטיג מאַכען). פגום, (שארטיג).
כוס פגום, כוס ששתו ממנו. אשה פגומה,
בעולה (ערכין טו). פגם, או פגימה, (שאר'
טע, פערלעטצען), קלקול וחסרון והשחתה.
גפגמה, (פערלעטצען).

פיגמטא וואַרע, (פסיקתא כא).

פגן פיגנתי תר' שועתי, והפיגני, (שרייען),
(ר"ה יט).

פגן כפגן, כפרי ואיש שדה, (בויער, לאַנד'
מאן) (ב"ר נ). פגניקא, בגדי איש כפרי,
(מר' שמואל).

פיגנא מין צמה, (רויטע), (ע"ג כח).
פגע בפגעין, מין פרי, (פלוימען), (שבת
קמר).

- פמרא פטריות, (ערד־שוואמס, שוועמליך),
(נדר' נה).
- פטרון סניגור, (פערטהידינגער), (וי"ד כז).
פוטירון (איין טרינג געשיר), כוס, (ב"ר ט).
- פטיר נקי, (רייז), תר' טחים אותו תפל.
פטיר תר' מצה, (קוכען).
- פטרם פטרון, סלע, (שטיין), (ש"ר טו).
פטורי שטריק, (ברכ' ח).
- פטרבולי ראטהסהערן, (יר' פאה א).
פטרזא איין יונגער לאמס, (בכור' יא).
- פטריקן ירושה, (ערבליך), (ב"ר מט).
פטרזלינגן מין כרפס, (פעטערזיליע),
(יר' שביעית ט).
- פטיש (האממער), גם תואר לגדול בתורה.
פטש פטישהן (דניאל), כובע, (הוט). גם
מכנסים, (הויזען), (ילמדנו).
- פוטיתא מין דג טמא, (פסחים כד).
פי הטבעת, כנוי לנקב בית הרעי.
פי כרסה, טבור, (נאבעל), (גדה סג).
- פי כוד, (לאך דעם שמעלז טיגעלס), (שבת עח).
- פי רשע, מין עז, (בוקסענבוים), (תוספתא כלים).
- פיט פייטנא, מליץ ומשורר, (פאָעטע),
(וי"ד ל).
- פיילי קערה, (טאסע), תר' ספל.
פיל מין חיה גדולה, (עלפאנט), (כלאים ח).
- פיים פיסא (מכות ח), (שטיין, ערדשאללע).
פייסות (יומא כב), גדול, (לאָז). מפים
(שבת קמח), ויפים, (לאָזען). להפּים
דעתו (ב"מ לה), (בערוהיגען, בעפרידיגען).
מפּים מורסא, (עפּנען) (שבת ג). לפּייסא
תר' להתחנן, והפּס, (איבעררעדען), (ע"ג עא).
- פייסרס עיין ע' פּופסארוס.
פכּ פכּה מפכּחתו (ב"ב י), לפּכּוחי (תענית יג),
פכּחותא, (ערשוואכען, שוועכען, אויסוויי־
טערונג), (גדה כ).
- פכּסמון צוויבאק, (במ"ד ז).
פכּר לפּכּורא, (ברעכען) תר' לפרוץ. פכּר
ידיה, עקום הידים, (שבת י).
- פכּר יתפכּר, (בינדען), תר' יתמד.
פל פללת, (פאָרדערן), (שבת נה).
- פל יפּלה (שבת יא), פּלי, פּליה, (אונטער־
זוכען), (ב"ב קסד).
- פל פּילי, (ריטצען, שפּאלטען), (פסח' עו).
פל פּליא, שער, (טהאָר), (יר' שבת ו).
- פל פּילי, (וואורפּשפיז), תר' פּלדות.
פל פּולין, שליח, (געזאנדעטע), ת"י וישלח
משה.
- פל פּול תחתי, נפול והתרפּס, (יר' רמאי ו).
פל פּילא, (מישען), תר' בלולה.
- פּלא מופּלא, (גראָס, אויסגעצייכענט), (נוזר
כט).
- פּלה מפּלה בי, לעג, (שפּאָטטען), (ב"ר לח).
פּלאה אַלט, האָכבעיאהרט, (וי"ד לג).
- פּלאַתא תר' מליצה, (גלייכניס רעדע).
פּילי ברוכּסין, (פיעל רעגען), (יר' שבועות
ב).
- פּלג (צערטהיילען). ואתפּליג, (זיך צער־
טהיילען) תר' ויחלק. פּלג, פּלגא, (דיא
העלפּטע). פּליג, (אבשטרייטעט) (ב"מ ה).
פּלגא, (קריגער). פּלגּתא, (שטרייט).
פּלגינה, (זיך ערווייטערן) (עירוב' מג).
מפּליג (אבות פ"ד), (ערווייטערן, איבער־
טרייבען). מופּליג, (ווייט, זעהר גראָס)
- פּלג לפּלג, (אנטהייל), (ילמדנו משפּטים).
פּלגּיגין פּערניגען, (ילמדנו ואתחנן).
פּלגּליסא תר' למטרה, (ציעל).

פלגם כבש בחודש הי"ג להולדו, (פרה א).
 פלגיסין, תר' כרים, (שעפסעו).
 פלגום (דיא טיפע, מיטטע), ת"י בלב ים.
 פלגם פלעכטען, וועבען, (ירו' תענית ד).
 פלדס פלדיסין, (ליינטיכער, היילע), תר'
 חריטים, ותר' סדינים.
 פלו דפליזא, (פאלש, אונעכט; שטאהל)
 (ב"ק קיג).
 פולחין היטטער, (ילמדנו).
 פלח פלחין (דניאל), (דינען). למפלה;
 פולחן, (דינסט).
 פלח תפלט (תר' תקיא), שפלטה, דפליט,
 (אויסשפייען, פאן זיך צוריק געבען) (חולין
 קיא).
 פלחין פלטריות (ב"ר עא), (פאלאסט).
 פלטינין, (האפלייטע), מקורבים למלך,
 (במ"ר א).
 פלטיא שטראסע, (שבת ו).
 פלטיא דינסט, (פסיק' החדוש).
 פליטומיא נדבה, (פרייגעביגקייט), (ש"ך
 ז').
 פוליטמון בעהערשער, (במ"ר יג).
 פלטינום שם הר גרזיום, (ב"ר לב).
 פוליטיקן אדם חשוב בעיר ולא כפרי,
 (שמאטס מאנן), (תרומ' ב).
 פוליטור מקום למכור סחורה, (קויפלאדען),
 (ירו' שביעית ג).
 פלסורין (לאדען, בודע), תר' ועדית עדי,
 פלטר מוכר לחם, (דמאי פ"ה).
 פוליטריכון מין צמח, (ירו' שבת יד).
 פלייה בארי, (היישעריק), (שבת צ).
 פליית היוא, מין שרץ טמא, ת"י והאנקז.
 פלייטון מין עלים נותנים ריח טוב, (בלעמ'
 טער זאלבע), (שבת סב).
 פליום כובע, (הוט), (כלים כט).

פליום מאנטעל, (נדה נו).
 פלך שפינדעל.
 פלך גליל ומחזו, (בעצירק).
 פלך שטעקען.
 פלכין קרדום, (האקע), (ילמדנו וארא).
 פלכין (זוהר פ' ואתחנן), גלגלים.
 פללגולא מין בצל מדברי, (ירו' כלאים א).
 פלולינא פת נופל מאליו לפרורין, (ירו'
 פסח' ג).
 פלומה טייך, (שבת קמז).
 פלמודא מין דנים, (ע"ג מ).
 פלומה כסתות מנוצות, (פערער בעטט),
 (מד' שה"ש).
 פלומטרון תבה, (קעסטען), (פסיק' י).
 פלמנטרון סופר לאנשי הצבא, (קרינס'
 שרייבער), (ירו' ברכ' א).
 פולמס (קריג), מלחמה, (סוטה מט).
 פלמסטום קריגער, (ב"ב קמד).
 פלמרכום קרינס מיניסטער, (פסיק' שובה).
 פלן פלוני, (יענער, איין געוויסער). פלן,
 פי' הידוע.
 פילון שער, (טהאר), (וי"ד יח).
 פלן פלונו, (פארהאר), (ב"ר מח).
 פילון עלה, (בלאטט), (מד' קהלת).
 פלניא מכנסים, (הויזען), (נדה יג).
 פלונס חגורה לכסות הערוה, (לייב גורט),
 (ירו' נדר' י).
 פלנס (פלאנעט), (מד' שה"ש).
 פלונקיא מחלוקת, (צאנק), (ילמדנו וארא).
 פולם מין מטבע תר' שקל. פולסא, מטבעות
 שאינם יוצאים בהוצאה, (אונגאנגבאר)
 (שבת סה).
 פלם ופלסיה, (צעררייסען) (ב"ק יט). פלמא,
 חתיכה, (שטיק), תר' פלח.

פומפיא רייב אויווען, (יר' מ"ק ב).
 פנה פונין (ב"ק פא), יפנה, (ריא נאָטהד
 דורפט פערדיכטען). לכשאפנה (אבות
 פ"ב), (זיך צייט מאַכען). מפנין, (אויס־
 ריימען). פנוי, (לעער, פרייא). פנוי,
 פנויה, (לעריג, אונפערהייראטהעט).
 מופנה, (לעער, פרייא). פנאי, (צייט),
 (מ"ס יז). פני, (ריין, פרייא) תר' נקי.
 פנים, (געזיכט, מינע, אָרט, ווייזע, בעדיי־
 טונג), גם מקום התורפה (נדה יד). על כל
 פנים, (אללענפאללס, וועניגסטענס).
 לפנים, (צום שיון) (מגילה יב). לפנים
 משורת הדין, פי' להלאה.
 פן הפיו, שן הנכנס בתוך נקב המנעול,
 (שפיטצע), (כלים יא).
 פן פון, תר' כמעט, אלו פון, תר' לו יש,
 (העטטע).
 פנדא שטיעל, גריף, (ב"ק כז).
 פונדא געלד־נירטעל, (שבת כב).
 פונדיון מין מסבע בערך ב' איסרים,
 (קרוש' יב).
 פנדיות (ב"ר מה), עיין כנריות.
 פונדקית (נאסטווירטהוי) (דמאי ג).
 פונדקי, (נאסטווירטה), בעל המלון. פונדק
 (מד' תהלים ד), (נאסטווירט).
 פנדוקאות תבשיל מן מעיים, (קאלרוינען,
 גערערמע), (יר' גיטין פ"ז).
 פונדקין אנווים קטנים, (האזעלניססע),
 (יר' נזיר פ"א).
 פנדורא מין כלי זמר, (באנדרע), (ירוש'
 סוף ב"ק).
 פנחיא אנצייגע, פערצייכנים, שוטץ, (ב"ק
 קג).
 פנמי לפנטי, (ענטגענען), (יר' ע"ג ב).
 פנטיגון פינפ־ווינקעל, (ב"ב קסד).
 פנטון פי' הכל, (אלל, גאנץ אונד גאר),

מד'

פולסי הכאה, (שלעגע, קלאפפען), (ב"מ
 מד).
 פלוסין מין בנר, (יומא לד).
 פלם ופלוסנו, (בעאַכטער, היטטער)
 (ב"ר ס).
 פלסלוס מין קטניות, (איין אָרט באָהנען),
 (כלאים א).
 פלוסופא מלומד, (פהילאָזאָף), (שבת קטז).
 פלסטר (פאלש), פלסטר, (ע"ז יא).
 פלפלית (בעפלעקען, בעשמוטצען), תר'
 עוללתי.
 פלפל פלפלא, (פעפער) (מגילה ז), פלפלת.
 מפולפל, פלפול, (שארפזינג, שארפזין).
 פולפום איין נאזען געשוור, (כתוב' עז).
 פלצור איין נעטץ, (כלים כג).
 פלק כפלא, (זוהר פ' אמור), פי' כמגילה.
 פילקיות געפענגנים, (פסיק' יז).
 פלקום קרדום, (האק), (מד' תהלים קה).
 פילקטון געפלאַכטענע אַרבייט, (מד'
 שה"ש).
 פלקתיה ת"י ופילגשו, (קעכס ווייב).
 פולר מין מטבע קטנה, (יר' פאה א).
 פלש מפולש, פתוח משני צדדין, (אַפּפען),
 (עירוב' ו).
 פלש פלשו, (נאכזוכען), (מר' איכה).
 פלתא קשקשת, (שופפע), (פסיק' פרה).
 פם פומא, (מונד, וואָרט) תר' פה, (עפנונג).
 פום (אבות ה), פי' לפי, (נאך). פומא,
 (איינגאנג).
 פמבי כפומבי, בפרהסיא, (עפפענטליך),
 (ב"ב קמה).
 פסוט מגורה קטנה, (לאמפע), (שבת מד).
 פמלי והפמליאות, (מאנטעל), (תוס' כלים).
 פמליא בני הבית, (פאמיליע), (סנה' צט).
 פמלייא מכנסים, (היווען), (כלים כו).

(מד' אסתר, מהר קח).

פנמוס געוויס, (ירו' סנה' ו).

פנמסיא געדאנקע, איינפאלל, פאנטאזיע, (ירו' ב"ב א).

פנמקקיא גאנץ שלעכט, (ירו' תענית א).

פניא (אבענד), תר' ולערב.

פנכי שיסעל, טעללער, (פסח' מט).

פנך פנוכא, מפנך תר' דהרות אביריו, מפנכין, קפיצת הסוס, (טראכען), תר' דוהר.

פנם לפנים, לפני ולפנים, (בעלייכמען, ער קלערען) (ב"מ מז). לפנים מן, (איננער האלב).

פנן הפנון, (דיקעס טוך), (כלאים ט).

פנס לאמפע, פאקעל, (סוכה כט).

פנס בפנוסין, רבית ונשר, (וואוכער, צינד זען), (מד' תהלים יט).

פנס הפינס, מין בנר, (קלייד), (ב"ד פד).

פנק מפנק, (פערצערטעלן). לתפנוקיה, (פערנגניצען) (ילמדנו משפטים). מפנקותא, (ווייליכקייט) (פסח' ג).

פונקלין חומי הערב, (פארען פון איינד שלאג), (ב"ק קיט).

פנקט פנקטהון, מיני מאכלים, (וי"ד א).

פנקס לוח וספר, (שרייב טאפעל), (שבת קב).

פנקריסין מין פרי משובת, (ירו' שבת א). פונריא שלעכטהייט, (יב' סנה' י).

פנרתא וי"ג פרתא, שער, (טהאר), (תר' אסתר ב', בשנת שלש).

פנתי מין מנעל, (שוה), (ברכ' מג).

פנתק מין צמח, (שבת קט).

פנתירי וי"ג פנטירי, מין אבן יקרה, תר' וישפה.

פנתירין מין חיה, (מד' תהלים עח).

פסין לפסי העיר, קרשי עץ, (ברעמער), (ב"ב ח).

פיסין מין מס, (וי"ד לג).

פסא מרא שחופרין בו, (גראבשיעט) (וי"ד כד). פופסן, (דורכבאָהרען), (ב"ד לא).

פס מפסינה תר' מחלליה, מפסא, (ענטווייד הען), תר' חללה.

פסיון מעהרען, אויסברייטען, (נגעים א'). פסיא טריט; טרעמען, (ב"מ פו).

פס כפסת ירא תר' ככף איש, בפסת היד (אהלות א), פסא, (פלעכע), כף חיד, (דניאל).

פס פיסא, (איין שטיק), (מד' איכה).

פסג ופסג, (שניידען) ת"י ויבתר. פסיגה, (שניטטע, שטיק) (עוקצין א). מפסגו, (אברעכען), (פרח פי"א). פסיגים, אשכולים קטנים, (תוספתא פאה).

פסד ת"י אפס כסף. הפסיד, (פעררער בען, שארען מאכען, פערלירען). הפסד, פסידא, (שארען). ופסדתינון, (פעררער בען), תר' ותשלחם.

פסדיות מאטראצע, מאטטע, (ילמדנו ויצא). פסוורס עיין ע' פופסארס.

פססולי בריעף, (ילמדנו, רב לכם).

פססוליות תקרות, (באלקען), (ירו' כלאים ד).

פסמטא פערזיכערונג, (וי"ד ט).

פסמון אנשי חיל נבחרים, (לייב וואכע), (ב"ד מו).

פסמס טרויען, גלויבען, (ירו' כתוב' ב).

פסמירא (זוהר פ' אמור), פי' מאירה.

פסיוני מין עוף שמן, (יומא עח).

פסך מפסכין, (צעבראָכען), תר' כסוחים. פסכתר עיין ע' פסקטר.

פסל המפסלת, מין קרדום, (האקע), (כלים יג).

פסק פסוק רישיה, נפסק, (אבהויען, ענטז צווייא רייסען). הפוסק, (אויפהערן). הפוסק מעות, (בעשטיממען). ופסק, פסוקה, (ענטשיידען). פסקונית (סנה' מד), תוכחה. מפסיקין (פאה פ"ב), (אוי טערברעכען, שידען, אבטהיילען). סעודה המפסקת, פסיק, איפסק, (אויפהערן). הפסק, (אויפהערן, אונטערברעכונג, אבי זאמי). פסק, (אורטהייל, ענטשיידונג). פיסוק טעמים, (אונטערפונקציאן). פסוק, (ווערן). פיסקא, (אבזאמי). פסקי, (שטיק, טהייל) (מגילה יח). פסקית, (קווער, דער ברייטע נאך) (חולין נב). פסיקתא (קדוש' ט), פסיק, (זאגען, פער שפרעכען, בעהויפטען). ופסקת תר' חרצת, פסיק, (צערשניידען, בעשטיממען), תד' חרוז.

פסקינס פישטייד, (מד' קהלת). פסקמר פסקתרוותיה, פסקתר, מין כלי גדול, תר' סידותיו, (עירוב' קד).

פסקיאי תר' חנורה, (גירמעל). פסקוליא געלד ביימעל, (יר' פאה א). פוסקיין כלי וכוס גדול, (יר' פסח' י). פסתא פתותי לחם, (ברעכען), (יר' פסח' י).

פסתנין ביטמערע וויין, (ירוש' תרומות ח). פוסתא דה, (בלאטט), (גיטין גח). פסתייז מין מחצלת, (מד' קהלת). פסתקא פסתקון, מין אגוז, (פיסאצייע), (יר' כלאים א).

פע שפועה, ופעויה, (שריען, רופען), (סוטה יא, חולין מג).

פעפע מפעפעו (ב"ב י), דמפעפע (חולין צו), (אויפשוועללען, איינדינגען, דורכ' דרינגען, זיך פערברייטען, שמעלצען מאד כען). פעפענו (יר' יומא פ"א), פעפעני ביע, (צערשלאגען, דורכשלאגען), (שבת קט).

פסלא עמוד נצב, (פפלאקס), (ב"ב נו). פסל (אונטויגליך מאכען, אלס אונגילטיג ערקלערען, אויסשליסען, אונגילטיג ווערן, דען), פוסלין (שבת יג), פוסל (ש"ר ל), שנפסלה, שנפסלו; פסול, (אונגילטיג געזעמליך). פסולת, (ראס שלעכטע, בראק, אָבפאל). פסולא, סינים, (שלאקען). פסיל, (אונווירדיג).

פסילוסא כבד לשון, (שטאממלער), (וי"ד י).

פסיליא מין פול, (באָהען), (תוס' מעשר' ג).

פסיליא אונווירדיג, (מד' איכה).

פסונות אבנים קטנות, (כלים כ).

פסנטוין או פסנתון, יין ששורין בו לענה, (ווערמוט וויין), (יר' ע"ג ב).

פסנטור קיכען מייסטער, קוכער, (וי"ד כח).

פסנתר פסנטר, מין כלי זמר, (דניאל).

פסים איבעררעוונג, (כתוב' עט).

פסע דפסע פסוע, (צערטרעמען), (ב"ק כג).

פסע פסעתי, (טרעמען) (מגילה כז). פסיעה, (טריט), תר' שעטת.

פספס פספסון, (אורטהייל, בעשלוס), (פסיקתא, ותאמר ציון).

פספס מפספסין (שבת קנה, ירו' שבת פ"ב), (רייבען, צערשטייען, אויס איינאנדער מאכען, אבזענגען).

פספס בפספסין, פסיפסיהן, מין צחוק שמצחקין באבנים על לחות, (סנה' כה).

פספס פספסין, צבעים שונים, (בונט געזעלעט) (נגעים יא). ראשי פספסין (מדות פ"א), עמודים.

פסיפס (פאָלירטע שטיינען, בעשליפען). גם גדר נמוך, תר' גזית.

פסקאות עגלות, (וועגען), (במ"ד י"ב).

פק מפסק, (בעוועגען) (סוכה טו).
 שיתפסקו, (זיך בעוועגען) (ברכ' כח).
 מפסק בנט"י, (וואנקערד), (שם יט).
 פק פוק חזי, (הערויסגעהן). המפיק, (הער-
 פארבריינגען), (עירוב' סה).
 פק פקותיה, וי"ג פרקותיה, תר' מפרקתו,
 (זיין געניק).
 פק תתפקן תר' תאלמנה, לפקוס, (שליסען,
 פערשטאָפּפּען) (כלים כח). פקס החלון,
 מסך מבגר עשוי לסתום החלון, (שטאָפּ-
 זעל, קנאָטען). מתפקיו, (געלעזט ווער-
 דען).
 פק פיקה של נגרת (נגעים י), הוא טבעת
 הגדולה. פיקא של צואר, עצם העגולה
 שאחורי הצואר, גם כוש, (שפינדעל), וכן
 כל דבר עגול ועצם בולט או חתיכת בשר
 נקרא "פיקה", (קנאָטען, קנאָפּ, ווארצע).
 פיקין, (קנאָטען).
 פקד פקידה, (אונטערזוכונג) (עדיות א).
 פקודה, תפקידיו, (בעפעהל, געבאָט) (וי"ר
 א). שטר פקדתא, צוואה, (גיטין נ).
 פקד פקידו דתרינו, (זוהר פ' אמור), פי'
 להפקיע את השערים ולייקר את המזונות.
 פקח מפקחיו, לפקח, (בעזאָרגען, בעראַט'
 הען) (שבת קנ). פקוח נפש, פי' סכנת
 נפשות. לפקחא, (צערוארפען) תר'
 להשליך. מפקחין בגל, (עפפנען). פקח,
 (קלוג).
 פקמ ופקטייתא תר' שמריה, פסולת המשקה
 שעל השמרים, (באָדענזאטען). פקטים,
 (בי"מ ט).
 פקמו יפקטו, תר' ינעיל, (אויסווערפען).
 פקל משיפקל, (אבשעלען), (מעשר' א).
 פוקלין (בינדעל; בלומער-סעלך) ת"י גבעול.
 פקלין בויםוואָללע, (גדה יז).
 פקלייה קאפּפּעדעקסונג, (יר' ביצה ח).

פקלמין

פעט הפעטות, (קנאָבען), תינוק ונער,
 (גיטין נט).
 פעליונים מאנטעל, (במ"ר ב).
 פעפועין מין ירק, (עירובין כח).
 פער הפוער, (ענטבלעמען), (סנה' ס).
 פיף שפה, (זוים), (כלאים ח).
 פופי אופופי, ענין שבועה, (בייא דען געמ'
 טערן), (יר' נדר' יא).
 פפייר פפיירות, מין קנה וסוף, (פאָפּיר
 שילף), (כלים יז).
 פפליזנים איין צעלט, (ילמדנו, אספה ל').
 פופסרום זיך הערומדרעהען, אומוועג, (יר'ו
 ברכ' ט).
 פפקין (מד' רות), פאָרהאַנג.
 פפין פפין, (טהירע, עפפונג) תר' דלתות.
 פפא, (עפפנען) (פסח' קיא). פפי, (אָפּ-
 פען), (ע"ג יז).
 פפן דמפפי, (רעטטען, העלפען), (ב"ב מה).
 פפד (טייד), תר' נחל.
 פפח פפחוי, (פעסטונגען), תר' מכציון.
 פפח ופפוחי, (עפפנען), (ע"ג כח).
 פפח בהירות, (העלל), תר' צח.
 פפחין תר' ברודים, (העללפלעקטיג).
 פפל מפוצלין, מפוצלות, (פאָן איינאנדער
 געטהיילט), (מנח' צו, חולין נט).
 פפליא בצלים.
 פפם ופפים, (שפאלטען) תר' וקרע. פפים,
 (שפאלטע, עפפונג) (שבת פב). פפימין,
 (סוכה יח), סדקים וחלונות.
 פפע לפפע (שבת קכב), מפפע, (שפאלטען,
 צערטהיילען), (יומא כח).
 פפע פפיעה, (צערקוועמשען), (שבת עה).
 פפעל פפעילי תמרה, פני תמרה, (אונציי-
 טיג), (ביצה ט).
 פפרא תר' גורל, (לאָאָן).

- פקרם פקריסין, מין פרי, (פסיקתא בחודש השלישי).
- פקתא בקעה, (טהאל), (ברכ' גר).
- פקתא (מר' אסתר), כוס גדול.
- פר לפרה, (צערבועקלען). פירורין, (ברעק ליד), (פסח' י).
- פר פירא, (פרוכט), (ב"ב לו).
- פר פריא, פרי, (לויפען), (ירו' מעשר' ח).
- פר פירא, (גרובע, טיפע), (כתוב' עט).
- פרא וועניג, וועניגער, מינדער, (ב"ר כ).
- פראדרן שוקד על דלתות בית חמיו, (אן דער טהיר שטעהען) (ש"ר לג).
- פראגונא (ב"מ פג), אנפיהרער.
- פרובי רסן, (צויס), (ב"ר מה).
- פרכהגרין מין מס, (האנר ווערק שטייער), (ב"ר סד).
- פרוביטא צאן, (שאף), (ילמדנו תשא).
- פריבטאות מרחצאות או בתי כסאות רק ליחידים (ב"ר א). פריבטא, בלן, (בעד דער), (ב"ר סג).
- פרבר פארשטאדט, (תמיר כז).
- פרג ופרגא תר' ותמורתה, (טוישען). תר' וימירו, זפרגן, ט"ס, וצ"ל ופרגון.
- פרג שתפרינה (במ"ר ז), פרניא, (פערדאר בען ווערדען).
- פרגוד (פארהאנג), (ברכ' יח).
- פרגודין בגד מרוקם, (שבת ככ).
- פרגזיות האנדלונג, געשעפט, (ב"ר נו).
- פרגזיות יוגנע פעגעל, (ב"מ כד).
- פרגין מין זרע דס, (מאָהן), (שביעית כ).
- פרגל צירקעל, (כלים כח).
- פרגל פייטשע, (וי"ר לב).
- פרד הפרד, (מעשרות א), ענבים מתלקטים נרגיר נרגיר בפ"ע.
- פקלמין מלאכת רקמה, (בונט געשטיקט), (מר' איכה).
- פקם ופקמו, פוקם, ופוקמה, (אויפשפערן), (ילמדנו בלק).
- פקן הפיקן, (איין הויסער), (בכור' מה).
- פקם הפוקסת, (קעממען דיא האָר) (שבת צד). פקם, בעין שיער הנראה על הפירות טרם שיונמלו, (מעשרות א').
- פקם ופוקסת, (פארבען), (מ"ק ט). פיקס, (ת"כ מצורע).
- פקם ופוקס, (עפפנען), (שבת קנה).
- פקם דפקסיינא, צפיעי בקר, (מיסט), (ע"ג לג).
- פקסינן מין עץ ארו, (ב"ר טו).
- פקועה מין קשואים, (ירו' שביעית ג).
- פקיעי בינדעל, (שבת קנה).
- פקיע פייטשע, (יומא כג).
- פקע מפקיעין (סוכה נא), מפקיע (ביצה לא), (פלעכטען, דרעהען, לאָז מאַכען).
- פקע להפקיע, (טייער מאַכען) (תענית טו).
- אפקעטא, (טייערונג פון פרייז).
- פקע יפקיענה, (איין וויקלען) (שבת לח).
- פקעיות, (קנויעל), כדור כמטה, (חגיגה יב).
- פקע בפקעא, מין חולי, (ע"ג כח).
- פקע אבשפרינגען, אויסציהען, צערשפאלטען, אויפלעזען, (ב"מ כ).
- פקוקלות עכברי הבשר, (מוסקעלן), (ת"כ פ' שלמים).
- פקר דפקר (סנה' לח), מתפקר (מ"ק מז).
- הפקר ב"ר, מפקיר, (פרייא זיין, זיך ער לויבען, פרייא מאַכען).
- פוקרי נקב בית הרעי, (יבמ' עו).
- פוקרין (שבת ג), גזת צמר, (געשארענע וואללע).
- פקריסין (לייב ראָס), (וי"ר ב).

פרד זפרדתא, פרדנית, (אויסגעלאססען),
(ב"ר יח).

פרד פרידין (קנים ג), פרידות, (יונגע
פענגעל, טייכעצן), (ב"ק לח).

פרד בפרידן, תר' בחצץ, (ערדשאַללען,
שטיינכען).

פרידא פלוימען, (גיטין סט).

פרדכסום ווייסער מענש, (ב"ר ס).

פרדכשא משנה להדוכס, (מגילה יב).

פרדכתא געשעפטסלאָזער, (ב"ב נה).

פרדזומס פאָרהוויז, (וי"ד יט).

פרדיסקי שלוחים, (באָטען), (ב"ר צד).
פרדסקין (ניטטער, פענסטער), חלונות
אטומות, (אהלות ו).

פרדשכא עיין ע' פּרדכשא.

פרדשני געשענקע, (מגילה יג).

פרהבא יפה ונקי, (גדה יז).

פרהגבון פקיד, (אנפיהרער), (עירוב' לו).
פרהדרין שופטים וסנהדרין, (ריכטער),
(יומא ב).

פרהז לפרהוויז, זריוות, (בעפלייסען, הורטיג
זיין), (שאלתות).

פרהסיא בפרהסיא, לעין כל, (עפענטליך),
(ש"ר יד).

פרוא שם עוף טמא, (חולין סב).

פרון כסא, (שטוהל), תר' על כתף.

פרוונקא שליח, (באָטע), (ב"מ פג).

פרוילי (פאָרשטאדט), ת"י ומגרש.

פרוריא (פארשטאדט), תר' מגרשות.

פרוותא מקום מצב הספינות, (האָפען),
(ר"ה כג).

פרז שהפרוז, (צו ווייט געהען, איבערטרייב
בען) (גדה ד). ומפריוזן, מורים כאצבע,
(מר' קהלת).

פרוז שם עוף טמא (חולין סב).

פרזבטיין שלוחים, (באָטען), (ילמדני
דברים).

פרוזבטי מכובד, (געאכטעט), (מגילה טו).
פרוזבול תקנת חכמים נגד השמיטה, תקנה
למלות שלא יאבד ממונו, ותקנה לעני
שימצא מי שילונו, (פאָרבעשלוס) (גיטין
לה) בפרוזבולי, בחזקה והתקוממות
(מגילה טו).

פרונקא בנד העשוי לכסות בו את הכלי,
(שבת מח).

פרזג מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידיו
גלילי).

פרזדוין פרזודאות, שומרים, (גיטין פח).

פרזודגמא פקודה, (בעפעהל), (פסיק', שור
או כשב).

פרוזדור (פאָר דער טהיר) (אבות ד), ונקרא
כן שפתות הרחם, (גדה יז):.

פרזל (אייזען), תר' ברזל.

פרוזמא פרזומטא, סינר, (פאָרטוך), (ירו'
שבת ו).

פרוזמא כלי מלא שכה, (בעכער ביער),
(קדוש' נב).

פרזני אורז, (רייז), (תענית כד).

פרחא (פליהען). פורחין, (חגיגה י). —
מפריח, (פליהען לאַססען).

פרוחי מין תכשיט, (שבת נו).

פרח פרחי כהונה, צעירים לימים (ריש
תמיד). פורח, (יינגלינג), (ברכות מז).

פרח במפריח, שבולט לר"ה, (הערפאָראַד
געז). פרחא דליבא, (אָהנמאַכט), (ב"ק
כט, גיטין סט).

פרח ופרחי, עוברים ושבים, (אומפליהער),
(כתוב' סא).

פרחא צלף, (קאָפּפער בוים), (ברכ' לו).

פרח מפרהייתא, (פראַנזען), (שבת נט).

פרחא (היישעריק), תר' הילק.

פרט איינצעלנע בעערען, (פאה ו).

פרט כשפרט לך, (אויסדריקליך בעשטימט מען) (ב"ק לז). הפורט, (אין מינצע אויף קליינעם געלד וועכסעלן) (מע"ש פ"ב). פורט, (פריכטע אכלעזען) (מעשר' פ"ב). פרטיה (צעררייסען) (ביצה בז). פריטן, קרועות. פרט, (דאס איינצעלנע, איינשרענקונג). כפרט, כפרטות, כפרוטרוט, (בעזאנדרעם). פרוטה, מטבע קטנה של נחושת, (פפענינג). פרוטות, (טראַפּען), (כלים ב). פּרטא, נחלקים, (ב"ק קיז).

פירמא צוואה, (טעסטאמענט), (גיטין נו). פרטתא גרניר, (קערן), (ילמדנו, ויהי ברך). פרט הפרוטיות, (מוילעזעל), (כלאים ח). פרומי ראשונה, (ערשטע), (ירו' יומא ג). פריטין (מד' שה"ש), עיין אפיריטום. פרוטמיא סעודה הראשונה שאחר נשואין, (וי"ד יא).

פרוטומי מנהיגים, (פּאַרשטעחער), (וי"ד 5).

פרוטמות מעות נחושת בלי צורה, (ב"מ מז).

פרטום טהייל, (ספרי ברכה).

פורטענה פרעוש, (פּלאַח), (מד' שה"ש).

פורטומי ברוסט בילד, (ש"ד מז).

פורטין (ש"ד יז), שורדי הים, (זעעדיין בער).

פורטיקטור שומר לראשו, (לייב גארדיסט), (ש"ד לז).

פורטירא חנות שמוכרים בו מיני מאכל, (ב"ר כב).

פורטוריני שומרי ראש, (לייבוואכע), (מד' אסתר).

פוריא יותר, (מעהר), (ירו' ב"מ ה).

פוריא כפוריא, פי' כפורים, (מנילה ז).

פוריא מטה, (עהע בעטט), (כתוב' י).

פריומא לאָב געזאנג; דעק טוך, (ירו' כתובות ב).

פריון מין מטה, (במ"ר יב).

פריוניה (גארטען), תר' גנתו.

פרייפריין פפייפע, (ב"מ עה).

פרייתא (טאַפּרדעקעל), ת"י צמיר.

פרך אגוזי פרך, מין אגוזים שנקל לפרך אותם, (צערברעכען) (ביצה ג). פרכא, פריכא, (צערברעכען, ברוך, אכברוך) (ב"מ ע) ומפרכין (ביצה יב), (אויסהילוען), פרכין (ר"ה יג).

פרך ומפרכין, (שבת נג:), (קראטצען, ריי בען).

פרך מפרכין, ת"י מאלמים, (בינרען). אתפרכו, קשירה, (ב"ר א).

פרכילי יונגע צווייגען, (ביצה 5).

פרכומס (מד' איכה), עיין פרקונים.

פרוכומסום התיצב בראש הלוחמים, (ילמדנו בלק).

פרכין כלי עשוי לפרך בו הנחלים, (כלים יב).

פרכיות יריעות, (פּאַרהענגע), (פרדר"א מא).

פרכם רייבען, פּאַלירען, פוטצען, (סנה' יד).

פרכם שתפרכם, (שוידערן, צאפּפּעלן), (חולין לז).

פרכסין לאנע, געשעפט, (ירו' ב"מ ב).

פרכגמא מטבע פסולה, (פרה א).

פרכורין אומגענענד, בעצירק, (ירושלמי שביעית ט).

פירולין מין אבן יקרה, ת"י אבני שוהם. פרם דפרים, (שפאלטען) (שבת עד). פירמא, מפורד לפוררים, (גיטין טט).

פירמא (פערמישונג), ערוב פורדי בשר ובשמים ובצל בשולי הקדרה, (חולין סכ).

פרמא געשטאַלט, מאַסקע, (מד' תהלים יז).
פרמא איין קליינער פאנצער, (מד' איכה).
פּרימא שטוהל, (מד' שה"ש).

פרומביא רסן, (צוים), (שבת נא).
פרמוסקא (כ"מ צג), איש חיל, (קרינער).
פרמקום מכשף, (ב"ר עז).

פרמשתק (מ"ק יח), מנן הסוככו במלחמה
שהוא מעט יותר גדול מגופו, (זיין פאנ-
צער), כן דעת המשביר, ורש"י פי' אמתו.

פורני תנור, (באקקאפען), (ביצה לד).
פורני חור הפותחת (שלאַס) שנכנס שם
המפתח, (כלים פי"א).

פרן הפרן, (לייכט טהורם), (טהרות ז).
פרן פורנה (כתוב' סז), פורנין, מה שנותן
להארוסה. פראפורנין, יתר המתנות
הנתנים עם המוהר (ב"ר פ). פורנא, דיוח,
(געווינסט) (כתוב' נד). מפריז, פי' ליתן
דיוח, (כ"מ ס"ט).

פורנא זונה, (חודע), (ב"ר מא).
פרן מפרינין, (העלפען), (ב"ר ס).
פרנדא מין משי טוב, (שבת כ).

פרנס פרנסא, כלכול, (פערוואַרנען) תר'
טרף. לפרנס (מד' שה"ש), (ערנעהרען).
פרנסה, (נאהרונג, אונטערהאַלט). מפרנס,
(פערוואַרנער, פאַרשטעהער).

פורנוס קיססען, מאטראצע, (ב"ר סח).
פרנק תפרנק, (פערצערטעלן, וואָהללע-
בען), תר' תתענג מפרנקיתא, ת"י ענוגה.

פרניתא גרייה, (קערן), (ש"ר יב).
פרוסה טהייל, שטיק, (ר"ה כט).

פרם בפרוס, לפני, (פאָר), (שקלים פ"א).
פרם הפרים, שתלך בפרסותיו ע"ג קרקע,
(חולין עה).

פרם הפרסאות, מין תאנים, (שביעית ה').
פרם בית הפרם, (אהלות פי"ז), מקום
שהטומאה פרושה ומתפשטת שם. או ל'

פרום ושבור, שעצמות שלימות נפרטו שם.
פרם משקל חצי מנה, והוא בגודל ר' ביצים,
(חולין קלה).

פרם געשענק, לאָהן, (אבות א).
פורסי פערוואַלטער, אויפזעהער, (יומא ט).
פורסא איבערפלוס; גרענצע, ציעל, (שבת
קכט).

פרם (אויסברייטען), תר' ויפרוש.
פרסא (איין צעלט), תר' האהל.

פרם יפריס, תר' יברך, (זעגען געבען). פורם
צל שמע (מגילה כב), הם ברכות ק"ש.

פרסכנא אילן בעל ענפים הרבה, (שבת
קנ"ד).

פורסן תר' ערך, (שעטצונג).
פרוסדאות (נארניזאָן), שומרים, (תענית
ל).

פרסם יפרסמון, (פערעפענטליכען) תר'
יגלו. מפורצם, (ירוש' תענית א), צ'
במקום ס', (עפענטליך).

פרספיא געזיכטס ביכד, (ילמדנו ואתחנן).
פורסי שמננ, (גיטין כה:), ראש הריינים.
פרסתקא פקודה, (בעפעהל), (מגילה ז).
פרסתקין האוהב לאכול משל רעהו חנם;
(לייפער), (ב"ר מא).

פרסתיותהא (פאַרשטעהער), תר' שרותיה.
פרע דפרעי, ענין גלוי, (ענטבלעסען) (חולין
עו). פרעות, דברים בולטים, (אהלות
פ"ה).

פרע יפרע, תר' ישלם, (בעצאהלען).
פורענותא, (בעצאהלונג, רעכען, שטראַך
פען), תר' נקמה.

פרע בפריע, (אייילענר, זאָ גלייך), תר'
חושה.

פרף פורפת, (אנהעפטען, אנהעקעלן) (שבת
סה). פרופות. — פורפיא, תר' קרסים
(העקליך).

פורפיסא קערה גדולה נקובה שנוטעין בה זרעים, (שבת קא).

פרפחינא מין ירק, (מנילה יח).

פרפוסטין מנהיגים, (אנפיהרער), (ילמדנו, חצוצרות כספ).

פרפר מפרפר, (ערשיטטערן, צאפפעלן), (יומא כג).

פרפר צערברעקלען, (ביצה יז).

פורפירא איין פורפור קלייד, (וי"ר ב).

פורפירא פאפיר, בוך, (מד' תהלים ט).

פרפראות כלפתן שהוא טפל ללחם (אבות פ"ג) פרפרת, (צונגעמיוע, נעבענשפייזע)

(ברכ' מב). פרפירן, (מד' איכה).

פרץ פרצה (מוכה כו), (אייננעבראָכענע שטעללע). פרצה אש, (אויסברעכען)

פרץ פריצי זיתים, קשים, (הארטע) (עוקצין ג). פרצא, (פרען). פריצותא, (פרעכ-הייט).

פרצד ומפרצוהי, גרעינין, (קערנער), (שבת כא).

פורצמא מין יין רע, (כ"ב צה)

פרצן בדפורצני, גרעיני ענבים, (ברכ' לח).

פרצוף פני ארם, (בילד), (עירוב' יח).

פרק מפרק, לפרק, (טרעננען, צעררייסען) (עוקצין ב). פרקי היר, פרק אחד, (נע-לענק, שטיק).

פרק מפרק (אויס איינאנדער נעהמען, אב-לארען).

פרק פירקא, דרשה, (ברכות כח). פירוקא (אנטוואָרט).

פרק (אבשניטמ, צייטאבשניטמ). לפרקן, (יוגענד צייט), (מ"ס ט). פרק רע, (ד"א זוטא פ"א), (פרקו נאה (תענית טו), (ראם בעטראגען).

פרק פורקנא, (רעסטונג, אויסלעזונג).

פרקדא (זוהר פ' ויקרא), פי' מכה.

פרקדן אפרקיד, השוכב על שדרו זפניו כלפי מעלה, (ריקלינגס) (ברכ' יג, ב"ב עד).

פרקודי הוו מפרקדא, מונחים כמי שמונח פרקדן בשפוע, (מנחות צו:).

פרקדל שהכהו בערפו, (נאקען שטאָם), (ירו' ברכ' ב).

פרקדן מין קטניות, (ערבסע), (כלאים א).

פרקדום מין פרי, (פסיקתא, בחודש השלישי).

פרוקטו בראש תקופות תמוז ומכת תסוב השמש לאחור, (ווענדע קרייז), (ירוש' ע"ז פ"א).

פרקמנין (פיש טייכע), תר' ברכות מים.

פרקולה פדיון, (לעזע געלד), (פסיקתא שובה).

פרקליט פערטהיידיגער, אדוואקאט, (אבות ד).

פרקלמין דעקעל, דעקעקע, (כלים כו).

פרקלינין (לאנגע האַנד שוה), בית יד שליבש על ידו למחסה, (כלים כד).

פרקמטיא האַנדלונג, געשעפטע, (ברכ' לד).

פרקזנים אומן במלאכת הבשול, (קובער), (מד' קהלת).

פרקסטורין ממונה לגבות המס, (שטייער איינגעהמער), (מד' תהלים יז).

פרוקופי גבהות וכבוד, (ראנגע), (ב"ר יב).

פרקיתיה (נאקען), תר' מפרקתו.

פרורא (קלייסטער, ליים), מין רבס, (פסח' מב).

פרישין מין פרי, (כלאים א).

פרשא רייטער.

פרש אפרשא תר' חרם, פרוש, פרש (קרוש' כג), (זיך אבזאָנדערן, ענטציהען, אבוועג-דען, פערבאָננען).

פרושים, כת אחת בישראל שנבדלו ונפרשו בפרישות יתרה.

אפרש, (ערקלערען) (פרה פ"א), מפורש,

פשיטא (געוויס). פשוט, (איינפאך, אייניג פאכע זינג)
 פשיטי מעות קטנות, (פפעניגע), (כ"מ יב).
 פשטינא מין צמח, (שבת קי).
 פשטא שטרעמונג, לויף, (חולין יח).
 פושכא תר' טפה, (האנד ברייט).
 פשל מפשילין, מופשלת, (פערדרעהען, פערדרעהט), (ב"ק ב).
 פשונא מין קטניות, (ערבסע), (ירו' כלאים א).
 פשפש (זוכען, פארשען), ת"י ויחפש.
 פשפש וואנצע, (גדה נח).
 פשפש פתח קטן, (פפערטכען), (תמיד כח).
 פושקנצא עורב נקבה, (ווייבליכעס ראבע), (ב"ב עג).
 פשר תר' ונמס, (צערפליסען).
 פשר להפשיין (שבת מא), פושרין, (לוי'ד מאכען, לויא, לוי'ד), חם מעט, (ב"ר ו).
 שיפשר, (שמעלצען). פשר, (פערנלייכען). פשרה, (פערנלי'ד).
 פישרא מים שאינם חיים, (רענענבאך), (קדוש' עג).
 פשר ופשוירי, מי נהר נרחב מהפשרת שלגים, (ע"ג לד).
 פשרא תר' גרה, (ראם געקויעטע).
 פשר תר' פתרון, (אויסלייגונג, דייטונג).
 פשוש פוסזא'הלע; זויס אם קלייד, (מד' איכה).
 פושתכנא (לאסט טרענער), (גדה נח).
 פשתן פשתה, (פלאכס, לייזן). פשתני, אומן המתקן הפשתן.
 פת צווייא, (סנהדרין ד).
 פת הפותה, (כלים יא), דאס לאך וואָ דיא טהוראנגעל זיצט.

(דייטליך). פירוש, (ערקלערונג). בפירוש, (אויסדריקליך). הפרש, (אונטערשיד). פרשה, (קאפיטעל, אבשניטט). פרשת דרכים, (שיידעוועג).
 פרשיה תר' מחרשתו, דרבן, (אָכסען־שטאָ כעל).
 פרישן תר' נפלאות, (וואונדער).
 פרשגן אינהאלט, אבשריפט, (עזרא).
 פרשתבינא משניח (אויפזעהער), (גדה כה).
 פרתא (מיסט), (ת"י דברים כ א)
 פרת מפרתין, (געבערן, הערפארבריינגען), תר' בקען.
 פרת בפרת, תר' כשרירי, (שמערקע, קראפט; נאבעל).
 פורתא וועניג, (ברכ' לה).
 פרתא שער, (טהאר), (ת"ש, בשנת שלש).
 פרת מפרתין, (לאכען, שפאטטען), (מד' איכה).
 פרת לפורתיה, כנף הבגד, (ציפפעל), (ירו' ברכות ב).
 פרת דאפרת, (אבגעטרעננט), (ביצה ב).
 פרתזמיהא זמן, (טערמין), (פסיקתא בחודש).
 פרתנאי ראשונים במלכות, תר' הפרתמים.
 פש לפוש, לנוח מעט, (זיך ערהאלען), (ב"ק לא)
 פש תיפוש, (פיעל, מעהר זיין), (שבת לב).
 פשנא בעפרייעט, (ב"ר עט).
 פשח מפשה, (שפאלטען). שנפשה, (שביעית פ"ד), (אבהויען).
 פשט פשטה, (בעוויזען, בעשמעטיגען, אי בערצייגען). פשט, (אויסשמערקסען) (קדוש' ט, כתוב' קח).
 פשט פשוטי כלי עץ (כלים ב), כלי שטוחה ואין לה בית קבול, (אויסברייטען, פלאך).

פתכיתא חרוזי מרגליות מזוככות, (גלאז קאראלען), (קדוש' ט).
 פתכומרין מין מעמפה, תר' מספחות.
 פתכריה מין מעמפה, (תר' ישעי' ח כא).
 פתילה (דאָכט, קנייטיל), (שבת כ).
 פותליה הולדה, (פפלאַנצונג), (ב"ר עא).
 פיתום מין קסם, (סנה' סה).
 פתיץ שפיץ ווינקעל, (נגעים יב).
 פתקין (צעטעל, בילעט), (יר' סנה' א).
 פתק פותקין (שבת יח), דפתקי (חולין נא),
 מפתק, (ב"ר נא), (ווערפען, אבלאססען).
 פתקא כוס גדול, (ת"ש, והשתיה כדת).
 פתורא (טיש) תר' שולחן. פתוראה,
 שולחני, (וועכסלער), (חולין נד).
 פתר בפתורי, (שוואַרצער מאַנטעל), (גדח כ).
 פתרן תר' כחש, (פערדערבען, פערניכטען).
 פתירנותא תר' רוזן, אפתרין ת"י רזה, (פאָר גער זיין).
 פתשגן אינהאלט, אבשריפט.
 פתשגר (וויצע קעניג), תר' משנה למלך.

פת לפותיה, (ברייטע) תר' לרחבה. פתויי
 הראש (ברכ' נח), ראשו רחב (פלאמט)
 ולא סגלגל. כפתאה, תר' ברחוב, (שטראס־
 סע).
 פת כפתי (ב"ר מה), (גענען).
 פתגה תר' סדין, כסות, (דעקע).
 פתהן ובפתהן מקפון, (מערכען), תר' הלוד
 וטפוף תלכנה.
 פתוור (נידערווערפען), (ת"ש, אסתור נ ג).
 פתח (עפנען, אנפאנגען). פתחון פה ש"ר
 יג, טענה. פותח טפה (אהלות פ"ג), (עפ־
 נונג, רויים).
 פתח והפתוחין, (אהלות יד), (גראוויר אַר
 בייט).
 פתיהה פי' התחלה להשמתא שבותבין לו
 שישימו עליו שמתא, (ב"ק קי"ב:).
 פותחת מסגה, (שלאָס), (ב"ב צט).
 פתיא פתיותא, דלי שחור, (ע"ג לג).
 פתיא נער, (קנאכע), (ב"ר פז).
 פתך הפתוך, ופתכן, (מישען), (ב"ר י).
 פתכא בונד, בינדעל, (ב"מ 5).

צ

בחוצן.
 צב לציבין, (פארען, שנירע), (וי"ד יז).
 צב ציבי, צבייתא, (האַלץ, שפּאַן), (חולין קה).
 צבחר תר' זעיר, (ביסעל, וועגיג).
 צבוע טווס בעל צבעים הרבה, (דיא פפויא),
 (ב"ד ז).
 צבוע מין חיה טורפת, (ב"ק טו).
 צבע הצביעו, הוציאו אצבעותיכם, (דען
 פינגער אויף הייבען), (יומא כב).

צבע

צאן (שאף). צאן ברזל, סבול שרה וצאן
 על אחריות המקבל, שאם מתו מתו לו
 וחייב באחריותו, (ב"ק פט).
 צב לצביונו, (הערלרכייט, צירדע), (חולין ס).
 צב צבא, יצבא, (וואַללען), ת"י אבה,
 (דניאל).
 צב בציב, ריד נובע, (גייפער, וייכע), (חולין
 סכד).
 צב בציבין, (געדעקסטע וואנען), תר'

צהב תר' כעס, (קוממער). מצהיבין (מ"ק כד), צוהכין, מצערים, (ערצירנען) (סנה' קה).

צהר צהריה, (נלאַנץ) (ביצה יד). צהריתו, (קלאָר זיין), (קדוש' לט).

צו צואי, (שמוטציג), (חולין סלה).

צו צאוי (פסח' נו), וצוא, (טראַקקען ווער דען), (פסח' קיא).

צוח שרייען, רופען, (וי"ד כת).

צוורני (הויפענווייזע) (קדוש' עב). צוורניתא, סעודת קבוץ אנשים, (שבת קלז).

צוות לצוות לזה, (שבת ל:), אגודה וחברה, (געזעללשאפט).

צה לצחצחו, (פאָלירען, רייניגען) (ר"ה לג). צחצוח, (נלאַנץ), (סוטה מב).

צה צחיא, (דורסטיגען), תר' צמא.

צה צתוחי חלב, מיציאות וישות, (רייט ליכקייט), (ע"ג לה).

צחן צחנת, תר' זרמת, זרע הסוס. צחנה, צחנתא, מין דנים קטנים, (שטינקפיש), (ע"ג לט).

צחור לכן ביותר, (זייער ווייס), (ברכ' לא).

צמר בצטרא, ת"י בצרה, (זייטע).

ציין מציינן (שקלים ב), מצוינים, (צייכ נען, נעצייכנעט).

צייץ צייצי, רצויץ (נדה מב), סצייצין, (שרייען, צוויטשערן), (וי"ד יח).

ציוקי (ירוש' שקלים ג), צר עין, (קארנער).

צית אצית, (הערען, געהאַרבען), תר' האזינו.

ציל צילותא (עירוב' סה), (קלאָר, ריין, לוי טער). צולום, (קלאַרע).

צל שצלאו, (בראטען), (פסח' מא).

צל ומיצל, (שאטען מאַכען), (פסח' ג).

צל

צבע צבע פייסא, תר' הפיל, (ווערפען).

צבע צבעות (מגילה כד), (געפאַרבעט). הצבעוין, אנשים שאין תוכם ככרם, (נע פארבעט), (סוטה כב).

צבע מצבעוין, (בענעטצען, בעפייכטען), (דניאל)

צבר שליח צבור, הכנסיה, (פערזאַממ לונג).

ציביריה שפייזע, (פסיקתא טז).

צבת צבתא, לצביתא, (איין שפונר פון שטרויא), (חולין סז)

צבת צביתו (ר"ה יז), דאיצבת, (צובעריי טען), (חולין ס).

צבתים (נארבען). מצאן צבתים, אנודים, (עירוב' צה).

צבת וצביתהא, (איין צאַנגע), (אבות ה), תר' ומלקחיה.

צד מצדר ירו (יומא נה), מטה צד ירו. רמצדר אצודרי (יומא לז), מטה אל הצד. המצדר (שבת קג), (אייןפאסען).

צד וצדי, (פירכטען), (וי"ד יב).

צד מצטדי, (בעפאַנגען ווערדען), תר' יתנלע.

צד צודה, (לוייערן). הצדא, כמזיר, (מיט פאָרואַטץ), (דניאל).

צדיא תר' תהו, (וויסט).

צדיא מין עוף טמא, ת"י התנשמת (דבר' יד טז).

צדע בצדעיה, תר' ברקתו, (שלעפע). צדעא, (שבת ב).

צדק צדוקים, שם כת ידועה בישראל שהכחישו בתורה שבע"ב.

צדר בצדריתא, בצדרויי, (ב"מ נא), קנבוס; ובגד הגעשה ממנו, (האנף; האנף צייג).

צתב צהבו, פי' הארימו, (חולין ז).

צלצול צלצולין, חגורה, (גירטעל), (ב"ד ים).

צלק דאצטליק (ברכ' נו), דצלקיה צלוסי, בקוע, (שפאלטען), (חולין סכר).

צלקתא צלקת, רושם הנשאר אחר שתרפא המכה, (נארבע), ת"י צרכת, (נגעים ט).

צם צמצמה, (פערשלייערט, פעהייללעט), (ב"ד מה).

צם ותצמי, (וואכסען לאססען), ת"י ועשתה. צמיא, (געוועכסע), יר"ד מעשר' א).

צם צאים, צומא, (פאסטען).

צמד אצטמיד (ב"ב כב), נתחבר. צמד, העול המתחר את הבקר. צמדתון תר' חבשתם, (פערבינדען).

צמח צמחים, (ב"ק פג), אבעבועות וקשקשים קטנים, (בלאזען, בלאסטערן).

צומח שאזניו קטנות, (בכורות מד).

צמל שהשיגה הסימנים, (פאלל יעהריג), (נדה מו).

צמם שאזניו דומות לספוג, (שוואממיכט), (בכור' מד).

צמע שאזניו תלויות למטה, (בכור' מד).

צמיץ ומצמיץ, (אויסדריקען), יר"ד מעשר' (ב).

צמצם מצמצמא (מד' איכה), לצמצם יבמ' יט), בצמצום, (דריקען, ענג מאכען, גע' נויא אבמעסען, צוואטמענציהען, איינ' שרענקען, ענג, צוגעדריקט; פונקט, זעהר גענויא).

צמק מצטמק (שבת לו), בשול הרבה שהמאכל נצמק, (איינגעטראקסעט).

צמק, יר"ד פאה ז).

צמקיין ראזיגען, (ביצה כו).

צמר (וואללע). צמר גפן, (בוימוואללע) (כלאים ז). צמרים, סחרי צמר, (כלים פכ"ט).

צל תצלי תר' תטה, אצלווי אצלי (ביצה יד), דמצלי, נטיה לצד, (נייגען), (מנילה כב).

צל ומצלא, צלא, (בעטען). צלותא, (גע' בעט), (דניאל), תר' תפלה.

צל נצטלעו (פערזינקען), (ברכ' כו).

צל צלון יר"ו שבת ז, דצליין, (פייגען), יר"ו פאה ז).

צל צלא, (פעלל) (נדר' נו). וכן נקרא ההצען (שוסטער) "צלא". לצלא, אושכף עשיר, לצלא, אושכף עני, (ב"ב ה).

צליב (אויפהענגען), תר' תלה.

צלהב מצלהב ת"י צהוב, מצלהבא, (נאלד גלענצענד, פלאממענד), תר' להבה.

צלהב מצלהבא, שערות נוקפות, (בארש' טען), תר' תסמר.

צלה (שפאלטען, שניידען) תר' ויבקע. צלחתא, מחלת כאב חצי הראש, (גיטין סח).

צלה דליצלת, (געלינגען, געדייהען) (שבת עה). הצלחה, (גליס).

צלוחיתא צלוחיתו, (פלאשע), (ב"מ ז).

צללכא ולצלוליבא, מין עץ, (ריצינוס), (שבת כא).

צלם צלמנייא תר' תרפים, (בילדער). לצלמי, (בילדען, מאהלען), (ב"מ ס).

צלם בצלמוניותו, פו' בכו יחידו, (איינציג גער זאחן), (ב"ר צד).

צלע קאממער, (ב"ב סא).

צלע דצלעא, (לעדער הענדלער), (נדר' נו).

צלף יצליף, (שלאגען), ת"י יכנו.

צלף קאפפער בוים, (מעשר' ד).

צלופחא מין דג, (ע"ג לט).

צלצל אהל מחסה מהשמש, (זאנגענשיג' רעם), (ב"ב עה).

צמר רצמרא צמורי, צימרא, (היטצע, ענט-
צינדונג), (ב"ק ס', פסח' נה).
צמירתא אבן בשלפוחית השתן, (שמיין
קדאנקהייט), (ניטזן סט).
צמר צמרד תר' סחרר, (ציטטערן).
צמירתא, חולי קדחת, (שוידער פיבער),
(ע"נ כח)
צמת צמתה ירו, (איינגעצאגען ווערדען)
ב"ק פה). צומתן, (איינציהען) (פסח' מ).
צומתה (שבת קט), (צוואַממען ציהען).
מצמתין, (זאַממעלן) (ב"ר פ"ג). צומת
הגידין, קישור הגידים אצל הארכובה
(חולין עו). צמית, (פערזאַממלונג), (ירוש'
פאה א).
צן צונן, (קאַלטע) (רמאי ה). מצונן, זיך
ערקעלטען).
צנא איין קאַרב, (ב"מ כה).
צן ציני (סוכה לב), צינייתא, עץ תמר,
(פאלמע), (ברכ' לא).
צנם בצונמא (ב"ב יח), סלע קשה, (פעלז).
הצנומה, (טראַקען, הארט), (ברכ' לא).
צנון מין שורש נאכל, (רעמיג), (כלאים א).
צננא שפיטצע, (נויר כב).
צנע בצנעה, (אין געהיים) (מ"ק כ).
המצניע, (פערברענען), (שבת צ). צנעיהו
(קדוש' כה), ענין גדוי שישב בהצנע. צנוע,
(בעשיידען). צניעות, (בעשיידענהייט).
צנפא (צווייג) תר' אמיר. צנפא, קצה,
(ציפפעל), ת"י על כנפי.
צנף שצנף, קול צהלת הסוס, (וויהערן),
(ב"ק יח).
צנר צנורייתיה תר' מולגותיו, (נאבעל).
וצנורות (הגינה כב), הצנורא, כעין מחט
וחח כפוף, (האַקען, העקצען), (כלים ט).
צנר צינורא, (ראם לאף אין רער שוועללע,
סחיראַנגעל), (ברכ' יח).

צנור (רינגע, וואססערלייטונג). צנורא.
צנורא רוק, (שפייכעל), (שבת קכז).
צנורא מין מאכל, (פסיקתא כג).
צנית חולי הרגלים, (ניכט), (שבת סה).
צע מציעין, (אונטערבעטען). הצעה,
(פאַרלאַגע).
צעי שיסעל, (מגילה ז).
צער צערייכי, תר' עצבונך, (שמערץ,
קריינקונג). מצער, (קרענקען, קוועלען).
הצטער, (שמערץ עמפּינדען). מצטערין,
(בערויערן).
צף האצפא, (בעקיימערן), תר' בכל עצב.
צף צפופים, (ענגע, גערדענגט) (אבות ה).
מצפצפים (ר"ה יז), מצפצפת (וי"ד לד),
(זיך רדענגען). נצמפצפו (מנח' פה), (אן
עטוואס נאָטה האבען). צפצוף, (צווי-
טשערן).
צף ציפי (ברכ' כה), אציפתא, מחצלת,
(מאַטטע), (שבת קט).
צף ציפי צמר (ב"ב יט), ובציפא (שבת נ),
עינול של צמר סרוק, (געקעמטע וואָללע).
צף בצפא, (חולין נב), בשך הפרי שמצפה
על הגרעין, (איבערצונג), מצופה, (בעד
רעקט). כמצוף, (ב"מ כנ:), שמכוסח פי
החביות במגופה, (איבעררעקט).
צפידנא חולי השניים, (שארבאַקס), (ב"מ
בר).
צפד שציפדתו הצנה, (שטאַרר מאַכען),
(ירו' יבמ' פי"ו).
צפה צפוי, (פאַראויסגעזעהען), (אבות
פ"ג).
צפח כצפוח, תר' בשאט, (פעראַכטונג).
צפח צפחת, והצפחים, (האַניג קיכען),
(מכשירין ה).
צפן הצפינגו, פי' הראנו, (שויען לאססען).
צפון

צפון, (פערבאָרגען), (עירוב' נג). יצפין,
יתפלל לצד צפון, (ב"ב כה).
צפון (זויפע), (נדה סב).
צפר צפירות, סבוב, (קרייזע), (כלים יז).
צפיר (כאָקס), (דניאל).
צפיר סבוב, (קרייזע), (ב"ק צ:).
צפר צפורת כרמים, מין חגב (שבת צ).
צפור, (מכשירין ה). בצפורתא, דמות
צפור ארוג, (תמורה לד).
צפר צפרא תר' בוקר, (פריה, מאָרגען).
צפרירי, שדים של בוקר, תר' יומם השמש
לא יככת.
צפר פפייפען, צווייטשערן, (ירו' סנה' ו).
צפורי חבל, (שמיריק), (מ"ק כט).
צפורן מין בושם, (כריתות ז:).
צפורן שם כלי לחפור ולחרות בו באבן,
(איין שפיטציגעס אינשטרומענט), (וי"ד
י').
צפורן מין קטניות, (ערבסע), (תוס' סוף
מכשירין).
צפיתא מנורה, (לויכטער), (ב"ר סג).
צץ הציץ, (בליקסען), (חגיגה יד).
צץ ציצין, שערות, (האָזר); (פלוישנע-
וועכס, ווארצע), (ע"ז מב, שבת קלז).
צץ ציצין, תר' סנפיר, (פלאָספּעדער). ותר'
כנף, (פליגעל).
צץ צוציתא, (שטראַהלע, פונקע), (ב"ב
עג).
צץ ציצא (גלענצענרע), (ת"ש, בימים
ההם).
צץ ציצא, תר' התחמס, (שוואַלבע), מין
עוף טמא.
צוצלא מין תורים, (איין סויבענארט),
(סנה' ק).
צק ציקי קדרה, מיני בושם ומשקים

שיוצקים לקדרה להטיב טעם התבשיל
(כתוב' סה)
צק צוקין, (פעלו, בארג), (ב"מ צג).
צקן הציקנין, (קאָרגע), (פסח' פא).
צר צררי תר' צורר כספו, (בייטעל, בינ-
דעל). לצור (ב"ק מט), צייר (כתוב' סז),
צורות, (פערבינדען, פערבונדען) (שבת
נב). צור, (שמינינבען). צורות,
(מקוואות פ"ד).
צר הצר, (מאָהלען) (שבת עה). מצויררים,
(געמאָהלט). צייר, (מאָהלער). ציור,
(פיגור).
צר וצרא (ת"ש, ויקרע), דמצוה, (צערריי
סען, שפאלטען) (ע"ג ל). ציריא, חריצים,
(שפאלטען) (פסח' מ).
צר צירין, תר' ידות, (צאפפען).
צר צרי ואתי, (ע"ג ל). (ער דרעהטע זיד).
צר בציר, לחלוח הוצא מבשר ודגים
כשכובשין אותם, (לָאָקע), (גדר' נא).
צר צורי, מטבע של העיר צור, (קרוש' יא).
צר דצרי (ע"ג עה), נצרים, (רוטהען). צורי
דקל, ענפים דקים, (רוטהען), (שבת צ).
צר ציר, (בעלאַנערונג), תר' מצור.
צרב דצריבן, (רייף, פערטיג). צורבא
מרבנו, למוד וגמיר, (ביצה ו', מגילה כז).
צריד הארט, מאָקען, (עדיית א).
צרוּד קול עב, (ראָהערשטימם), (ר"ה כז).
צרד צרדי (ב"מ ס), בצרדא (כתוב' ח),
בצרדויי, בצרדייתא, (האנף, האנפ־צייג),
קנבוס, מין צמח, ובגד הנעשה ממנו, (ב"מ
נא).
צרדא שם עוף סהור, (חולין סב).
צרדה אצבע גדולה של ימין, (מיטטעל־פינ-
גער), (יומא יט:).
צרדה מין חולי עצבי, (נערווען קראנק-
הייט), (חולין קה).

צָרַף צריף (סוכה יט), בצריפא, בית מלון
 צר קלוע מענפים, (היסטע), (ב"מ מב).
 צָרַף ומצרף, (קופפער שמיר), (כתוב' עז).
 צָרַף צריף, מין אדמה, (אלויז) (כתוב' עט).
 המצריף, שיש בו צריף, (ע"נ לג).
 צריפא זויבער, קלאָר, (סנה' מד).
 צרצור פלאשע, (כלים ב).
 צרצור מין חגב, (גריללע), (חולין סה:).
 צרצרא מין עוף, (מד' אסתד).
 צררא (ירוש' ברכות ב), צורר של צואת
 צת צית שמיא, נובה, (דיא העהע), תר'
 וראשו בשמים
 צותרא שוואָד, (מד' איכה, היו צריה).
 צתרי מין צמח, (שבת קכח).

צָרַח לצרהא, (גיטין סט:), (ראם קלעממען,
 שמערץ).
 צָרַךְ נצרך, צריכא, אצטריך, (בערארפען).
 צרד, (בעדירפנים), והושאל לנקיון נכבי
 הגוף. הצטרכות, (בערארף).
 צרם אברייסען, שניידען, (גיטין מד).
 צָרַן והצידו, עינים נשחתות, (ליידענד)
 (בכור' מד). צירניית ת"י רכות, צירניות,
 (פערדארבען).
 צרע צרעין, (וועספע, בינע), (מכשיר' ו).
 צָרַף מצרפין (שקלים פ"ב), מצרף, (וועכ-
 סעלן) (מע"ש פ"ד). לצרפה, (פעסטיגען)
 (מכשיר' פ"ה). מצרפה, מצטרפות, (פער-
 בינדען), (ב"ב ט).

ק

קביוסטום משחק בקוביא, (ווירפעל-שפיער
 לער), (חולין צא).
 קביותא כמין כף וחלול שיסבב בו הציר,
 (אנגעל מוטטער), (מ"ק יא).
 קבל בית קבול (שבת פד), מקום חקוק לקבל
 בו, (אויפנעהמען). קבלה, (ערהאלט,
 טראדיציאָן).
 קבול (פינסטערניס), תר' אפלה.
 קביל (גענען) תר' נגד. קובלא, (קלאנע).
 קבלא (ברכ' סב), סגולה וקמיע, (גענענ-
 מיטטעל).
 קבל (פאָר, וועגען, גענענאיבער). כל קבל
 די, לקבל (דניאל), (וועסהאלב, דעסהאלב,
 ווייל).
 קבל מקבל יקבול תר' צעוץ יצעק, קבלת,
 (שרייען, צאנקען, אנקלאגען) תר' ריב.
 קבלה לר' זירא, (קרוזש' נט).
 קבל סבלנות, (אננעהמען, איבערנעהמען)

קא פסיק, קא משמע לן, קאמרינן, מלה
 נוספת בלשון התלמוד בלי הוראה.
 קאי (ברכ' ב). קאים, (שטעהען, שטעל-
 לען, זיך בעציהען).
 קאלוחסין טוב וכפי הרצון, (ש"ד מג).
 קב שם מדה קטנה, ששית הסאה. קב
 הקטע, כלי עץ בדמות רגל. המקבה, נותן
 שוקו בקב להתראות כחנר, (כתוב' סח).
 קב יקוב הריו, (דורכדרינגען, ענטשיידען),
 (יבמ' צב).
 קב קובתא, אהל, (צעלט), תר' פלג אלהים.
 קובמיות מי עשבים שמערבים בהם פתותי
 לחם, (ירו' פסח' ג).
 קבומין (קאסטען). קבטר, אומן העושה
 קבוטים, (ירו' תרומ' פ"י, שם ע"ז פ"ב).
 קבמרא שטירנבינדע, (ירו' שבת ו).
 קוביא מין צחוק, (ווירפעל-שפיעל), (ר"ה
 כב).

יג), כלי שנוקבים בו, (באָהרער).
קדח הקדיחה, (אנברענגען, פערדערבען)
(ניטין צ), קדחא, (ענטצינדונג). קדח,
(ע"ג כח, ננעים פ"ו).

קדח שקדח, (ציהען, שעפפען), (ע"ג נח).
קדח דקדח (ב"ב כח), דקדחו, (וואכסען,
שפראַססען), (חולין קו).

קדיא מין עוף טמא, תר' הכוס.

קדל קדליה, תר' ערפו, (נאַסען, נעניס).

קדם קודמת, (פאָראַנגעהען, דען פאָרצוג
האַבען). קדימה, (פאָרצוג). קדם, (צד
פאָרקאָממען). מוקדם, קדום, (פריהער).
קודם, (פאָר, עהע). קדמון, (אַלט).
הקדמה, (פאָרדערע). מקדמת דנא, (עהע
דעם). קדמין, תר' ראשית, (אנפאנג).
אקדומי, מקדים, (צופאָרקאָממען).
קדמיותא, ראשונה, קדמאה, (דיא ערשטע).

קודמין (מד' שמואל יא), הגוף בלא הראש,
(רומפּה).

קדם בקדים (כלים כ), רוח חזק מאד. קדום,
תר' קדים.

קדקדא שפיטצע, (בכור' מג).

קדר (שבת לג), מין תולי מעים.

קדר בקדרא תר' בפרור, קדרה, (טאַפּה).
הקדרה, מקום שבו מונח המוח בהראש,
(חולין מה). קדרים, (טעפּפער), (ב"ק
לא).

קדר שמקדרין (עירוב' נח), נקדרה (חולין
ג), קודר, (אויסשניידען), (סנה' קג).

קדרינין מין עץ, (צעדערבוים), (ב"ר לא).

קדרנמים מין מטבע, (ירוי' קדושין פ"א).

קדש מקדש, (כלאים ה), שורף, (פערברעני
גען).

קדש תאיש מקדש, (פערלאָבען) (קדוש'
מא). מקודשת, מיוחדת ומזומנת. קדושין,
(פערלאָבונג).

(ב"מ יב). קבלנא, מקבל פקדונות
לשמור, (צונעהמען, אויפהיסען) (ילמדנו
ויקהל). מקובלני, (ערהאלטען) (ר"ה כה).
קבל, (אננעהמען, אויפנעהמען, עמפּפאַני
גען, אונטערנעהמען). קבולת, (אננעה
מען), (מ"ק יא).

קובנאה עמר, (זיילע), (ב"ב עג).

קבסתן (בעשווערען, בעלעסטיגען), (קדוש'
כו).

קבע (איינזעצען, איינפאססען, בעפעסטיר
גען, בעשטיממען, אויסזעצען). קבוע,
(פעסט, בעשטענדיג, בלייבענד, בעד
שטיממט). קבע, (פעסטגעזעצט), (כרמות
כו). וקבעיה, (איינשמעקען), תר'
ויתקעה.

קבע קבען, (בערויבען), (ר"ה כו).

קבר פתיחת הקבר, (געבערמוטטער), (שבת
קכט).

קבורא (קוגעל, קנויעל), (ב"מ כד).

קבורא פאלמצווייג, בעזען, (חולין עח).

קיבר קבורא, (שלעכטעס באַד), (כתובות
קיב).

קברין מין עוף, (ראבע), (מד' איכה).

קבר נונא, מין דג טמא, (ע"ג לט).

קברנימה משום, (הודער), (ב"ב צא).

קברנט בקברניטו, בבית הקברות, (סוטה
יג).

קבורת (עללאַבאַגען), הזרוע מקום שהבשר
עב, (סנה' לז).

קבת קבותים, (קאסטען, קאַרב), (כלים יח).

קד קוד (כלים טו), קודו, במקידה, כד סטן,
(קריגעלעכען), (סוטה לב).

קדה קליפה ממין עץ, (איון ארט געוירץ),
(כלאים א).

קדח תקדח תר' תשקיע, הקודה, (דורכשטע
קען, באָהרען) (שבת קב). מקדח (כלים

קט למיקט (ב"מ סא), להכעים, (ערצירנען)
קטטה, (שטרייט).

קט לקטיא, לעניימ המסכבין ומלקטים
פתותי לחם, (ירו' תענית ד), (המשביר).

קטיא (איין ארט נורקען), ת"י הקשואים.

קטב קטבי, מין רוח שולט באדם ויכול
להזיקו, (פסח' קיא).

קטב למקטבא, (האקקען), ת"י לחטוב.

קטב ובקטב, מין מועקה לעצור בה את
הזיתים, (איין פרעססע), (שביעית ח).

קטבאה שמייע העראב, (ילמדנו צו).

קטבלא עור לשכב ולנוח עליו, (אהלות ח).

קטבלימון בעצאהלונג, (במ"ר ד).

קטינמין (מד' תהלים ח), אנקלאגע, בע'
שולדיגונג.

קטיגור מלמד חובה, (אנקלאגער). קטגוריא,
(אנקלאגע, בעשולדיגונג), (אבות ד, כתוב'
קמב).

קטדיקי (געלד שטראפע) (וי"ר יח),
קטדיקוס, גובה עונש ומס, (במ"ר פ' כי
תשטה אשתו).

קטדיקי לפי המשפט, (ילמדנו אמור).

קטה קיטאות, (פארהאנגע, מאטטע),
(ילמדנו בהעלותך).

קטינמא (מד' תהלים יח), אייגענטהום.

קטינמא גרינדונג, (ב"ר א).

קטינמי (ירו' ב"ס פ"ד), (שאדען).

קטינמא אייגענטהום, (ב"ר א).

קטל דקטל, (שניידען), (שבת עג).

קטלא שרשרת זהב, (קעטכען), (שבת נז).

קטליז שוק, (פערקויף פלאטץ), (ע"ג ט).

קטלפמא מעט, (וועניג), (מד' איכה).

קטלת מקום שבו תחוב ומחובד הבוקא
ראטמא, (היפטעןפאנע), (אהלות א').

קטמא (אשע) (חולין נא). קטמין, (אש
גרויא), תר' אטוצים.

קדש קדשא, קדשיא, (נאזענרינג, אהררינג)
תר' נום, ותר' ובהי הנפש.

קדש נונא, מין דג טמא, (ע"ג לט).

קדת זקחת, זעווע ממקומו, ת"י ותקע,
(פעררענקטע).

קדה מקוו אקווא, מאספים אספת
תלמידים, (פערזאממעלן), (יבמ' קי).

קוואי וועבער, (שבת קיג).

קיון (געוועבע), תר' קורי עכביש.

קיוסרין חולים וחסרי כח, (ב"ר עג).

קיוער יקווערוג, תר' ישכנו, (וואהגען, דויר'
ערז).

קיוץ (איינגעשרומפען). (סוכה לב),
ורש"י פי' ל' קיץ שיוצאין משרדה שלו
עוקצין כמין קוצים. לקוץ את הדרכים,
להסיר הקוצים, (מ"ג ו).

קיוקי (פפאנע), (סנה' עד).

קיוקין תר' עדר, (העערדע).

קוק קוקייא, קוקיין, מין עוף, (ענטע), (ב"ר
סד).

קוורנימין רודערער, (וי"ר יב).

קז מפיזין (בכור' לג), הקזה, (אדערלאס'
סען). קוזאי (סומת כב), חסור זגדע
ומקו, פי' מנרע, (ירו' ברכ' ט).

קזא משתא דקאזי, שמן הנעשה מגרעינים
הנדלים בעץ של צמר נפן (ערוד), (שבת
כא).

קזוזות חתיכות, (קלומפען), (ב"ר מב).

קזומין תכשיט, (צירדע) (ילמדנו
בהעלותך).

קזומיקון פי' שהיה בכל העולם, (וועלט'
ליד), (ירו' ברכ' ט).

קזומקרוין וועלט'בעהערשער, (ב"ר
נח).

קזומריא תבשימין קטנים, (ירו' נדר' ד).
קח קהיון, (רעטהליך), תר' שרוקים.

קטם קוטמו, (אבשניידען, אבהויען), ביצה
 (ג).
 קטן קטנות, קטינותא, (קליינהייט).
 קוטנא צד הצר, (שמאל), (שבת פלד).
 קטן קטניות, (הילוען-פריכטע), (ביצה יד).
 קטן בקוטניה, ת"י בזנבו.
 קטן הקוטנין, מין ערשים, (לינזען), (מעשר'
 ה).
 קטינא (איין קליינע פעלד), (כתוב' צא).
 קטן לקטנא תר' החרדה, קיטנות, (שלאפ'
 ציממער), (סוכה ג).
 קטנטון מערדער, (מר' תהלים נח).
 קטע וקטע, (שניידען, אבהויען) ת"י וקצץ.
 הקטע (שבת סה), כרות הרגל. הקטעין,
 המשוברין (מעשר' א). קטעין ירו' ברכ'
 ח), נחלקים פסקי פסקי. למקוטעין (נדה
 כז), לחדשים בלתי שלמים.
 קטע יקטעון, (שפרינגען), תר' יקפצון.
 קטיף (מריפען) (מר' קהלת). קטף, (בער
 פייכטען) (פסח' מב). מקטף, מרביק
 השוער (נדה סו). מקוטפות, (אבגעריס'
 סען) (ב"ר צט). קטף, קיטפא (ע"ז לה),
 (הארץ; באלזאם). קטפא, (וויינלעזע).
 קטפא קטופי (ע"ג עב), שיפסיקו בהקלות.
 והמקטף (ב"מ פט), כורת בידו מן העסה.
 קטופי (טרויבען), (כתוב' קיב).
 קטיפות מין בגד עב, (ספרי שלח).
 קמפרם מקום משופע, (אבשיסיג), (טהרות
 ח).
 קמפרם מלקות, (שלענע), (וי"ר יח).
 קמפרקסם שריון קשקים מברזל, (מר'
 שה"ש).
 קמר וקמרת, (פערבינדען), תר' וקשור.
 מקטור בקמרא, (זוהר פ' בראשית), קשורים
 בקשר.
 קמר קטורות, בלתי מקורה בגג, (אונגע-

דעקטע), (מדות ב).
 קמר קוטרא, (כריש הזוהר), פי' קו החולק
 הענילה. בקוטרא (פ' אמור), פי' באמצע.
 קמורין ציורים וצורות, (וי"ר כג).
 קמורין (כלים יד), העול, (דער יאָד, נאבעל'
 שטאַנגע).
 קמרג מקמרג, (בעשולדיגען, אנקלאגען),
 (וי"ר כא).
 קמרטין קאטאר, שנופפען, (וי"ר טו), וי"ג
 קמקטין.
 קמרטון רפואות מנקות את הגוף, (ירו'
 שביעית ז).
 קמרטנים קשרים, (קנאַטמען), (פסיקתא פ'
 יא).
 קמרטין אשנב או דלת, (ב"ר לא).
 קמיתא עץ עב, (מערזער קיילע), (מר'
 איכה).
 קיוהא טעם חמוצי, (זייערליך), (כתובות
 סא).
 קיח קיחותיו, (כלים פי"ו), (שנירע).
 קימא (זאָממער), תר' קיץ.
 קיים (אם לעבען ערהאלטען, ערפיללען,
 בעפאָלגען). מתקיים (ב"ב כה), (בער
 שטעהען). קיום, קיימא (שבת קיג), (בער
 שטאַנד, דויער). קים, (פעסטשטעהענער,
 גילטיג). קיימא לן, קים לן, (עם שטעהט
 פעסט). קיימין, עסקינן. דקיימי, (שמע'
 הען). וקיים, (שווערען) תר' וישבע. קימי,
 (שוואור, בינדרנים) תר' ברית. המקיים,
 (בייא זיך האַלטען) (כלאי' ה).
 קיין (בכורות מד), שביציו משוכים, (האָד'
 דעראויסוואוכס).
 קיימא שיססעל, (ברכ' מד).
 קייסמור חוקר ודורש הפושעים, (אונטער
 זוכער), (מד' איכה).
 קל קלות ראש, הליכה בקומה זקופה (אבות

קלגרפון מין כלי התנור, (שויפעל), (כלים יג).
 קלד אקלידי (סנה' קי), מפתח, (שליסעל).
 אקלודי מיקלד, (ער שליסט זיך), (חולין צד).
 קלוון איין בעפעהל, (ב"ר סג), גם פוקד ומצוה.
 קלווסים גורל, (לאָאָז).
 קלח ובקלח, קלחין, בקולחא, גזע ונבעול, (שטאָמם, וואורצעל), (גדר' ג).
 קלח קלוחיא תר' זרם, קלוח, (פליסען, שטרָאָם), (חולין לו).
 קלחת קעססעל.
 קלט דקלטין, קולטת (שביעות ב), קלוטה, (פאסען, אויפנעהמען, אננעהמען), (גיטין עט).
 קלום פרסותיו מחוברות, (צוואַממען, פער איווינגט), (חולין סח).
 קלט בקלטא, אחור, (געזעס), (מד' קהלת).
 קליטין דיא טיפע, (ב"ד ה).
 קליטור משגיח, (אויפזעהער), (וי"ד כח).
 קליא מין ירק, (עירוב' כח).
 קוליא (וואַכס), תר' בננ.
 קוליאס מין עוף, (ילמדנו תשא).
 קולוינין וואָהנונג, (במ"ד יב).
 קולים מין דג, (מכשירין ו).
 קולים שם אליף, (ב"מ כה).
 קולית עצם העב של הירך, (געזעס), (חולין קכה).
 קולמוס שרייב פערער, (שבת יא).
 קלמסמסיא תכשיט השער, (האָאָר נאדיל), תר' והקשורים.
 קלמר (פערערביכסע), (כלים פ"ב).
 קלמרין קסת, (טינטפאס), (מקוואות י').
 קלמין אדם חשוב ומכובד, (ערעל), (ב"ד ג).

קלמתא

ג). הקלין שבדמאי, לא החשיבו אותם (דמאי א). קלני מראשי (חגיגה טו), כמו "קל לא אני", פוי' כבד עלי ראשי. קליף, (לייכט).
 קל קליף, (וועניג), ת"י מעט.
 קל קליות (סנה' צג), (גערעסטעטע געטריי-דע). קליא, תר' קלי. דמקלי קאלי, (ב"מ פ), ענין שרופה. מקלה, גחלים שרופים, (ברעננען), (בכור' בט).
 קל הקולנית, מדברת בקול רם דברים שבינו לבינה, (כתוב' עב).
 קלל איין בעכער, (פרה ג).
 קולתא קולין, (קרוג), תר' וכדה, תר' ספות. קילין העלצערנע-וואָהנונג, (ב"ר לא).
 קילי חתיכת עץ יבש, (וי"ד טו).
 קלא רגב עפר, (ערדשאַללע), (ר"ה כה).
 קל לקולא, תר' לפח, (געפענגנים).
 קלא אילן, מין צבע תכלת, (ב"מ סא).
 קולב קוליבן, (אונטער קלייד אָהנע ער מעל), (ירו' שבת ו).
 קולב (שבת ס), איין געשטעלל אום קלייד דער דארויף צו הענגען.
 קולב צבת, (איין צוואַנג), (ב"ר לח).
 קלבא חמאה, (פוטער, פעטט), (שבת קלג).
 קלבון שכר חלוף מעות להשולחני, (ביצת פט).
 קולבאי פאסטור, (ב"מ פד).
 קילבן רגל אחת קצרה, (בכור' מה).
 קלבנטרין מין כסא, (רוהע שטוהל), (ירו' ברכ' ג).
 קלבסיס איין בעפעהל, (מד' איכה).
 קלבוס בגד בלי בתי ידים, (שבת קכ).
 קליבוסת דאקליבוסתא, עצם שהירך תקוע בו, (היפט ביון), (חולין צג).
 קלגם הקלגסיס, קולות וצלצול, (געשריאה), (סוטה מב).

קלמתא תר' כנים, (לייזע).

קולן מין דבק, (קלייסטער, ליים), (פסחים מב).

קלנין מענגע, פיעל, (ילמדנו תצוה)

קלנין צפרדעים, (פראש), (ילמדנו וארא).

קלן (שאנרע, שאאם), תר' ערות.

קילין עץ ארוך שואבים בו מים מן הבור, (וואסער פאָמפע), (מכשירין ד).

קולין תר' ופחים, (שלינגע, דעמטען).

קלניא עיר חפשית ממס, (פריישטאדט), (סוכה מה).

קלנדא קלנדס, (נייעס יאהר טאג, שענער טאג), (ע"ג ח).

קלנטרין כסא, (לעהנשטוהל), (ירו' נדר' ז).

קלינפי (שענע ברויט), (פסיקתא לח).

קלניתא מין עוף, (ב"ב כ).

קלניתא געלייטערט, (יומא לח).

קלם דקולסא, איש גבוה הרבה, כ"ד המשביר, ורש"י פי' שמץ פסול משפחה, מל' קלם, (יבמות קי"ח).

קולסי גזע הירקות, (שמענגעל), (עוקצין א).

קלום רקוע ברגל, (שטאמפפען), (מ"ס כז).

קלם קאלום, (שען) (שבת קח). קלם, (לאָר בען, ריהמען).

קלום תר' וכובע, (העלם). קולסתיה, מין צעיה של נשים, (ירו' גיטין פ"ד).

קלם המקולסים (פסח' נג), מקולס, שצלאו כולו כאחת עם ראשו, (פסח' עד).

קולם קולסין, מין בנר, (ב"ד יט).

קולום כאב דוקר במעיים, (קאָליק), (ע"ו פ"ב).

קלסים גורל, (לאָאז), (ריש פתיחת איכה רבה).

קלסטר גמונה להרוג, (שארפריכטער), (ע"ג יח).

קלסטרא איין קארב, (כלים כ).

קלוםטרא עץ עב שסוגרין בו הדלת. (ירי געל), (שבת קכג).

קלוםקא מין פת עגול, (רונדעס-בראָד), (עירוב' סד).

קלוםקא רייה, ווייד, (ע"ג לט).

קלסריקין קלסנתרין, יועצים נפלאים, (מד' אסתר, קצף בנתן, תר' אסתר שם).

קלסתר געשטאלט, (גדה לא).

קלעים (פאָרהאַנגע), ובשם זה נקראו חומות העזרה.

קלע (שליידערן). הקלע, (שליידער). במקלות, (שליידערער), (יומא סז).

קלע (פלעכטען). שקלעה לחוה (ברכ' סא), (דיא האָרד פלעכטען). קליעה (סוכה לב), (פלעכטען, פלעכטווערק). קלע (נגעים פי"א), (זעגעלטרוד), גם עבות האניה.

קילעא (עירוב' סג), קלעים, לקילעך (נדר' כב), (שלאפציממער, וואָהנונג). קלע, קליעה, מחיצה מעשה קליעה, (ב"ק פ"א).

איקלע, (זיך טרעפפען, צופעליג געקאָמער מען) (שבת סז).

קלעילין מין סטניות, (ערבסע), (מגילה יג).

קלף קלפא, (אבשעלען) תר' פצל. קלפין, תר' שקששת, (שופפען). קליפה (אהלות

ו), (שאלע, רינרע, הויט). קלופה (כרית' ו), אחר כסממני הקטורת.

קלופה מגן, (שילד), (סנה' צה).

קלף עור שמעברין אותו, (פארנאמענט), (שבת ע).

קלף בקולפא, (זוהר פ' בראשית), פי' לב הים.

קלופה מין נע, ת"י ספחת.

קלפי כלי לשום בו הגורלות, (יומא לט).

קלפי מכת לחי, (אַהר פייגע), (ערכין כב).

קלף בקולפי, מטה עב, (קילע), ת"י ואת הבחמה תהרוגו.

קלפנדר גונב אדם, (ב"ר נ).

קלופסין מין זיתים, (תוס' תרומה ב).

קלק ומלק, (ווארפען), (פסיק' בשלח).

קלקי כסוי קשה עשוי משיער עזים (שבת סד). קלקי הראש (מקוואות ט), (דיא פלעכטע), שיער מסובך.

קלקל (פערדרעבען). קלקול, קלקלה, (אונג פאלל)

קלקלון (פארהאנג), (ע"ג נא).

קלקלתא (מיסטהויפען), תר' אשפות.

קולקס מין צמח, (ירו' עירוב' ג).

קלר הקלורית, מין משיחה לעינים, (אויגענע זאלבע), (שבת עו).

קלר בקלור (נדה כ), בקלורית, מין אדמה וטיס נבל, (וי"ר טז).

קלרין מרתה, (פעללער), (ב"ר יא).

קלורין מין עונה ופת לחם, (וי"ר כ).

קולר בקולרין, (האלדקעסטע), שלשלת, (סנה' ז), תר' בסוגר.

קולר (קאמפאניע), (יבמ' קכב).

קלש מקלש קליש (נדר' סח), (זינג, שוואך).

קלוש (עירוב' ג), אקלושי, קלישתא, איתקליש, הלשות ודקות, תר' רמפש.

קלת קולתא, תר' כד, (איימער).

קלת בקלתות, (איינ געפלאכטענער קארב), (בכורים ג).

קלת קלתות, בסיס, (פוסטעמענט), (כלים ז).

קם בקום, קומא, מי חלב, (מאלקען), או חלב נקפה, (נדר' נא).

קמא קמאה, קמייתא, (דיא ערשמע). מאי

דקמא, (פאר), מה זה לפנינו, (כתוב' סו).

קום מסום, כנוי להשם, (סוטה לנ). מכל מקום, (דעננאך).

קומא שרף העץ, (גוממי), (ניטין יט).

קומא תאר למלך המושל, (ע"ג יא).

קמח (מעהל). דאקמח אקמוחי, שסחנן

בקמח, (געמאָהלען) (נזיר נג). לא חש לקמחיה, לא חשש אם נמצא בו פסולת והוא משל, (פסח' פד). קמח, (מנילח יט) (מיט מעהל צובערייטעט). הקמחים (מנחות פו), (שיממעל דעס וויינעס).

קמט הקמטין (פאלטען, רונצעלן), (נגעים ו).

קמט דקמיט, (שבת קי), נעצר ביציאתו. קמיט, (שם עד), אויפהאלטען.

קמט קמטין, יקמט, קשור ואסירה, (פעס' סעלן, בינדען), תר' ילכרונו, תר' יתמר.

קומיטמין גדולים באי בית המלך, (סוויט טע), ת"י בכל ביתי נאמן.

קמטון שר ומושל, (שבת קמח).

קמטרא קמטריא, תיבה, (קיסטע), (אהלות ט), תר' מלתחה.

קומטרא דהורמנא, (זוהר פ' נח), פי' כללות המלכות.

קומי שיער הראש, (ב"ק פג).

קמוליא מין אדמה, (שבת פט).

קמליא נמל, (קאמעל), (ב"ר עט).

קמין תנור, (אוייוין, קאמין), (ירו' שבת ג).

קמוניא כבשן אש, (אוייוין), (ע"ג י).

קמוניא מין אדמה, (שבת פט).

קומנטריסין (נאטיצבוך, פערצייכנים), (ניטין כח). קונטרס.

קומניתא עפוש הפת, (פולנים), (פסחים מב).

קומוס שרף העץ, (גוממי), (ניטין יט).

קומיס פקיד, (אויפזעהער), (וי"ד כח).

קמע קומעת, (בינדען, קניפען) (בכורות לט). קמיע, כתב של איזה לחש, (אמר לעט), (שבת ס).

- קמעא (וועניג, איין ביסכען), (פסח' קיג).
 קמפון (עבענע, פלאכעס פעלד), (כלים כג).
 קוספרומיסין שני בוררים מב' הצדדים
 שומעים להשלישי המכריע, (יר' מ"ק ג).
 קמץ מקמץ, (צוואַממען געהמען) (פרוש'
 טו). המקמץ (כתובות עו), (זאממעלן).
 מקמץ, (חולין כו), (שפארזאם זיין).
 קמץ, (שפארזאמער מענש). קמצנות,
 (שפארזאמקייט).
 קומצא (גרובע), תר' גומץ.
 קומצייא (היישרעקע) תר' כהגבים.
 קמצא, הקומץ, (ברכ' ג).
 קמץ (צוואַממען געדריקט), (תר' שה"ש
 ח יד).
 קמץ (איין האַנד פאַלל). קמיצה, האצבע
 שאצל אצבע הקטן, (כתוב' ה).
 קומקום (קאָנגעשירר, קעססעל) (כלים ג).
 קומקומום, (שבת ט).
 קמקמא איין ארט דאָרן, (יר' שבת א).
 קמר קמור, (וועלכען, בעדעקען) (אהלות
 ג). קמרון, (בעדעקונג) (כלים טו).
 קמורות (במ"ד יב), (געדעקטע ווענען).
 קמרוטין, (געוועלכט), (ב"ד לא).
 קמר קמורין ת"י הגורות, קמרא, (גירטעל),
 (הוריות יג).
 קומרון טינטפאס, (שבת פ).
 קימוש (איין ארט פלעדערמיון), (ב"ק טז).
 קן קן קולמסא, קול הקולמוס הנשמע בשעת
 הכתיבה, (ניטין ז).
 קן קני (חולין מה), קנייא, (רעהרע). קנה
 מאזנים (כלים יב), (וואגע באַלקען). קנה,
 (ראָהר, שמאָק).
 קן קיני זבים, פ"י שחייב להקריב ב' תורים,
 (נדרין לה).
 קנא קנאין, (אייפערער), (סנה' פא).
 קנא קנאה, תר' צורף, (נאָלד אַרבייטער).

קנכירי מין אבן יקרה, תר' לשם שבו.
קנמון (ציממעט), מין בושם.

קנון איין געפלאַכטענער קאַרב, (ביצה יד).
קנוניא שותפות וחלק באיזו דבר, (מיט
טהייל), (ב"מ יג).

קנטרופום מין חולי מרה שחורה, (ירוי
תרומ' א).

קנס עונש ממון, (בעשטראפונג), (קרושין
מו).

קנס בקנסא, קיסם, (שפאָן), (שבת כב).

קנסודם נעלים, (שטיפעל), (ירוי יבמ' יב).
קנע קונעתו, (ב"ד לב), (זיין ווייב).

קנפין תר' האהל, (איין היממעל בעטט
מיט פאַרהאַנגען). קינוף, (סנה' סח).

קנפון עיין ע' קמפון.

קנקל ת"י מכבר, מעשה שבכה, (פלעכט
ווערס).

קנקלין חדר, (שטובע), (ילמדנו קרושים).

קנקן שם כד, (קאננע), (אבות ד).

קנקן עץ של המחרישה, (אקסער שטייל),
(ב"מ פ).

קינזקום עושה עצמו ככלב והוא מין שמות,
(הונדיש), (ירוי גיטין ז).

קנקנות הענפים הדקים, (חולין צב).

קנקנות גידים דקים ההולכים באורך הירך,
(חולין צב).

קנקנתום קופפערואַססער, פיטריאַל, (גיט'
יט).

קגרם מין דרדר טוב למאכל, (כלאים ה).

קונשוברינין (פעמטער, נעשוויסער סיני
דער). ולדעת המשביר, עבדים נשכרים
בכסף, (ילמדנו וישלח).

קנישקין איין בעכער מיט צווייא רעהרען,
(ע"ג עב).

קנת בקנתות, בית יד, (שטיעל), (ילמדנו

קרושים).

קנתל (פרה יב), (זאטמעל).

קנתנית ל' קנאה, (נייריש), (ב"ד יח).

קנתר קנתרנין (נר' מח), מקנתרן (פסח'
סו), קנתרנית, (שמריוויזיכטיג, שטיכעלן,
צענקיש).

קנתר חצר, (פאַרהאַף), (ב"ב צה).

קיסין (האַלץ, שפאָן, בלאַק האַלץ), ת"י
עצי עולה.

קוסי אוכלי סעודות על שולחני, (קאָסטען),
(מר' איכה).

קסדא הקסירין, מין כובע, (העלם), (ריש
ילמדנו).

קסדור מחפש וחוקר החייבים, (אונטערזוך
כער), (שבת מט).

קסוה וקסוותיה, מין קערה, (שאלע), (סנה'
פא), תר' וקשותיו.

קסטא פלאשע, קרוג, (פסח' ט).

קוסטא עיר קטנה בצורה, (תענית כד).

קוסמדינום וועכטער, אויפזעהער, (וי"ד
לה).

קסטלין איין געביידע, וואססער העלטער,
(תוספתא מקוואות פ"ד).

קסטיירין (צין), (ירוי סנה' ז).

קסטלון (פעסטונג), (ירוי ע"ג ג).

קסטינר (שארפריכטער), (פסיק' שובה).

קוסמינא (זוהר פ' לך), פי' מכס.

קסטר בקסטרה (ב"ק צח), וקסטרוותהון
ת"י ובטירותם, קסטריינום, (איין לאַנער,
פעסטונג), (וי"ד לה). קסטריינום (זוהר),
שומרים.

קסטרא (צין), ת"י הדיל. קסטרא
(זוהר), מצורה ומגדל. בקסטרא (זוהר)
פי' אחרי.

קסיא קסייה, כובע, (העלם), (כלים סז).

קסילפנס

- קף הקפה (חולין סכ), קרישה והתעבות, (גערנינגען, ערשטארדען). והקיפה, הקרוש והעב מבשר ותבלין בשולי הקדרה, (באָר־דענזאמץ), (חולין קיז).
- קף וקפא תר' ויצף, משיקפה, (הערויף שוויממען) (מעשר' א). אקיפו, יציפו ויקלו. דמקפוא, מנבחה עצמה. להקפות, שיצוף הפתילה על השמן, (אָבען שווימד מען), (שבת כא). בקופיא, שכפרתן צפח על כפרת כה"ג, (יומא ג).
- קף קיפה, שם להעב אשר בשולי הקדרה, ר"ל פירורי הבשר והתבלין והבצלים, (חולין ק"ב).
- קף דאקפאי, דאקפי, (פערזאממעלן), (קרוש' ע).
- קף וקפוי, הרבה, (מעננע), (פסח' ג).
- קף קפו, (באלקען), (ברכ' נו).
- קף קופא, (גארטען), גו ישן; גפן זקנת, (ב"מ סט).
- קף בקופיא, פי' עם הכבד והלֵב והריאה המקיפים אותה, (חולין קיא:).
- קף קופא (חולין מח), (לאָך). קוף המחט (ברכ' נה), חור. מקוף, (כלים פי"ג), חור הקרדום.
- קף קופא, מין חיה, (אפפע). קוף.
- קפא (פסחים סמו:), רוח הנמצא בהמדור שמזיק להגוף ומנפחו.
- קופא (שטאנגע), ת"י במוט.
- קפד הקפדתי, (צירנען) (תענית כ). מקפיד (מקוואות פ"ט), (עטוואס ניכט דולדען, אויף עטוואס געוויכט לענען). קפדי, קפירא, קפדנות. קפדן, (צאָרניגער).
- קפד תר' קצר, (קורע, ניכט הינרייכענר).
- קפד הקופד, מין חיה, (איגעל), (כלאים ח).
- קופה קופת הרוכלים, (קאָרב), (ניטין סז).
- קפז מקפז, תר' מרלג, (שפרינגען, היפפען). קפיו (ב"ד פ"ז), קפזה.
- קסילפנס לייכטער, לאמפע, (פסיקתא, קומי אורי).
- קיסם בקעת, (שפאָז), (ערכ' טז). בקיסמין, (שמוק), (שבת סה).
- קיסומא מס, (אבנאבע), (תר' חבוק ג יז).
- קוסים מין כלי, (שאלע), (כלים ד).
- קסנייתא כלבים קטנים, (כתוב' סא).
- קוסנתר קסנמר, (שארפריכטער), (ירוש' ברכ' ט).
- קוסם שקסם, טעם המוצי, (זויער ווערדען), (מעשר' ד).
- קסום מין נטע, (פפלאנצע), (כלאים ה).
- קסים כובע, (העלם), (ב"ר צט).
- קסם הקוסם, (קאָסמען, קויען), (ירושלמי ברכות ו).
- קסם הקוסמות, (ערדשאללען), (נזיר סה).
- קסוסבן מין מדה קטנה, (יר' ב"מ ה).
- קיסר קעניג, (סנהדרין צח:).
- קסירין כובע, (העלם), (ריש ילמדנו).
- קסירין, (זהר פ' קרושים), פי' שבורים.
- קסרקיסין מכצר, (בורג, קאזערנע), (פתיחתא איכה).
- קע קועיף (ע"ג כט), לקועיה, (האלז), (ב"ק קיז).
- קעקע מקעקע, לקעקע, (ענטוואורצעלן, איינרייסען), (וי"ד יא).
- קעקע וקעקע להו, (צורופען; וויא דיא הערגע קרעהען), (קרוש' לא).
- קף מקיף (אבות ג), הקפותיו (ב"ד מא), נקפי, אקיף (יר' ברכ' ט), הלאוה והקפה, (באָרנען, לייהען).
- קף מקיפין (חולין מז), המוקף, קרוב ב' דברים, (צוואממען שטעללען, פערגלייכען), (חולין ז).
- קף תקיפו, (אומרינגען), פי' לגלח להשוות השיער מסביב, הקפת, (יבמות ה).

קפל ובקפלאות, (ספרי ברסה), (פאלמעני-פפלאנצע).

קפלום קפלוטות, מין ירק, (לויך), (מעשר שני פ"ב).

קפליטא כובע וכפה של ראש, (ירושלמי שבת ו).

קפליטין פאה נכרית, (האאר שייטעל, פריקע), (ירו' כתובות ו).

קופנא כלי שכותחין בו, (שטאמפע), (ירו' שבת ז).

קופינא בית יד ברזל, (גריף; לאך), (שבת עב).

קפנדריא שביץ לקצר על ידו ההליכה, (קורצער וועג), (ברכ' נד).

קפסולין (מכילתא בשלח), (זארג).

קפסא תיבה קטנה, (קיסטע), (כלים יז).

קפוף מין חיה, (שימפאנוע), (בכור' ח).

קפופא תר' הינשוף, (נאכטאיילע).

קפיפיות (קערבע). קפיפה.

קופיץ (שלאכט־מעסער), (פסח' פה).

קפץ (שפרינגען, עטוואס ראש טהון),

קופץ וקפץ, (ניטין נט), (ווינקען).

קפיצותיו, (ווינקען), (ניטין עא).

קפיצין פרסי הרגל, (בייזונג, געלענט, קניע

בונג), (ירו' ברכ' א).

קפוקליטור משניה על ראשי בני אדם,

והוא כנוי למלאך המות, (פארשטעהער),

(מר' שה"ש).

קופר קופרא, (פלייש), (ב"ר סג).

קפר בר קפרא, (דער וויטציגער), (בחן

ומשחק, והיה בדחנא דרבי, (גדרים נא).

קפרין קמטי הבשר מרוב שומן, (רונצעלן)

(ווי"ר לד).

קפריסין פרחים של אילן צלף, (קאפערן)

(מעשר' ד). יין קפריסין (כרית' ו), יין

הבא מאי (ציפערן).

קפז קופזים בו, מכים בו כמו שעשין לצחוק, (שלאנען), (ב"ר סח).

קפיזא שם כלי ומדה קטנה. קפיזי, (שבת סי).

קפח (שלאנען, הויען, אָבהויען, אבשנייד

דען), קופחת (במ"ר א), לקפה, מקפה

(פסח' קיח), וקיפחתי (קדוש' פ"ב), אקפה,

מקופחת, (פערלאָרען, דער סינדער בע-

הויבט ווערדען) (שבת יז). קפחניה,

לקפה, לקפחני (נזיר מט), קפתוהו, מקפחין,

(בעקעמפען, אנפאלען, קירצען, אויס-

ראַטענען).

קפח אדם גבוה כענק, (שלאנק, ריוזע),

(בכור' מה).

קפץ בקפוטא דאצבעא, (זוהר פ' אמור),

פ'י ראש האצבע.

קופטרא (זוהר פ' ויחי), כורת ומבטל.

בקופטרא, (פ' אחרי מות), נפרד ונכרת.

קפטורין וי"ג פטורי, (שטריק), (תנחומא

מקץ).

קפל שקפלה, (צוזאמען לענען) (שבת כח).

קפלים (שבת קיג), מקופלת, קפילין

(אהלות פי"א), לקפל.

קפל שפיטצע, (ב"ב עה:).

קפל וקפלים, ראש וכותרת, (קאפה, קרא-

נע), (ווי"ר סה).

קפל דאיקפל אקפולי, שנקלף זה מזה, (אב-

שעלען), (חולין סב).

קפל קפלות, קופליות, (קעטטען), (ווי"ר

כא).

קפל קפולאי, (גרעבער). קפלי, (גראָבען),

(שבת קטב).

קפל קפילא (חולין פי"א), חנוני מוכר מיני

מאכל ויין, (שענק ווירטה). קפלין,

(ווירטטהויז), (ב"ר יט).

קפל (פ"ב קטו), שם מדה.

קופל מטה עב, (קיילע), (שבת סג).

קצע קציעות (תרומו' פ"ד), (שניטט פיר גען). בשעת הקציעה, עת שמיבשים התאנים (מעשר' פ"ב). שקצען, (שנייר דען), (ב"ק סו).

קצע מקצוע, (ווינקעל, עקשמיזן).

קצע קוצעיו, (אבשעלען, אבקרמטצען), (נגעים יב).

קצע קציעה, מין קליפת עץ, (מוטטער ציממט), (כריתות ו).

קצירי קראנקע, (ר"ה סו).

קצרית מין רוח רעה והולי, (בכור' מד).

קצר קצרה, (כלים יח), צרי הראש והרגל של המטה, (שמאלע זייטע).

קצרה (פעסטונג), (ערכ' לב).

קצריא תר' כובס, (וועשער)

קק קקא ת"י קאת, קיק, מין עוף טמא, (פעד ליסאן), (שבת כא).

קק קיק, קיקיון, (ריצינוס), מין עץ שעוצרים שמן מנרעניו ונקרא שמן קיק, (ריצינעהל), (שבת כא).

קק קאקי חורוי, מין עורב, (קוקוס), וי"מ עוף בר אווא, (גיטין עג).

קק קוקאי, קוקאתא, מיני עוף, (חולין סג). קקביסון לחם תיכה אחר שנאפה, (פריש), (פסיק' טו).

קקגריסין שלעכטע זיטטען, (ש"ר מג).

קקילי מין ירק, (פסח' קיר).

קקל קקלאתו, אקילי, (מיסטרהויפען), (פסח' קיד)

קוקלא מטוה ובגר של משי, (מד' איכה).

קוקיאני קוקייני, תולעי הגוף, (וורמע), (חולין סז).

קקים שלעכט, (מד' שה"ש).

קקופדזפמי טויגע ניכטס, פערפיהרער, (ירו' ב"ב ח).

קוקרי

קפש וקפשה זקן, (חלה ב), חטיפה, (גיריג ערגרייפען).

קץ קוצים (מס' סופרים יב), פרקים וחתיכות, (שניטטע). קוצה, (אבשנייר רען) (שביעית ח). אקצויי מקצויא, נברלת, (יומא יז).

קץ קיציין (כלים כו), מייבשים פירות ורבנות בחום הקיץ. הקייצונים (שביעי' ה), של קיץ, (זאממער).

קץ קיץ המזבח (כתוב' קו), קרבנות הקצובים למזבח. (אויסזעטצען). ומקייצין (שם), נותנין קיץ המזבח קיץ, (כלים פכ"ד), עושה פירות יבשים.

קץ שנתקוצה (שביעי' ד), לקוויז (מ"ס ו), עוקרים את הקוצים. קוצץ בן קוצץ, פי' רשע, (פסיקת' דסליחות).

קץ לקוצו של יו"ד, נקודה וראשו של יו"ד, (שפיטצע), (מנח' כט).

קץ לקיצים, (בעשטימטע צייט), (ע"ג סא)

קץ קוצין, (בעשטיממען) (שבת יט). קוצה, (בעשטיממט) (ב"מ סא). קוצא, סרים, (פערשניטטענער) קוצי (ברכ' יו), משרתים. קוצא, (שניטט). קציצותא, (שניטטע) (ב"ק צו). קציצה, קציצי, בתי התפילין התתוכים ומרובעים (גיטין נח). קציצין, וקציצה, קליפה (הילזע).

קץ קציצא, מין שרץ טמא, (שנעקע), ת"י החומט.

קצב (אבשניידען, אבהויען, בעשטיממען), קצובים (בעשטיממט) קצבה, קצוב, (זאמץ, מאס). לקצב, (האסקען) (ביצה יא). קצב, (פליישהויער), (שבת קיב).

קוצה מין צמח, (שביעית ז).

קצה שווארצקייממעל.

קצה זרע הבצל, (צוויבעל זאממען), (ירו' פאה ג).

קורדייקום מאגען־קראנקהייט, (גיטין סז),
קרדום האט.

קרדינותא (זוהר), שמחת לב.

קורדנייתא מין חטים קשים, (הארט),
(פסחים ד).

קורדקייסין מין נעלים דקים, (פסח' נא).
קרויה קליפה של קשוא, (מעלאָנען־שאלע)
(שבת ככה). וקרויא, ת"י וחמת מים, מין
בלי.

קרח משיקרחו, שיסירו את השיער, (קאהל
ווערדען) (מעשר' א). קרחת הכרם (כלא'
פ"ד), פי' מקום שאין בו זרע. קרח, שאין
לו שיער מאחורי ראשו.

קרנץ גרעין וחלק קטן, (ברעקענען), (ע"צ
לה).

קרסא גבן, (בוקעלינג), (ב"ר טז).

קרמץ למקרסא, (אויסרוהען), (וי"ר כב).

קרמב שם מדה, (ב"ב פט).

קרמבלא לעדער, (שבת עט).

קרמליתא קארב, (ב"מ מב).

קרמס מקרמס, (אכברעכען), (מעשר' ג).

קורטמי ווילדער זאפראן, (פסח' מב).

קורטמן איש מרמה, (סנה' ק).

קרמון פערזאמלונג, הויפען, (ברכ' לב).

קרמסון אויפזעהער, (פסיק' בחודש).

קרמיסים נצוח, (זיעג), (ע"צ ח).

קרימים ראש הדיינים, (ב"ר ג).

קרמיסא (היללע), תר' והסדינים.

קרמסא פאפיר, שריפט, (גיטין סט)
קרטים, (יר' קדוש' פ"ג).

קרמסן מין אדמה, (קריידע), (כלים 5).

קרמע המתקרמע (חולין עה), מקרמע
(שפרינגען, צאפפעלן), (ב"ר לה).

קרמופני וואונדע, ריטצע, (כ"ב פו).

קרטיקון קריידע (יר' שבת פ"ד).

קוקרי (נעמץ), (גיטין יח).

קקתא מין עוף, (פעליקאן), תר' קאת.

קיריתא קירא, שעוה, (וואכס). קיר (נדה
כ). — קיראה, (וואכס הענדלער), (ב"מ
סג).

קר מקירו, (כלאים א), מיקר, קרירות,
בקרירי, (קאלט, קיהלענד).

קורא ראש הדקל הנאכל כשהוא רך, (וי"ר
טו).

קר קורא, מין עוף. דמקוריה, (שנאבעל),
(ב"ר סד).

קר קירי, (הערר), (ירוש' שביעית ב).

קרא מקרא, (ביבעל, שטעללע אין דער ביר
בעל, דאס שטודיום דער ביבעל). קרא,
(ביבעלווערן).

קר קירווי (שבת ז), קריות (ב"ר יח), תקרה,
(ציממער דעקע) (ב"מ קיז). כ"ד קריות,
(וואנען), (יר' ב"ב פ"ט).

קרא קרי, מין דלעת (קירבים), (מגילה יב).

קר קרי, (צופאלל), (ר"ח טז) דאקראי (שם
כט), במקרה, (טרעפפען, צופעללינג).

קר קרי, יציאת ש"ו בעת השינה, (זבים א).

קר קרי תר' עיר, קרוויא, קרווין, (שטארט,
שטערטע), תר' ערים.

קר קיר, (וואנד). ומקרוין, (אונטערשטי-
צען מיט באלקען), (מ"ק ו).

קורא מין עוף, (רעבהן).

קרב קרכיים, (איינגעוויידע).

קרב תקרובת, (געשענק), (חולין צד).

קרב קרוב, (וי"ר 5), לפי גירסת הערוך,
(דיכטער, זינגער, פאָרבטער). סבר
לקרובא, (ירוש' ברכות פ"א), המתין על
הש"ץ. בוא וקרב, (שם פ"ד). קרובות,
פיוטים.

קרבת קרכטיו, תבלים, (בענדע), (מ"ק כז).

קרד מקרדיו, (קראטצען), (ביצה כג).

קריא רשב, (פויילניס), (סוטה ג).

קריאסות שרייען, (וי"ר לב)

קריה כפרי, (בויער, לאנדמאן), (ב"ר יח).

קריה וועלשעניסע, (ירוש' כלאים א).

קוריטי מין תמרים, (דאטטעלן), (ע"ג

יד) גם משקה של רפואה, (ברכ' ג).

קרויס קרויסים, אנשים חוקרים ודירשים

אחר כל דבר, (פסיק' ג)

קוריים ארינה, חומר, (וועבען, שטאף),

(דב"ר ז).

קרינא קרון, (זיכער, איינגעקאכטער וויין),

(ע"ג ג, תוספתא מנחות)

קרובין (וואגען), (ב"ר ח).

קורלין מין צמח אבני, (קאראללע), (ירו'

שבת ז)

קרם (איבערציהען) קרום, עור דם, הייטד

כען) (חולין מח). שיקרמו (שבת יט),

יתעבה קרום. דאקרים, שנעשה קרום,

(ע"ג ל).

קרמין קרמא, מחצלות, (מאטטען), (סוכה

י), תר' אטון.

קרומית חתיכה, (שטיקען), (חולין יד).

קרומה אחיות חוטי השתי בסדרים ע"י

פתילים נקשרים בם, (ירו' שבת יג).

קרמי קרמית, מין צמח, (פסח' לה).

קרמיד רעפים של חרם לכסות הגנות,

(דאכציגעל), (ירו' ברכ' ט).

קרמלין מין צמח, (ירו' שביעית א).

קרמנאי מנטי פשתן במסרקות, (ב"ק כא).

קרן קרנא דאומנא, כלי שהאומן מקיז בו

דם, (שבת קנד).

קרן כסוף כרכום, (דער קערן, דיא בעסטע),

(נדה יט).

קרן בקרנא, (אם העכסטען), (פסח' יב).

קרן יושבי קרנות, יושבין בקרנות העיר

ועוסקין בדברי שיחה (ברכ' כח).

קרן קרנא, (הויפט סוממע, קאפיטאל), ת"י

אשמו בראשו.

קרן (וואגען), (כלאים ח).

קרן בקרונה, (קוועללע), (מגילה ח).

קרנזול פי' באלכסון, (אין שרעגע), (ב"מ

קח)

קירינטון מין פרח לבן, (ירו' כלאים ח).

קורנס האממער, (שבת קב).

קרנס בקורנסיה, (הארן), פי' בקרנו, (חולין

נח).

קורנסין נחלה, (אייגענטהום), (ב"ר נח).

קרונתין (קראנע, קראנע), תר' והכותרות

קורנית מין עשב, (שביעית ח).

קרונת שיירא, (אין הויפען רייזענדע),

(כתוב' טו).

קירום פתילים האוחזים חוטי השתי

בהרומם חליפות מעלה ומטה, (געשירד פעד

דען), (שבת קח).

קירם (הערר), (תר' תהלים צו י').

קרים (שטארק, הארט), תר' בשרי נחוש.

קוריסין (דב"ד ג), דרך אדנות וביוקר.

קרסין זמן מיועד, (צייטפונקט), (ב"ר עב).

קרסל קארב, (שבת נג).

קרסל מספריים, (אין שעערע), (ירו'

שבת י).

קריסטלין אבן יקרה, (קריסטאל), (תר'

אסתר, רצפת בהם).

קרוסטומלין מין פרי תפוחי, (כלאים א).

קרסי חמוצי, (זויערליך), תר' הוות לאביו

בן כסיל.

קרסול קעכעל, פערזע.

קרסול מין חוח, (דיסטעל), תר' קמוש.

קרסם יקרסם ת"י יחלננו, קרסמה, (צער

פרעסען), (פאה ב).

קרקבניה תר' מראתו, (קראפה), אבר שבו מונח המאכל. קורקבן, (מאנען), אבר שבו הפרש.

קרקוזאי מין דלעת מר, (קירביס), (נדר' נא).

קריקומניקין חבלי יד, (האנד באנד, קייר טיו), (מד' שה"ש).

קורקני מין רסור, (איין טאנץ), (נדר' נא).

קרקס מין קטניות, (ערבסען), (מעשר' ה).

קרקס קרקסוון, וקרקסאות, מין צחוק, (צירד קוס, וועטערענען, טעאטער) (מגילה ו).

קורקסא דרעשוואַנען, (מנחות כב).

קורקסייא קרקסוי, ארגו, (קיסטע), (ירו' פאה ג).

קורקוסין טבעות, (רינגען), (ב"ד יח).

קרקע (גרונד, באַדען, ערדע). קרקעות,

(גרונדשטיק) קרקעיתה (חגיגה כו), (בא"ד דענווייטע).

קרקק קרקבא (ר ז יז), (קאָפּא). קרקפנא

(עירובין כב), איש חכם, (מאנן פאן קאָפּא).

קרקפלא שם לעור הראש של אדם מת, (ע"ג יא).

קורקור מקרקרין, (שרייען, לארמען),

(חולין נג). קרקורן, (ילמדנו בא)

קרקר קרקרותיהם (כלים ב), קרקרותה,

קרקע של הכלי, (באָדען), (אהלות ט).

קרקש מקרקש (כתוב' פו), מקרקשא, (שלא-

גען, קלינגען), (ברכ' סב).

קרקשייא קנעפפע, שלייע, (ירו' שבת ו).

קרקשתא העז ההולך בראש העדר בפעמון,

(גלאָקע), (ב"ק נב).

קרר נתקדרה דעתו, (ער וואר בערהיינט).

קרירות, (קעלטע). קורת רוח, (צופרידענ-

הייט), (סנה' כב).

קורסם הכאה, (שלאנען), (ירו' ברכ' ב). קרוסופניא (זוהר פ' וארא), פוי' גבירה שתקנית.

קריפא (זוהר), פוי' נסתר.

קרפיות מין כלי, (כלים ד).

קורפדאי פלעדער מוין, (חולין סג).

קורפסה הבסים והגוף, (קערפער), (ילמדנו בהעלותך).

קרפסינון ירוק ככרפס, (לויכנרין), (מד' אסתר).

קרפף מקום מוקף מחיצות בלא קרוי, (פער-צוימטער אַרט) (ביצה לא).

קרץ לקרוץ (נדה נב), קרצה (מקוואות ח), (קנייפען, בייסען).

קרץ קרצו ומירק, (שלאַכטען, טעדטען), (יומא לב).

קרץ והקרוץ, (כלים ח), מקרצות (טבול יום

א), (קובען). קורץ, (קובען בערייטען), (כלים טו).

קרץ קרציה (דניאל), קורצן תר' רכיל, מלשינות, (פערליימדען, אנקלאנען).

קרץ קרצתא, תר' שחר, (טאנעם אנברוד).

קרוץ ומיקס (ירו' ברכ' ב), (פריה אויפ-שטעהען).

קורצין תלתלי הראש, (האָאר לאַקסען), (רב"ד ב).

קרוצובי מין חוח, (דיסטעל), תר' כמשכות חדק.

קרוצמינא וואנע, (מר' איכה).

קרוצול וקרוצולים, כמו כרעים, (שפרינג-

פיסע), (חולין נט).

קרוצף לאַתקרוצפא תר' להתנרר, מקרוצפין,

(קראטצען, שאַבען), (ביצה כג).

קרוצית מין זבוב גדול, (גיטין פו).

קורקא מין מנעלים עשויים משיער, (יבמ' קב).

קשוואות קערה, (שאלע), (סוכה מח).
קושט מין שורש רב הריח, (קאסטום),
(כריתות ו).

קשט יתקשטון ת"י ירה יירה, (שיסען).
בקשטניות, מין מקדח, (באָהרער), (כלים
כא).

קושט קושטא, (וואַהרהייט).
קשט מתקשטא, (פוטצען, צירען), תר' תעדה כלית.

קשיטה מין ממבע, (ר"ה כו).
קשייתא גרעינים שבתמרים, (קערנער),
(יומא עט).

קשן הקישון, שמקיש בקרסוליו, (בבור' מה).
קשקש ולקשקש, (האקסען) (ב"מ פט).
ומקשקשין (סוכה מד). ומקשקש,
המתקשקש, (קלאפערן, קלינגען), (חולין
עד).

קשר, (בינדרען, בונד, קנאַטען). בקשרים
(שבת סו), צורות וקמיעות, (בינדרעל).
קשר, (קנאַפּה). קשרי אצבעות, (קנעד
כעל), (גדה נב).

קשר קושרתיה, שק העני שמלא קשרים,
(בעמעל זאק). קשרי העני, (ירו' סנה' ב).

קשישין ברעטער, (שבת נג).
קשת יקשית, (שיסען), תר' יורה.
קתא קתייהו, בית יד, (שטיעל, האַנדרגריף),
(פסח' ל).

קתין מין עוף, (פעליקאז), תר' קאת.
קתדרה מין כסא, (שטוהל), (כתוב' נט).
קתלי בשר שמן של חזיר, (שינגע), (חולין
יו).

קתליכום ממונה, (אויפזעהער) ילמדנו
ויחיי. קתוליקין, (ירו' שקלים פ"ה).

קיתון סרוג, בעכער, (יומא ס"ג).
קתר בקתרי, מערה, (העהלונג), תר' וישימו
בסלע.

קדר הקדר, (ב"מ עה:), בעל העגלה, (וואג'
נער), וי"ג סדר.

קיריטון יין ששרו בו מיני ירק לרפואה,
(קרייטערוויין), (ירו' שבת יד).

קיש ויקרוש, (גערינגען, פערדיכטען, פער-
גליווערן) (פסח' סד). וקרושא תר' וקרח,
(איין, קעלטע). קרשתא, (דיכט, פעסט).
יקרש, (פעסט זיין), (ירו' ברכ' א).

קיש מין חיה אשר לה קרן אחת, (איין-
האַרן), (חולין נט).

קרתו גזע, (שמאמם), (ירו' ברכ' פ"א).
קורת קשת, ותים החצים, (באָגען, קעכער),
(כלים יב).

קרתני כפרי, (בויער, לאַנדמאַן), (דמאי ו).
קש נקשו, (שלאגען, קלאַפּען) (רניאל),
המקיש, הקישן (בבור' מד), ונקישת,
משיתקשקשו הרדין, שיגדלו ויכו זו בזו
(גדה מו). קיש קיש, (ב"מ פה).

קש קשיש, זקן, (אַלט) תר' ישיש. קשיא,
(אַלט ווערדען), (ב"ב סזו).

קש בקשקושי, (שבת יא), וגי' הערוך
בקשקי, פי' מגדלים. קושקא, תר' מגדל
עזו.

קש קישות, מין צמת, (חולין סו).
קש וקושש כחץ, (ילמדנו נשא), (שיסען),
צ"ל 'וקושט'.

קש מקיש, (פערגלייכען) (קרוש' ה). היקש.
קש ובקששיון, (פעטצען, לומפען), (שבת
נג).

קשקושי אומגראבען, יעמען, (מ"ק ג).
קשקשים שמראת שפרייא, (כתוב' ס).

קשבא מין דגל, (אַרט פאלמע), (ב"ק נח).
קשבא, (ע"ג יג), (צוקער ראָהר).

קשה קשה, קושיא, קשיא, (שווער, אונבער-
גרייפליך). קשים (גדר' נד), (שערליך).
בקושי, (שווערליך) (שבת יב).

קתרום מין כלי נגון, (ציטעהר), (דניאל).
קתרום שם אליף, (פסח' נו).

קתרין (דערנער), (ילמדנו).
קתרום מין עץ, (צערער), (ר"ה כג).

ר

רבג מרבג, (צוילע, שיכטע) (אהלות ג).
ורובג, (שיכטען מאכען), (ריש ת"כ).

רבד שכבת זרע, (שבת קיד).

רבד כרבדא, (דער שניטט, ריססע), (מ"ק כח).

רבד הרובד, (רייזע, טרעפפע) (יומא מג),
רובדין, עמוד מרובע (ריש תמיד). רובדי
אילן, (צווייגע) (חולין קט).

רובה (בעווייז), הוכחה, (ירו' פאה ד).

רבה מרובה, (פיעל, גראָס) רבות, (צינד
זען, וואווער).

רבה רבי (עירוב' כח), (וואַכסען). לרבווי,
להשמט ולברות, (ביצה כד).

רוביא תלתן, (באָקסאהרן), (חולין נב).

רבך מרבכת, (אין עהל מישען).

רבל מירבל הוא דרביף, (דורכזעבען)
(חולין מט). ארבל, (זיעב), (ב"מ כו).

רבן (ראכניער). דרבנן, בהפך דאורייתא.
רבנות, (העררשאפט, העררישעס וועזען,
ראכינאט) (אבות א). רבון, תר' אדון,
(הערר). רבני.

רבע רביע, רביעית, (פיערטהייל). רבוע,
מרובע, (פיערעקיג). רביעין, (פיער קאני
טען) (מדות ג). רבעי, כרם בשנה
הרביעית לנטיעתו. ארבע סרי, ארביסר,
(פיערצעהן).

רבע מרבעתא, (ליגען, נידערשמרעקסען),
(ב"ב עג).

ראה נראה לי, (מיר שיינט). לפי הנראה,
(וויא עם שיינט). ראוי, (טויגליך, ווערט,
רעכט, געהעריג). מראית עין, (שיין)
(ביצה ט). ראייה, (בעווייז). ראיון
(חגיגה ז), פי' עולת "ראייה", ראית פנים
בקרבו. לא ראי זה, (בעשאפפעהייט),
(ב"מ ד).

ראם ראומטיקום, (וי"ר יט), (רהיימא
מיש).

ראש תור, באַלכסון, (שרעג), (כלים יח).
ראתן מין חולי נזילה רעה, (פליסענר),
(נדה יז).

רב (פיעל). הרבה, רובא, אחר הרוב,
(מעהר, דיא גרעסטע העלפט). רבוי, רב,
(דער גראָסע, אָבערסט). אתרבב, (הערר
שען) תר' השתרר. רבותא, (גראָסע זאכע,
פאַרצוג).

רביא תר' ילד, ריבא, ת"י נערה, (קנאכע,
מערכען). ריבה, (מערכען). רובין, תר'
הבחורים, (יינגלינגע). והרובא, (סופה
כו).

רב רבתייהו (חולין מז), דרכם בכך, (גע
וואָנהייט). מרבית, תרבות, (ערציהונג).

רב תרבי, תר' תמשה, (זאלבען). רבותא
תר' המשחה, (זאלב). רבב (שבת כ),
(פעטמעס, שמוטצפלקעק). רובבן (ע"ג
לג), מושחם בזפת. ורבי, (זאלבען), תר'
וימשח.

רבובה ארובה פתוחה, (אויסשניטט),
(מדות ג).

- רבע הרובע והנרבע, (בענאטטען) (סנה' ב). רביעה, (רענענצייט) (תענית ו). רביעות, (כלים פי"ו), מין כלי זמר. ובמנענעים, ת"י וברביעין.
- רבץ המרבץ, (בעשפריטצען) (מכשיר' ג). ריבץ תורה, (שולע גרינדען), (מ"ס כה).
- רבצל (כלים כ), שק קטן של עור.
- רבק רבקא, רבקה, (מאסט שטאל) (ב"מ 5). רבקות (עירוב' יז), צמד בקרים, (ריני' דער נעשפאן)
- רכרב לאתרברכא, (בעהעררשען), תר' השתרר.
- רביתא רוהען, ליגען, (חולין מח).
- רגז מרגזייה (ירו' שבת פ"ז), גרזן (האקע)
- רגז מרגזייתא תר' כעס, (משלי כא יט), (צאָרניג).
- רגיא תר' פלם, (וואגע, גלייכגעוויכט). רגיא, (בכורות יא), במשקל הממוצע שביין עין יפה לעין רעה. רגי, (זיד נייר גען), (בכור' יא).
- רגל הרגיל, (געוועהנען, איבען). המרגיל (ברכ' בב), הרגל דבר (ע"ז יז), (ביי שלאף איבען) אין מרגילין (בכור' לג), הפשיט עור תבהמה שלם כדי שיוכשר לעשות ממנו גוד, מורגל, מרגלא, (געוואָהנט) (ברכ' יז). הרגל, (געוואָהנטייט) רגיל (יומא יח), (געוואָהנט) ברגליות, בדברים שהוא רגיל בהם, (ברכ' כב).
- רגל רגלא, (פוס). רגלאה, (פוסגענגער). רגול (שבת גז), (געבונדענע פיסע). רגוליא, תר' עקודים, שרגליו טלואים, (גער שטרייפט). רגל, שם ליו"ט. שקר אין לו רגלים, (בעשטאָנדר). רגלים לרבר, (בעד ווייז), (סנה' עח).
- רגל וברגליות, (נידעריגע), פאה ו). רגל ברנלא, עץ ארוך לשאת עליו משאות,
- (ביצה 5)
רגל רגל אחת, (שבת לא), מדה ואופן, (רענעל).
רגילה מין צמח, (שביעית ז).
רגף ואתרניפת, (ערשיטטערזן), תר' ותגעש ותרעש.
רגש ירגיש, (עמפפונדען), (מגילה טו).
רגש אתרנושת, תר' שאון, (פאָלקסמענגע, געטיממעל).
רד הרודה (חלה ב), רדיית הפת, (הערויס' נעהמען, הערויסציהען), (שבת קיז).
רד רדא תר' יסר, מרדווא, (ציכטיגען, בעד לעהרען), תר' מוסר.
רדד ורדדינין תר' וירקעום, (האממען, שלאגען, דינן מאָבען). מרודה, (צער' קלאָפּט), (חולין מו).
רדידא (שלייער), תר' צעיף.
רדיא רדיין, (אקקערן) תר' חורשות.
רדיא (רינען, פליסען) תר' נוזלים, וכן נקרא המלאך הממונה להמטיר מים, (תענית כה).
רדוותיה ת"י מרכבותיו, (וואגען).
רדיוני שווענקען, שיטטעלן, (גדה סז).
רדף ברדופה, (געוואָהנט), (כתובות עא).
רדיפי מיא, (יומא עז), (שטראַמיג).
רדתא תר' מרחשת, (פפאננע).
רהט ורהט תר' וירץ, רהוטי, (לויפען, ליי- פער) אגב ריהטא, במרוצת הרבור.
רהיטי באַלעקען, (חגיגה טז).
רהטא עהל קובען, (ברכ' לז).
רהטון קבוץ, (הויפען, ראָטטע), (ברכ' לב).
רהיטני מין סכין, (שאבע אייווען), (שבת צז).
רתן מרהינין (תוס' מעשר' א), רהיניג, (פערפפנענדען), ע' משכון (פסחים לא).
שהורהנה

- רמב ברטיבא, (אין פייכטען גראָז). (סנה' קה).
- רומב (עוקצין ב), (אונרייפּע דאטמעלן).
- רמוב (כלים כג), רשת, (נעמץ).
- רמץ כמרמץ, (ציטמערן), (מד' שה"ש).
- רמיה פפלאכטער, (עירוב' קב).
- רמלין שם משקל, (פפונד), (ירו' כתוב' ה).
- רמן הרטנין, (לייפער), (שבת קמב).
- רמן ורטנין רמן תר' וחובר חבר, רטין, השמעת קול המייה, (מורמעלן) (סומה כט). רטננית (במ"ד יב), מתלוננת, (מור ריש).
- רטע מרטעת, (שפרינגען), (ריש ילמרנו).
- רטף (זופפע, בריהע), תר' ומרק.
- רטש רטושים, שעזבום בעליהם, (פערלאס' סען), (ב"מ לח).
- רטש רטישין, קלויפס, (אַבנעצאַגען), (ירו' פסח' ב)
- ריאה לונגע, (חולין מט).
- רים (איינע שטראססען מאַס), אחד מו' ומחצה במיל, (ב"מ לג).
- רכא קעניג, (ב"ב ד).
- רכב מרכיבין, מושיב ענה של עץ פרי על מין עץ אחר, (אימפּען) (כלאים א).
- רכבא (ב"ב סב), הרכבה. רכב, רחים העליון "הרכוב" על רחים התחתון.
- רכובין (פניע), תר' הרכבים.
- רכן מרכין תר' נטוי, הרכינה (תרומ' יא), הרכין, (נייגען אויף דיא זיימע, צו נייגען, שיטמעלן) (גיטין סז).
- רכס המרכסות, (דרעשען), (ב"מ פט).
- רכס ברוכסא, שברי אבנים, (ברוד), (ב"ב ג).
- רכס מירכס (ב"ב יד), אירכס, (פערלאָרען ווערדען), (כתוב' נו).
- רכסים (באלטען), (ש"ר טו).
- שורהנה (כתוב' כו), (געפאנגען נעהמען). רוי (בערוישענרעם) תר' שכור. רויא, (זייפער).
- ריווא (געשטאַלט, אנועהען) תר' תאר. ריוות, רוא, (רניאל).
- רוז ותרוזן, (פראָה זיין), תר' ותעלוזנה.
- רוח ווינר, אטהעם, הויך, גייסט, וויללע, גיינגנג, זינגנג, זייטע, נענענר.
- רוח רוחא, (רוים, ווייטע) ריוח, (ערלייכ' טערן, הילפע, בעקוועמליכקייט, געוויין). הרויח, (געווינגען). הרוחה, (פערדיגען), (מ"ק יד).
- רווק רווקי, תר' בחורים, (לעדיג, אונפער הייראט).
- רווקי משמרת של יין, (דורכשלאג, זיאי זאק, (ע"ג עה).
- רווק בדרווקי, (וויינהעווען), (פסח' מב).
- רו ריזאי (תענית יט), מרויאי, פי' בכה, (שטארק), (סנה' מה).
- רו תר' בלט. רוא, רויא, רוין, סוד, (נע' הייכנים, געהיים).
- רוכנית היישעריק, (חולין סה).
- רוחם דרחים, (ליבען), (שבת כג).
- רוץ רוחצא תר' הבטחון, דאתרחצת, (פערטרויען, זיד פערטרויען), תר' בטחת.
- ריחשא (קריכערעם געווירעם) ת"י שרץ. הרחש (חולין י). מרחשין, (קריכען), (ילמרנו ויחי).
- רחש רחשי, (בעוועגען) (סנה' סז). ומרחשין, (ליספעלן), (חגיגה ז).
- רחש אתרחיש, (זיך טרעפען, געשעהען), (ב"מ קו).
- רחת ווינרשויפעל.
- רחתת קרוב ורחיקה, (אנדריינגען), (ירו' פרכות ט).
- רוטב בריהע, זופפע, (חולין קיז).

- רכף מדכפת, ורכפת, (מעננע, גערייש), תר' מהמון, ותר' ורעם.
- רכפא מין עץ צובע, (שביעית ז).
- רכפה מין בצל, (מעשר' ה).
- רכש (פפערד). אתרי רכשי, על ב' סוסים, פי' ב' כוחות, (ב"ב קנב).
- רם רמות רוחא, (שמאליץ).
- רם אתרמא, (איינטרעפון) תר' לך אל נמלה. אתרמי, (עם טרעפטע).
- רם ורמו, ורמינהו, (אויפווערפען). רמיו (דניאל), (אויפגעריכטעט). רמי (שבת י), (ווערפען, אנשרייען, אנלעגען).
- רם רמאי, (בעטרינער), (ב"מ לו).
- רמיו (ווינקען), תר' קורץ. מרמו, רמו, (ווינקען, אנדרייטען, אנדרייטונג). רמיזה.
- רימין מין פרי, (רמאי א).
- רמך הרמך, (פפערד), (כלאים ח).
- רמכי עדר של סוסים, (העערדע), (תענית כג).
- רמץ (הייסע אשע) (גדה מט). והרמוצה, מין דלעת מר, (קירבים), (כלאים א).
- רמץ ברמצא, מסמר, (נאנעל), (שבת קג).
- רמץ מרמצא, מין ארינה, (געוויידפעלט), תר' תשבץ.
- רמש (אבענד), תר' ערב.
- רומתיקון מין חולי, (קאטאר), (וי"ר יט).
- רן רננת עם, (איבעלעם נאכערדען), תר' דבת עם.
- רונגר שכיר יום, (טאג לעהנער), (ב"ב קכב).
- רנק הרונקי, (כלים ב), ירקות מבושלים ברוסב, (נעמיזע).
- רונקי מין בגד, (ספרי שלח).
- רנק וחרונקא, כלי הנגרים, (האָבעל), (כלים יג).
- רם ריסי עיניו, (אויגען ווימפערן, אויגען ברוינען). (בכור' מג).
- רם ריפא, מקום שמלמדים הסוסים לרוץ, (לויפבאהן), תר' שער הסוסים.
- רסיסא רעוע הגג, (וי"ר יט). ריפא. רסיסי טראָפפען.
- רסס שירסס (עוקצין ב), מתרוסס, (צער שלאגען) (חולין עז). רסיסין, הערשים הנשחקים, (ביצה יד).
- ריספך עגלה, (וואנען), (גיטין נה).
- רסק רסיק יתה רסוקין, ת"י פתות אותה פתים, שרסקו, (צערברעקלען, צעררייבען, ברעקליך), (תרומ' י).
- רסיקא שלייער, (שבת נט).
- רסקא פלך ומחוז, (בעצירק), (תר' אסתר, מהר קח).
- רסתנא חלק, (טהייל), (ברכ' מב).
- רסתקא בריימע גאססע, (ב"מ פג).
- רע הורע, (שלעכט ווערדען). ריעותא, (פעהלער), (חולין מח).
- רע רעיון, רעיונוהי, (געראַנקען), (דניאל).
- רע רעות, רעינא, רעוא, (וויילע, וואַללען), תר' הפצתי, ותר' רצון.
- רע רעא, (וויירען). הרעי, (שבת קי), (וויירעפיעה).
- רע רעיע תר' רצוי, רעוע, (צערשלאַגען, צערבראָכען), (קדוש' לט). המרועע, (ילמדנו וישלח).
- רע ורעיה, (מיסט) תר' ופרשו. רעי, צואה.
- רע מלרע תר' מתחת, (פאן אונטען, נידע ריג). מלארעא. ארעאין, תר' תחתיים.
- רעד הרעדות, (פרה פי"א), מים שיוצאין מן הקרקע טיפה טיפה בחלישה בלא כח, (טראָפפען). המרעיד, (שיטטעלן), (מכשירין א).

רעל רעולות, (פערשלייערט), (שבת סה).
 רעל דרעלן, (צייטטערן), תר' כושלות.
 רעם דאטרעמתון, תלונה, (מוררען) תר'
 אשד אתם מלינים. תרעומות, (מוררען,
 איבעל נעהמען) (ב"מ עה).
 רעם ארעם, (ערהאָבע), ת"י ואתה הרם.
 רעף הרעפים, (ראכציגעלן), (ביצה לג).
 רעץ לרועץ, משבר ומחריב, (סנה' כב).
 רף ריפי, כנר לחם, (ברכ' מה).
 רף והרפפות, (גראַטעם), (אהלות יג).
 רף רופפת, (ניכט פעסט), (ירו' פאה פ"ז).
 רף הרפופות, (זומפפען), (פרה יא).
 רפא מרפא, פי' אסותא, לרפואה, (תוספתא
 שבת).
 רפה (שוואַך, שלאף). רפיון.
 רפט המרופט (שבת קמא), דאַרפט מגילה
 כו), מתרפמות, (צערשאַלטען, צערריי-
 סען), (שבת קנב).
 רופיטון ביצה ראוויה לגמוע, (ווייך געבראָ-
 טענע איי), (ירו' נרד' ו).
 רופילא שר החיל, (פעלד העדרד), (שבועות
 ו).
 רפן ברפיון, באויר, (אין לופט), (ילמדנו
 וארא).
 רפס רפסא ליה בדוכתא, (נעהען, עם געהט
 איהן אום דער שטעללע), (עירובין מ:).
 רפס ורפום, (צערטרעמען) תר' ורפס.
 רפסתא (ב"מ עט), מרפסן, (ברעכען, שאי-
 דעהאפט ווערדען) (קדושין סג).
 רפס רופס, (זיך בעווענען, ווייד), (מנחות
 לז).
 רפוסא אָבער ריכטער, (ש"ר לז).
 ריפע שם הרים גבוהים, (מר' שה"ש).
 רפיק חפירה, (גראָבען), (עירוב' כה).
 רפרף שרפרפה, מרופרף, (בעווענען, שיט

טעלן, פלאטטערן, וואנקענר זיין), (ב"ר כ).
 רפש קאָטה.
 רפש ורפש חד רפיש, (טריט, טרעמען),
 (ב"ר צג).
 רפת רפתים, (פיהע שטעללע).
 רפתא (בראָד), ת"י סלי חורי.
 רץ להרצות (שבת כב), להרצאת, (וועכס-
 לען, בעפרידיגען, ערצעהלען, צאהלען),
 (קדוש' יד).
 רץ שרצצתה (חולין נו), רוצת, רחיקה,
 (דרויסקען), (טהרות ח). רצועה, רחוקה.
 רצם שנהצם, שנפגם, (אכנעבראָכען),
 (ביצה כח).
 רצן רצינתא, תולעים, (וויירמע), (ב"ב צא).
 רצע רצועה (שבת נד), (ריעמען, באנד).
 רצען (פסח' נה), (שוסטער). ורצעו (סוטה
 יד), הכהו ברצועה.
 רצף הרוצף, (פפלאַסטערן, צוזאממענזעמ-
 צען) (פ' אחרון ראהלות). רצופין, פי'
 מסודרין וקרובין זה לזה. מרצפת, רצפה,
 (געפלאַסטערטער באָדען). שנרצף, שנעקם,
 (געבאָגען זיין), (ביצה כח).
 רציצה (הינדעל אין איי), אפרוח, (בכורי
 ח).
 רק רוק, (שליים, שפייעכץ), גם לחלוחית
 זרע אנשים, (גדה מז).
 רקב רוקבא, תר' סס. רקבוביתא, תר' עש,
 תולע קטן, (מאָטע).
 רקב והרקיבו, (פערפויילען). רקבובית,
 (פערפויילטעם), (סוטה יו).
 רוקבא (שלויד, איימער), תר' וחמת מים.
 רוקבאות, (ע"ג לב).
 רקד והמרקד (שבת עג), הרקיד, (שיטמעלן,
 דורכזיעבען), (ברכ' נח). מרקדון, (טאנר
 צען).
 רקם המרוקמת, (געפאָרטט) (חולין סכו).

רשאנא תר' קצין. רשתניהו, (אנפיהרער),
(פסח' קי).

רשונא נטף, (הארץ), (שבת קלג).

רשף מוזיקן, (רעמאָנען, שלעכטע גייס-
טער). יסורין, (הונגערסגלוטה) (ברכ' ח).

רשק תר' נרה, (נארדע). רשקא, (עכטער
זאפראן), (שבת קי).

רששין חתיכות, (קלומפען), (נרה ח).

רשות (מאכט, רעכט, פרייהייט, ערלויב-
ניס, העררשאפט) (אדר"ן פל"ט), רעני-
רונג, בעזומץ, אָרט, שולדען, (עירובין מא),
(פרייוויליגער געגענשטאנד). שתי
רשויות, (גאָסטטהייט) (תגינה טו).

רת והרת, קיבה רכה וקטנה של הכבשים
בעודם יונקים, (פייסטרדארם), (ברכות
נז).

רת שריתה הכתוב, (שאָנען) (ספרא
שמיני). רתוי לו, נוח לו, (עם ווערע
איהם בעססער) (חגיגה יא).

רת ריתא, (גראָז), (מגילה כז).

רתח רותחין, (זידען, הייס). כרתחא, תר'
כקצף, (שויס). רתחא (מנח' מא), (צאָרן).
רתחנא, (צאָרניכטיגער). רותחת, (צאָר-
ניג). (נרה סג)

רתך בשרתכן (שבת נב), ריתך, (געשמאָל-
צען, אין פייער געגליהעט), (ע"ג נג).

רתך רתיכיא, תר' רכב, (וואָנען).

רתם דרתמי, מין עץ, (ב"ב ער).

רתע ורתיעת תר' ותשב אחר, מרתע, (צו-
ריק בעבען, ציטטערן). (עירוב' סז).

רתף ירתף, לסרוי חביות בשורות, (שיכטען,
רייהען), (תוס' ב"מ).

רתק שחרתיק (ב"ד מה), ירתיק, ע' חיפוש
ויגיעה, או פיל' יסגר, (פערשליסען), (וי"ד
כא).

רתק ורתקא, גרה, (צוין), (ב"מ קז).

רתת (שרעקען). מירתת, (ציטטערן).

ריקמי, (שבת קז), (בונטע פלעקען).
ריקמתי תר' חברבורותיו.

רקן תרוקן תר' תקיא, (אויסלעדיגען).
ריקן, ריקנית, ריקנא, (לעזער).

רוקנא האָבעל, (כלים יג).

רקע ורקוע תר' ומלוא, ברקעתא (ב"ס
קיה), מטולאים, (פלעקסיג). מרקועין,
(לומפען, שטיק צייג) (מר' איכה).

רקע הרקיען, (אויסברייטען), (עירוב' נג).

רקיע (ערהאבען), (מ"ס כח).

רקק זומפף, שלאמס, (חולין כז).

רקת ארקתא (סוכה כו). ברקתא, חוף הנהר,
(אופער), (מגילה ז)

רקתא דארקתא, (רעמען, באנר), (שבת
נט).

רך ריה, (שפייכעל, גייפער, פייכטיגקייט,
שלאס, זאפט) (עוקצין ב). רירא, שעיניו
נוספות, (טריפעלן), (ע"ג כח).

רש רישא, (קאָפף, שפיטצע, אנפאָנג).

רש רשיא, (אָרם).

רש רשי, (לייהען, שולד), תר' נושה.

רשאין (ערלויבט) (ב"ב ח). רשאי, (ער
האט דאס רעכט) (מגילה ב). הרשה, (ער
לויבען). הרשאה, (פאָללמאכט) (שבועות
לג). רשיון (ערלויבניס), (עזרא).

רשו (אָרט).

רשבא פאָנעל פאָנער, (שבת קל).

רושחתא מין חולי, (ריא ריהר). (גיטין
סט).

רשל אתרשלא, (שלאף, מוטהלאָז, פערצאָנט
זיין) תר' רפו. מרשלו (ב"ד כד), (שוועד
כען). המרושלים (זבח' יח), (הערונטער-
געלאססען).

רשם (אויפשרייבען, צייכנען). רושם, (צויר-
כען). רישום, רשימה, (פערצייכניס,
ליסמע).

רשן הרישון, (היישעריק), (חולין סה).

שֶׁבֶךְ וּשְׁבִכּוּן, (אֲרַמְבָּאֲרִי, תַּרְיָ וְצַמִּיר.
 שְׁבִכָּא אִיּוּן הָאֲרַפֵּעַ, (רַנְיָאֵל).
 שְׁבִיל שְׁמַעְנִי, (פֶּאֱהָ ב.).
 שְׁבִילַת שְׁמַרְאָם.
 שְׁבִל שְׁבִילַת נַרְדֵּי, מִיּוֹן צַמַּח מְרִיחַ, (כְּרִית' ו.).
 שְׁבִל שְׁבִילַת שׁוּעַל, מִיּוֹן דְּגַן, (הָאֲבַעַר),
 (כְּלָאִים א.).
 שְׁבִל בְּשִׁבְלִי, בַּעְבוּר, (וּוְעַנְעוּן), (בְּרַכְיָ ו.).
 שְׁבִילָל שְׁנַעֲקַע.
 שְׁבִל דְּשְׁבִלְיִתָּא, זֶרַע תְּלַתָּן, (בְּאֶסְקַהֲרִין),
 (ע"ג לַח).
 שְׁבַע לְהַשְׁבִּיעַ, לְהַרְאוֹת שֶׁהוּא עֹשֶׂי, (סַנְה' י).
 (כַּט).
 שְׁבִיץ לְשִׁבְצִי, (פְּלַעֲכַמְעוּן), (תּוּלִין כַּה).
 שְׁבִק וְאֲשִׁבוּקִי, (אֲבַלְאֲסַסְעוּן, פַּעֲרִלְאֲסַסְעוּן,
 צוּרִיקְלֶאֲסַסְעוּן) תַּרְיָ וְנִשְׁאֲתִי. שְׁבַק לֶן חֵיִי,
 ר"ל מַת.

שׁוּבַר שְׁמַר פֶּרְעוּן, (קוּוִיטְמוֹנְג).
 שׁוּבַר שְׁבִרִי, תַּרְיָ פְתָאִים, (נְאָרְעוּן).
 שְׁכַרְתָּא, תַּרְיָ פְתוּיֹת, (נְאָרְדְּהִיט).
 שְׁבַרָא מִיּוֹן צַמַּח, (שְׁפַת כ.).
 שְׁבַרִירָא (בְּלִינְדַהֲיִיט), תַּרְיָ סְנֹרִים.
 שְׁבַרִירִי דִיא נַעֲבַרְאָכַעֲנַעֲן שְׁמַרְאֲהֲלַעֲן דַּעַר
 זְאָנְנַע, (יּוֹמָא כַּה).
 שְׁבַשׁ שְׁבַשְׁתְּנִי תַּרְיָ פְתִיתְנִי, שְׁבַשִּׁיָּה, (אִיר
 בַּעֲרַרְעַרְעוּן, פַּעֲרַפְרִיָּהֲעוּן), (נְדַר' פַּט).
 שְׁבַשִּׁי שְׁבַשִּׁין, (וּוִינְצוּוִינְעוּן), תַּרְיָ שְׁרִיגִים.
 שְׁבַשׁ מִשְׁתַּבְּשִׁין (רַנְיָאֵל), מִשְׁבֹּבֶשֶׁת, (פַּעֲר
 וּוִירְעוּן, בַּעֲאֹנְרוֹהִינְעוּן) (יְבַמּוֹת קַכְב).
 מִשְׁבֹּבֶשׁ, (פַּעֲהֲלַעֲרַאֲפַט). שִׁבּוּשׁ, (אִירַר
 מַהוּם) (ר"ה ל). שְׁבַשְׁתָּא, (פַּעֲהֲלַעַר),
 (נְדַה לַג).

שְׁבַת שְׁבֹת (כִּיצַה לֹו), שֵׁם לְמַלְאֲכָה
 הַמְצֹרֶת

שְׁאָב (שְׁעַפְעוּן). מִשְׁאָב שְׁאִיב (פַּסַּח' עַד),
 מִים שְׁאִיבִין.
 שְׁאִי מִיּוֹן עֵץ, (ר"ה כַּה).
 שְׁאָמַם ת"י וִיהֵם, (בַּעֲמִיבְעוּן, פַּעֲרַמּוֹמְלַעוּן).
 שְׁאִי מִשׁוּנָה בְּרִיגוּ, (פַּעֲרַשִׁידַעוּן, אֲנַדְרַעַר
 זִיטַס), (ב"ב מַג).
 שְׁבַ מוֹשֵׁב, (זִיטַץ, וּוְאָהֲנוֹנְג). תּוֹשֵׁב,
 (פַּרְעַמְדַּעַר אִינּוּוְאָהֲנַעַר).
 שְׁבַ נְתִישֵׁב, (זִיד עַמּוּאָס אִיבַעֲרַלְעַנְעוּן),
 (ב"ס כ.).
 שְׁבַ שְׁבַבִים, (שְׁמִיקַעוּן). שִׁבְאָ, חַתִּיכָה,
 (שְׁפָאָן), (סַנְה' ו.).
 שְׁבַ מִשְׁבַּתָּה, (נֶאֱכָבָר) תַּרְיָ מִשְׁכַּנְתָּה.
 בִּי שְׁבַבִי (שְׁבַת קַט), בֵּית הַשְּׁכָנִים.
 שִׁיבְבוּתָא, (נֶאֱכָבָרְשֶׁאֲפַט).
 שְׁבַ שְׁבוּי, (נַעֲפָאֲנַנְעַר). שְׁבַאִי, (נַעֲפָאֲנִי
 נַעַן נַעֲהַמַּעַר), (ב"מ צַג).
 שְׁבַ זִיעְבַּעוּן, (גִּימִין סַט).
 שְׁבַ שׁוֹבַבַת, (פַּעֲרוּוִילְדַעַט), (סוּמַה כַּב).
 שְׁבַהוּרָא הַמְשַׁתְּבַהַר, (שִׁיין, רִיַהֲמִלִיד), תַּרְיָ
 הַרְדֵּי, וְתַרְיָ מַתְהַלֵּל.
 שְׁבַז כְּשַׁבּוּ, תַּרְיָ כַּמַּס, רַקְבוּן, (פּוּיִלְנִים).
 שְׁבַזִין מִיּוֹן אֲבָן יַקְרָה, תַּרְיָ סְפִיר.
 שְׁבַח (פְּאָרְטַהֲיִיל, פַּעֲרַבַּעֲסַסְעוּרֹנְג), שְׁבַח
 פִּירוֹת, (ב"ק צַה).
 שְׁבַט תּוֹרֵשׁ הָאֶחָד עֶשֶׂר, (פַּעֲבֹרָאֲר).
 שְׁבַט וְהַשְׁבַּט (שְׁבַת עַה), הַמַּכָּה עַל הַשְּׁתֵי
 כְּרִי לְהַשׁוֹתוֹ, (אֹוִיסְשֶׁלְאָנַעֲן דִיא וּוְאָלְלַע).
 כּוֹכְבָא דְשִׁבִיט, מִיּוֹן כּוֹכַב שְׁנַרְאָה יּוֹצֵא מִמֶּנּוּ
 כַּעֲיַן שְׁבַט, (בְּרַכְיָ נַח).
 שְׁבוּמָא מִיּוֹן דְּגַן גְּדוּלָּה, (קְדוּש' מַא).
 שְׁבִךְ שׁוֹכְכַהוּן, (טוּיַבַּעֲנִשְׁלָאֲנַג), תַּרְיָ
 אֲרוֹבוּתִיהֶם.

המותרת מן התורה ואסרוה חכמים בשבת, (רוהעז).

שבת (מעשרות ד), מין צמח.

שיבתא מין חולי בתינוקות, (חולין קו).

שבתאי אחד מכוכבי לכת, (סאטורנוס), (שבת פטו).

שביטה רוהע־שטעללע, (מעשר' א).

שנא ישנא, (גראַס זיין) (עזרא). שינא, (גראַס).

שנא תר' נפקד, ע' חסר, (פעהלעז).

שנא פי' נכפה, (בייגעז), (יבמות סג).

שנדין תר' שקדים, (מאנדעלז).

שנל (ר"ה ד), מין שועל וכלב, (שאקאל).

שנם בשגמין (כלים י), (שטיקער האַלץ).

שנמיו, (שפליסטער, שפאָן) (ב"ד כו).

ששגמן, שחיברם בשגמין (כלים כב).

משגמן, (בעדריקעז), (ב"ד נו).

שגר שגרון תר' זכער, (היימצעז), אנציג־דען. שגירא, (נעהיימצעס). ושגרא (שבת קט), (היימצעז).

שגר משגרא, (געוואַרפעז), תר' זהיתה נכלתך.

שגר שגורה, (געלייפיג) (ברכ' לד). שגר חיונה (ב"ב כג), עפיפה, (פלוג). אשגרת הלשון, (איבליכע רעדעווייזע) (ירו' קגילה פ"ב). ואשגר, פי' דינג (שם ברכ' פ"ה).

שגר (שיקעז). שגיר, (ירושל' שביעית פ"א), (געואַנדטער).

שגרא תמרים נדרסים, (געפרעסטע), (כתוב' פ).

שגרונא מין חולי הרגלים, (גיכט), (חולין נא).

שגש שגושא, (געטיממעל אויפרוהר) תר' מהומה. משגש (ב"ב ט), (פערוויררעז). ושגש, תר' ויהם. שגושא, תר' גרנג, (קריד גער).

שגש שונשת באשפות, ע' חפירה וכרוסום, (וויהלעז), (ילמדנו פטודי).

שד שדי, אשדי (ווערפעז, גיסעז), תר' ירח, זתר' שפך.

שד שדיא תר' מאוזל, מטה, (געשפינגסט), ולמישדי, דשרתיה, (שפינגעז), (גיטין סט).

שד כאשתדיות תר' כנוע, נענוע, (שויקעלז, ווערפעז). אשתדו, מתנועעים, (נדה מח).

שד שודא דייני, (אייניזכט, אורטהייל), (כתוב' צד).

שד משתדי, (פליהעז), תר' יעוף.

שידה ארוז, (קיסמע) (שבת ככ). שדות, (וואגעז), (ירו' תענית פ"ד).

שדיא אַסטרױינג, (גיטין לא).

שדך ושדיו תר' וישוכו המים, שדוכת,

(רוהעז, בערוהיגעז) תר' שקמה. ברשכא

(כ"ב קלט), אדם שקט ובטל. ברשדוף,

(פעראברעטע דיא פערלאַבונג) (קדושין יג).

משדכין (שבת קנ), לשדך, (פערלאַך בעז).

שידוך, (פערלאַבונג). שדכן, (עהעד שטיפטער).

שדכנות, (עהעשטיפטער לאַהז).

שדל משתדל (פסח' קיב), אשתדלת תר'

עשית, (האַנדעלז). השתדל (אבות פ"ב),

(זיך בעפלייסעז, בעשטרעבעז). השתדלות.

אשתדל, תר' ויאבק, (רינגעז). ישדל תר'

יפתח, (איבעררעדעז, פערפיהרעז). שתדלן,

העוסק בעניני העיר.

שדף אשתדפא אשתדוף, תר' כי שיג לו,

(בעשעפטטיגעז).

שדר (שיקעז), תר' שלח.

שדר אשתדר, (זיך אנשטרענגעז), (דניאל).

שדר שדרתא תר' העצה, שדראות (חולין

ס), השדרה, השורה. (ירו' שבת פ"א),

שדרו (שבת פא), קנה החוליות של הצלעות,

(ריקגראד). בשדרה, זקן השבולת, (חולין

קיס).

שודרא שמריק (ניטין סט).

שח שהינא ת"י התמהמהנו שהייה, משהא, שהי (חולין עה), שוהה, ושהה, (זוימען, פערוויילען). המשהה, משהין, (פערדראל-טען) (ב"ס עט). שהות, (צייט), (קרושין יט).

שה דשהו, (פערוויסמעט), תר' נלים נצים. שהיד ע' סמיכה, (אנלעהנען), (תר' אסתר ו א), נרדה שנת.

שו שווי, תר' יצועי. בתשויתי שוית, תר' מרבדים רבדתי, (מיינ בעטט, מיט טעפפיר כען בעדעקסט).

שו שוי תר' שם, שוינה, דשויא, לאשוויי, (שמעללען, לעגען, מאכען, מהוין).

שו משתוי, תר' וחרד, (פירכמען).

שוב עוד פעם, יותר, (ווידער), (גדה מז). שוה (גלייך זיין, ווערט זיין). שוה, (גלייך, ווערט). דשווי חמרא (ע"ז לד), נמכר במסקה השוה. שווי, (גלייכהייט, ווערט). כדי שוין, (זיין ווערט). ושויין, (גלייך האלטען).

שוליא שילער, לעהרלינג, (ב"ס לב).

שולנאי שם זונה מפורסמת שהיתה למשל, (סנה פב).

שום ושום, תר' ושם, (נאמע). וישמש להגדלת השלילה, לא עשה "שום" מעשה, בלי "שום" טענה. משום, (וועגען, ווייל). משום הכי, (דארום). על שום מה, (וועט-וועגען).

שום קנאבעל, (מעשר' ה).

שויםקי שויסקל, (געבראטענס), (קרושין ע).

שוור משוור תר' מספץ, כמשוורתא (סנה' סד), תשוור, (שפרינגען), (פסח' קי).

שוושי מין צמת. שווצרי, מין צמת שריחו רע, (סוכה יג:).

שוב ישוככו (דניאל), שיזכא, (בעפרייען, רעטמען), תר' פליטא.

שוב ישוג, תר' ירחץ, (וואשען).

שוזפין איין ארט מילגרוים, (בלאים א).

שור בשזורין, (גערעהט), (עירוב' צו).

שח סמקום ששה, הוא הצואר ששוהה בו, (ויף בייגענד), (חולין כז).

שח שויה, ת"י ונמס, (צערשמעלצען).

שח שויה, (ב"כ כח), שוח, חפירה, (גרו בע), תר' שחת.

שח ישיחנה (סוטה מב), משיחין, (רעצען), (ברכ' גא).

שחז שחוזות, קשורות האליה למעלה לעורר הזכרים עליהן, (שבת נב).

שחי השחי, שורש חבור זרוע היר בחגוף, (בוג, אכסעל-העהלע), (נויר נח).

שחיא כפיפת הגוף (בייגונג) (ביצה כד). שחיא דלאו, (ניטין ע), נסיית הראש, (ניינען).

שחל שחלתיה תר' משיתיה, משחילין (ביצה לה), כמשחל (ברכ' ח). שהשחילו במחט (ירו' שבת פ"ז), שחול, משוחל, (ציהען, אויסציהען, דורכציהען) (שם שם פט"ז). השחול, שנשממה ירכו (בכור' ט).

השחולות, הנמשך (כלים יא). המשחולת, (כלים יא), ששוחלין מן הכלי את הנשאר.

שחיל דלי (איימער), (סוכה כט).

שיחלא אשכול של ביצים, (אייערשטאקס), (חולין נח).

שיחלא קליפת הפרי, (שאלע), (חגיגה טו).

שיחלא (קארב), (בהלכות גדולות בסוף שבת).

שיחלא (שבת סו), מין חולי שנובע ליתח מהאוזן, (אהרענפלוס).

שחלים מין ירק הנאכל בחומץ, וגם מאכל גריסין, (ע"ג סו).

שחר שחרות, תשחורת, (יוגענד), (אבות ג).
 שחר המשתחרר, (פרייא לאססען) (נימין לו).
 שחווה, (פרייא הערד) (ב"ב מז), רמשחדי,
 (ברכות נו), (צו פראגהנדינסט טרייבען).
 בן תשחורת (מד' איכה), בעל שרדה.
 תשחורת (ירו' תעני' פ"ג), (העפליכקייט).
 מלאך התשחורת (ד"א זוטא פ"ט), כנוי
 למלאך המות. שחורג, (פרייאלאססונג).
 שחרית, (מארגען, פרייה).
 שחר ובשיחוד (שבת קד), השיחור,
 בשחורין, (קאהלען), (שמו"ד יב), תר'
 בפחם.

שחת שחתא, (גראז, פוטטער), (פאה ב),
 תר' גזי המלך.

שחת בשחתיה, תר' בצלחת, (טעלער).

שם למישט תר' לשחות, שמה, (שוויממען)
 (אהלות פ"ח). שייטא תר' השותה,
 שייטין, (שוויממער), (ביצה לד).

שם שוט, (רוטהע), ענף ושבת. בשופיתא
 (צווייג), (קדוש' יב).

שם שטין, (איבערציהען), (ביצה לד).

שם שופיתא, תר' מטה, (שטעקען).

שם שיט, שט תר' בזה ונקלה, (פערצאכ
 טען). הדס שומה (סוכה לב), (וויילד,
 אונעכט, אויסארטענד).

שם שיטה (נגעי' י), שורה, (ציילע). שיטין.
 אזיל לשימתיה, (אנזיכט, סיסטעם).

שם שמים, שמיא, מין עז, (אקאציען
 בוים), (ש"ד ו).

שם לשוט, (הין אונד הער לויפען), (מ"ק
 יד).

שם משתמי, תר' משוגע, (וואהנזינגיג).
 שומה, (נארד). משמח אני בך, (שפאכט
 טען). שמות, (וואהנזינג, נאררהייט).

שמה השתמה (סומה לד), ואשתמחית,
 (זיך אויסשטרעקען, זיך הינווערפען) ת"י

שחלנית מין חגב טהור, (חולין סה).
 שחלת מין בושם.

שחם דשחימין תר' הקודרים, דשחום,
 (שווארץ) תר' וכל חום. שחמתית (ב"ב
 פד), השמתית, (ירו' מע"ש ד), בהשמטת
 הח', (טראקסען).

שיחמא היטצע, (כ"ק מט).

שחן שחונה, (ווארם, היים) (יומא גג).
 שחין נורא, (היימצען) (ערכ' לא). דבוק
 לשחון וישחון לך (ב"ד יו).

שיחנא משא, (לאסט, בעלאדונג), (כתובות
 קד).

שחף שחפת, (מאגערקייט, שווינדזוכט).
 השחוף, אדם נרזה והוא מין חלי הריאה,
 (סומה כו:).

שחף שחף, תר' שואף, חזרה, (הינווידער
 אומקעהרן).

שחף שחפי, קליפה, (שאלע), (שבת קי).
 שחף לשחופי נהרא, לעקור ענפי אילנות
 הנדלים בנהר, (מ"ק ד:).

שחף שחופות, (שווארץ), (חולין קלה).
 ודש"י פי' לא שחורות ולא לבנות, (גרויא).

שחץ גאווה, (שמאליץ). שחצות, (האפי'
 פארט) (ירו' שקלים פ"ד). שחוצ, שחצניות
 (ירו' שבת פ"ז), (האפערטיג).

שחץ שחצים, (ילמרנו וארא), נבזים
 ושפלים.

שחק שוחס (כריתות ו), (צעררייבען).
 שחקן תר' מלחים, שחקי, (לומפען), (נהה
 יז).

שחק משחק, (שפילען). אמה שוחקת
 (עירובין ג), פי' בלתי מצומצמת. טפח
 שוחק, טפח גדול.

שחר משחירין (ביצה לה), (הינאוונטער
 ווערפען). השחור, מין מספריים, (שעערע)
 (ביצה לה).

שכלי מין עוף שמן, (יומא עה).
שכלל לשכללה, (פאללענדערן, בעפאלקאמ
מען), (עזרא).

שכלתנו (פערשטאנד), (דניאל).

שכן (חולין קיא:), נופל לתחתית הכלי,
(ועצמע זיך). שכינה, ל' אני ה' שוכן,
(דער הייליגע גייסט).

שכן שכונה, (גאססע), פי' רש"י שכונה
הוא ג' בתים, (גיטין ו).

שכר נשכר, (געווינגען). השכיר, (פער
דינגען). שכר, (לאָהן, געווינגן). שכירות,
(מיעמציון).

שכר ביער.

שכרבזאי לשכר בזאי, צידת העופות ע"י
נץ, (יאנד), (סנה' צה).

שכשך וואשען, שווענקען, (ע"ג נו).

שוכתא חלודת הכסף, (ראָסט), (שבת סה).
של משישלה (ע"ג נו), השולח, (אויסציר
הען) (חולין סג). שולין, להציה מים עליהן
כדי שיתבררו מהפסולת (שבת קט).
שילחי, (ענדע), (יומא כט).

של משילין, (העראב ווערפען), (ביצה לה).
של מלה מורכבת מן אשר אל, (וועם).

של מתשיל, (פראַגען), (גדרים נט).
לאתשולי.

של משלשל (פרה פ"ג), ושלשלתינו, (הע
רונטער לאַסען) תר' ותורידם. משלשל
(שבת סי), (דורכפאלל פּעראורזאכען).
שלשול, (דורכפאלל).

של שלי תר' שונג, אשתלאי, (פּערגעסען,
פּערוועהען), (ביצה ד). דמשתלי, (שבת
קכ).

שלב שליבותיו, יתדות של רוחב הסולם,
(שמאפלען), (שבת ס).

שלד שלדיה תר' בלחמו, ששלדו, בנין
עצמות גוף האדם, (געריפּע, סקעלעט),
(מ"ק כה).

ואתנפל, שטה, (אַבערפּלעכע). שטיח
(כלים כד), שטיחין, עוד השטוח לשבת
עליו, (דעקסע), (במ"ר ב).

שמן השמין, (אנקלאַנען).

שם שטוף בזמה, רץ וממהר (ב"ב טו).
שיטפא, (אויסגעלאַסענהייט) (ב"ד פ"א).
אנב שיטפך, (איילע), (גדה נג).

שטף שטף, (ב"ד ס"ו), שטפא, (וי"ד ט"ו),
(האצאר).

שטף כלי שטף, כלי עץ ונחושת שדינם
להשטף במים, (אויסשווענקען), (זבים ה).
שטר בשטרא, (שריפט) תר' בספר. שטר
חוב, (שולד ברעף).

שטר משטר קא שטרי, (בעפייכטען, איינ
טונקען), (פסח' מד).

שטר ולשטר, (זייטע), (דניאל).

שטר משטר, (אַהרפייגע), (במד' רבה כ).
שיול תר' שאול, (גראב, העללע).

שייך זיך געזעללען, זיך שיקען, געהערען,
צוגעהערען) (ב"ק טו), שייכים, שייכות.
שייל פראנען.

שייר צוריקלאַסען, איבריג לאַסען, (ב"ק
טו).

שיירא קאראוואנע, ריזע געזעלשאַפט.

שכא שוכא דארוי, קליפה הרבה של הארוי,
(שבת כ).

שכב (שטערבען). שכבא, (טאָרטער) (ב"ב
צא), שכבי, (סנה' מח). דאשכבתיה
(כתובות קג), פּטירתו.

שכבנא (בכורות מ"ד), בעל עפעמים
גדולים.

שכוי (ר"ה כו), (האָהן).

שכה השתכה, (פינדען, קענען) (דניאל).
אשכה תר' מצא; אשתכה, (געפונדען
ווערען). שכיה (ב"מ פח), שכיהא, מצוי,
(אַפט פּאַרשאַממענד).

שילה (ב"ב עה), צ"ל של"ה.
 שלהב שלהובין, (פלאממענד), תר' לתבים.
 שלהוי ישתלחיון, (ערמידעט ווערען), תר' תתעלפנת.
 שלה שלהו, (אויסציהען) תר' פשוטה.
 שלהין, העור "הנפשמ" מהבהמה (מכשיר' ח). שלהא, האומן לזה (שבת מט).
 שלה השלחין, השרה שצריכין "לשלה" לה מים ע"י בריכות, (מ"ק ב.).
 שלה ושלחת, (מדות ב), ע' רוחב, (דיא ברייטע).
 שלה שולחני, מחליפי המטבעות, (וועכס' לער).
 שלהף (פערוועכסען, אומקעהרען), ושלחיה, שלחפנין, שלחופיה תר' תמורתו, משלחפי שלחופי (ב"מ כה), מנחים בעין חלוף, (אין סוער). ומשלח, (נדה כ"ג), פי' והופכו.
 שלם משלטי הרמיה, שאיבריו מיושרים, (קרושין ע"ג).
 שלם שלטי, צבעים וצורות, (פיגורען, פלעקד קען) ת"י חברבורותיו. שלטנין, (ב"ר צג).
 שלם ע' נצוח, (זיף בעמעכטיגען), תר' פגע בו.
 שלטינג געטצהויבע, (ירו' שבת ו).
 שלי שולים, שולי קערה, תחתית וקרקע, (באדען), (כלים 5).
 שליא תר' פתאום, (פלעטצליך).
 שליא שליה, שם לשלפוחית שהולד מונח בה, (נאכגעבורט).
 שליל שלילא, תר' נפל, (פעהל געבורט אים לייבע).
 שלך שלוכתי, (נאכבאר), (עירובין נג).
 שלאכא דד בשוליו, (איין צאמפען), (שבת קיב:).

שלל שלל הכובסין, מין תפירה רחבה (עוקצ' ב). שולל, (וויימע שטיכע נעהען), (מ"ק בב).
 שלל שלולית, (וואסערשטרעמטונג). שוללין (צוזאממען פליסען), (ב"ק סא).
 שלל השלל של ביצים, הריון של הביצים בעוף כשהם גדולות, (אייער שטאק), (ביצה ז).
 שלם בשלמא, (פרידליך, אָהנע שטרייט, וואָהל רעכט).
 שלם שלמנא, (פרידפערטיגער), (סנה' ז).
 שלם אשלימו (יומא פג), אשלמיה (אר בערנעבען) (ב"מ פה). מושלם, (געבילד-דעטער). נותן לו שכרו משלם, (ב"מ נא), (פאללשטמענדיג). תשלומין, (בעצאהלונג).
 שלעטוש (וואלד), (ירו' ע"ג א).
 שלף שלפי הגזרה, (ענדע), (שבת ס).
 שלף רשליף, תר' נתוס, (אָברייסען, לאָד מאַכען).
 שלף בשליף, משא, (לאַסט, לאַדונג), (קרוש' כב).
 שלף שלוף דוץ, שתובעים החוב מן הערב, (יבמ' ט).
 שלף שלוף דוץ, (איינע אַרט זייפע), (כרה סב).
 שלחופית בלאזע, מוסטערתייט, (חולין נה).
 שלופפי סמדר, (בליטהע), (ב"ב סדר).
 שלפוקין (געשווירע, ביילע), ת"י אכעבועות.
 שלק שולקי (כלים ח), (סאָכען, זידען). משישלס (מעשר' א). שיהיה סחאוו בשלום. רשלוס, גמד גידול הצמת.
 שלק ששלסו, נתוח בהרב, (צערשניידען). (כבוד' מה).

סו), (פעמט, רייד).
 שמע שמע מינה, (שליסע דארויס).
 משמיעין, (בעפאנט מאכען) (שקלים א),
 שמועה, שמעתא, הלכה, משמע (ב"ר סב),
 משמעות, (זיין).
 שמע ונשמעיןך (ברכ' מא), (בעדינען).
 שמעא, (רינער), לשמיעה, (ברכ' סב).
 שומעביה רוף, (מ"ס יו).
 שומספוזין מין אבן טובת, (ש"ר לח).
 שמץ וועניג, עטוואס, מאקעל, (קדוש' עא).
 שימצא, (ע"ז 5).
 שמר משמרת, (זייהער) (שבת קלז).
 שימר, (שבת קלה), זייהען.
 שמר (היטען, ווארטען). שומרה, בית
 דירה של שומר, (היטטע), (כלאים ה).
 שמיר (פעלו, שטיין). גם מין אבן יקרה
 שעל ידו חורתים על מיני אבן, וגם מין
 תולעת שהשתמשו בו לבקוע האבנים,
 (פסח' נד).
 שומר מין ירק, (ירו' כלאים א).
 שמרקעין מין בצל, (עוקצין ג).
 שמש ישמשוניה (דניאל), לשמשא, (בערדי-
 נען) תר' לשרת. לשמש מטתו (תענית
 יא), (ביישלאף איבען). שימוש, (בערדי-
 נונג, דינסט, געברויך). תשמיש, (געד-
 ברויך, ביישלאף). שמש, (רינער).
 שמש בין השמשות, בין הערבים.
 שימשא חולי הקדחת, (גימין סט). שמשנין
 דעינין, (ענטצינדעמע אוינען), (וי"ד יב).
 שומשם שומשמין, מין צמה, (מאןחן), (שבת
 כד).
 שמשמנא תר' נמלה, (אמיווע).
 שומשק מין צמה, (שבת סט).
 שמתא ע' חרם, (פערבאנגונג) (מ"ס יו).
 שמתיה, (אין דען באגן סהון) (שם).
 שמתיה (שבת קל), מתלמיד בית שמאי,
 או ל' חרם, שברכוהו, (ב"מ נט).

שמתית

שלשל שלשלח (כלים יד), (קעמטע).
 משישלשלו, שיתחילו להכביד ולתלות
 בשלשלח, (שביעית ד).
 שלשול שנעקע, וואורם, (ב"ר נא).
 שלשושית מין צמה, (ירו' שביעית פ"ו).
 שם כשם, (זא וויא). לשם, (ווענען, פיר).
 על שם, (ווענען). השם, (אורזאכע),
 (מכות ד).
 שוכא מין נגע, (ווארטען), ת"י שאת
 (ויקרא יג ב).
 שם רשאים, (שאמטען) (וי"ר ט). שומא,
 שמין, (מכות ג).
 שמא פילייכט, (אבות ב).
 שמאי פתחי שמאי, דלית להו תקרה, (מנח'
 לג).
 שמגו שטארק, (גימין ע).
 שמדע אשתמורעי, (ערקענען), תר' הכירו.
 שממ והשוממא, (הערויספאהרען) (כלאים
 ט). נשמט, (הערויספאהרען) (מכות ז).
 שמוטת ירך (תולין נו), (פערערעקט ווער-
 דען). נשמטין (ילמדנו שמות), (זיך ענט-
 צייען). משמטת, נהג בה דין שמטת
 כספים. אשתמוטי קא משתמיט, (זיך
 לאזריסען) (ב"מ ה). אשתמיטתיה,
 (אויסלאסען). שמטת, (ערלאסדיאהר).
 שטמ שמוטי (כתוב' ס), שמיטא גבוה
 זרק, (שלאנס), (בכור' מה).
 שטמ שמוטה, (היישעריק), תר' החסיל.
 שמיא (היממעל).
 שמיכה מחצלה, (מאמטע), (וי"ר כג).
 שמים כירי שמים, תאר להקב"ה, (כתוב'
 5).
 שמכי מין בצל, (ערב' יט).
 שמין מין מסבע, (קדושין יב).
 שמן שומן, (שמאלץ) (גימין ב). שמנונית,
 (פעמטינגייט), (ביצה יו). משמניא (ב"ר

שמתית (ירו' מע"ש ד), (מראסקענע).

שן צאהן, שפיטצע, (כלים יג).

שן שנו, תר' שערורה (פערדערבען). ושנו, נשחתו (תענית יט).

שנא (פערשידען), מאי שנא, לא שנא, ובירוש': לא שניא, שאני (שבת יג).

שנה השונה, (לערנען) (חולין קלג), גם לימוד משנה. משנה, (פערענדערן).

שנוי, (פערענדערונג). דמשני, (ערקלערן). שינויא, (ערקלערונג) (שבת ג). משונה

(פערשידען, זאָנדרעכבאר).

שנן השננים, (בערג שפיטצע), אהלות ח).

שינגא (שאַרפּזינגינגער), (ברכות לו).

שונאגא מין צמה, (שבת צ).

שנדפין (עלפענביין), (ת"י בראשית נ ב).

שנץ שנצת (ירו' ברכ' פ"ב), (אומבינדען).

שנץ (מסוא' י), שנצית (כלים כו), שינצי,

שנצים (כאנד, רימען, שלייעל), (שבת נ"ב).

שנק בשנוק, ע' חנק, (ערווירען). שנוקא,

ע' צרה תר' צוקה. מתים בתשנוק, פי'

מיתה חטופה, (ב"ד לו). ושניק, (בעד

דרענגען) תר' וינער.

שונרא קאטצע, (ברכ' נו).

שנתות צאהן, שפיטצע, פאלטען, (שבת פ).

שונית שנוותא, כעין לשון יוצא מהים,

(מעערבוזען; אופער), (גיטין ס).

שם שיסה, (אנרייטצען), (סנה' עו).

שסועה מין היה, (חולין ס).

שסקי מין פרי, (פלוימען), (כ"מ ס).

שסתג חתיכת בגד של צמר גפן, (בוימר

וואַללציג) (גיטין סט).

שע שיע, תר' סד, עץ עב שנותנין ברגלי

הנתפסים, (בלאָס).

שע שעתי תר' שנינה, שעועית תר' מספר,

(געשפרעך, ערצעלהונג). אשתעו לי (ב"ב

עג), אשתעי, ומשתעי, (ערצעהלען, רעכ-

טען, שפרעכען) (ב"מ יד). אשתעו,

(גלאַטט ווערדען), (מ"ק כה).

שע שוע, (כלאים ט), נסרק במסרק, (געהע-

כעלט).

שע וישיע, תר' וטה, (מינכען, גלעטטען).

שעיע, תר' חלק, (גלאַטט).

שע שועא, תר' צור, (פעלו).

שעא תר' רגע או שעה, (וויילכען, אויגענד

בליקס).

שעבד ישתעביד, תר' יעבור, שעבורא, (די-

נען, אונטערוואָרפען זיין, אנגעהערען) תר'

סבל. שעבוד, משועבדים, (ב"ב קעה).

שעבז משועבו, בעל אשכים גדולים (בכור'

מד), שעבזוי, שם לביצת הזכר, (ת"י

בראש' לט א)

שעוה תר' דוגג, (וואַכס).

שעם מין קליפת עץ, (קאָרק האַלץ), (סוכה

כ).

שעמום ישתעממן תר' יתמהו, ואשעמם,

(פערוויסטען, בעטייבען, זינגעספערווייר

רונג), ת"י והשמותי.

שען ישענון בענפהון, תר' ימחאו כף, פי'

יסוככו ויסעדו.

שעועית איין ארט באָהנען, (כלאים א).

שעף (באַלזאָם), תר' צרי.

שער מקח ומחיר, (פרייו) (מע"ש ד).

שערין—שיעור, (מאָס, גרעסע, לעקציאָן).

שער שערא, (האַר). שער של אפונין

(שבת קמג), פי' התבן והמוץ של קטניות.

שעתא שעתה, (שטונדע, צייט) (דניאל).

שעה, שעת, בשעת, (צור צייט, וועהרענד).

שף ושא, תר' ויסק, (זאלבען, שמירען).

שף שאפו (שבת קלט), לישפי, (שעפפען,

לעערען), הרקה (חולין סו), השופה (ב"מ

ס), שפין (שבת קט). שפיא. ירו' כלאים

ז), פי' השופכים.

שפי השופי (תולין צב), ושופי, הבשר העב
שעל כף הירך, (ריא אָבערע), (ע"ג כה).

שפי כשפויון, ת"י כצפיהות, (סוכען).

שפיין השופין, מין קטניות, (ערבסע),
(כלאים א).

שפיר תבנית ולד בלתי נשלם, (עמבריא),
(ברכ' ד).

שפך (ניסען). שפוכי (ב"ב ג), הוא
המרוכ, (רינגע). שופכין (שבת עה), מים
מאוסים ששופכין אותם, (שפוחל וואסד
סער). שפכני, שופך ונותן שמן רב,
(פאה ו).

שפל בשפולי (סנה' קב), ושפוליה, (ענדע,
שלעפצע).

שפם שפמי, שערות שעל השפה, (שנורר
בארט), (שבת קכט).

שפון והשיפון, מין דגן, (האפער), (כלאים
א).

שפוני ראר, זעלמען, (מנילה ו).

שופינא כלי לשה, (פיול), תר' פצירה
פים.

שפנינא תר' תור, (טורמעל טויבע).

שפנר חסר הבשר העב של העקב, (בכורות
מה).

שפע שופעות, (פליסען) (נדה י). שופע,
(שיעה אבלויפען) (אהלות פ"ז). שפעת—

משפיע (קדוש' מ), (צופליסען לאססען).

המשפיעין (רמאי פ"ב), מוכרים הרבה

יחד. שפע, השפעה, (מענגע, איבער

פלום). משופע, (אבשיססיג) (שבת ח).

משופעים (ב"ר סח), תשפע, (העראבהעני

נענד) תר' תסרה. שיפועי, (אבהאנג),

(אהלות ז).

שפופרת קנה הלול, (רעהרע, שאלע), (נדה
כא).

שף ושף, תר' ויטחן, שייפא תר' שחקן,
(אברויבען, פוילען, שליפען). משפשה,
(שבת קנר).

שף שפופין (ב"ר ס), שייף, (געבוייגט, ניר
רערנעשלאָגען), (סנה' פח).

שף דמשתפאי (ב"מ כג), דשף, (וועלצען,
אבשפרינגען), (תולין מב).

שף ומשייף (שבת קיט), שייפא, (בלאזען,
וועהען), (ב"ר ב).

שף שייפון, (האָך, שלאַנק), (וי"ר מז).

שף שפת, (ראנד). שפיות, (רענדער),
(כלים ד). שפה, (ציגעל רייהע), (ב"ב ו).

שף וייתב, בי כנישתא דשף וייתב, (ר"ה
כ"ב), הוא שם מקום, וצ"ל דשפיתב,
(המשביר).

שף שפתה, (רוהען) (נדה לו). שפי (ניטין
עג), (בערוהיגען, בעפרידיגען), דמשפי,
ואשפי—שופי, (רוהע). בשופי, (רוהיג)
(ב"ר יו). שפוי (ב"ר מה), (רוהיג פריד
ליד, קלאָר). ונשתפה, (קלאָר ווערדען),
(ניטין כג).

שף בשיפוי, (ראם בעהויען), (מעילה י"ד).

שף שיפא, (ברעט, שטיק שפאָן), תר'
כפיים.

שף שפאי, (ניטין ג), שקפצה מלפניו כגון
שנשרפה.

שף שיפא, (ביימעל), כלי או כים, (קדוש'
מ).

שפוד (בראט־שפיו) (ביצה כח). דשפיר,
מחורר כשפוד (בכור' כג).

שפה שיפת, קליפה הרכה של עץ, (סוכה
ב).

שפם בשופמני, (ב"ק פ"ה), (רומם, נארד).

שפם שפוט, (בעשעפטיגונג), (מד' קהלת).

שפוי משפוי, כמו "משפוע", (אבשום),

(תולין יט).

- שקוף נידעד געדריקסט, פלאך זיין, (בכור' מנ).
- שקל שיקל ירו' ברכ' פ"ב), (אין גלייכנעד וויכט לענען). שקול, (גלייכוויגענד, גלייד). שקול, (צווייפעלהאפט), (סוטה כז). משקלת, (געוויכט) (עירובין נח). שיקול, (גלייכהייט) (סנה' ז).
- שקיל געהמען, (חולין מד).
- שקולאי נושאי משא, (לאסטערענער), (חולין קה).
- שקע שקעה, (פערוינקען, אונטערנעהען). שוקע, (פערטיפט). שקוע, (אייננעפאל' לען). משקעין (סנה' מו), שיקוע, (פער זענקען). השקיע, (אונטערנעהען לאסטען) (ב"ר סח). להשתקע לשקועיות (פערבליי' בען) (ע"ג עה). ישתקע, (פערנעסטען ווערען) (קרוש' עה). שקיעה, (אונטער גאנג).
- שקע שקועין, (צובערייטונג, ארבייט), (ב"ר פ).
- שקיפא שקיפי תר' סעיפי, הפירה וחלל, (קלופמען, שפאלטען). השקיפים, (אהלות פ"ח).
- שקף השקוף (אהלות יא), שקופות, (אָבער שוועללען, אונטער שוועללען), (מדות פ"ב).
- שקף שקפא, תר' גרף, ישקפניה תר' ירפג. שקיפן, (שטאָסען, קלאַפּען, פּערדערבען), תר' שרופות.
- שקף משקף, ע' חביטה, (שלאגען), (ע"צ כה).
- שקיפס (פלאך), (בכור' מנ).
- שקשק ומשקשק ירו' תעני' פ"ג), משקשקת, (אבואשען), (ילמדנו כראשית).
- שקשק משקשקין, (אברעכענען), (ב"ר מא).
- שפיץ שפצינהו (מנילה ר), שפיץ, (אויסבע' סערן), (יבמ' סג).
- שפרפר שפרפרא, (רעממערונג, מאָרנענ-רעטהע), תר' נשא, ות' שחר.
- שפר שמשפרת, (שען מאַכען) (סוטה יא).
- שפיר, (שען, נוט, רעכט). שופרא, (שענ-הייט). בשפר, (בעסטע), תר' במבחר.
- שפר שפר גונא, מין דג, (ע"צ לט).
- שפר י"ג שופרות היו, מין כלי, (געלד-ביכסע), (שקלים ז).
- שפרזי כוס ארוף, (פאָקאל), (כתוב' סה).
- שפשף שמשפת, ענף שטחין אותו ברבס לצוד בו צפרים, (ליימרוטהע), (שבת עה).
- שופתא יד הכלי, (שטיעל), (שבת קב).
- שפת ושופתות, (אויפזעטצען), (סוטה יא).
- שפתים מקום מרבץ לבהמות.
- שץ שיצי, (רענער), (מ"ק כה).
- שץ שיצא, סנפיר, (פלאָס פּערער), (ב"ב עג).
- שץ שיצי תר' כלה שייצת, (ענדען, פאָל-ענדען), (ב"ר עה).
- שצניתא מין זרע ותבואה רעה, (פסח' לה).
- שק שקיינא, משקים וסמי רפואה, (שבת קמו).
- שק שמישקין, נגיעה וחבור, (בעדיהרען), (ביצה יז).
- שק משתוקפת, (געלסטען), (יבמ' סג).
- שוק שקסי, (גאסטע), תר' רחוב.
- שוק בגד עב עשוי משיער עזים, (סוכה כ).
- שקא שוק ויד העגלה, (אקסע), (גיטין נה).
- שקד שקוד (אבות ג), שוקד, (פלייסיג זיין) (אדר"ן פכ"ט). שקדן, (פלייסיגער). שקידה, (פלייס).
- שקה משקה, כל דבר לה, (פלייסניקייט).
- שקיזמי מין מאכל של תאנים, (ירוש' ברכ' ז).

שרכינא (צעפטער, שטאָק, רוטזע), תר' בשבט.
 שרכבט משרבט (כתובות סא), משרבטין, ע' נפוח, (אויפשוועללען), (כ"ם ס).
 שרכבט משרבטי נפשייהו, (ויף הערונטער ציהען), (שבת צר).
 שורכינא מין עז, (ר"ה כג).
 שרג למשרנא ת"י לנתר, רמשתרנא, ע' החלקה, (גליטשען) (שבת נר). שריג, החליק רגלו, (כ"ם צג).
 שרג שרגינהו (ביצה לא), שרגא, (אָרדע' נען, רייהען, ציילען, סנה' סר).
 שרגינן עברות, (רינסט), (פסיקתא).
 שרגג (בערעדען), תר' גפתה.
 שרגא תר' נה, (ליכט).
 שרגוש (לעמפעל), (עירובין צט:).
 שרד ושריר, (מאכט, קראפט), ת"י ואשר חרב.
 שרדנגין מין אבן יקרה, (ש"ד לה).
 שרוולין מין בית יר, (ארט ערמעל), (כלים כו).
 שרר שריחחא, (איינפעלטיג, אונעמפפיר ליד), תר' פותה.
 שררט וישורטין, (בעשמירען), תר' וימרחו. שררט שררט, (לינירען), (מגילה יח).
 שרמון מקום מלא חול בתוך הים, (זאנר כארג), (שבת נו:).
 שריייה שיור, (איבעררעסט), (כ"ב סח).
 שרך רשכי (כ"ס צב), שרכא, עץ סרס שאינו עושה פירות, (מר' שה"ש).
 שרכא (כ"ב קלט), אדם שקט ובטל.
 שרכף בשרכפי תר' עם קני, שרכמא (נעסט), (חולין נג).
 שרנקא תר' מחנק, (ערווינגען).
 שורינקא מין נז, (דער זוירנער), (חולין סג).
 שרע משרועין, מקום חלקלק, (שליפפערינע ערטער) תר' חלקלקות. שרענא, מקום חלק

שר שורין (פסח' לט), שרייה, (וויכען). המשרה, מים ששורין בהם דבר (ב"ב כה).
 שר שורה, שורות, (ציילען, רייהען), (פסח' ב).
 שר שור, (מויער).
 שר שירי ידיא, (האנדינגע) תר' הנטיפות והשרות. בשיר, (קעסטע) (שבת נא).
 שירין, (ארמבענער) תר' צמירים. שרשרת, (קעסטע).
 שר השירים (כלאים ט), בשיראי, (ווידענע קליידער), (קרוש' ז).
 שר כשירים (מגילה טו), בשירי, (איברר גע, רעסט), (יומא סא).
 שר ושרי, תר' יוחל. שריתף תר' פתתיף, מישראל, (אנפאנגען) (סנה' קב). למישראל, פי' לפתוח הבטן, (גיטין סט:).
 שר שרי, תר' מתיר, (פרייא מאכען). שרי, (בעפרייעט) (קרוש' יר). תשרי.
 שר ושירותיה שירות תר' וארוחת ארוחת, שירותא, סעודה, (מאנאל צייט), (ברכ' לט), שר שריתא תר' הקורה, שריין, (באלקען) (כ"ד סח), שרותי, תר' קורתני.
 שר משרו, (זינגען), (כתוב' יז).
 שר שרא, (וואָהנען, רוהען) תר' שכן, שורה, שרוי (כ"ד יז), שרויין (כ"ב כה). משרה, (רוהען לאסטען) (שבת קלט). שריא, (רוהעט).
 שר שריר, (פעסט, וואָהר). לשרורי, (שטאר קען), (ב"ב קס, שבת עד).
 שר המשרה את אשתו, (פערפפלעגען, שפייזען), (כתובות ס"ד).
 שר שורינא דעינא, ראית העין, (ע"ו כ"ח).
 שרב שרכא, (מראָקענהייט) תר' חורב. שרביבו, (פערטראָקענט), תר' נצמתו.
 שרכב ושרביבו, (פאָרמירקען) תר' זושלחו. אשתרכובי אשתרכב (ביצה יא), נשתרכבת, (אויסרעגען, אויסשטרעקען), (מיטה לה).

שושיפא שושיפויא, (פלירד, היללע), תר' השמלה, ותר' המעטפות.
 ששיתא לאמפע (כמ"ר יב).
 שת שותי תר' שיחתי, שותא, (רעדע, גע-
 שפרעך), (מגילה יד)
 שת דשותא, (וועסט ווינד), (שבת לב).
 שת בשותת, (פליסען) (חולין לח), שותתין,
 ולשונך שותת (כמ"ר יט), בשותת,
 (זיד בעוועגען), (ירו' ע"ז פ"ד).
 שת דשותא, לולכי עץ צלה, (קאפפערנ-
 צווייגע), (ברכ' לו).
 שת תשתין, אשתית, (וועבען), תר' תארני,
 ותר' תסוכני.
 שת שותא, קורה, (באלקען), (שבת סכד).
 שת שיתא, תר' שה, (לאמס).
 שת שית, (זעכס) תר' שש, שתיתיתא,
 (זעכסטע) תר' ששית, שתין, (זעכציג),
 (דניאל).
 שתא תר' שנה, (יאהר).
 שתי לשתי, (מקואות ו), פי' לארכו,
 (לענגע).
 שתי ושתייה, (גרוגד-שטיין) (יומא נג).
 שתי, (גרוגדפעסטען), (סוכה מט).
 שתך דאשתוך (ב"מ כו), משותכין, ע'
 חלודה, (ראָסטען), (תענית ח).
 שתל (פפלאנצען), שתלא, (פפלאנצער).
 שתם שתום העין, (געעפנעט), כדי שישתום
 וישתום, (ע"ג כט).
 שתין מין תאנים, (דמאי א).
 שתם שיתאסא, תר' יסוד, (גרוגדלאנע).
 שתף שותפין, תר' חברי, (גענאָסטע),
 שותפות, (געזעללשאפט).
 שתק (רוהען, שווייגען), שתיקה — שתוקי
 (קדוש' מט), כנוי לילד שאינו טכיד את
 אביו. השתתק, (שטומם ווערדען).
 אשתתק, (ב"ב כ), (פאָם שלאנע נעריהרט
 ווערדען).

חלק (ב"ק כט). ושרע מניה, החליק
 והשמים עצמו, (ירו' ברכ' ב).
 שרף שרופה (ע"ג כט), שריף, (אויס זופ-
 פען), (תענית כד).
 שרף (זאפט, פייכטיגקייט) (פסח' לט).
 שרפה, דם הנדה, (נדה י:).
 שרף שרפים, תאר למלאכים, וגם מין נחש
 ארסי.
 שרפרף ספסל קטן, (פוס-שעממעל), (חגיגה
 יד).
 שרקרק מין עוף טמא, (חולין סג).
 שוריקי חוטים דקים בכשר, (חולין מז).
 שוריקי (ברכות ז), נידים, (אָדערן).
 שרק שרקין (ביצה לב), שריק, (שמירען)
 (שבת כ). דמישריק (חולין קב), שרקי,
 שריק (נדה כו), (העראבנליטשען), שירקא,
 (שמיריגע פעטט), (חולין ג).
 שרק מין צבע אדום, (שמינקע), (שבת צה).
 שרש משתרשי, (צו וואכען, פערדיגען)
 (ב"מ מב), נשתרש בחטא, (טיעה פער-
 זונקען זיין) (ב"ק סו).
 שרשיפא פוס-שעממעל, (שבת קכט).
 שרשורא שרשרת, (קעסטע) (ב"ק צו).
 שישורא, (שמריק), (פסח' פ"ב).
 שרתוע האלו אייזען, (ב"ר פ"ז).
 שיש שישא, (ווייסער מאַרמאָר), (סוכה
 נא).
 שישא בעכער, (ב"ב קמד).
 שושיבא היישעריק, (שבת צ).
 שושיבתא צווייגליין, (ירו' ע"ז ג).
 שושבינא שושבין, (פריינד) (סנה' כו).
 שושבינות, (כרוים פיהרער), (ברכות סא).
 שושיפא מנהיג, (פיהרער), (וי"ד ה).
 ששללת שושלי, שלשלת, (קעסטע, באנד)
 תר' מוסרות. שושילתא דר"ג (גיטין נו).
 שלשלת היחום.
 שושן שושנת המלך, (כלאים ה), מין
 שושנה, (קעניגסליילייע).

שתתך ואשתתרת, תר' ואתמלטה, (איב' ריג בלייבען). ישתתך, (פערבלייבען), תר' לא בידם טובם.

ת

תא קאממער.
 תא (קאָממע) (כ"ב עד), ולנקבה, תאי, (עירובין גג).
 תאמר תאטריות, (טעאטער, שויאשפיעל הויז), (מגילה ו).
 תאלי יונגע דאטטעל ביימע, (כ"ק צב).
 תאומים (צוויילינג), גם שם לא' מי"ב מזלות השמים.
 תאם התאומות, שינים המוחנות, (באקענ' צעהנע), (ככור' ט).
 תב ויתיב, (ער זאם, זיטצען) תר' וישב. דמתיתיב, (כעועטצען, בעוואָהנען), תר' כי יבעל. תתיתב, תהיה מיושבת, תר' תבעל.
 תב תכיב, תר' עורר, (שווינגען).
 תב ותב, תר' וישב, (צוריק קעהרען). וכן תר' וינחם, (ברא' ו).
 תב ואתיב, תר' ויען, (אנטוואָרטען, וויר דערשפרעכען). איתביה, מיתבי, השיבו לסתור דבריו.
 תבה הארון שהש"ץ עומד לפניו, (ברכ' לד).
 תבה בתיבות, (ווערטער), (שבת טו).
 תבל והמתבל (ערלה ב), לתבל, (ווירצען) (שבת פט). תכלין, בושם, (געווירץ), (ערב' יג).
 תובלי ת"י שכלים, (זאנגען).
 תבלול פלעקע, בלעגרונג.
 תבלא (שנעקע), תר' שכלול.
 תבלא (שאנדרטהאט), תר' תבליתם.
 תובליא סולם נעשה מחבלים, (שטריקלייז טער), (שבועות מו).
 תבן דתיתבן, (געמיסעט זיין) (כ"מ קג).

מתבן, מקום שמחזיקין בו תבן, (פסח' ח).
 תבם תבוסה, (אייטער, פלוס מיט בלוט), דם ובשר מעופש הזב מן המתים ונבלע בקרע, (אהלות ב).
 תבע אתבע, (פאָרדערן, פערלאַנגען) תר' אדרוש, תובע, ונתבע שתובעים ממנו.
 תבקין מדה שנמדד בה התיבה של גח, (כ"ד לא).
 תבר תר' שבר, (צערכראַכען). תברא, (כ"ק מז), שבור והפרד ב' הענינים, (טהיילע אב).
 תוברות לולאות, (שלייפע), (כלים כה).
 תבשילא תר' נזיד, (געריכט, זופפע).
 תנא (קראַנע) (אבות פ"א), וקראו בן הסופרים לקוין שעושים על האותיות, (מנח' כט).
 תגאלת תר' צואת, תועבה, (גרייעל טהאט).
 תגדא תגדף תר' שכתך, אתיגדא, (צעפטער, רוטהע, שמעקען), (כ"מ כא).
 תגרי (קויפלייטע), תר' סותרים.
 תגרי (צאנס) תר' מדנים. תגראי, דיני ומריבה שלי, (נדר' סב).
 תיגרא מין כלי, (ככור' ט).
 תדין תר' שדים, (כריסטע).
 תדיר תדירא, תר' תמיד, (בעשמענריג).
 תהי תיחא, (ערשטוינען), נשתומם, (עירוב' סו).
 תהי בתוהה, ע' חרטה, (בערייען), (קרוש' ט).
 תותא וויסט, (ריש ב"ד).
 תהי (שמעקען, קאָסטען, ריכען), טעימה להכיר הדבר (כ"ב כב). תיחא, (גערודף)

(שבת קט). בת תיהא, נקב שבמנופה שעל ירו מריחין היין, (ע"ג סה).

תו מתויה, תר' תשוקתו, (געליסטען).

תו תויה תר' התאים, תוין, (קאממען).

תו עיין ע' טוב.

תוב תר' עוד, (נאך). ובש"ס "תו" בחסרון הב'.

תוה תוהין, פי' כועסים, (נדר' ט).

תוה תוהא, (ערשטויגען, ערשרעקען) תר' ויחדד יצחק חרדה, תוהים, (ציטערנעס).

(שבת קנב).

תוון (ציממער), תר' חדר.

תווס דליתוים (שבת עה), דמתווסן (שבת סיג), אתווסאו, (בענעטצען, בעשמיטצען),

(שבת קכב).

תז וזהתיו, (אבשלאנען), (חולין ל).

תז ונתוה, (שפריטצען), (שבת קכז).

תזוית מין חולי, (מר' שמואל ט).

תזקיסא מארבי, (הינטערטאלט), (מר' קהלת).

תחב ותחבו (פסח' עד), תוחבין, (העריין שמעקען), (כלאים א).

תחבולות (וועטקעספפע), שמחאבקים

שנים שנים, (ע"ג יח).

תחוח עפר דך ומתפרר, (לאקער), (ביצה ח).

תחלה (אנפאנג), התחיל, מתחיל, (אנפאנגען), לכתחלה, (אנפאנגס). התחלה.

תחלי שחלים, מין ירק, (ב"מ קז).

תחלי דתוהלא (ניטין פט), בתוהלא, (אויך רייפע דאסטעלן), (ב"מ פט).

תחלוסיא מין ירק, (ירו' תענית ד).

תחם תיחם, (בעגרענצען) (ב"ב נו).

תחומיה, (גרענצע) תר' נבולו. תחום שבת, (גרענצע), והוא אלפים אמה חוץ לעיר, (חגיגה ט).

תחרו תר' ריב, (צאנק).

תחש מין חיה, (דאכט).

תחת תחתונות, כאב במי המצעת, (שבת פ"א).

תיוביה (אויסווארף, ערברעכען), תר' בקיאו.

תיובתא (זיך בעקעהרען, אנטווארט) תר' וגשובה. ובש"ס תיובתא, חזרה ונתבטלה, (ווידערשפראכען).

תייה תיאה, מין צמח בושם, (עוקצין ג).

תיוהא בקעים, (רואינירונג), (ב"ב ג).

תימא תאמר.

תיומת פי' העלה הכפולה, (דיא דאפעלטע), (סוכה לב).

תייקא ת"י תקומה, (בעשטאנד).

תייר וועגע צייגער, (ב"ק קטז).

תיירא צמד בקר, (איינ פאצער, יאך), (ב"ב גד).

תך שיותך הבשר, (צערפליסען, צערשמעל צען), (מעילה ט).

תך למתך, תר' ענוש, (קרענקען, פערדרום מצאכען).

תך חק תוכות (ניטין כ), שחקק בין האותיות, והאותיות נשארן ממילא. מתוך, (ווייל).

תוך ועביר תוך תוך, הוא קול נשמע מהקדרה כשמבשל, תוך תוך, (ברכ' לט).

תכא שולחן, (טיש), (ברכ' מב).

תכמכי כסאות, (שטוהלען), (כתוב' עז).

תכים תפירות, (ירו' מגילה פ"ב).

תכין תיכי, (קעסטע, פאנד), (ב"ק סיט).

תכך מין תולעת, (וואורס), (שבת צ).

תכל תכלא, (בלויער פלעק, פלעקין), או דקנון ולקוין (ברכ' נו). שנתכלא, פי' שנלקו, (ש"ר כ).

תכל אתכלתון תר' שכלתם, תכלא, (קינער פערלירען, קינערלאן ויין), (כתוב' סב).

תכלא מכאובות, (שמערצען), (ב"ק צב).

תכלת פורפור בלויא.

תכס תר' מולל, (שארען).

תכסיס אטמ, ראנג, ארדנונג.

ישורשו, התולש, (אויסווארצעלן, אויסרייר
סען), (נגעים ז).

תלת תלתא תר' שלש (דרייא). תליתאאי.
(דער דריטטע) תר' שלישי. תלתין, (דריי
סיג) תר' שלשים. תלתא, (איין דרייט
מהייל).

תלתן מין צמח, (באָקס האָרן). (מעשר' א).
תם תומי, מין בצל, (קנאָבעל) תר' השומים.
תומא.

תם תומי, חומי משי תלויים בשפת הבגד,
(פראנזע), (ב"מ ס).

תם לתומי, (ערנסט, אונשולד, אָהנע אבי
זיכט), בלתי מכוי, לפי תומו (ב"מ סכא).
שור תם, שלא ננח רק א' או ב' פעמים,
(ב"מ לב).

תם תמה (עזרא), תמן, (דאָרט) תר' שם.
תתם, פי' משם מא"י. ובה' נוסף "התם".
תם תיימי, (צו ענדע געהען), (עירוב' פח).
תמד שתמדו, (בעפויכטען), (חולין ב"י).
תמד (טרעסטערוויין), מין יין מחרצנים
וזנים מעורבים במים, (ב"ב צה). המתמד.
העושה תמד, (מעשר' ב"ה).

תימה מין עוף טהור, (חולין סמא).
תמה (ווארטערן, שמויען), תימה תר'
שמה, תמוה, (וואונדערליך). המתמיהים,
(פערוואונדערונג עררעגען), (מנח' ס).

תמוזן שם חיה קמנה, תר' ציים.
תמחוי מין כלי אכילה, (שיסעל) (ביצה
יב). (ב קיבוץ הלחם והתבשילים לעניים,
(ב"ב ח. ג) שם לחלק ידוע מן העול.
(כלים פי"ד).

תמחאתא (איין שטיק), (חולין נא).
תמכא תמכתא, מין ירק מר, (פסח' לט).
תמליום (ב"ר ג), יסוד ובסיס, (גרונד
לאנע).

תמן תמני, (אכט) תר' שמונה. תמנן, תר'
שמונים. תמניסר או תמני סרי, שמונה
עשר. תומן, (איין אכטעל), מדה של
שמינית הקב (ב"ב צא). תמניתא (פסח'

תכספית שם כת של הוחות רעות, (ברבי
נא).

תכף בתכף, (פלעטצליך, זאָ גלייך) תר'
פתאום. תכפוהו (מ"ק יו), (ראש אויף
אינאנדער קאָמען). התוכף תכיפה,
(העפטען) (כלאים ט). התוכף נאולה,
הסומך, (ירוי ברכ' פ"א).

תכשימ תכשימיה, תר' שמלותיך, (קליי
הונג, ציראסמה).

תכתבא שולחן, (טיש), (שבת קיט).
תל (אויפהענגען, הענגען). תליון, (וואָר
טען, אונענטשירען לאַססען, צושרייבען).
תולה (אנהענגען) (נדה נח). תלו עיניהם
(ילמדנו נח), (דיא אויגען ערהעבען). תלא
(שבת סב), תלאי, תלוי, יתד, (הענקעל),
(עדות ג).

תל (שומהויפען, הינעל). התלוליות (אהלוי
טז), תלי תלים, הרים צבורים לרוב (מנח'
כט). מתלא, מתרומם, (ב"ד כב).
תלא תלא אילן, (איין ארט קאטצע), (שבת
כה).

תלג תלנא, (שנעע) תר' שלג. גם מין חולי
של קרירות, (גימין מז).
תלח מתלחא, (אין שטיקער צערפאלען).
תילחא, (שטיק). תילחי, (שטיקער),
(חולין נג).

תלמזן עזים, (פרעך), ת"י שמעון ולוי
אחים.

תלמד לעהרע, טראדיציאן, (סוטה מד).
תלמי זומפא, (תוספתא מקואות פ"ד).
תלמיד שילער.

תלמיתא מין תפירה דקה, (קדוש' פד).
תלע ויתלע, (צעררייסען), ת"י ושטע.
תלע שהתליעה, (וואורמשיכיג ווערדען)
(חולין נח). מתליעין, (פאם וואורמשימ'
כינען רייניגען), (מדות פ"ב). מתלעות,
(וואורמשיכיג) (ב"ב צג).

תולענא מין עץ טוב (שבת קי).
תלש תלשא תר' תשרש, יתלשון תר'

(ט), מדה ידועה.
תמצית המיצוי והעיקר שבדבר, (עסענץ),
 (תענית י').
תמרות לולבי הצלה, (קאפפערניצוווייגע),
 גם ציץ הפרח קודם שנפתח, (קנאָספע),
 (מעשר' ד, שביעית ב).
תמר תמרתו (ברכ' מג), (רויכוויילע). מתמר
 ועולה, עולה ישר כתמר, (יומא לח).
תמור חצי וזיקי השמש, (שטראהלען)
 (יומא כח), תמורי, תר' עפעפי, (אויגען
 ווימפערן). תימרא, (אויגענליעד), (שבת
 עז).
תמר זהתמיר, חסר שיער עיניו, (ווימפערן
 לאָז), (בכור' מד).
תן ותתנינו, (לעהרען, לערנען) תר'
 ושנתם. תנו רבנו, תניא, תנו, תניתוה,
 ותנא תונא, התנא למדה ושנה. תני, (ער'
 צעהלען), (וי"ר כג).
תן להתנות (ב"ב ח), תנאי (בערדינגען, בער'
 דינגונג), (קדוש' סא).
תן תנו ויתנו תר' שנו וישנו, (ווידערהאָ-
 לען). ותני, (ב"מ קז).
תן תנין, (דער צווייטע), תר' שני.
תן תננא, (רויד), תר' עשן. תנו, (רויכען),
 תר' והר סיני עשן.
תונבא שווינדעל, טוימעל, (יומא נג).
תינוק (וויגלינג, יונגעס קינד) (ברכות ג),
 תינוקות. — תינוקת, (קליינעס מערכען).
תינוקת (תנחומא פינחס), שם אבנים
 טובות.
תנחמא (זויפצען), תר' אנהא.
תוסברנא אוצר, (שאטץ, מאנאציון), תר'
 מזויגן. תסווריות.
תסיל מין יונה, (איין טויבען ארט), (חולין
 סב).
תיסומן ממנה על האוצרות, (שאטצמייס-
 טער), (ש"ר מז), וי"ג תסוורן.
תסס תוסס, תסיסות, ע' רתיתח (נעהערן),
 (ע"ג ל).

תסקופי (בעשולדיגונג), תר' עלילות.
תעלא תעלין, תר' שועלים, (פוכס, פיכסע,
 שאקאלען).
תענית פאסטען.
תף (שפייע) (כתוב' סא). תפיתו, (שפוק'
 קען), (גדה מ"ב).
תפח ונתפחו, (אָנגעבלאָזען, קוועללען),
 (טהרות ג).
תפח ואתפח, (געזונד ווערדען) (ב"מ מז).
 בתפחתה, למצב בריאות החולה, (שבת יב).
תפח מתפח, (אברוהען), (ב"מ ל).
תפוח (אפפעל), ובהשאלה לכל דבר הטבוי
 וצבור במקום אחד, (חולין צ).
תפי תפיא, תר' מוקד, (פייער הערד).
תפל (אונגעזאלצענע, געשמאקלאָז) (שבת
 קכח). רוס תפל, (ניכטערנער שפייכעל),
 (גדה סא).
תפל תפלות, דבר פתיות ועולה, (סוטה כ).
תפלה תפילין, תר' לטומפות, (געבעט דיע'
 מען).
תפס כשנתפס, (געפאנגען נעהמען) (ע"ז
 יו). נתפס, (ערגריפען ווערדען) (ב"ב יו).
תפיסה, (געפענגניס). תפוסת יד, (אני'
 טהייל) (גרי' מז). תפוסת הבית, (הויז'
 האלט), עובון בעוד שלא נחלק, (ב"ב
 קלו).
תפר (נעהען). תפר, (דיא נאָהט), (כלים ג).
תפתיחא (אומגעאקערטע פעלד), שדה
 שנבקעה ונפתחה מעצמה בלא חרישת,
 (ב"ב לו).
תפית מעשפיד, דעקקע, (כלים כג).
תפתיא שרי פלך, (דניאל).
תיק שיידע, פוטעראל, (כלים מז).
תיקא תיאקא, (געלענדער). תר' היציע, תר'
 מעקה.
תיקו פיי' תקום האבעיא, (עם בלייבט
 שטעהען).
תקל מתקל יתקל, (ווענען), תר' שקול ישקל.

תר תורא, (זוימ, ראנד) ת"י שפה יהית
תורא ברא, שורה, (צוילע), (בכור' למ).

תר ראש תור, עיין ע' ראש.

תרב תרבא, תר' חלב, (פעטט, אונשליט).

תרבלא תר' תאו, (אויער אָכס).

תורבום המון אנשים ואסיפתם לרעת
(געטיממעל), (יר' ע"ג ב).

תרביץ פאר האָף, (ב"ב צח).

תרבום (כלים פכ"ד), (פעלל).

תרובין מקום שלפני הוושט לצר בית
הבליעה, (חולין מג).

תרבות בני תרבות, נכנעים ומורגלים עם
בני אדם, (געצעהמט) (כ"ס טו). תרבות

רעה, (ערציהונג), (נדה עב).

תרבית (כ"מ נט), אנוואכס, וואוכער,
פראָצענט.

תרובתור איין ארט קרויט, (כלאים א).

תרב תרנין, אחרונין, (פאראריו אפפעל)
ת"י פרי עץ הדר.

תרב התרינו, פי' הבעירו, (גליהען), (עירוב'
נג).

תרגם מתורגמא, (דאָלמעטשער, איבער-
זעמצער) תר' המליץ, מתרגם. — תרגום,
(מגילה ג), (איבערזעמצונג).

תרנימא מיני מנדים ופירות, (נאש ווערק)
(סוכה כז).

תרדא עצל וסכל, (דומס, אונגעשיקט).
(כ"מ כ:).

תרדין מין צמח ששרשו נאכל, (ע"ז כט).

תרוד כף גדול, (קאָד לעפעל), (כלים טו).

תרז ויהתריז (ב"ס מז), ומתרות (ב"מ צ),
ונתרוזין, ע' הטלת רעי, (אויסווערפען),
(וי"ר א).

תרח אתרח (מ"ס כח), נתרח (כ"ס פ), (צר
ריס האַלמען, וואַרטען), איתרחית, (שבת
קלו).

תקל דתקל תקלא, (נראָפּען, שאַררען), (ב"ב
נד).

תקל (שטרויכעלן). תקלה, מכשול,
(שטרויכלונג), תר' כשל, (חולין סמ).

תקלין שקלים. (שקלים פ"ז מ"ה).

תקן (צובערייטען, בעשטיממען, פערבעס-
סערן, אויסבעססערן, אנאָרדנען, צורייכ-

סען, איינפיהרען), מתוקנת (כ"ר ג).
מתקנין (פסח' נה), תיקון, שהתקינו (כלים

יב), מתוקן, (נט). תקין, — תיקון, תקנה,
(פערבעסערונג). תקנתא.

תקע תקיע (בג"ע, וויטצען), (ב"מ פ"ה).
תקע בלאזען, (ב"ס כד). תקיעת כף,
(דאָנרשלאַג).

תקף תקפו, (מעכטיג ווערדען) (קדוש' מג).
ותקף, (ערגרייפען) (כ"מ ג). תקיפו לי

(כרב' ה), (זויער ווערדען), (פאָם וויין).
מתקיף, (צויען, אנגרייפען), רצה לנצח

ולסתור זאת. תקיף, (פערדרוס האבען).
תר' חרה. תוקפא, (צאָרן), כעס ומדנים

(סומא ג). תקפה, (כ"מ ג), החזיק ואחז
בה. תקיפא, (שם ס"ד), (קארט, גייצר
האלן).

תקופת תקופות, (אבות ג), ידיעת מהלך
השמש והקפתו, (אומלוף, אומקרויז).

תך מתיר, (בעפרייען, לאָז מאַכען), היתר,
מותר, (פרייא, ערלויבט).

תך והתיר, (איבריג לאססען), (ביצה טו).
תך שהתיר, (וואַרנען, אנציינען), ע' אוהרה

(מכות ו). התראת.

תך מתרת תר' משרת, דתרי, (ווייכען,
אויסלעצען), (כ"מ יח).

תך תיר, (ערוואַכען), (מגילה יח).
תך תורי קל, (זחזמים שעושים מסיב הרסל,
(שבת צ).

תך תור תר' שור, תורא, (אָכס, רינד).
תך תורא, תר' תקות, (שנור, שטריק).

תרם מתרים, (פרעד זיין) (ב"ר נח) תירום, (אונגעהאָרזאָס), (שבת לב).

תרים תריסין, תרים, (קליינע טהיר, פענסד טער), (ביצה יא).

תרים תריסא, (שילד, פאנצער) תר' צנת בעלי תריסין, ת"ח המנצחים זא"ז בהלכה, (ברכ' בז).

תרסיותים שרוך הנעל, (שוה רימען), (שבת ס).

תרע (טהיר, אייננאנג), תר' פתח. תרעא. תרע מתריעין, (לערם בלאזען), (תענית יט).

תרע תריעתא תר' פרץ ה' פרץ, תרעיא, (איינברעכען, (צערשאַלטען), (ב"ר סט).

תרעיתא (סלוגהייט), תר' ומזמה.

תרעומות תרעומתון, (מורדען, צאָרניג זיין) תר' תלונותיכם. התרעם. — תרעומת, (פערדרום, איבלעם גערעדע), (כ"מ עה, ברכ' יב).

תרף כשהתריפו, (ווארמטטיכיג ווערדען), (ב"ב יט).

תרף הנוסח המשתנה בכתב השטרות כהשמות והסכומים, (וועכסעל, פערענדער רונג), (ב"מ ז:).

תרף תורפיה, (זיטטע, געזיננונג), (ניזר י).

תרף מקום התורפה, (שבת קט"ו), מקום גלוי והפקד, גם שם לערות האשה, (שבת ס"ד), תורפה (נדה נז). ההולכין לתרפות, פ"י אילויים, (ע"ז כט).

תרף תרפתא, ל' תרופת, (היילונג), (כתוב' לט).

תרץ תריצותא, תר' ישר, (רעכט, צורעכט ווייזען). תריץ הכי, תקן וישר הדבר. תירוצ. יתרץ, תר' ישר.

תרקב שם מדת חצי סאה, (תענית י).

תרקי מין בגר, (יר' חגיגה פ"ב).

תריא

תרם תרומות, מביטות בעוקם, (שיעה, ניכט געראדע), (שבת לא).

תרם תרומות, עגול ארוכי, (לאַנגליכרונד), (מדות פ"ב).

תרמא שם משקל, (איין דריטטהייל), (חולין ככד).

תרי תרין, (צווייא), תר' שנים.

תריסר (צוועלף), ת"י שנים עשר.

תרייקי (שבת קט). תורייאקי, מין סם ורפואה לרפא נשיכת הנחש, (יר' ע"ג ב).

תרך ותריך, תר' ויגרש, (פערטרייבען, פאָרט שיקען).

תרכום תרכוסים, (פעלל), עורות, (כלים כד).

תרכוסא מין כסא גבוה, (ב"ר סח).

תרם יתרומו, תרמו, (אבשיידען), (תרומות א).

תרם תרומי, מוּזוּת הרלת, (טהיר פּפּאָסד טען), תר' קרשך עשו שן.

תרמל תורמלא תר' ילקוט, ובתרמילו (שבת לא), והתרמל, (טאַשע, זעקבען; הילזע), (כלים כד).

תורמסא מין קטניות מר, (ביצה כה).

תורמוסר מרחץ מים חמים, (וואַרמעס באד) (יר' מע"ש א). תורמוסר, (בעדער).

תרנגול תרנגולא, (האָהן) ת"י עציון גבר. תרנגולתא, נקבת התרנגול, (העהנע).

תרנגול כתרנגולין, (כ"ב צט), פי' כרמות משולש או אהל משופע, (איין דרייא עק), (המשביר).

תורנסין תר' דוברות, (פלעססע).

תרנום מין כסא טוב, (טהראָן, לעהנ-שטהל), (ילמדנו תרומה).

תורניתא מין עץ ארו, (אקאצייענהאַלץ), (ר"ה כג).

תרונתק תיק של רופאים, (כלים יז).

תתב תותבא, תר' תושב, (איין פרעמדער איינוואהנער). שן תותבת, שן שהושיבוהו במקום שנפל, (אינגעזעצטער צאהן), (שבת סד).

תתב תותביה, תר' שמלתו, (קלייד), תותבאי (שבת קמו). — ונקרא כן חלב בהמה המונח כקרום ושמלה פרושה, תותב קרום, (חולין מט).

תתר תותרי, (געקניפט, פאָר ווייזע), (שבת נב:).

תתר תותרי, הצמר שבין הירכיים, (שווייס וואָללע), (ב"מ סח).

תתר תתרנית, שחסר לה חוש הריה, (נאזען פערשטאָפונג), (ב"ב קמ"ו).

תתר תיתורא, נשר, (כריקע), (נדרים מא.), תיתורא דתפילי, פי' מעברתא, (מנחות לה:).

תרכיא מין אבן טובה, (כ"ד יב).
תרקוש (שטוהל), (תוספתא שבת פט"ו).
תוריתא (ברכ' לז). תורי, (געשטאַלט), (ילמדנו ואתחנן).

תרת (צווייא, ביידע). תרתי סרי, שנים עשר.

תרתר (שטרייען) (ירוש' תרומות פ"ח).
תש תשש, בתשות תר' בלא כה, מתשת, (שוואַך זיין, שוואַכקייט, שוואַך מאַכען).

תושלמי מין עוף, (חולין ס"ב).

תשרי הוא תחודש השביעי, (אַקטאַבער), (כ"ד כט).

תת תות, (בכורות ח), (מוילכעער בוים).

תת תתאי (ת"י ברא' א' ו), ותותייה, (אונ"טען, נירדיג) (זבח' יט). תותי, תתאה, לתתא, למטה. ומיתתי, פי' נמוך, (ניד-ריג) (שבת צו). תתיה, (זייגלינג, קליין), (כ"ד ל).

השמות ותקונים.

אות ל'

לכלוכית (שמוטץ).

אות מ'

מטכמא לבוש משי, (כתובות פ"ה).

מסחים עץ ארוך, (תוספתא כלים).

מסחתא חנות שמקצבין הבשר ומוכרין, (ב"ב כ"ג).

מרטמא מין חיה הישנה כל ימי התורף, (כ"ד י"ז).

אות ס'

סיבורא (ע"צ כט), הקזת דם מהכתפיים.

אות פ'

פילא מין עשב, (כתובות ע"ז).

אות ר'

ריכוכין (שמ"ד פ"ב), (צוקער ברערכען).

אות א'

אושי מרובין (ר"ה לה).

אנן (וויר).

אפורופיא משניה (כתובות פ"ו).

אות ב'

בליסמראות (שטיינער), (ילקוט שמות י"ד).

אות ג'

גלוסמרא (קנאפא, דיגעל, שלאָס), (עירובין ק"ב).

אות י'

יאלי (פאמסענד), (נדרים ח).

אות כ'

כופרי בצל.

וזאלה תולדות יצחק בער האנעם

מהמחזות המעציבים המעוררים ביותר תוגה ומצנת לב כל אנשי רוח המתבוננים על רוח היום המתהלך במחנה ישראל. הוא: העדר החפץ להשגת קנינים נעלים ומאויים רוחניים. בימינו אלה לא נראה בין רועי אמונה גבורי כח אשר לאמונה יגברו בארץ, כאשר ראינו לפני שנים עשרות, וכן לא נמצא היום בין המשכילים איש משכיל על דבר אמת ותושיה ונותן את נפשו על הרעיון המסלא את לבו. אין קורא בשם רעיון נעלה ואין מתעורר בצדק להחזיק בימין דעה נשגבה. באין חזון לב יפרע עם, ובכל פנות שהגנו פוגים הגנו רואים יד המטריליזם בכל משלה, והתגברות התאוה התוללה אל הנאות עוברות וקניני הגוף חסיה גם את דעת בני העליה המעטים מכל התעוררות והתרוממות הרוח לדבר טוב ומועיל בקרב עם.

הקפאון וקרירות הרוח גברו ביותר בין בני עמנו אשר עין הדעת היה להם לעין החיים; המשכילים האלה אשר אמרנו בצל חכמתם נחמה, אלה שאין לבם פרוץ להשיג סוף לבינתם, שהשלוים באהלם ודעתם ושעתם פנויות להתבונן על כל הנעשה בישראל, אין איש מהם חולה על שכר בית יעקב וגם תדאב נפשם בסתר לבם על כי נולדו על ברכי עם עני ודל... רק זעיר שם זעיר שם אחד בעיר ושנים במדינה נמצא גם מבני העליה שלנו אשר לבם בווער כאש תמיד שלהבת יה לחכמת ישראל, ולא תתן דמי להם עד כי אין מנוחה להם בעולם הזה, וכל ימיהם ירדפו לחקור, לדעת ולהבין דברי אלהים חיים וחכמים מהורות עברו...

אחד מהיחידים השרידיים האלה הוא החכם התייר הגדול בכתבי הקדש, ר' יצחק בער האנעם, הוא האיש חי רב פעלים המופר ומצנה ויודע לצרף את האותיות שכתורה נביאים וכתובים, ויחד עם כל מוקירי חכמת ישראל הגני עולה הבמתה לקיים מצות "והדרת פני זקן" זה שקנה חכמה ודעת. לספר תולדות בן עניים זה אשר סמנו יצאה תורה ואורה לכל חובבי שפת עבר ודקדוקה, ועוד ידו נפזיה

לחעשיר

להעשיר את ספרותנו העתיקה. הוא האיש הגדול מרבכה אשר בו נתקיים מאמר חז"ל: זקני תלמידי חכמים כל זמן שמוקינים דעתם מתישבת עליהם.

ר' יצחק בער האנעים נולד בשנת ת"ר שמונה עשרה לירדא אודר שני בעיר גדולה של חכמים וסופרים וויילנא העדה העתיקה בקהלות ישראל, ירושלים דליטא, להודים קנייים, ומאביב נעוריו נכרו בו סימני כשרונות נעלים. אך אבותיו כמעט שהסירו דעתם מכם זה, אחרי כי לא היה לאל ידם לשכור לו מורה אשר יפתח את כשרונות הנער. אולם בדרך נס ואורח פלא נתודע לנאוני וויילנא או. ר' זלמן זאב ס"מ ומו"ץ, והאחים הנאונים ר' בצלאל הכהן ור' שלמה זצ"ל. והמה הכירו בו כי ברכה בהנער הזה, לקחהו אל ביתם. והורוהו דרך ראשית למודים, התלמוד, ונשואי כליו. והמה התנו לו דרך ההגיון והבקרת בלמוד הגפ"ת. ותורתם הכתה כה שרש בלבו עד כי כל ימיו לא מש מאהלה של תורה, והבקרת וההגיון היו לו לאור מאיר בכל הליכותיו מאז ועד עתה. אולם גם השכלת וויילנא או יחד עם משכיליה וחכמיה לקחו לב ריב"ת שבי וילך גם אחריהם, ולא היו ימים מעטים עד שיצא שם ר' יצחק בער לתהלה ולתפארת, וכל חכמי וויילנא והמשורר הגדול אד"ם הכהן והחוקר רש"י פיין והרב החכם ר' מרדכי פלונגיין והרב המסקר החרוץ הנודע בשמו המפורתי "קב הישר" ר' צבי הירש קאצענעלענבויגן התהלכו אתו מאז וזרע, וכעורתם נתמנה אז למגיה בבית הדפוס של החכם פיין משנת תרכ"ב עד תר"ל, ואח"כ בבית הדפוס של האלמנה והאחים ראם משנת תר"ל עד תר"מ.

בימי כהונתו בתור מגיה בכרזי הדפוס היווה ספרדמים בישראל. עברו תהה שבט בקרתו והנהתו למאות ספרי הלכה שו"ת והדושים בגפ"ת מנאוני עולם בתקופה העברה. ואיה סופר איה מונה מספר ספרי השכלה אשר פרו ורכו אז בימי ראשית בכורי ההשכלה, שהגיה ריב"ת. ויותר מהמה און וחקר והעיר הערות למאות בהספרים אשר נתנו על ידו להגיה, וכל החכמים והמשוררים מחברי הספרים, לקחו את דבריו כדברי אמריטט נאמן, ויזכרו את שמו לתהלה בספריהם, וכלם בסוף

בסחו על חכמתו, חכמת הלשון, כי באור בקרתו יגיה עליהם ויאיר להם את חשכת השגיאות בדקדוק והגיון.

בשנת תרנ"א עזב את רוסיה ארץ הדמים, ובא לאמריקא, פה בשיקאגא, פה מצא לו כר נרחב לבצע את אשר זמם עוד בהיותו בוויילנא, והוא: להוציא לאור את ספרו הנעלה, "עורך המלים והפתרונים", הספר הזה יכיל בקרבו כל המלים הנמצאות בתנ"ך, ע"פ א"ב כסדר, ואחר כל מלה יבוא המראה מקום, שרש, גזרה ובנין, וגם פתרון המלה בשפת אשכנז, (ועשרים שנה נמשכה עבודתו). אולם מחשבתו המוכנה לא נתקיימה כלה, ולא עלתה בידו להוציאו לאור בשלמותו, ורק את האותיות א' ב', ולא יותר. רעש גדול נעשה אז במחנה המשכילים, וכל חכמי ורבני אמריקא יצאו לקראתו בשירות ותשבחות, וגדולי הבלשנים גמרו עליו את ההלל הגדול. ויתר חלקי הספר הגדול מונחים אצלו מוכנים ומסודרים לדפוס, אולם האמצעי היותר גדול חסר לו, חסרון מרגש אצל רוב חכמי ישראל. "אין כסף לאדון זה" זה הוא הכת קול היוצא מבית גזונו של החכם ר י ב " ח זה, והיא שגרמה להמרגליות הרבות שיאכזו ח"ו מתוך הקהל המחכה לאורם... אוי לאותה בושה! עם הספר, עם ישראל! מכבד ומוקיר תורתו וחכמתו, ומעלים עין מחכמיה ונושאי דגלה...

אחרי ראותו כי מן הנמנע הוא אצלו להוציא לאור את הספר הנ"ל בשלמותו, אז קבל את הטוב במעוטו, ויוציא לאור עולם את ספרו השני "ספר המלים הוא הערוך הקצר", הספר הזה יכלול בקרבו קרוב לשמונת אלפים מלים מש"ס בבלי וירושלמי ומדרשים וגם מהזוהר וכו' (ועבודתו נמשכה ח"י שנה)*. מי יוכל לתאר את גודל העבודה אשר עבד בו המחבר החכם עד אשר זכה לראותו כלול בהדרו, כמה לילות עמל מצו לו הח"י שנה אשר עבד במו, כמה נשפי יזע, אנלי דם, ורסיסי רעל מהולים במי מנוחות החכם הזקן הזה!!! וכל ישעו וחפצו לעת זקנתו בהוצאת

(* גם העיר הערות, והשגות על ס' "מסלול" לר' חיים טעמלין, והכר ס' 'קצור כללי הרפודק" הנספח לסדור "חנוך תפלה" בדפוס "ראם", והעיר הערות בתלמוד לשון עברי עם פי' "יתרון לאדם" הנקובות שם בשמו (הררי"ב).

בהוצאת הספר הזה, כי אולי סמנו יהיה לו עזר לתוצאות יתר חלקי הספר הגדול הנ"ל אשר עוד לא זכה לראותו עוד לאור באור החיים.

אלה הם תולדות החכם המופלא ר' יצחק בער חאנעם, יושב באהלה של תורה מאכיב ימי נעוריו עד זקנה ושיבה, זה יותר מיובל שנים אשר לא הניח עמו מידו וכחו אז כן כחו עתה בבקרת והגיון, לא פג מעמו ולא נמר ריחו. לא מלחמות החיים ושאונום והמונם נשמע מפי גבר חכם בעוז זה, לא דברי איש הרודף אחרי המאויים הזמניים, אחרי הבל נדף הכבוד המדומה, הננו רואים בתולדות החכם הזה, כי אם הגיטי לב עברי, אור תורה לו זרוח והמאור שבה הוא ששון ישעו, נשמת חייו ולכל בה חי רוחו. אם עוד לא נדעכו בקרבנו זיקי אהבה לתורתנו ולחכמתנו, החוכה על כל איש ישראל המוקיר את חכמו לקדם את פני החכם הזה בכרכת טוב ולהביא לו ברכת לכלכל את שיבתו ולהוציא לאור את ספרו גדול הערך אשר רבים צריכים לו, והיתה זאת לאות תודה להחכם הישיש אשר החיה את חכמת ישראל ונפשו לא חיה.

כטרם אצא את פני הקוראים, אשא כפי לכרך את החכם הישיש ר' ב"ח כי יחזק ה' כחו ויאמץ לבו לבצע את אשר החל, ותחזקנה ידיו לעבוד עבודתו באמונה לעם ישראל שפתו וספרותו.

אברהם בער גאלדענמאן,

רב בניחני שעת בני ראובן פה שיקאגא

www.hebrewbooks.org

www.hebrewbooks.org

יצחק תשס"ב